

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

82'nci Birleşim
30 Nisan 2025 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

II.- GELEN KÂĞITLAR

III.- YOKLAMALAR

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

- 1.- Kocaeli Milletvekili Saffet Sancaklı'nın, Türk futbolunda altyapının önemine ilişkin gündem dışı konuşması
- 2.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'in sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması
- 3.- Erzurum Milletvekili Fatma Öncü'nün, Ekonomik İşbirliği Teşkilatı tarafından "2025 Yılı Turizm Başkenti" ilan edilen Erzurum'un bu yöndeki kalkınma planına ve organizasyonlarına ilişkin gündem dışı konuşması

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Çeşitli İşler

- 1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Denizli Denteks'ten tekstil sektöründe çalışan iş kadınlarına "Hoş geldiniz." denilmesi
- 2.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Pamukkale Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Topluluğu öğrencilerine "Hoş geldiniz." denilmesi
- 3.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Yozgat'tan gelen Yozgat İl Genel Meclisi Başkanı ve üyeleri ile vatandaşlara "Hoş geldiniz." denilmesi

VI.- AÇIKLAMALAR

- 1.- Kahramanmaraş Milletvekili İrfan Karatutlu'nun, Kahramanmaraş'taki tarım arazilerine ilişkin açıklaması
- 2.- İstanbul Milletvekili Yıldız Konal Süslü'nün, insanın değerinin değişmez olduğuna ilişkin açıklaması
- 3.- Rize Milletvekili Harun Mertoğlu'nun, İstanbul'daki yolsuzluk soruşturmasına ilişkin açıklaması
- 4.- Mersin Milletvekili Levent Uysal'ın, çocukların korunmasına ilişkin açıklaması
- 5.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, eski tip sürücü belgelerinin yenilenmesine ilişkin açıklaması
- 6.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, fındık üreticisinin sorunlarına ilişkin açıklaması
- 7.- Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'ın, Trabzonspor U19 Takımı'nın UEFA Gençlik Ligi'ndeki başarısına ilişkin açıklaması
- 8.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz'ın, 1 Mayıs Emek ve Dayanışma Günü'ne ilişkin açıklaması
- 9.- Şanlıurfa Milletvekili Cevahir Asuman Yazmacı'nın, kentsel dönüşüm seferberliğine ilişkin açıklaması
- 10.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, Millî Eğitim Bakanı Yusuf Tekin'e ilişkin açıklaması
- 11.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Kaş ve Fethiye'deki imar sorunlarına ilişkin açıklaması
- 12.- Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan'ın, 1 Mayıs Emek ve Dayanışma Günü'ne ilişkin açıklaması
- 13.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'ın, Susuz İl Genel Meclisi Üyesi Mehmet Katırağ'ın talebine ilişkin açıklaması
- 14.- İstanbul Milletvekili Adem Yıldırım'ın, CHP'nin şimdiki Genel Başkanı Özgür Özel'in 2013'te yaptığı bir açıklamaya ilişkin açıklaması
- 15.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, Samsun Alaçam'da daha önce heyelan yaşanan sahaya ilişkin açıklaması
- 16.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum'a seslenmek istediğine ilişkin açıklaması
- 17.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, hapishanelerdeki ayakta sayım uygulamasına ilişkin açıklaması
- 18.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Hataylı çiftçilerin su sorununa ilişkin açıklaması

- 19.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, Mersin'de yaşanan zirai dona ilişkin açıklaması
- 20.- Rize Milletvekili Tahsin Ocaklı'nın, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın bugünkü grup toplantısında yaptığı açıklamaya ilişkin açıklaması
- 21.- Ağrı Milletvekili Heval Bozdağ'ın, engelli yurttaşların ve ailelerinin sorunlarına ilişkin açıklaması
- 22.- Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un, İstanbul Beşiktaş'ta bir motokurye ile lüks bir araç sürücüsü arasında yaşanan tartışmaya ilişkin açıklaması
- 23.- Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan'ın, 3 Mayıs Dünya Basın Özgürlüğü Günü'ne ilişkin açıklaması
- 24.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, vize sorununa ilişkin açıklaması
- 25.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, deprem bölgesinde uygulanmakta olan Yerde Dönüşüm Projesi'ne ilişkin açıklaması
- 26.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, Ticaret Bakanlığını uyardığına ilişkin açıklaması
- 27.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, Van'da helikopterlerin yaptığı alçak uçuşlara ve uygulanan yasaklara ilişkin açıklaması
- 28.- Kayseri Milletvekili Aşkın Genç'in, bireysel silahlanma sorununa ilişkin açıklaması
- 29.- Ankara Milletvekili Semra Dinçer'in, AKP'li bir vekilin doğurganlık oranının azalmasıyla ilgili açıklamasına ilişkin açıklaması
- 30.- Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, 1 Mayıs İşçi Bayramı'na ve Kahramanmaraş'ın sorunlarına ilişkin açıklaması
- 31.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Rize Milletvekili Harun Mertoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 32.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, yerinden yapılan birer dakikalık konuşmalara ve Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 33.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 34.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 35.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 36.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 37.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Grup Başkan Vekillerinin not alarak bir dakikalık açıklamalardan sonra cevap verme usulünü tercih etmeleri gerektiğine ilişkin açıklaması
- 38.- Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın, 1 Mayıs Emek ve Dayanışma Günü'ne, 3 Mayıs Milliyetçiler Günü'ne ve 27 Nisan Dünya Veteriner Hekimler Günü'ne ilişkin açıklaması
- 39.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, bütçe görüşmelerinde sordukları soruya Cumhurbaşkanı Yardımcısının verdiği cevaba, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanının açıklamasına, Bolu Kartalkaya'daki otel yangınıyla ilgili olarak kurulan araştırma komisyonunun bugünkü gündemine, 1 Mayıs İşçi ve Emekçi Bayramı'na ilişkin açıklaması
- 40.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, 81'inci Birleşimde yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, Sivas'taki bir ilköğretim okulunda yaşananlara, İstanbul Çam ve Sakura Hastanesinde yatan felçli bir çocuğa, Sağlık Bakanına verdiği soru önergelerine, yolsuzluk ve usulsüzlük nereden gelirse gelsin tek tek üstüne gidilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması
- 41.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, bugün yapılan gözaltılara, ekonomik göstergelere, 1 Mayıs, 4 Mayıs 1937'den sonra Dersim'de yaşananlara ilişkin açıklaması
- 42.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, bugünkü gece yarısı tutuklamalarına ve yürütülen soruşturmalara, Gençlik Kolları Genel Başkanlarının bugünkü yargılamasına, İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya'nın açıklamasına, Cumhurbaşkanının bugünkü grup toplantısında yaptığı açıklamalara ilişkin açıklaması
- 43.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, 1 Mayısın "Emek ve Dayanışma Günü" olarak ilan edilmesine, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit, Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ ile Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 44.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 45.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 46.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik'in yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 47.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Ankara Milletvekili Zeynep Yıldız'ın YENİ YOL grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 48.- Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik'in, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 49.- Ankara Milletvekili Zeynep Yıldız'ın, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

- 50.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Ağrı Milletvekili Sırrı Sakık'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 51.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 52.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Ankara Milletvekili Zeynep Yıldız'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 53.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 54.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 55.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 56.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 57.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Tokat Milletvekili Mustafa Arslan'ın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

VII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

- 1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, Genel Kurulda Grup Başkan Vekillerinin kendi aralarındaki tartışmaların makul bir noktada tutulması gerektiğine ilişkin konuşması
- 2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, Genel Kurulu yönettiği dönemlerde bundan sonra, birer dakika verilen sözlerin ardından Grup Başkan Vekillerinin cevap vermek istedikleri konular olursa sadece söz sıraları geldiğinde bu talepleri karşılayacağına ilişkin konuşması
- 3.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, Divan olarak 1 Mayıs Emek ve Dayanışma Günü'nü kutladıklarına ilişkin konuşması

VIII.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

- 1.- YENİ YOL Grubunun, Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan ve 21 milletvekili tarafından, soykırım suçu işleyen İsrail'e karşı Türkiye'nin tutumunun ve İsrail'le ticari ve lojistik ilişkilerinin görüşülmesi amacıyla 30/4/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 30 Nisan 2025 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi
- 2.- İYİ Parti Grubunun, Samsun Milletvekili Erhan Usta ve 19 milletvekili tarafından, Samsun'un Canik ilçesinde yaşanan heyelan felaketinin tüm yönleriyle araştırılması, imar planından başlayarak inşa ve sonrasındaki tüm süreçlerde ne tür sorumlulukların olduğunun ve hangi sorumlulukların yerine getirilmediğinin tespit edilmesi amacıyla 30/4/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 30 Nisan 2025 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi
- 3.- DEM PARTİ Grubunun, Diyarbakır Milletvekili Halide Türkoğlu ve arkadaşları tarafından, kadın emeğine yönelik sömürünün tüm boyutlarıyla araştırılması amacıyla 30/4/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 30 Nisan 2025 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi
- 4.- CHP Grubunun, Ankara Milletvekili Umut Akdoğan ve arkadaşları tarafından, kişilerin kovuşturma aşamasında karşı karşıya kaldığı sorunların araştırılması amacıyla 30/4/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 30 Nisan 2025 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

- 1.- Sakarya Milletvekili Ertuğrul Kocacık ve Tokat Milletvekili Cüneyt Aldemir ile 45 Milletvekilinin Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3046) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 200)

30 Nisan 2025 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.06

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Yasin ÖZTÜRK (Denizli), Adil BİÇER (Kütahya)

----- 0 -----

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 82'nci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Türk futbolunda altyapının önemi hakkında söz isteyen Kocaeli Milletvekili Saffet Sancaklı'ya aittir.

Sayın Sancaklı, buyurun. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- Kocaeli Milletvekili Saffet Sancaklı'nın, Türk futbolunda altyapının önemine ilişkin gündem dışı konuşması

SAFFET SANCAKLI (Kocaeli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve bizleri izleyen büyük Türk milleti; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün özellikle bordo mavi giyindim; mavi gömlek, bordo kravat; bunun da nedeni Trabzonspor U19 takımı UEFA Gençlik Ligi'nde final oynadı, hem kendilerini tebrik etmek için hem saygımızı sevgimizi göstermek için bugün bordo mavili giydim. (MHP, AK PARTİ ve İYİ Parti sıralarından alkışlar) Sonra, inşallah, konuşmamın sonunda hep beraber o çocukları alkışlayacağız.

Trabzonspor U19 takımı UEFA Gençlik Ligi'nde final oynadı. Geçştirebiliriz bu haberi bir şekilde, basit gibi görünüyor ama bu çocuklar ne yapmışlar? Bu, U19 demek 19 yaş altı -19 ve 19 yaş altı bu çocuklar yani- 18, 17, 16... Artık, tam yaşlarına bakmadım ama en büyüğü 19 yaşında. Avrupa'da 64 tane kulüp, dünya devleri kulüpler bu şampiyonaya katılmış. Mesela, birkaç tanesini sayayım: İngiltere'den Manchester City, Arsenal, Liverpool; İspanya'dan Barcelona, Real Madrid, Atletico Madrid; Almanya'dan Bayern Münih, Borussia Dortmund; İtalya'dan Milan, Inter, Juventus; Fransa'dan Paris Saint-Germain, Monaco; Hollanda'dan PSV, Feyenoord; Portekiz'den Benfica, Porto. Bunlar dünya devi olan kulüpler ve bu bizim aslanlar gittiler, hepsini yine yine finale geldiler. Finalde kaybettiler ama kaybetmiş sayılmazlar. Eğer final oynarlarsa bu çocuklar demek ki şampiyonluğu hak ettiler. Aslında bu çocukları ben seyrederken çok duygulandım. 4-0'da bir gol attık biz, çocuk attığı golden sonra ağlıyor. Aslında ağlmasının sebebi, gole sevinmiyor; Barcelona'yı yenemedik, şampiyon olamadık, kupayı Türkiye'ye getiremedik... O işte, Türk gencinin hırsını, Türk gencinin isteğini, ülkeye bağlılığını gösteriyor. Şimdi, bu çocuklar hem dünyaya hem büyük Türk milletine iki tane mesaj verdiler. Dünyaya verdikleri mesajda... Avrupa'daki bu basını biraz okudum maçtan sonra, övüyorlar bizim çocukları; işte, hem takımı övüyorlar hem oyuncuları övüyorlar. Dünyanın önemli spor gazetelerinde manşetlere taşındı bu çocuklar. Bunlarınelediği bu diğer takımların da U19'larının değerleri inanılmaz derecede yüksek düzeyde. Peki, bu çocuklar Türkiye'ye de bize de ne mesaj verdiler? Yıllardır anlatıyoruz, Türk futbolunda problemler var, bu kulüplerin hepsi bataktaki ve bu çocuklar ne diyor Türkiye'ye? Diyorlar ki: "Ey bizim büyüklerimiz, ey Büyük Millet Meclisi, ey Futbol Federasyonu, ey kulüp başkanları, ey kulüp yöneticileri, ey bizi yönetenler; lütfen bize şans verin. Bak, biz size neyi gösterdik? Türk çocuklarının dünyada hiçbir gençten daha az yetenekli olmadığını, bilakis daha yetenekli, daha hırslı, daha istekli, daha inançlı olduğunu gösterdik; lütfen bize şans verin artık. Bırakın artık bu 30 yaş üstü yabancı oyuncuları, Türkiye ligini futbolcu mezarlığına çevirmeyin. Bu bizim Türkiye'mizdeki dövizlerin yurt dışına gitmesine müsaade etmeyin. Lütfen bize şans verin, altyapıya önem verin, bize de şans verin ki biz de çıkalım, Türkiye'yi temsil edelim." Şimdi bunu niye söylüyorum? Üç tane büyük kulübümüz var; Galatasaray, Fenerbahçe ve Beşiktaş. Bunların toplam borcunu söylüyorum arkadaşlar: Fenerbahçe şubat ayı itibarıyla 19 milyar 200 milyon, Beşiktaş 31 Aralık itibarıyla -yani dört beş ay öncesinin parası bu- 15 milyar 65 milyon, Galatasaray da 31 Ağustos 2024, neredeyse bir sene öncesinin parasıyla 14 milyar yani bu üçünün toplamı 50 milyar; tahmin ediyorum bugünlerde 60 milyara geldi, dört ay sonra 70 milyara gelecek, seneye 80 milyar lira olacak ve kulüpler batağa gidecek. Peki, bu çocukların bize verdiği mesajdan sonra bizim bir uyanış yapmamız lazım ve altyapı seferberliği yapmamız lazım. Bunda da hepimize pay düşüyor ama bu seferberliği başlatacak olan Sayın Spor Bakanımızın öncülüğünde Spor Bakanlığı. Kulüpleri toplayacak, Kulüpler Birliğini toplayacak, gerekirse basın toplanacak, bütün paydaşlar toplanacak ve bir altyapı seferberliği uygulanacak. Eğer altyapı seferberliği uygulanmazsa bu kulüplerimiz birkaç seneye kilit vurmak zorunda kalacaklar, o yüzden Sayın Bakanımızdan bunu istiyoruz. Birkaç sene önce, bir önceki Spor Bakanımız Sayın Kasapoğlu bir proje hazırlamıştı, benim de çok dikkatimi çekmişti -takip ediyorum o projeyi- "Türkiye'de yüzme bilmeyen kalmamasın." demişti. Yeni Bakanımız da devam ettirdi, 3 milyonun üstünde insan yüzmeyi öğrenmiş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Sancaklı, lütfen tamamlayın.

SAFFET SANCAKLI (Devamla) - Tamamlıyorum Sayın Başkanım.

Proje dediğin şey uzun vadeli, onun için bu altyapı projelerini biz beş senelik, on senelik projeler olarak değerlendirirsek bundan sonra önümüzde de Türk futbolu için ve Türk sporu için daha güzel bir gelecek olacak.

Son olarak da bu paraları söyledim. Bu 50 milyar borç var da diğer kulüplerin de borcu var. Biz, bir önceki dönem, Meclis kapanmadan önce bir spor yasası çıkardık, orada kulüpleri denetleme maddesi vardı. İki ay sonra transfer tekrar başlıyor, bu kulüplerin bu borçları daha da katlanarak gidecek yabancı oyunculara verdikleri paralarla. Sayın Spor Bakanımızdan ricamız ve yetkililerden ricamız -şu anda kim görevliyse- bu kulüpleri denetlemeye başlayalım ki iki ay sonra bu 50 milyar lira 80 milyar lira olmasın.

Beni dinlediğiniz için teşekkür ederim, sağ olun.

Şimdi de en son olarak Trabzonspor'un U19'unu hep beraber alkışlayabiliriz burada. (Alkışlar)

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Sancaklı, teşekkür ediyorum.

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Çeşitli İşler

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Denizli Denteks'ten tekstil sektöründe çalışan iş kadınlarına "Hoş geldiniz." denilmesi

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Denizli Denteks tekstil sektöründe çalışan iş kadınları dinleyici locasında Genel Kurulumuzu takip etmektedirler.

Kendilerine hoş geldiniz diyorum. (Alkışlar)

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR (Devam)

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları (Devam)

2.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'in sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

BAŞKAN - Gündem dışı ikinci söz, Artvin'in sorunları hakkında söz isteyen Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'a aittir.

Sayın Bayraktutan, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu Parlamentoda Artvin'in sorunlarını birçok kere konuştum. Bugün de Artvin'in yollarını konuşacağım değerli arkadaşlarım.

Artvin'e gelen var mı bilmiyorum, gelenler bilir. Ne yazık ki Artvin'e yapılan ödenekler geliyor, Rize il sınırında bitiyor nasıl bir şeyse. Rize'ye kadar ödenekler geliyor, Rize'de para bitiyor değerli arkadaşlarım. Rize'ye kadar ayrı yollardan, duble yollardan geliyorsunuz, Artvin'den Arhavi'ye girdiğimiz zaman bir bakıyorsunuz, heyelan tehlikesiyle karşı karşıya kalıyorsunuz. Geçtiğimiz günlerde Giresunlu 4 kardeşimiz bir heyelan neticesinde hayatlarını kaybettiler. Oradan geliyoruz Hopa'ya doğru, hemen arkasından; Hopa'ya kadar problem yok, Sarp'a kadar da problem yok ama başka bir problem var değerli arkadaşlarım. Dilimde tüy bitti; bir yol düşünün, bir transit yol düşünün, sağında ve sonunda tırlar var, tır parkı yapamıyoruz, çok amaçlı tır parkını yapamayan bir Hükûmetle karşı karşıyayız. İnsanlarımız tırların altına giriyorlar, tırlardan dereye düşüyorlar, ölümler böyle gerçekleşiyor Artvin'de. Buna ilişkin her şeyi konuştuk, şu tır parkı olayını çözemedik. Hopa Ticaret Odası Başkanı Osman Başkana da buradan yürekten teşekkür ediyorum, dile getiriyor ama bunu çözemiyoruz değerli arkadaşlarım. Arhavi'den bir Hopa'ya gidin, Sarp'a gidin, her tarafında, transit yolda iki taraflı tırlar var. Buna ilişkin bu sorun ne yazık ki göz ardı ediliyor. Hemen oradan, içeriye doğru giriyoruz, Borçka yolundan -bir bölümünüzün görmediğini anlatmaya çalışıyorum- özellikle Hopa dağı tüneline yaklaşan yerde- dağ tüneli yaptınız, teşekkür ediyoruz, sağ olun, Cankurtaran Tüneli'yle alakalı büyük bir mağduriyet giderildi ama başka bir problem var- oradan tünele kadar olan yer taşlı tarla gibi değerli arkadaşlarım. Artvin'e, Türkiye'ye yakışmayan bir tabloyla karşı karşıya kalıyoruz. Her tarafta duble yol var, çift yol var; oradan Borçka'ya, Borçka'dan Artvin'e kadar giden 32 kilometrelik yolda tek yoldan gidiyoruz. Dua ediyoruz ki önümüze tır düşmesin; dua ediyoruz ki herhangi bir kamyon, ağır vasıta düşmesin. Niye? Çünkü sollama yapamıyoruz değerli arkadaşlarım, sollama olmayınca da o yol bir ölüm yolu hâline geliyor.

Başka bir şey var oraya gelmeden evvel. Şimdi -sevgili Harun oradan el salladı, onu gördüğüm için hatırladım- bakın, Artvin-Rize Havaalanı var, adı Artvin-Rize Havaalanı; "Artvin 08 T" yazan, 08 plakalı hiçbir araç Artvin-Rize Havaalanı'ndan yolcu alamıyor, niye? 53 plakalı alıyor, Artvinli alamıyor; niye? Çünkü biz başka tanrının çocuklarıyız, başka ülkenin çocuklarıyız biz. (CHP sıralarından alkışlar) O nedenle, bakın, buradan bir kere daha söylüyorum, birçok kere konuştum: Biz buradan yolcu alamıyoruz, bir problem var değerli arkadaşlarım.

Artvin'e geliyoruz. Artvin'den bu tarafa doğru, Şavşat yolunda bakın daha geçtiğimiz günlerde büyük bir heyelan tehlikesiyle karşı karşıya kaldık. "Şavşat yolu ölüm yoludur." diyoruz, anlatıyoruz, defalarca konuşmalar yaptım. Geçtiğimiz günlerde, Allah korudu, herhangi bir zayıf olmadan, bir ölüm olayı olmadan Şavşat yolundaki kazaları atlattık.

Artvin'de yollar var. Arkadaşlar, benim siyasete başladığımın üzerinden otuz altı-otuz yedi yıl geçti. Otuz üç-otuz dört yıl evvel Artvin-Ardanuç-Dereyolu temelini attık, rahmetli Onur Kumbarcıbaşı Bakandı. 62 kilometrelik yolun 31 kilometresi Ardahan'da, 31 kilometresi bu tarafta. Bu yolu açamıyoruz, bu yol yapılmıyor. Bu tarihte, bu devirde hem diyoruz ki uzaya gidiyoruz, aya gidiyoruz diye; ya, Ardahan'ı Ardanuç'a bağlayan yolu açamıyoruz değerli arkadaşlarım. Hemen onun yanında 2016'da temeli atılan İspir yolu var. İspir yolunun 2016'da temelini attık, dedik ki: "Hemen 2021 yılında bitireceğiz." Sene 2025, yol yok ortada. "Macahel tüneline açacağız." dedik, Macahel tüneli bir hayal. "Sahara tüneline açacağız." dedik, olmadı. Güreşen Köprüsü'yle alakalı bir talep var. Orada köyleri Borçka'ya bağlayan yola ilişkin olarak insanlar bir ütopya, bir hayal olan bu köprü'nün bir an önce açılmasını istiyorlar. Bugüne kadar o köprüyle alakalı yapılmış olan herhangi bir çalışma yok. İnsanlar diyorlar ki: "Bizim köprümüzü bir an önce yapın." Ne yazık ki gereği yapılmıyor. 100 civarında köy yollarıyla... Ardanuç'ta ilçede 12 köyü aşağı ırmaklara bağlayan yol var. 12 köyü bağlayan yol en ufak bir heyelan geldiği zaman kapanıyor, kimse yolları açmıyor. Bütün ilçelerimizin elektrik sorunları var, halledilmiyor ama biz ne yapıyoruz, şunu söylüyoruz: Değerli arkadaşlarım, Artvin bu ülkeye her şeyini verdi. Bakın, barajlar, Çoruh Vadisi projeleri Türkiye'deki bütün enerji projelerinin tek başına yüzde 10'unu karşılıyor. Artvinli, Artvin mezarlarını verdi bu ülkeye. Analarının, babalarının barajda toprak altında kalan mezarlarını çıkardı, "Vatan sağ olsun." dedi, "Ülkemize helal olsun." dedi. (CHP sıralarından alkışlar) Ne yazık ki Hükûmet dönüp de bizim Artvinliye üvey evlat muamelesi yapmaya devam ediyor.

Buradan haykırıyorum: Artvin'in yollarını yapın, Artvin'e gerektiği değeri verin; insanlarımız yollarda ölmesin, hastanelere doktorları atayın, uzman doktorlarla alakalı gerekenleri yapın diyoruz; mutlaka bölgede bir onkoloji hastanesini kurun diyoruz. Artvinlinin, Karadenizlinin kaderi kanserden ölmek değil değerli arkadaşlarım. Çernobilli çayları içti diye insanlar bu şekilde ölüyorlar.

O nedenle, buradan Artvinli milletvekili olarak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Bayraktutan, lütfen tamamlayın.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Devamla) - Değerli arkadaşlarım, buradan bir kere daha haykırıyorum: Bu sorunlar güncel sorunlardır, siyasetin ve hamasetin dışındaki sorunlardır.

Bir şey daha söyleyip sözlerimi bitireceğim. Artvin'de 1'inci partiyiz Türkiye'de olduğu gibi. İl genel meclisi başkanlığı bizde, belediyeler bizde, il belediyesi bizde ve belediyelerin yüzde 80'i bizde. Bizim belediye başkanlarımız göreve geldiği andan itibaren herhangi bir kimsenin ekmeğiyle oynamadılar değerli arkadaşlarım. Buradan Şavşat Belediyesine, Şavşat Belediye Başkanına -

toplumsal barışı zedeleyecek- sesleniyorum: Belediyede çalışan 31 işçiyi derhâl işten attı, 10 işçinin de görevine derhâl son verdi. Bu, küçük yerde ayıptır değerli arkadaşlarım; bakın, biz yapmadık böyle şeyler.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Yazıklar olsun!

UĞUR BAYRAKTUTAN (Devamla) - Küçük yerde bu şekilde bir işçi alımı, işçinin işten atılması ayıptır günahdır, yazıktır diyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Artvin en iyisine layıktır. Artvin bir cumhuriyet kentidir, Mustafa Kemal'in kentidir, cumhuriyet değerlerine bağlıdır. Bütün Artvin'i ve Artvinlileri yüce Parlamentodan saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Bayraktutan, teşekkür ediyorum.

Gündem dışı üçüncü söz, Ekonomik İşbirliği Teşkilatı tarafından "2025 Yılı Turizm Başkenti" ilan edilen Erzurum'un bu yöndeki kalkınma planı ve organizasyonları hakkında söz isteyen Erzurum Milletvekili Fatma Öncü'ye aittir.

Sayın Öncü, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

3.- Erzurum Milletvekili Fatma Öncü'nün, Ekonomik İşbirliği Teşkilatı tarafından "2025 Yılı Turizm Başkenti" ilan edilen Erzurum'un bu yöndeki kalkınma planına ve organizasyonlarına ilişkin gündem dışı konuşması

FATMA ÖNCÜ (Erzurum) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri, ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimiz; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tarih, medeniyet ve kültürün beşiği olan kadim şehrim Erzurum, Sayın Cumhurbaşkanımızın öncülüğüyle Ekonomik İşbirliği Teşkilatı tarafından "2025 Yılı Turizm Başkenti" olarak ilan edilmiştir. Bu karar, yalnızca şehrimizin değil ülkemizin turizm, kültür ve uluslararası iş birliği vizyonuna büyük bir katkı sunmaktadır. Bu kapsamda, 26-27 Nisan tarihlerinde şehrimizde düzenlenen Erzurum Palandöken Ekonomi Forumu yerel kalkınmanın ulusal vizyonla nasıl buluşabileceğinin en somut örneklerinden biri olmuştur. 30 ülkeden binin üzerinde iş insanı, siyasi, akademisyen, turizm temsilcileri ve Ekonomik İşbirliği Teşkilatı üyesi ülkelerin turizm bakanlarıyla birlikte 19 ülkenin büyükelçisinin katılımıyla programı gerçekleştirdik. Dijitalleşme ve yapay zekâ temelli dönüşümler, ekonomide mevcut küresel eşitsizlik, bölgesel ekonomik yükselişlerde şekillenen yeni ekonomik yapının küresel adalet, sürdürülebilir kalkınma ve kapsayıcılık ilkeleri doğrultusunda nasıl değerlendirilebileceği, farkındalık disiplinlerinden aktörlerin katılımıyla tartışma konusu olmuştur.

Sayın Cumhurbaşkanımız, açılış konuşmasında Erzurum'un yalnızca bir tarih ve kültür kenti değil aynı zamanda yükselen bir ekonomik aktör olduğuna dikkat çekmiş, bölgesel kalkınmada Palandöken Ekonomi Forumu'nun yönlendirici bir aktör olacağını vurgulamıştır.

Ekonomik İşbirliği Teşkilatı üyesi 13 ülkenin turizm bakanlarıyla birlikte 6'ncı Turizm Bakanları Toplantısı bölgemizde gerçekleştirilmiştir; başta Erzurum olmak üzere Doğu Anadolu Bölgesi ve ülkemizin turizm potansiyeli, Ekonomik İşbirliği Teşkilatı vizyonu ve on yıllık çalışma planı gibi konular ele alınmıştır. Ortak koordinasyonla gerçekleştirilen toplantıda, çevre ülkelerin temsilcileriyle birlikte bölgenin kalkınması için turizmin stratejik önemine dikkat çekilmiştir. Şehrimiz ve Doğu Anadolu Bölgesi'nin sahip olduğu doğal ve kültürel potansiyelin doğru yatırımlarla uluslararası cazibe merkezine dönüşebileceği vurgulanmıştır. Katılımcılar, sınır ötesi iş birlikleri ve bölgesel ticaret ağlarının güçlendirilmesinin kalkınma sürecini hızlandıracağı görüşünde birleşmiştir. Doğu Anadolu'nun ekonomik atılımı için somut adımlar tartışılarak bu kapsamda 2025 yılı boyunca Ekonomik İşbirliği Teşkilatı üyesi olan 10 ülkeden gelecek yaklaşık bini aşkın katılımcıyla düzenlenecek kültür ve turistik faaliyetler planlanmıştır. Şehrimizin tanıtımını uluslararası alanda pekiştirecek, turizm gelirlerini artıracak ve istihdamı olumlu yönde etkileyecek bu çerçevede Erzurum'a yaklaşık 2,5 milyar liralık kamu ve özel sektör yatırımı planlanmıştır. Bu yatırımların tamamlanmasıyla birlikte doğrudan ve dolaylı on binden fazla kişiye istihdam sağlanması hedeflenmiştir. Yurt içinden ve Türk dünyasından gelen yatırımcılarla organize sanayi bölgesinin genişleme planları, yeni yatırımlar ve lojistik üs çalışmaları gündeme alınmış, Erzurum yatırım tanıtım kataloğu tanıtılmıştır. Ardından gerçekleştirilen oturumlarda bölgesel kalkınmada Erzurum'un rolü, şehrimiz ve Doğu Anadolu Bölgesi çerçevesinde yatırım teşvikleri, lojistik olanaklar, ulaşım altyapısı, enerji ve maden potansiyeli görüşülmüş, Erzurum'un en önemli ekonomik dinamiklerinden biri olan tarım ve hayvancılık sektöründe modern sulama teknikleri, organik üretim, coğrafi işaretli ürünlerin pazarlanması, et ve süt ürünlerinde verilerin artışı gibi konular gündeme alınmıştır. Aynı program içerisinde 2025 yılının ilk yarısında 8 projeye toplam 35 milyon lira destek sağlayarak bölgenin kalkınmasına önemli katkıda bulunan KUDAKA, Erzurum'un sadece bir turizm destinasyonu olmanın ötesinde bölgesel iş birliği ve ekonomik kalkınmanın da merkezi hâline geldiğini gösteren, 8 üniversite iş birliğiyle düzenlenen Kuzeydoğu Anadolu Kariyer Fuarı'nı Sayın Sanayi Bakanımızın katılımıyla gerçekleştirmiştir. Yalnızca bir fikir alışveriş platformu değil aynı zamanda gelecek vizyonu şekillendiren, yatırım ve kültür politikalarının yol haritasını belirleyen tarihî bir buluşma olmuştur. Bu kıymetli organizasyonun hayata geçirilmesinde en büyük katkısı sunan Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'a şehrimiz adına şükranlarımızı arz ediyor, Erzurum'un bu başarısının ülkemiz için hayırlı olmasını temenni ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Öncü, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, şimdi sisteme giren ilk 30 milletvekiline yerlerinden birer dakika söz vereceğim.

İlk söz Kahramanmaraş Milletvekili İrfan Karatutlu'ya aittir.

Sayın Karatutlu, buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR

1.- Kahramanmaraş Milletvekili İrfan Karatutlu'nun, Kahramanmaraş'taki tarım arazilerine ilişkin açıklaması

İRFAN KARATUTLU (Kahramanmaraş) - Sayın Başkan, gıda stratejik bir silahtır, sağlıklı gıda üretimi için tarım arazilerini korumalıyız. Kahramanmaraş'ta organize sanayi kurma adına on binlerce dönüm birinci sınıf tarım arazisi talan edilmiştir ve edilmeye devam edilmektedir. Kahramanmaraş Tomsuklu Sanayi Bölgesi'nde Yeniyurt köyünün elli yıllık merasına bu amaçla el konulmuştur. Sanayi tesisi kurma adı altında alınan hazine arazilerinin 3.500 dönümünün 2.500 dönümünü 13 şirket almıştır, yola yakın ve birinci sınıf tarım arazilerini bu şirketler almıştır. Bugünlerde de Fıtuşağı köyünün 800-900 dönüm merasına aynı anlayış çökmeye çalışmaktadır, bu organize işlerin yönetiminde vali vardır, belediye başkanları vardır. Tarım Bakanlığını uyarıyorum, toprak da çocuklarımız da geleceğimizdir, çocuklarımızın geleceğini yok etmeye müsaade etmeyeceğiz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - İstanbul Milletvekili Yıldız Konal Süslü...

2.- İstanbul Milletvekili Yıldız Konal Süslü'nün, insanın değerinin değişmez olduğuna ilişkin açıklaması

YILDIZ KONAL SÜSLÜ (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İoanna Kuçuradi der ki: "Fikirlere saygı duyulmaz, insanlara saygı duyulur." Fikirler tartışılır, eleştirilir, gerekirse değişir ama asıl mesele insanın değerinin değişmez olduğunu bilerek insana saygı duymaktır. Nurettin Topçu ise "Bize bir insan mektebi lazım." der, böyle bir eğitim insana öyle bir ahlaki filtre kazandırır ki insanlığın hayrına hizmet etmeyen hiçbir şey o filtreden geçemez. İnsan ancak özül olan, insan olan, insanı merkez alan bir bakışla varlığının hakikatine ulaşabilir ve büyür. Oysa biz, hikâyesi zor bir dünyada yaşıyoruz. İnsanı yaşatmak için kurulan sistemler insanı kıra kıra yol alabileceğini sanıyor. Biz farklı düşünebiliriz, farklı diller konuşabiliriz, farklı kitaplar okuyabiliriz ama hepimiz aynı canı taşıyoruz. Eğer yolumuz birbirimizi anlamaktan geçmiyorsa bilmeliyiz ki hiç bir yere varamayız.

BAŞKAN - Rize Milletvekili Harun Mertoğlu...

3.- Rize Milletvekili Harun Mertoğlu'nun, İstanbul'daki yolsuzluk soruşturmasına ilişkin açıklaması

HARUN MERTOĞLU (Rize) - Teşekkürler Sayın Başkan.

"Yeterince büyük bir yalan söylerseniz ve onu sürekli tekrar ederseniz insanlar eninde sonunda buna inanacaktır." Nazi Propaganda Bakanı Goebbels'in bu sözü bugün CHP'nin çoğu konularda olduğu gibi İstanbul'daki yolsuzluk soruşturmasıyla ilgili yürüttüğü algı operasyonunu da özetlemektedir. Kasalardan çıkan yüklü miktardaki paralar kamuoyunun gözleri önündeyken CHP işi "Çocuk kumbarasına el konuldu." gibi asılsız bir hikâyeye sulandırma çabasındadır. (CHP sıralarından gürültüler) Çocuk kumbarası yalanın öyle pıskın ve ustaca servis edildi ki propaganda tarihine kumbara vakası olarak geçse kimse şaşırılmaz hatta Goebbels bile mezarında ters dönebilir. CHP ucuz senaryolarla ve çocuk kumbaralarıyla gündem değiştirmeye çalışmak yerine yürütülen soruşturmanın peşine düşmeli ve milletin parasının nerelere gittiğini sorgulamalıdır. (CHP sıralarından gürültüler)

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

A) Çeşitli İşler (Devam)

2.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Pamukkale Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Topluluğu öğrencilerine "Hoş geldiniz." denilmesi

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Pamukkale Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Topluluğu öğrencileri dinleyici locamızdan Genel Kurulu takip etmektedirler. Kendilerine hoş geldiniz diyorum. (Alkışlar)

Diğer söz talebi Mersin Milletvekili Levent Uysal'a ait.

Sayın Uysal, buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

4.- Mersin Milletvekili Levent Uysal'ın, çocukların korunmasına ilişkin açıklaması

LEVENT UYSAL (Mersin) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli milletvekilleri, Aziz Atatürk çocuklarımızı bize, ülkemizi de çocuklarımıza emanet etti. Bugün çocuklarımız maalesef istismara uğruyorlar, akran zorbalığına maruz kalıyorlar, çalışmaya zorlanıyorlar. Ben bir baba olarak diyorum ki: Gelin, çocuklarımıza sahip çıkalım; gelin, yarınlarımızı koruyalım çünkü bir çocuğun kaybettiği umut bir milletin kaybettiği gelecektir.

Teşekkür ederim efendim.

BAŞKAN - Adana Milletvekili Orhan Sümer...

5.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, eski tip sürücü belgelerinin yenilenmesine ilişkin açıklaması

ORHAN SÜMER (Adana) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

İçişleri Bakanlığının açıklamasına göre eski tip sürücü belgelerinin yenilenme süresi 31 Temmuz 2025'e kadar uzatıldı. Bakanlık verilerine göre hâlâ 5 milyon 413 bin 148 kişi eski tip ehliyet kullanıyor. Kâğıt üzerinde bu bir kolaylık gibi görünse de

gerçekten ülkemizdeki vatandaşlarımızın derinleşen ekonomik kriz karşısındaki sessiz bir çılgılığıdır. Sormak lazım, vatandaş neden hâlâ ehliyetini yenilemiyor? Çünkü yoksulluk bu ülkede artık rakamlarla değil hayatın her köşesinde hissedilen bir gerçek. Vatandaşlar cebindeki ehliyetin geçersiz hâle geleceğini elbette biliyor ancak bunu değiştirmek için fotoğraf çektirmeye, sağlık raporu almaya, harç ödemeye, randevu almaya bile gücü yetmiyor. Ehliyetini değil kirasını, trafik cezasını değil market masrafını düşünmek zorunda. Vatandaş, maalesef, bu iktidarın ne kadar zor günler getirdiğinin farkında değil. Buna bir an önce çözüm bulunması lazım.

BAŞKAN - Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş...

6.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, fındık üreticisinin sorunlarına ilişkin açıklaması

ELVAN IŞIK GEZMİŞ (Giresun) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Giresun'un en önemli geçim kaynağı, ülkemizin ihracatına ciddi katkı sağlayan fındık üreticisi zor durumda. Temel destek ücretleri, ilaçtan gübreye, işçilikten nakliyeye kadar tüm girdi maliyetlerindeki aşırı artış, kokarca zararlısı ve don felaketiyle mücadele eden üreticilerimiz için yeterli oranda artırılmalıdır. Giresun'da tarım arazilerinin dik ve engebeli olması, makineleşmenin mümkün olmaması nedeniyle üretim, insan gücüne dayalı ve çok yüksek maliyetlidir. Engebeli, zor arazide, zor şartlarda dünyanın en kaliteli fındığını üreten Giresun'da ve Doğu Karadeniz'de zirai destekler diğer bölgelerden imtiyazlı olarak artırılmalı, zor şartlarda üretim yapan fındık üreticisi korunmalıdır.

BAŞKAN - Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın...

7.- Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'ın, Trabzonspor U19 Takımı'nın UEFA Gençlik Ligi'ndeki başarısına ilişkin açıklaması

YAVUZ AYDIN (Trabzon) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Trabzonspor U19 Takımı'mız UEFA Gençlik Ligi'nde ortaya koyduğu destansı başarısıyla Türkiye'ye büyük bir gurur yaşatmış, Türk sporu için umut olmuştur. Gösterdiği üstün performansla sadece Trabzon'un değil Türk futbolunun da yüz akı olmuştur. Gençlerimiz azimle, inançla sahaya çıkmış, alın teriyle ve yürekleriyle zirveye ulaşmıştır. Bu başarı, altyapıya verilen emeğin ve kararlılığın ürünüdür. Trabzonspor'un spora katkı sunan kimliği bir kez daha tescillenmiştir. Bu başarıdaki katkılarından ötürü teknik heyetimizi, genç sporcularımızı ve emek veren herkesi gönülden kutluyorum. Türk gençliğine olan inancımızın tam olduğunu vurguluyor, şanlı Trabzonspor camiasını ve kuzeyin çocuklarını tebrik ediyor, başarılarının devamını diliyorum.

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

A) Çeşitli İşler (Devam)

3.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Yozgat'tan gelen Yozgat İl Genel Meclisi Başkanı ve üyeleri ile vatandaşlara "Hoş geldiniz." denilmesi

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Yozgat İl Genel Meclisi Başkanı ve İl Genel Meclisi üyeleri Genel Kurulumuzu dinleyici locasından takip etmektedirler. Hem Yozgat İl Genel Meclisi Başkan ve üyelerine hem de diğer locada Genel Kurulu takip eden saygıdeğer hemşehrilerimize, vatandaşlarımıza Divan adına hoş geldiniz diyorum. (Alkışlar)

Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz...

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

8.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz'ın, 1 Mayıs Emek ve Dayanışma Günü'ne ilişkin açıklaması

MEHMET SAİT YAZ (Diyarbakır) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

"O, hanginizin hayata daha iyi bir katkı yapacağınızı sınamak için ölümü ve hayatı yaratandır." ve "İnsan için ancak emeğinin karşılığı vardır." İslam, insan emeğine yüksek bir değer verir ve çalışmayı hem dünya hem de ahiret için önemli bir faaliyet olarak kabul eder. Emeğinin karşılığının adil bir şekilde verilmesi, insanların geçimlerini helal yollarla sağlamaya imkân tanınması, başkalarının hak ve hukukuna zarar vermemesi ve toplum yararına yapılan iyi işlerin salih amel olarak kabul edilmesi İslam'ın temel emirleri arasındadır. Unutmayalım ki en kutsal kazanç alın teriyle kazanılan helal kazançtır. Ülkemizin kalkınması ve milletimizin refahı için canla başla alın ve akıl teri döken güçlü Türkiye'nin mimarları işçi ve emekçi kardeşlerimin 1 Mayıs Emek ve Dayanışma Günü'nü tebrik ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Şanlıurfa Milletvekili Cevahir Asuman Yazmacı...

9.- Şanlıurfa Milletvekili Cevahir Asuman Yazmacı'nın, kentsel dönüşüm seferberliğine ilişkin açıklaması

CEVAHİR ASUMAN YAZMACI (Şanlıurfa) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Deprem kuşağında bulunan ülkemizde büyük acılar yaşanmaması için AK PARTİ hükûmetlerimiz gerekli çalışmaları yürütüyor. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde sadece bir bölgeyi değil İstanbul başta olmak üzere 81 ilin

tamamını deprem bölgesi olarak kabul ederek canla başla çalışıyoruz. İstanbul'da depremin ilk anından itibaren bütün kurumlarımız seferber olmuştur. "Rabb'im tüm felaketlerden ülkemizi korusun." diye dua ederken Hükümetimiz olası felaketlere karşı da hazırlıklarını sürdürüyor. AK PARTİ hükümetlerimizin kentsel dönüşüm seferberliğine sağduyu sahibi herkes destek vermelidir. Günün kurtarmanın değil Türkiye Yüzyılı'nı inşa etmenin peşindeyiz. Tüm belediyeler siyaseti bir kenara bırakarak Hükümetimizle uyum içerisinde vatandaşlarımız için en iyisini hayata geçirebilmeye çabalamalıdır. Kentsel dönüşümde "Yarısı Bizden" kampanyasında desteklerin artırılması da bu husustaki kararlılığımızın önemli göstergelerindendir.

BAŞKAN - Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar...

10.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, Millî Eğitim Bakanı Yusuf Tekin'e ilişkin açıklaması

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Sayın Başkan, Sayın Yusuf Tekin "Yirmi yıl önce ilkokul bile yoktu, şimdi lise var hem de kaloriferli." şeklinde saçma bir açıklama yaptı. Sayın Bakan, yoktan var edilen bir ülkede ümmete millet bilincini yerleştiren köy enstitüleri sayesinde az zamanda büyük işler başarmış fakir köy çocuklarının devletin en üst kademelerinde görev yapmalarını sağlamış bir ülkeyiz. İktidarınızda köy okulları kapatılarak dezavantajlı köy çocuklarının dünyaya açılan kapılarını da kapattınız ve cumhuriyet öğretmenlerinin yetişmesini engellediniz. Yüz yıl önce de bu koltukta oturmanızı sağlayan ilkokullar, ahlak sahibi bakanlar vardı ama sizin gibi kanun değiştirilip profesör yapılan, profesörlükte beş yıl kalmadan rektör atanan liyakatsiz, adaletsiz ve hukuksuz bir bakan yoktu. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Antalya Milletvekili Aykut Kaya...

11.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Kaş ve Fethiye'deki imar sorunlarına ilişkin açıklaması

AYKUT KAYA (Antalya) - Kaş ve Fethiye gibi gözde turizm bölgelerinde turizm amacıyla müstakil konutlar yapan ve bölgeye katkı sağlayan vatandaşlarımız, yıllardır çözülemeyen imar sorunları nedeniyle tapularında "konut" ibaresi bulunmadığı için Turizm Bakanlığının yeni düzenlemesiyle 1 Ocak 2025 itibarıyla işletmelerini kapatmak zorunda kalmıştır. Kaş ve Fethiye'de yaklaşık 10 bin işletme bu durumdan etkilenmektedir. Kurumların çözmesi gereken imar sorunlarının faturası vatandaşlara kesilmemelidir.

Kültür ve Turizm Bakanlığına çağrıda bulunuyorum: Yasanın çıktığı tarihten önce vergi kaydı olan, düzenli kimlik bildirimini yapan, kanunda mevcut "müstakil konutlar" olarak geçen, yıllardır turizm amaçlı evini kiraya veren vatandaşlarımıza imar çalışmaları tamamlanana kadar geçici izin verilmelidir. Geçen yıl sağlanan çözüm bu yıl da uygulanmalıdır, aksi takdirde hem halkımız hem bölgemiz ciddi zarar görecektir.

BAŞKAN - Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan...

12.- Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan'ın, 1 Mayıs Emek ve Dayanışma Günü'ne ilişkin açıklaması

MESTAN ÖZCAN (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, çok kıymetli işçi kardeşlerimiz; 1 Mayıs emek ve alın terinin günü. Bugün, bu ülkenin büyümesinde, kalkınmasında, güçlenmesinde emeği olan, sabahın erken saatlerinden gecenin geç saatlerine kadar çalışan milyonların günü; 1 Mayıs Emek ve Dayanışma Günü'nüz kutlu olsun.

AK PARTİ olarak yirmi iki yıldır milletin alın terini yere düşürmedik, emeğin hakkını savunduk; işçimizi, memurumuzu, emeklimizi hiçbir zaman enflasyona ezdirmedik; çalışanlarımızın yaşam koşullarını iyileştirmek, sosyal devlet anlayışıyla refahı tabana yaymak için de gece gündüz çalıştık. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde "İnsanı yaşat ki devlet yaşasın." anlayışını kendimize şiar edindik. Çünkü biz biliyoruz ki Türkiye Yüzyılı emekle, üretimle, alın teriyle yükselecek. Başta Tekirdağlı işçilerimiz olmak üzere tüm çalışan kardeşlerimin 1 Mayıs Emek ve Dayanışma günlerini kutluyor, sağlık, huzur ve bereket diliyorum. Emeğin, alın terinin ve helal kazancın peşinden giden işçilerimizi Gazi Meclisten saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Kars Milletvekili İnan Akgün Alp...

13.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'ın, Susuz İl Genel Meclisi Üyesi Mehmet Katırağ'ın talebine ilişkin açıklaması

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın milletvekilleri, devlet hastanesi olmayan çok az sayıda ilçemiz kaldı. Bunlardan biri de Kars'ın Susuz ilçesidir. Susuz ilçemizin İl Genel Meclisi üyesi Mehmet Katırağ'ın Meclisimizden bir talebi var, onu iletiyorum: "Önümüzdeki dönemde, bütçe döneminde Kars'ın Susuz ilçesine bir devlet hastanesi ihtiyaca binaen yapılması konusunda Sayın Bakandan ve Sağlık Komisyonu üyesi milletvekillerinden Kars adına ricamızdır efendim." (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İstanbul Milletvekili Adem Yıldırım...

14.- İstanbul Milletvekili Adem Yıldırım'ın, CHP'nin şimdiki Genel Başkanı Özgür Özel'in 2013'te yaptığı bir açıklamaya ilişkin açıklaması

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Teşekkürler Başkanım.

CHP'nin şimdiki Genel Başkanı Sayın Özgür Özel 2013'te yaptığı bir açıklamada AK PARTİ'mizi kastederek "2023'ü hedef koyuyorlar, biz onlara 2014'ü bile göstermeyeceğiz. Onlar 2023 hedefindeki gizli ajandasında kadınlara araba dahi kullanırmayacaklar, kadınlara seçme ve seçilme hakkını bile vermeyecekler, kadın milletvekilleri dahi olmayacak." diye büyük yalanlarla kendince milleti kandırmak istemişti. 2002'deki kadın sürücü sayısı 2 milyon, 2013'te 4 milyon, şimdi 12 milyon. 2002'de kadın milletvekili sayısı 24, 2013'te 79, şimdi 121. Şunu net bir şekilde söylüyorum: Bizim hiçbir zaman gizli ajandamız olmadı ama sizin milletimizden gizleyeceğiz çok şeyler oldu. Hâlen bant yapıştırarak, sesleri keserek gizlemeye devam ediyorsunuz.

BAŞKAN - Samsun Milletvekili Murat Çan...

15.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, Samsun Alaçam'da daha önce heyelan yaşanan sahaya ilişkin açıklaması

MURAT ÇAN (Samsun) - Teşekkür ediyorum.

Şehirlere ihanet edenler, parsel parsel satanlar baş tacı edilirken yaşanabilir dirençli şehirler yaratmak için canını dişine takanlar bugün parmaklıklar ardında. Kanun yok, kural yok; hukuk İstanbul'da başka, Samsun'da başka işliyor.

Çok acı bir örnek yaşadık bu hafta. Canik'te heyelan alanına AVM ve benzin istasyonu yapıldı, heyelan oldu, 3 canımızı "adalet" haykırılarıyla toprağa verdik iki gün önce. Alaçam ilçemizde daha önce heyelan yaşanmış bir saha aynı günlerde Belediye Meclisi kararıyla imara açıldı. Geçmişte heyelan yaşamış, heyelan tekrarlanmasın diye kırk yıl önce ağaçlandırılmış bir alan, riskli olduğu bilimsel raporlarla da tespit edilmiş olmasına rağmen nasıl olur da imara açılır? Yaşanan onca felaketten hiç mi ders çıkarılmaz? Bu nasıl bir gözü dönmüştüktür, nasıl bir aymazlıktır? Aslında bu, Alaçam halkına ihanettir. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı...

16.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum'a seslenmek istediğine ilişkin açıklaması

SERKAN SARI (Balıkesir) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Çevre Bakanı Murat Kurum'a sesleniyorum: Kanal İstanbul'u bırakıp acilen mûsilaj sorununa odaklanması gerekmekte. Marmara Denizi'ni öldüren bu mûsilaj sorunu AKP iktidarının yirmi üç yıllık kötü çevre politikalarından kaynaklanmaktadır ve bugün İstanbul'a bir hançer gibi saplanan Kanal İstanbul vesilesiyle bu mûsilaj sorununun daha da büyüyeceği aşikârdır.

2021 yılında Marmara Denizi'nin kirliliği bir alarm vermiş ve mûsilaj sorunu gündeme gelmişti. O gün Çevre Bakanı Murat Kurum çıkarak "Bu konuyla ilgili gerekli tedbirleri ve yatırımları yaparak Marmara Denizi'ni eski hâline döndüreceğiz." dedi ama o günden bugüne hiçbir adım atılmadı. Bu sorular kendisine yöneltildiğinde de çevre belediyelerin sorumluluklarını yerine getirmediyi yönünde mazeretler uydurarak hiçbir şey yapmadığının arkasına sığınmaktadır. Buradan Bakanlığa ve Cumhurbaşkanlığına çağrıda bulunuyorum: Belediyelerimizin yatırım programlarına hibe ve kredilerle destek olunup ileri arıtma tesislerinin tamamlanarak bölgenin sağlığının korunması gerekmektedir.

BAŞKAN - Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan...

17.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, hapishanelerdeki ayakta sayım uygulamasına ilişkin açıklaması

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Türkiye, hukuk devletinden gün geçtikçe uzaklaşmaktadır. Anayasa'nın temel ilkeleri, İnfaz Kanunu hatta kanuna dayalı tüzük bile ayakta sayımı düzenlemeyip sayımı hapishanelerde ilkelere bağlamıştır. Buna rağmen hukuk güvenliği yok sayılarak, hapishanelerdeki iç yönergelere dayanılarak mahpuslara ayakta sayım dayatılmaktadır. Ayağa kalkmamayı ise pasif direniş sayarak haklarından alıkonulma gerekçesi yapılmaktadır. Ayakta sayım, dünyanın en kötü şöhretli 10 hapishanesi arasında sayılan Diyarbakır 5 no.lu Askeri Hapishanesinden kalma bir yöntemdir. Şırnak'ta, Aksaray Hapishanesinde ve birçok hapishanede lanetlediğiniz işkence dönemlerinin devamsısı uygulamalar yapan konumdasınız. Mahpuslar asker, gardiyanlar komutan değildir. İster siyasi ister adli olsun, hiçbir mahpusa ayakta sayım dayatılamaz.

BAŞKAN - Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara...

18.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Hataylı çiftçilerin su sorununa ilişkin açıklaması

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

İlimizin 552 bin hektar arazisinin 275 hektarı tarım alanlarından oluşuyor. Çiftçilerin şu an en büyük sorunu su sorunu, sulanacak birçok tarım arazimiz var fakat suyumuz yok. En son Hassa'ya bağlı Ardıçlı'da, Erzin Turunçlu'da sulama altyapısındaki yetersizlikleri söylemiş, Arsuz Zilli Çayı üzerinde Gönen Barajı'nın bir an evvel yatırım planına alınmasını istemiştik. Şimdi de "Kırıkhan'da, Antakya'da, Hassa'da, Reyhanlı'da çiftçilerimize yedi gün su verilecek, beş gün su verilmeyecek." diye kısa mesajlar gelmeye başladı. Sebep ne? Tahtaköprü Barajı'nda su yok. Oysa Bakan 2024 yılında "Hatay'da yirmi iki yılda 122 tesis yaptık, 11 tane daha yapıyoruz, 450 bin alanı suluyoruz." demişti. Günün sonunda bol nutuk var ama su yok. 1 milyar 300 milyonluk yatırım yapmışsınız fakat Tahtaköprü Barajı'nda...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Mersin Milletvekili Gülcan Kış...

19.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, Mersin'de yaşanan zirai dona ilişkin açıklaması

GÜLCAN KIŞ (Mersin) - Seçim bölgesi Mersin'de, Erdemli ilçemizde Karahıdırlı, İlemin, Sıraç, Karayakup ve birçok mahalleyi etkisi altına alan bir dolu felaketi yaşandı. Şeftali, kivi, ceviz ve erik ağaçları ağır hasar aldı. Binlerce çiftçimizin bir yıllık emeği doluya, yıkıma ve belirsizliğe teslim oldu ancak asıl yıkım bu afetten sonra çiftçimizin sahipsiz bırakılmasıdır. Önleyici tarım politikalarının eksikliği üreticiyi göz göre göre mağdur etmektedir. Daha geçen aylarda Mersin'de yaşanan zirai donda çiftçinin zararı hâlâ karşılanmamış, destek için kapılar aralanmamıştır. Zararlar acilen tazmin edilmeli, afet bölgelerinde çiftçiye nefes aldıracak çözümler devreye sokulmalıdır. Biliyoruz ki tarım sadece bir ekonomik faaliyet değil bu ülkenin bağımsızlık teminatıdır. Tarım çökerse ülke çöker; çiftçiye sırtını dönen, geleceğe sırtını döner.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN - Rize Milletvekili Tahsin Ocaklı...

20.- Rize Milletvekili Tahsin Ocaklı'nın, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın bugünkü grup toplantısında yaptığı açıklamaya ilişkin açıklaması

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Sayın Başkan, Türk Dil Kurumundaki anlamı "Bir hayvanı öldürmek, yok etmek." demek olan telef etmekten bahsedeceğim. Bugün AKP grup toplantısında Sayın Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın kullandığı şu cümle, "Bakalım Cumhurbaşkanlığı hevesi yolunda daha kaç CHP'li telef olup gidecek?" böyle bir cümle olabilir mi? Biz kazandığımız belediye başkanlarımıza karşı, kaybedilen belediye başkanlarına bu cümleleri kullansak, "Telef oldular." desek doğru mu olacaktı? Bu, kabul edilebilir bir şey değildir. Seçim sandığı gelir, orada kazanan kutlanır, kazanamayan da... Kaybedeni de olur kazananı da olur ama bir partiyi hedef alıp öyle "telef etmek" cümlesini falan kullanmak Cumhurbaşkanıya yakışmamıştır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Ağrı Milletvekili Heval Bozdağ...

21.- Ağrı Milletvekili Heval Bozdağ'ın, engelli yurttaşların ve ailelerinin sorunlarına ilişkin açıklaması

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) - Türkiye'de 10 milyon engelli yurttaş ve aileleri 2025 yılı 1 Mayıs'ını derin yoksulluk koşullarında karşılıyor. Erişilebilirlik, eğitim, istihdam, ulaşım, sağlık hakkı sorunları artarak devam ediyor. TÜİK ve İŞKUR verileri engellilerin yaklaşık yüzde 80'inin iş gücü piyasası dışında kaldığını ne istihdamda ne de eğitimde olduklarını gösteriyor. Kamu ve özel sektörde uygulanması gereken engelli istihdam kotaları tam olarak uygulanmıyor. Engelli nüfusuna göre zaten düşük olan yasal kotaların yükseltilmesi ve bu konudaki denetimlerin artırılması gerekirken yüzde 3 olan kotayı kademeli olarak düşürmek için yeni bir çalışma başlatıldığı iddiaları kamuoyuna yansdı. Kamu kurumları ve bazı bakanlıkların mevcut yüzde 3'lük oranı bile istihdam etmediği ortada iken mevcut kotaların düşürülmek istenmesi kabul edilemez. Engellileri yük, sunulması gereken temel hizmetleri ise lütuf olarak gören ayrımcı anlayışı ve sağlamacı politikaları kabul etmiyoruz.

Teşekkürler.

BAŞKAN - Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul...

22.- Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un, İstanbul Beşiktaş'ta bir motokurye ile lüks bir araç sürücüsü arasında yaşanan tartışmaya ilişkin açıklaması

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; basına İstanbul Beşiktaş'ta bir motokurye ile lüks bir araç sürücüsü arasında yaşanan bir tartışma yansdı. Haberde geçen çakarlı aracın Menzil tarikatı liderlerinden Muhammed Fettah'a tahsisli olduğunun ortaya çıkmasıyla tartışma bambaşka bir boyut kazandı. Bu olay, kamusal gücün ve ayrıcalığın kimlere sunulduğunu gözler önüne sermektedir. Çakarlı araçları kimin kullanacağı Bakanlık tarafından belirlenmişken Menzil şeyhinin vasfı nedir ki çakarlı araç kullanıyor? Hiçbir kamu görevi olmayan tarikat mensuplarına bu araçların tahsis edilmesinin nedeni nedir, bu kişilere neden bir yaptırım uygulanmamaktadır, bu kişilerin ayrıcalığı nedir? Bununla ilgili bir soru önergesi verdik, diğer soru önergeleri gibi cevapsız kalmamasını diliyoruz. Bu problem toplumda infial oluşturmaktadır. Bir an önce çözüm bulunmalıdır.

BAŞKAN - Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan...

23.- Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan'ın, 3 Mayıs Dünya Basın Özgürlüğü Günü'ne ilişkin açıklaması

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Teşekkürler Sayın Başkan.

3 Mayıs Dünya Basın Özgürlüğü Günü. Basın emekçileri Güvenpark'ta basın açıklaması yapacaklar. 3 Mayıs her yıl derinleşen sansür, otosansür, baskılar, tutuklamalar, ev hapisleri, açlık sınırındaki ücretler eşliğinde karşılanıyor ne yazık ki. Son yapılan yasal düzenlemeler ve hazırlığını duyduğumuz bazı yasal düzenlemeler gazetecilik mesleğini hedef hâline getirmekte ve

halkın haber alma hakkına açıkça müdahale edilmektedir. Basın meslek örgütleri, sendikasılaşmaya ve baskılara karşı mücadele için, sansürün her türlüüne karşı durmak için, basın ve ifade özgürlüğü için, tutuklu gazetecilerin serbest bırakılması için "Özgür basın, özgür toplum demektir." şiarıyla ve inancıyla adalet arıyorlar, Basın Özgürlüğü Günü'nde halkın haber alma hakkına inanan herkesi yasaklara karşı durmaya, Güvenpark'ta olmaya davet ediyorlar.

Teşekkürler.

BAŞKAN - Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu...

24.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, vize sorununa ilişkin açıklaması

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Muhterem milletvekilleri, bir ülkenin itibarı pasaportunun saygınlığıyla, parasının alım gücüyle ölçülür; ikisini de yerin dibine soktunuz. 85 milyon insanı âdeta yurt dışı çıkış yasaklısı hâline getirdiniz. Vatandaş vize almak için aylarca bekliyor. Bütün şartları sağlamasına rağmen konsolosluklardan ters yüz ediliyor, 250 euroyu bulan masraf da cayır cayır yanıyor. Randevu sistemleri çökmüş, yeraltı piyasası kurulmuş, vize acenteleri, sayenizde artık karaborsa gibi çalışıyor. Yahu, Amerika vizesi için 2027'ye gün veriliyor, Avrupa randevuları altı aydan önce verilmiyor. Hani vizesiz Avrupa vadetmişsiniz ya, pasaportumuz yerlerde sürünüyor, vatandaşımız potansiyel kaçak muamelesi görüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan...

25.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, deprem bölgesinde uygulanmakta olan Yerinde Dönüşüm Projesi'ne ilişkin açıklaması

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, deprem bölgesinde uygulanmakta olan Yerinde Dönüşüm Projesi 30 Haziran 2025 itibarıyla sona erecektir. Şu anda proje onayları geciktiğinden, etütler geciktiğinden ve pek çok apartman sakini vefat ettiğinden bu konuda, bu süre son derece azdır, en az bir yıl daha uzatılmalıdır. Ayrıca, projelere verilen 750 bin liralık kredi ve hibe desteği son derece azdır, bunun da en az 1,5 milyona çıkarılması gerekmektedir.

Üçüncü olarak, Dünya Mirası Listesi'ndeki tescilli yapılarla ilgili Kültür Bakanlığı sorumluluk üstlenmelidir. Bu yapı sahiplerinden muvafakat alındı, iki yıl geçti, şimdi "İmkânım yok, yapamıyorum." diyor. Sadece Kurtuluş Caddesi'ndeki yapıları imar etmek vitrine oynamaktan ibarettir. Bu yapılara derhâl...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap...

26.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, Ticaret Bakanlığını uyardığına ilişkin açıklaması

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Buradan Ticaret Bakanlığını uyarıyorum: İnternet üzerinden veya telefonla çağrı merkezi üzerinden sigorta kasko hizmetleri sunan aracı kuruluşlar müşterilerini mağdur ediyorlar. Sigorta poliçesi düzenlendikten sonra müşterileri mağdur eden, sürekli yanıltıcı ilanlar veren ancak kaza, hasar, yolda kalma durumu olduğu zaman keçi gibi inatlaşıp çözüm olmayan bu şirketlerin ortadan kaldırılması; namusuyla çalışan, müşterileri mağdur olduğunda onlara her türlü hizmeti esirgemeyen, 17 bin acentenin mağdur edilmemesi ve -demin de dediğim gibi- keçi gibi inatçı bir şekilde top çeviren, çözüm ortağı olmayan, sadece komisyonuna bakan aracı kuruluşların, sigortayla alakası olmayan aracı kuruluşların, çok ciddi şekilde denetlenmesi ve müşterilerin mağdur edilmemesi gerekiyor; Ticaret Bakanlığını tekrar uyarıyorum.

BAŞKAN - Van Milletvekili Gülderen Varlı...

27.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, Van'da helikopterlerin yaptığı alçak uçuşlara ve uygulanan yasaklara ilişkin açıklaması

GÜLDEREN VARLI (Van) - Van'ın Edremit ve İpekyolu ilçelerine bağlı Süphan, Köyiçi, Hacıbekir, Dereüstü Mahallelerinde yaklaşık yirmi gündür helikopterler tarafından gece saatlerinde alçak uçuşlar yapılmaktadır. Halkı tedirgin eden bu uçuşların yapılma gerekçesi nedir? Yapılan bu uçuşlar yetkili kurum ve ilgili bakanlıkların bilgisi dahilinde midir?

Van'da uygulanan yasaklar bitmiyor. Yaklaşık on beş gündür Van'ın Özalp ilçesine bağlı Aşağıkoçkiran, Yukarıkoçkiran, Damlacık, Yukarıtulgalı ve Oymaklı köylerinde insanların arazilerine gitmesine yasak getirilmiştir. Jandarma tarafından alınan bu keyfi yasak kararı Van'da tarım ve hayvancılığı olumsuz etkilemekte ve üretimi engellemektedir. Köylülerin bölge jandarma ve Özalp İlçe Kaymakamlığına yaptıkları tüm başvurular sonuçsuz kalmıştır. Karakol tarafından hangi gerekçeyle Van'da köylülerin tarım arazilerine ve meralarına gitmesi engellenmektedir? Van halkına yönelik keyfi yasakları...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Kayseri Milletvekili Aşkın Genç...

28.- Kayseri Milletvekili Aşkın Genç'in, bireysel silahlanma sorununa ilişkin açıklaması

AŞKIN GENÇ (Kayseri) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Türkiye'de bireysel silahlı saldırı artık ciddi bir toplumsal güvenlik sorunu hâline gelmiştir. 2020'de 54 bin olan ruhsatsız silah dosyası 2024'te 137 bini aşmıştır. Günde ortalama 370 kişi ruhsatsız silahla yakalanıyor. Sadece geçtiğimiz yıl 65 binin üzerinde kamu davası açılmıştır. Bu tablo artık münferit olayların ötesinde, yapısal bir tehdit olduğunu da göstermektedir. Silaha erişimin bu denli kolay olduğu bir ülkede şiddetin sıradanlaşması da kaçınılmaz hâle gelmektedir. Bireysel silahlı saldırı yalnızca bir asayiş sorunu değil toplumsal barışa ve kamusal güvenliğe yönelmiş yapısal bir tehdit hâline gelmiştir. Devletin görevi, yurttaşın can güvenliğini sağlamaktır. Bireysel silahlı saldırıyı sınırlandıracak, internetten satışları önleyecek ve denetimi güçlendirecek yasal düzenlemeler ivedilikle hayata geçirilmelidir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Ankara Milletvekili Semra Dinçer...

29.- Ankara Milletvekili Semra Dinçer'in, AKP'li bir vekilin doğurganlık oranının azalmasıyla ilgili açıklamasına ilişkin açıklaması

SEMRA DİNÇER (Ankara) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Dün AKP'li bir vekil "İngiltere'nin 3 çocuktan 1 çocuğa düşmesi yüz on iki yıl almış ama Türkiye'nin 3 çocuktan 1,5 çocuğa düşüşü ne yazık ki otuz iki yılda gerçekleşti." demiş. Bu otuz iki yılın yirmi üçünde AKP iktidardaydı. Açlık sınırının 24.035 lira, yoksulluk sınırının ise 78.291 lira olduğu bir ülkede vatandaş 22 bin lira asgari ücretle nasıl çocuk yapsın? Vatandaş açlığa, yoksulluğa mahkûm ettiniz. İnsanlar çocuğunu okula gönderemiyor, çocuklarının ihtiyaçlarını karşılayamıyor. Kreş yok; bebek bezinin, bebek mamasının ne kadar olduğunu biliyor musunuz? Doğurganlık oranının azalmasının sorumlusu AKP iktidardır. Ekonomik kriz ve yoksulluk ortadan kaldırılmadan nüfus artışı beklemek hayaldir. Hayal satmayın, çözüm üretin. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç...

30.- Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, 1 Mayıs İşçi Bayramı'na ve Kahramanmaraş'ın sorunlarına ilişkin açıklaması

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

İşçinin, emekçinin bayramı 1 Mayıs kutlu olsun.

Depremi üzerinden iki yıl geçti Sayın Başkanım. Rezerv alanları Pazarcık ilçemizde belli oldu ama iki yılı aşkın süredir hâlâ burada yıkım gerçekleştirilmiyor. Merak ediyorum, neyi bekliyorlar, Godot'yu mu bekliyorlar acaba?

Karabistan Elbistan'da TOKİ konutları var, üç gün su var, beş gün su yok, abdest almaya su yok. AK PARTİ döneminde susuzluk had safhada Kahramanmaraş'ta.

Kahramanmaraş Türkoğlu ilçemizin organize sanayisinin önünden Nurdağı Otoyol girişine kadar, Kömürler girişine kadar yol delik deşik, 15 kilometre perişanlık içerisinde; bu çağda böyle bir yol. Acaba Kahramanmaraş'ı hâlâ çantada keklik gördükleri için mi bu yolu yapmıyorlar? Ayrıca, Kahramanmaraş sanayisinin içerisinde yol delik deşik. AK PARTİ'li belediye maalesef Kahramanmaraş'a hizmet etmiyor çünkü çantada keklik görüyor.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Başarır, bir söz talebiniz mi var yoksa...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bittikten sonra...

BAŞKAN - Bitti, bitti.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - O zaman var.

BAŞKAN - Nedir konu?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Söyleyeyim tabii ki.

İstanbul Milletvekili Harun Mertoğlu, yine partimiz ve belediye başkanları hakkında...

BAŞKAN - Evet, buyurun.

31.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Rize Milletvekili Harun Mertoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Birkaç milletvekili var da ben bunu söyleyeyim.

Şimdi, Sayın Başkan...

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - İstanbul Milletvekili değil, Rize Vekili...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Rize mi? Peki, Rize Milletvekiliymiş, diğer dönemde İstanbul'a gider belki.

Şimdi, Sayın Başkanım, şu üzüntü verici bir olay: Dün de söyledim, bugün de söylüyorum; burada bazı milletvekili arkadaşlarımız A Haber'in muhabiri gibi, bilmediği, duymadığı konularda algı yapıyor. Bakın, birazdan tüm Türkiye'nin duyacağı bir rezalet daha çıkacak bu dosyalarla ilgili. Şimdi, iktidara yakın A Haber'in 29 Nisan 2025'te dosyadan almış olduğu bilgilerle Murat Kapki'ye ait olduğu öne sürülen milyon dolarlık arabaların 15 tanesi de televizyonlarda yayınlandı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Başarır, lütfen tamamlayın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Savcılık da bu arabaları bir otoparka çekirdi. Şimdi, bu arabaların yarısının Cumhuriyet İttifakı'nın bünyesinde, yapısında bulunan, grubunda bulunan bir milletvekilinin olduğu ortaya çıktı; açıklanacak birazdan, Türkiye görecek.

Şimdi, bakın, burada, bilmeden duymadan yapılan kirli algılarla hiç kimseyi suçlamasınlar. Masumiyet karinesi ayaklar altına alınmış, gerçekten ayaklar altına alınmış. Bu nedir ya? Birer dakikalık konuşmalarla her çıkan "Bantçı..."

Peki, bantla ilgili de söyleyeyim: 18 Ekimde başlayan soruşturma, otel görüntüleri ekimin ilk haftası... Bu ülkede polis, devlet, İçişleri Bakanı mahkeme kararı olmaksızın insanları mı dinliyor? 18 Ekimde soruşturma ama ekimin ilk haftasına ait o görüntüler 6'sında, on iki gün önceki görüntüler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Son cümlem.

BAŞKAN - Sayın Başarır, lütfen son sözünüzü alalım.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Peki, soruşturma 18'indeyse, oraya ziyaret Ekimin 6'sındaysa ben sormak isterim ya: İçişleri Bakanı "Ben 'jammer' kullanmıyorum." diyor; dinleyen sensin zaten, kendini mi dinleyeceksin? Ama sen insanlara mahkeme kararı olmaksızın teknik, fiziki takip yapıyorsun, sonra ben "bantçı" oluyorum. Ya, burada hukuksuzluğu yapan kendisi, kendisi. Bu İçişleri Bakanı bana göre utanma duygusunu yitirmiş bir insan. Çıksın açıklasın; 6'sı, 18'i, arada mahkeme kararı var mı yok mu, onu açıklasın, iftira atmasın ve arkadaşlarınız da buna ortak oluyor, üzülüyorum buna.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Zengin...

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Sen o "jammer" mı, para mı, onu açıkla ya! "Jammer" mı, para mı?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Melih Gökçek de "jammer" kullanıyordu, hadi yargıla!

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Önce sen açıkla yani "jammer" mı, para mı?

BAŞKAN - Sayın Yıldırım...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sana bir "jammer" lazım ama.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Lazım, evet; sana da bant lazım.

BAŞKAN - Sayın Zengin, buyurun.

32.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, yerinden yapılan birer dakikalık konuşmalara ve Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Buyuracağım Başkanım, arkadaşlarım müsait olursa buyuracağım.

Sayın Başkanım, çok değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. Dün olduğu gibi bugün erken başladık.

Şimdi, değerli arkadaşlarım, birinci kural, o zaman bu işi siz de yapmayacaksınız, böyle iddia ediyorsunuz ya.

Arkadaşlarınızı dinlediniz mi?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Evet.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Evet, dinledikleri her şeyde, böyle haberler var, üfürükten bir haber; oradan yola çıkarak şöyle kötüsünüz, böyle kötüsünüz, filan kötüsünüz... Şu bir dakikalık konuşmalarda daha böyle hakikaten kendisiyle alakalı "Şunu gördüm, bunu yaptım." diyen ben görmüyorum yani buradakilerde zaten böyle bir üslup var. Eğer istiyorsak ben zaten bu yirmi dakikalık, birer dakikalık konuşmaları toptan kaldırmaktan yanayım Başkanım; oturalım, konuşalım.

MURAT ÇAN (Samsun) - Siz konuşun herkesin yerine o zaman.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Hiç alakası yok, başka bir formül bulalım.

MURAT ÇAN (Samsun) - Çok alakası var.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Hayır, başka bir formül bulalım. Biz konuşalım demiyorum. Bakın, Başkanınız en çok konuşuyor, lütfen önce kendi Başkanınıza bir itiraz eder misiniz? Bir dakika arkadaşım konuşuyor...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Var mı itiraz eden?

SEMRA DİNÇER (Ankara) - Biz muhalefetiz, yanlışları konuşacağız.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Hayır, bakın, yok burada.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Bravo! O kendi arkadaşınız, kendi başkanınız oldu mu sıfır itiraz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SEMRA DİNÇER (Ankara) - Yanlışları söyleyeceğiz.

BAŞKAN - Sayın Zengin, lütfen tamamlayın.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Mesele yanlış söylemek değil.

Şimdi, Ali Mahir Bey, önce Sayın Bakanımızla ilgili sizi ciddiyete davet ediyorum. Neden?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - O ciddi olsun önce.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Hayır, siz verdiğiniz cevapları kendiniz görmüyorsunuz galiba. Bir defa, şunu anlıyoruz ki, tüm yapılanlardan anlıyoruz ki bu bantlama işini yapan için önce ne dediniz? Kendi Genel Başkanınız dedi ki: "Bu koruma, polis." ama anlıyoruz ki koruma ve polis değil, oradaki özel bir güvenlik yani sizin Başkanınızın kendisine edindiği bir güvenlik ve bu arkadaşlar hiçbir yerde uygulaması olmayan bir uygulama yapıyorlar. Ben de bu kadar yıldır siyaset yapıyorum, gidip böyle bir yere bant yapıştıran kimseyi görmedim. Kaldı ki her şeyin, herkesin izlendiği, telefonlarımızda bile ne olup bittiği belli olan bir yerde neyi bantlayacağız ben bunu anlayamadım yani neyi bantlayacağız, neyi kapatacaksınız? Tüm bunlar oluyor, bunlar olduktan sonra bir

sürü farklı cevap veriyorsunuz. Ben Sayın Genel Başkanınızı da dinledim yaptığı açıklamalarda, sanki açıklamalar şöyle gibi: Silivri'den önce, Silivri'den sonra diye...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Zengin, son sözlerinizi almak için açıyorum.

Buyurun.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Evet, bitireceğim Başkanım.

Sayın Genel Başkanın açıklamalarının Silivri ziyaretinden önce Silivri ziyaretinden sonra diye ayırmak gerekiyor. Bir açıklama yapıyor, bu açıklamayı yaptıktan sonra Silivri'ye gidiyor, oradan bir ikaz alıyor "Hım!" onun üzerine yeni bir cevap geliştiriliyor.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - "Hım!" yapıyor(!)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - "Hım!" yapıyor, belli. Çünkü Sayın İmamoğlu her şey olmak istiyor, hem Cumhurbaşkanı adayı olmadığı hâlde aday olmak istiyor...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Yine oraya geldik.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Geldik.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Yine geldik oraya, tamam.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Geldik çünkü beni iyi göstermeyen videolar atmışsınız.

Hem Cumhurbaşkanı adayı olmak istiyor. Hiç İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı olmadan Cumhurbaşkanı olmak istiyor, o görevi önemsemiyor.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Niye? Bu ön koşul mu?

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Önemsemiyor onu.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Cumhurbaşkanı olmak için İstanbul Belediye Başkanı mı olmak gerekiyor?

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Hiç öyle bir ön koşul yok, kendisi onu -bizim Tokatlılar "Mesemiyor." derler- önemsemiyor zaten, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı olmayı önemsemiyor. Devamında da ayrıca Cumhuriyet Halk Partisinin genel başkanımı gibi davranıyor. Bir karar vermek lazım ya! Hangi görevi ifa etmek istiyor? Bunların hepsini aynı anda yapmasına imkân yok sonuç olarak. O yüzden Özgür Bey'i de böyle gölgelemesinin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Son cümlem.

BAŞKAN - Sayın Zengin, iki dakika verdim, bir dakika kural dışı uzattım.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Haklısınız, haklısınız, haklısınız; son cümlem.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Verin Başkanım, verin; yapmayın böyle, susturmayın Meclisi Sayın Başkanım.

MEHMET BAYKAN (Konya) - Sağ olun Ali Mahir Başkanım.

BAŞKAN - Siz son cümlelerinizi lütfen söyleyin.

Evet, buyurun.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Hemen söyleyeceğim Sayın Başkanım.

Sonuç olarak Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanını böyle gölgelemesinin, gelgitlere sebebiyet vermesinin bir defa sizleri rahatsız etmesi lazım.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. Ama cevap verirse Sayın Başarır, cevap vereceğim tabii.

Sağ olun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Niye? Ben vermeden mi tehdit ediyorsunuz beni?

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Yok, vereceğim, tehdit etmiyorum.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bir sürü şey söylüyorsunuz.

BAŞKAN - Sayın Başarır, buyurun.

33.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Şimdi, Sayın Başkanım, önce şu bir dakikalara bir gelemim.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Gelelim.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Zaten Meclisin yetkileri, görevi, Meclisle ilgili birçok -gensoru dâhil- hak kuşa çevrilmiş, herkes de bunu söylüyor. Şimdi, AKP Grup Başkan vekili diyor ki: "Bana kalsa ben bir dakikaları kaldıracam."

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - "Kaldıracam." demiyorum. Ben "Kaldıralım." demiyorum, tartışalım. Bakın, tartışalım, tartışalım.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ya, birilerine kamera bandı suçlaması yapıyorsunuz, siz 600 milletvekilinin ağzını bantlamaya kalkıyorsunuz. (CHP sıralarından alkışlar)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Hiç ilgisi yok.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ben size ne diyeyim ya, ben size ne diyeyim ya! Ne demek "Birer dakikaları kaldıracam." Despotizm bu işte. Susalım burada, konuşmayalım. Ya, konuşmayalım da gerçekten niye konuşmayacağız? Başka bizim bir hakkımız var mı burada? Gensoru mu var? Araştırma önergeleri mi kabul ediliyor? Yasaları komisyonda, burada mı tartışıyoruz? Herkes de soruyor: "Ne işe yarıyorsunuz?" Evet, ne işe yarıyor Meclis? Konuşmayalım da bir dakikaları vermeyin bir daha.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - İnsanlar bölgelerindeki, yörelerindeki...

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Ya, asıl konu orası değil, asıl konuya...

BAŞKAN - Sayın Başarır, bu dakikadan sonra önceki gibi uzatmayacağım; lütfen tamamlayın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkan, uzattınız.

BAŞKAN - Size de uzattım, ona da ama...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Onda iki dakika uzattınız.

BAŞKAN - İşte, şimdi uzatmayacağım diyorum. İkinize de yaptım, şimdi yapmayacağım.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Tamam.

Şimdi, burada açıkça bir soru soruyorum: Ben İçişleri Bakanını ciddiyete davet ediyorum. Soruşturma 18 ekimde başlıyor, otel ziyareti 6 ekimde. Sen o arada o görüntüleri nasıl temin ettin? Belediye Başkanını neden takip ettin? Hangi mahkeme kararına göre takip ettin? Çık bunları açıkla, açıkla çünkü sen kanunsuz olarak takip ettin.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Hiç ilgisi yok.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bakın, Meclis de dinleniyor, hepimiz de dinleniyoruz. Çıkartın telefonları, bakalım, niye FaceTime'dan, WhatsApp'tan konuşuyorsunuz arkadaşlar? Çünkü siz de dinleniyorsunuz, herkes de bunu biliyor.

Melih Gökçek ihale yaparken, İstanbul Belediye Başkanı "jammer" ihalesi yaparken -dün Sayın Ali Öztunç söyledi- Kahramanmaraş Belediyesi yaparken niye yapıyor? Niye yapıyor, soruyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ha, siz yapacaksınız, sizin dinlenmeme hakkınız var, bizim yok.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Hiç kimsenin öyle bir hakkı yok.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Baksak şu anda telefonlara, kaç tane WhatsApp, FaceTime görüşmesi vardır.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Bakalım.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ben zaten ondan yapıyorum, dinliyorsunuz.

BAŞKAN - Sayın Başarır, teşekkür ediyorum.

Sayın Zengin, buyurun.

34.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, herkesin gözü önünde söylediğim cümleyi Sayın Başarır çarpıtıyor.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Çarpıtıyor muyum?

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Evet, aynen öyle.

Bu yirmi dakikalık konuşmalara bir formül bularak daha etkin hâle getirelim. Bir dakika değil üç dakika olsun ama buna başka bir süre üretelim. Arkadaşlarımız bir dakikada zaten cümleleri yetiştiremiyor. Bir dakika nedir, bak, yetiştiremiyor insanlar. Daha fazla süre verelim ama bunu daha makul bir zemine bağlayalım.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ha, şimdi oldu, şimdi oldu.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - 20 değil 10 arkadaşımız konuşsun ama ne söylendiğini anlayalım ve bunları birbirimize laf çakmak yerine burada önemli, somut şeyleri söylemek için değerlendirelim.

Şimdi gelelim şu ihale meselesine. Bir defa, bu konu, bakıyorsunuz, örnekler vermişsiniz, Batman İl Özel İdaresi... Ya, Batman terörün göbeğinde bir il, Batman'da İl Özel İdaresi bunu terörle alakalı olarak yapabilir. Bir de şunu ifade...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Değil, ben "Batman" demedim.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Bak, arkadaşlarınız söylüyor, şimdi siz demediniz.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ben "Batman" demedim, "Kahramanmaraş" dedim.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Ben iyi bir dinleyiciyim, siz söylemediniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - "Ankara" dedim.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Bak, siz söylemediniz, ben size...

Başkanım...

BAŞKAN - Sayın Zengin, son kez uzatıyorum, bir daha uzatmayacağımı bilmenizi isterim.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkanım, bize ciddi haksızlık oluyor ama.

BAŞKAN - Evet.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Hemen, son cümle... Sayın Başkanım, herhâlde Grup Başkan Vekilleri...

Sadece buradaki konuşmalar değil, sizin tüm partili arkadaşlarınızı, Sayın Genel Başkanınızı iyi dinleyin, o bunları söyledi yaptığı programlarda, ona binaen söylüyorum.

Ama şu önemli: Bakın, bu "jammer"ların yolda kullanılması başka bir şey, kendi yapacağınız özel bir görüşmeyi "jammer"la kapatmak başka bir şey. Yolda izde yaptığınızda bir defa hiç kimsenin hürriyetine engel olmuyorsunuz yani onların görüşme, iletişim hürriyetine bir engel getirmiyorsunuz, sadece kendinizle alakalı bir güvenlik önlemi ve bu da eğer elzemse bunu yapma hakkına sahipsiniz. Fakat siz ne yapıyorsunuz? "Ben, paşa gönlüm istiyor, bir görüşme yapacağım, kapatayım bantları, gelsin 'jammer'lar, otelde, çevrede bulunan hiç kimse görüşmesini yapamasın." Bunu yapmaya hukuken de hakkınız yok. O sebeple, burada olması gereken, terör için, güvenlik için bu manada bir ihtiyaç varsa, terör konusunda bir tehdit varsa bununla alakalı ancak kullanılabilir ama o seyahat hâlindeki ile burada yapılan "jammer" kullanımını da aynı olarak göstermeniz mümkün değil.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkan...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Başarır, bir dakikanızı istirham ediyorum.

Şimdi, tabii...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ben de bu tartışmanın uzamasını doğru bulmuyorum bakın.

BAŞKAN - Bir izin verin, Sayın Başarır, bir izin verin. Burada başka söz talepleri de var. Oturun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bir şey söylemek istiyorum. Bakın, bunu dün de yaptınız, siz burada...

BAŞKAN - Ya, benim ne yapacağımı biliyor musunuz şu anda?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ama bakın, benim size ne yapacağınızı öğretmek haddim değil.

BAŞKAN - Tamam.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ama şimdi, burada bu tartışma uzuyor, Özlem Hanım en son söylüyor, yanlış bir bilgi veriyor, "Batman dediniz." diyor...

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Siz yanlış biliyorsunuz üstadım.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - ...ve bize bunun cevap hakkını vermiyorsunuz.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Ya, Batman yanlış değil Başkanım.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ya toplantıya ara verip gidiyorsunuz ya da en son sözü Özlem Hanım'a veriyorsunuz, bunu yapmayın. Bakın, dün de bunu yaptınız siz.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Hayır, Batman doğru.

BAŞKAN - Sayın Başarır...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bakın, bu doğru değil Sayın Başkan, bu doğru değil.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Onlar söyleyince doğru Başkanım, nasıl oluyorsa bu iş(!) Bu nasıl oluyor, bilmiyorum!

BAŞKAN - Sayın Başarır, ben anladım sizi.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ama yanlış anladınız.

BAŞKAN - Yok, doğru anladım. Ben, dinlediklerini doğru anlayanlardan birisi olduğumu düşünüyorum.

Buyurun, oturun siz.

Şimdi, hem birinci parti hem ikinci partinin Genel Kuruldaki tartışmaları -böyle ben buradan bakıyorum- diğer grupları rahatsız ediyor, bizi de üzüyor.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Haklısınız, haklısınız. Beni de rahatsız ediyor.

BAŞKAN - Bizim de yönetimimiz konusunda adaletimiz sorgulanıyor. Şimdi...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkanım, yer yer DEM'le de tartışıyor, İYİ Partiyle de tartışıyor. Milliyetçi Hareket Partisi zaten bir anlamda ortakları.

BAŞKAN - Efendim, bir şey demiyorum.

Bakın, şimdi, Sayın Başarır, ben bir şey söylüyorum, bir usul söylüyorum.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - O zaman Tüzük'ü kaldıralım.

BAŞKAN - Ben bir usul söylüyorum ve diyorum ki...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ya, bence Tüzük'ü askıya alın.

BAŞKAN - Askıya almıyorum.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bakın, partinizin Grup Başkan Vekili "Bir dakikaları kaldıralım." diyor. Yapmayın!

BAŞKAN - Bakın, şu uygulama İç Tüzük'ü askıya almadır esasında.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Evet Başkanım.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Nasıl?

BAŞKAN - Grup Başkan Vekillerine böyle söz verme İç Tüzük'te yok.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - O zaman satışma maddesi 63'ü kaldıralım Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Satışma ayrı, satışmada veririm ben.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Vallahi, kaldıralım.

BAŞKAN - Ama diyelim o bir laf söyledi, "Yanlış söyledi, ben düzeltelim." yok böyle bir şey.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ne demek?

BAŞKAN - Yani herkes dilediği...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bakın, okuyalım o zaman, gelin; siz okuyun.

BAŞKAN - Ya, ben de okuyorum Başkanım.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ama sesli bir kez daha okuyun.

BAŞKAN - Ben de okuyorum, Allah aşkına!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ama olmaz bakın bu.

BAŞKAN - Ben de okuyorum ama bakın, emin olun, vatandaşlarımız da bu tartışmalardan çok rahatsız, vekillerimiz de rahatsız.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkanım, bakın, bu doğru bir uygulama değil; Özlem Hanım'a da söz vermeseydiniz az önce.

BAŞKAN - Şimdi, Sayın Özdağ, buyurun...

Size de vereceğim, söz talepleri...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Yok, bunu da vermeyin isterseniz. Ne demek bana da vereceksiniz?

BAŞKAN - Yahu, vereceğim, bir sürü talep var. Şimdi buradan ben görüyorum, sizden önce talep eden grup başkan vekilleri var, onlara vereceğim, size de vereceğim.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bakın, ben bir şey söylüyorum: Bakın, benden önce de Özlem Hanım'a söz vermeseydiniz, ben de satışmadım.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Sen satışın ya.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sataştın.

BAŞKAN - Allahümme salli...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Olmaz ki böyle! Benden önce niye ona söz veriyorsunuz, bana vermiyorsunuz?

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Ali Mahir Bey, niye sataşıyorsunuz? Niye iki dakikaya cevap veriyorsunuz?

BAŞKAN - Ne İsa'ya ne Musa'ya yaranamayacağız, öyle anlaşılıyor.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Yok, yok; İsa'ya yaranıyorsunuz, Musa'ya yaranamıyorsunuz.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Başkanım, bence iki dakikalara cevap vermeyi kaldırmamız lazım.

BAŞKAN - Peki, Sayın Özdağ, buyurun.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Grup Başkan Vekilleri değerlendirmesi, değil mi Başkanım?

BAŞKAN - Yok, siz söz talep ettiniz...

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Hayır, hayır, yok efendim, ben Grup Başkan Vekillerinin değerlendirmesi... Öyle diyorum. Yani

bu kısır tartışmaların içerisine girmek lazım.

BAŞKAN - Peki, tamam.

O zaman, ben Mahir Bey'e tekrar, bir daha vereceğim dedim, Gülüstan Koçyiğit Hanımefendi söz istedi.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, İsa ve Musa dışında da hak peygamberler var, sadece İsa ve Musa değil.

BAŞKAN - Amenna.

Sayın Başkan, buyurun.

35.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, Özlem Hanım bu Kamu İhale Yasası ve "jammer" kullanmak meselesi üzerinden Batman'ı örnek göstererek -ki Batman söylenmemiştir- "Batman'da kullanılabilir, orası terörün yuvasında bir yer." dedi. Ben bu nitelermeyi kabul etmiyorum, birincisi bu.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Öyle söylemedim.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Öyle dediniz efendim.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - İkincisi: Herhangi bir gerekçeyle ülkenin herhangi bir yerinde, herhangi bir ilinde, herhangi bir ilçesinde, bölgesinde ve köyünde hukukta olmayan, mevzuatta olmayan hiçbir iş ve işlem yapılamaz, yapılırsa bunun adı ayrımcılıktır. Bugün zaten Türkiye'yi bu hâle getirenin de bu istisna hukuku -hem yazılı olan istisna hukuku hem de yazısız istisna hukuku- olduğunu çok iyi biliyoruz. Bunun burada bir Grup Başkan Vekili tarafından söylenmiş olmasını bir talihsizlik olarak görüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Toparlayacağım Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın Kılıç Koçyiğit, lütfen tamamlayın.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Bu ülkede herkes eşit muamele gördüğü, her yerde eşit uygulama olduğu zaman bu ülkeyi barışa ulaştıracağız ve gerçek anlamda adil, demokratik, özgür bir ülkeyi inşa etme şansına sahip olacağız. Yoksa, kötü uygulamalara gerekçeler bulursak; antidemokratik, hukuksuz uygulamalara gerekçe bulursak "Ama orada terör var!" "Ama orada şu var!" "Ama orada bu var!" "Orada yapılan da meşrurdur, doğrudur." "Hele bir sorun niye yapılıyor?" gibi alt parantezlere sığan uygulamaları, hukuksuzlukları meşrulaştıran bir dil kullanırsak ne yol alabiliriz ne barışı inşa edebiliriz ne de bu ülkedeki ayrımcılığın önüne geçebiliriz. Bu anlamıyla ben bunun doğru olmadığını bir kez daha ifade ediyorum, takdiri de halkımıza bırakıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Başarır, buyurun.

36.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bakın, 2019 öncesi Ankara Büyükşehir Belediyesi belediyeye bağlı olmayan 51 tane özel güvenlik ve "jammer"larla geziyor. Hürriyet, dönemin gazeteleri bunu manşet yapıyor, Meclis gündemine geliyor. Bizden önce görev yapan AK PARTİ İBB yönetimi "jammer" ihalesi yapıyor, oradan kalanlar bunların bir kısmı ama şimdi Sayın Ekrem İmamoğlu sorgulanıyor, ben buna kızıyorum. Beyefendi'nin İstanbul'da ailesiyle yediği bir yemeğin mobese görüntüleri sızdırılıyor -İçişleri Bakanlığı- sonra biz kişi güvenliğinden bahsediyoruz ya! Ya, ben de dinlenmek istemem çocuklarımla, ailemle evde otururken, gezerken, yemek yerken, özelimde ama dinleniyoruz, bunu herkes biliyor ve kullanıyor, kullanmak zorunda. Neden kullanmak zorunda olduğumuzu, neden dinlendiğimizi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bitiriyorum.

BAŞKAN - Sayın Başarır, lütfen tamamlayın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Burada tartışılması gereken konu: Neden dinleniyoruz? Neden takip ediliyoruz? Neden mahkeme kararları olmaksızın insanların telefonları, evleri gözetleniyor, dinleniyor? İşte, otel olayı da aynen böyle bir olay. Soruşturma tarihi 18 Ekim, görüntülerin alındığı tarih 6 Ekim; bana bunu açıklayın diyorum, bunu istemek hakkım değil mi? Eski İBB

yönetimini, Ankara yönetimini, Kahramanmaraş'ı açıklayın diyorum. Mobese kameraları sızar mı ya basına? Sızdı. Bana bunları açıklasın Özlem Hanım, başka bir sorum yok, ben bunları duymak istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Zengin, buyurun.

MEHMET CELAL FENDOĞLU (Malatya) - Başkan, biz çıkalım.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Evet, biz çıkalım isterseniz, daha rahat yönetirsiniz.

37.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Grup Başkan Vekillerinin not olarak bir dakikalık açıklamalardan sonra cevap verme usulünü tercih etmeleri gerektiğine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Başkanım şöyle yapmak istiyorum: Ben bu usulü, dün de ifade ettim, doğru bulmuyorum.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - O zaman konuşmayın.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Bir susarlarsa beyefendi sevineceğim.

BAŞKAN - Tabii, buyurun bakalım.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Eğer bir dakikalardan sonra Grup Başkan Vekilleri kendilerine sıra geldiğinde not olarak cevap verme usulünü tercih ederse böylesine gereksiz bir tartışma alanı açmamış olacağız. O sebeple...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Neyi gereksiz?

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Evet, bakın, sıralama olarak; bakın, arkadaşlarımın...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Madem gereksiz bu, gereksizliğini niye devam ettiriyorsunuz?

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Bir saniye... Bak, söyleyeceğim. O sebeple, bana sorduğu ve istersem cevap vereceğim sorulara bana sıra geldiğinde cevap vereceğim.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Başkanım, bitince haber verin de biz gelir konuşuruz.

BAŞKAN - Bitiriyorum, ben devam ettirmeyeceğim.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Başkanım, bu şekilde olmaz ki yani. Bu şekilde olur mu?

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Ama çok ciddi bir tepki var, lütfen artık yeter! Aynı şeyleri tekrar tekrar, gerçekten yani...

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Bak bravo, gördünüz mü? Buyurun. Hakikaten yeter yani.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sizi protesto ediyorlar, beni değil.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Ben o zaman cevap vereceğim demek istedim Başkanım. Bitirdim.

BAŞKAN - Peki, teşekkür ediyorum.

VII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, Genel Kurulda Grup Başkan Vekillerinin kendi aralarındaki tartışmaların makul bir noktada tutulması gerektiğine ilişkin konuşması

BAŞKAN - Yani Genel Kurulda Grup Başkan Vekillerimizin kendi aralarındaki bu tartışmalarına, emin olun, ben kendi adıma söylüyorum, burada üzülüyorum.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Haklılar ya, vallahi haklılar. Söz vermeyin Başkanım.

BAŞKAN - İki: Milletvekillerimiz son derece rahatsızlar, vatandaş da bundan memnun değil. Yani bunu bir makul noktada tutmak... Burada zaten söylediklerinizi tutanaklardan -ben istirham ediyorum- alın bir okuyun, neredeyse ikinci söz birinci sözün farklı bir iki ilaveyle tekrarı mahiyetinde. Zaten meramınızı halk duydu ve kayda da geçti, hakem onlar. Genel Kurulda ayrı partilerde olan değerli milletvekillerinin birbirlerini ikna etme ihtimalleri yok çünkü herkes ayrı bir dünya görüşüne sahip ama vicdanları var, o vicdanları elbette kendilerine doğruyu söyleyecektir. O yüzden ben Genel Kuruldaki bu çalışmaların makuliyeti zorlamaması gerektiğine inanıyorum. Sayın Grup Başkan Vekillerimizden de istirham ediyorum yani bunu bir noktada keselim, doğru olan bu. Ben kesmek istiyorum ama kestiğimiz zaman da ayrı sıkıntılara yol açıyor. Diyorum ki: Makulü yapalım; birbirimizi zorlayarak, kavga ederek değil birbirimizi anlayarak bunu yapalım ki daha faydalı olur.

Ben şimdi Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım. Şu anda Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekili ve Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'a söz veriyorum.

Sayın Kılıç, buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

38.- Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın, 1 Mayıs Emek ve Dayanışma Günü'ne, 3 Mayıs Milliyetçiler Günü'ne ve 27 Nisan Dünya Veteriner Hekimler Günü'ne ilişkin açıklaması

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri ve ekranları başında bizleri takip eden yüce Türk milleti; yarın, emeğiyle hayatını kazanan, alın teriyle geçimini temin eden ve milletçe elde ettiğimiz toplam millî gelire büyük katkılar sağlayan milyonlarca çalışanımızın gururla idrak ettikleri anlamlı bir gün. Vatandaşımızın her köşesinde sahip oldukları en önemli değer olan emekleriyle milletimizin ihtiyaçlarını karşılayan, beklentilerini gideren, dayanışmanın ve birlikte çalışmanın güzelliklerini sergileyen emekçilerimizin 1 Mayıs Emek ve Dayanışma Günü'nü en içten dileklerle tebrik ediyor, 1 Mayısın emniyet ve esenlik içinde geçmesini içtenlikle diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türk milleti için milliyetçiliği ülkü edinerek mücadele edenlerin günü olan 3 Mayıs Milliyetçiler Günü kökeni 1944 yılına dayansa da tarihin her devrinde Türk milleti için gerek kılıçla gerekse fikirle savaş veren kahramanlarımızı anmak adına büyük bir öneme sahiptir. Geçmiş unutmayıp tecrübelerinden ders alarak gelecek doğru inşa edilebilir. 1944 yılındaki İrkçılık-Turancılık Davası'nı, 3 Mayıs 1944 tarihinde yaşananları zulüm ve işkenceleri, tabutlukları, Türk milliyetçilerinin verdiği var olma mücadelesini hatırlamanın gerekliliğine inanıyoruz. 3 Mayıs 1944 tarihinde Türk milliyetçiliği fikrinin var olması için verilen mücadele bizlere günümüzde Türk milletinin iç ve dış tehditlere karşı verdiği mücadeleyi anımsatmaktadır. Türk tarihine baktığımızda bunalım dönemlerinin sıklıkla yaşandığını görmekteyiz. Türk milleti, tarihinin de şahit olduğu gibi, bu bunalımlardan yine çelikten iradesiyle kurtulmayı, karakteristik özelliklerini muhafaza ederek var olmayı başarmıştır. Bundan sonra da tarihin yanılmayacağına olan inancımız tamdır. 3 Mayıs Milliyetçiler Günü'nü anarak, yaşayarak, hissederek ülkemize olan bağlılığımızı tazelememiz bizleri ideallerimize yaklaştıracaktır. Devletimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk, Türklüğe ömrünü adanmış Başbuğumuz Alparslan Türkeş, Hüseyin Nihal Atsız ve Zeki Velidi Togan başta olmak üzere Türk milliyetçiliğine hizmeti kendisine ilke edinmiş ve bu sevdıyla ebediyete irtihal etmiş tüm büyüklerimizi saygıyla anıyorum. Sayın Genel Başkanımız Devlet Bahçeli'nin "3 Mayıs Milliyetçiler Günü her zaman saygıyla yâd edilecek; Türkçü, Turancı, milliyetçi gönüllerde onurla yaşayıp yaşatılacaktır." söylemini de her daim yüreklerimizde diri tutacağımızı belirtmek istiyorum.

Son olarak, 27 Nisan Dünya Veteriner Hekimler Günü'nü en içten dileklerle kutlamak istiyorum. Dünyamızı paylaştığımız sevimli dostlarımızın sağlığının, gıda güvenliğinin ve aynı zamanda halk sağlığının korunması amacıyla sevgi ve özveriyle emek veren tüm veteriner hekimlerimizin Dünya Veteriner Hekimler Günü'nü kutluyorum. Bu vesileyle, veteriner hekimlerin sorunlarının çözümü ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi için birlikte çalışacağımızı da hassaten belirtiyor, Genel Kurulumuzu saygılarımla selamlıyorum.

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 15.21

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.36

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Adil BİÇER (Kütahya), Yasin ÖZTÜRK (Denizli)

----- 0 -----

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 82'nci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

VII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, Genel Kurulu yönettiği dönemlerde bundan sonra, birer dakika verilen sözlerin ardından Grup Başkan Vekillerinin cevap vermek istedikleri konular olursa sadece söz sıraları geldiğinde bu talepleri karşılayacağına ilişkin konuşması

BAŞKAN - Şimdi gündeme kaldığımız yerden devam edeceğiz ancak gündeme geçmeden önce bir hususa açıklık getirmek istiyorum.

Birer dakika verilen sözlerden sonra, bundan sonra benim Genel Kurulu yönettiğim dönemlerde Sayın Grup Başkan Vekillerine söz vermeyeceğim; sadece, Grup Başkan Vekillerinin cevap vermek istedikleri şeyler olursa zaten kendilerine söz geliyor, o sözleri sırasında söz talepleri karşılanırken bunları cevaplandıracaklardır. (AK PARTİ ve YENİ YOL sıralarından alkışlar) Bu hususu bütün sayın Grup Başkan Vekillerimizin ve Genel Kurulumuzun dikkatine sunuyorum.

Şimdi YENİ YOL Partisi Grup Başkan Vekili ve Muğla Milletvekili Sayın Selçuk Özdağ'a söz veriyorum.

Sayın Özdağ, buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

39.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, bütçe görüşmelerinde sordukları soruya Cumhurbaşkanı Yardımcısının verdiği cevaba, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanının açıklamasına, Bolu Kartalkaya'daki otel yangınıyla ilgili olarak kurulan araştırma komisyonunun bugünkü gündemine, 1 Mayıs İşçi ve Emekçi Bayramı'na ilişkin açıklaması

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Özlem Zengin Hanımefendi'ye, Sayın Başkana bir hatırlatmada bulunacağım. Lütfen o sözünüzü, Batman'la ilgili sözünüzü tekrar tashih edin, düzeltin, tavzih edin. Bu bir şehri ilzam eder. Her yerde terör faaliyetinde bulunanlar olur ama terör faaliyetinde bulunanlar nedeniyle de bir şehir, bir kitle, bir ideoloji itham edilemez, ilzam edilemez. O nedenle, tashih etmenizde fayda var. Ya tashih edersiniz veya da ısrar edersiniz.

Değerli Başkan, değerli milletvekilleri; biliyorsunuz, bütçe görüşmelerinde Sayın Mehmet Şimşek yurt dışına gidiyordu ve yurt dışına gittiği zamanlarda da biz "Acaba para mı arıyorsunuz? Neden para arıyorsunuz? Parayı Millî Savunma Bakanı getirmez, Hazine ve Maliye Bakanı getirmez, İçişleri Bakanı getirir ve aynı zamanda Adalet Bakanı getirir, siz harcarsınız." demiştik. Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı da şöyle bir cevap vermişlerdi, "Biz para aramıyoruz, paramız var." demişti. Peki, paranız varsa o zaman ben de sizlere sorayım: Geçen gün, dün itibarıyla Sayın Bakan açıkladı, 3 milyon 123 bin kişi EYT nedeniyle emekliye ayrılmış vaziyettedir. Bu EYT'lileri niye inim inim inlettiniz? Madem yapacaktınız, yıllarca niye beklediniz? Madem yapmayacaktınız, yıllar sonra niçin bunları yaptınız? Yaptığınız işi de eksik yapıyorsunuz, 5000 prim günü olanları emekliye ayırmanız gerekiyordu, onlarla

İlgili emeklilik işlemi yapmadınız. 3600, aynı zamanda kısmi emeklilik ek göstergesi olanları da kısmi emekliliğe tabi tutacaksınız. Bunlar da aynı şekilde bir yara olarak karşımızda duruyor. Bir de kalkmış birileri şöyle cevap veriyor, "Efendim, 40 yaşında insanlar emekliye ayrılacaklar bu EYT nedeniyle. Bu da Türkiye bütçesine çok ciddi bir yük getiriyor." diyor. Ben de buradan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanına bir çağrıda bulunuyorum: 40 yaşında emekliye ayrılanların şu sıralamasını, sayısını bize bir bildirsin bakalım: Türkiye'de kaç kişi 40 yaşından ve aşağısından emekliye ayrılmış, bunları bize söylesinler. Diğer bir taraftan, mademki paranız var, 3600 prim günüyle ilgili söz vermiştiniz, yapamadınız. Aynı zamanda, 3600 ek göstergeyle ilgili 1'inci derecede memur olanların hepsine 2018 seçimleri öncesinde ve 2023 seçimleri öncesinde bir söz vermiştiniz, o sözünüzü de yerine getirmediğiniz; sadece 4 meslek grubuna bu 3600 ek göstergeyi verdiniz, diğerlerine vermediniz. O nedenle sizden bir kez daha 3600 ek göstergeyi hayata geçirmenizi istiyoruz.

Taşeron belediye işçileri... Şimdi, taşeron belediye işçileri var ve belediyelerde belediye başkanlarının insafına terk edilmiş vaziyette. Bir partiden belediye başkanı olmuşsanız, önceki kişi yine aynı partiden ise yine aynı şekilde onun almış olduğu işçileri çıkarabiliyor. Şimdi, Türkiye'de 1 milyona yakın belediye işçisi var. Daha önce taşeronlara kadro verildiğinde "Bir daha bu iş yapılmayacak." denilmişti, tekrar yeniden yol olmuştu bu. Şimdi de aynı şekilde bunlara kadro verilmeli ve işçi alımları veyahut da işçi çıkartmaları bir daha belediye başkanlarının iki dudağı arasında olmamalı, onların insafına bu iş terk edilmemeli; mutlaka bir kanunu olmalı, kriterleri olmalı, buna göre hareket edilmelidir.

Şimdi, Altındağ Belediyesinde işçilerle ilgili problem var. İşçilerin çadırı tekmleniyor, işçiler dışarı çıkartılıyor, hak arıyorlar; bu insanların ne suçu var? Geliyorsunuz siz... Belediye Başkanı daha önce de yine AK PARTİ'liydi, şimdi de AK PARTİ'li Belediye Başkanı, onun aldıklarına bu kızıyor. Bu başka bir partili olsa daha fazla işlem yapıyorsunuz. O nedenle, bu taşeron işçileriyle, belediye işçileriyle ilgili olarak da mutlaka bir düzenleme yapmamız lazım.

Yardımcı hizmetler sınıfının hâlâ bir kanunu yok, kanun olmadığı için görev tanımları yok. Ekonomik ve hukuki sorunlarını da gideremediniz ve çok ciddi şekilde problemleri var, sayıları da oldukça fazla; 125 bin kişi yardımcı hizmetler sınıfında çalışıyor.

Sözleşmeli öğretmenler... Şimdi, sözleşmeli öğretmenlerle ilgili söyledik, dedik ki: Yapmayın, sözleşmeli öğretmen olur mu? Kadrosuz öğretmen olur mu veyahut da özel sektörde çalışan öğretmen olur mu? Şimdi, buraya Öğretmenlik Mesleği Kanunu'yla ilgili olarak bir kanun getirdiniz ve özel okullara ucuz iş gücünü sağlamak adına bu çocukları, bu gençleri oralarda çok düşük maaşlarla çalıştıracaklar. Sözleşmeli öğretmenliği kaldırın ve derhâl olarak KPSS üzerinden bütün herkese kadrolarını verin, bunlarla öğretmen açığını kapatın ve öğretmenlikte tek bir öğretmen sınıfı olsun ve bu da öğretmenlik olsun, başka bir şey olmasın.

Diğer bir hususa gelince, tıbbi cihaz tedarikçileri... Değerli milletvekilleri, bunlarla ilgili o kadar çok uğraştık, o kadar çok dil döktük, meydanlarda o kadar çok protestolarda bulunduk ve dediler ki Sağlık Bakanı: "Yüzde 25 alacağınızdan vazgeçin, o şekilde veririz." Bunlar vazgeçtiler. Oradan kaç sene geçti? Üç sene geçti, dört sene geçti, beş sene geçti; döviz nerede, enflasyon nerede, faizler nerede; bu insanları âdeta açlığa, yoksulluğa mahkûm ettiniz. Şimdi de yine aynı şekilde bu insanları mağdur ediyorsunuz. Bir an önce tıbbi cihaz tedarikçilerinin paraları ödenmeli ve bu mağduriyetler bu şekilde sarı bir hastalık hâline getirilmemelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Özdağ, lütfen tamamlayın.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Emeklilere vermediğiniz seyyanen zammı hâlâ veremediniz.

Kur'an kurslarında sözleşmeli olarak çalışan Kur'an kursu öğreticileri var. Burada sözleşmeli olarak çalışan imam-hatiplilere kadro verdiniz iki defa, bu insanlara kadro vermediniz ve bu insanları çok ciddi şekilde mağdur ediyorsunuz. Bir: Sigortalar eksik yatıyor. İki: Maaşları çok düşük, asgari ücretin de altında. Âdeta 17'nci, 18'inci yüzyıllardaki kölelik sistemini getirmişsiniz. Bir de Diyanet İşleri Başkanlığında ve Allah'ın kitabı Kur'an-ı Kerim'de adaletten bahsedilmesine rağmen siz burada adaletsizlik yapıyorsunuz.

"100 bin öğretmen ataması" dediniz, bu 100 bin öğretmen atamasında gele gele 25 bin öğretmen... 25 bin öğretmenin de 10 binini bu akademilere aktardınız. Niye aktardınız? Tekrar, yeniden KPSS'ye tabi tutsaydınız, onlara da bir 25 bin kişi, 20 bin kişi vermiş olsaydınız, bu insanların hakkını yememiş olsaydınız. Niye 25 bin kişiyi bir anda 15 bin kişiye düşürdünüz? Burada da bir haksızlık var, bir hukuksuzluk var ve bir keyfîlik var. Bu ne perhiz, bu ne lahana turşusu demekten başka bir şey değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Özdağ, lütfen tamamlayın.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Tamamlayacağım Sayın Başkanım.

Aynı şekilde, paranız varsa, siz kamu mühendislerine, kamu avukatlarına, kamu mimarlarına, kamu şehir plancılarına çok düşük maaş veriyorsunuz. Şimdi, doktorlar dediler ki: "Gideriz." "Giderseniz gidin." dediniz. Ardından da baktınız ki durum kötü, hemen maaşlarına zam yaptınız. Aynısını ihtiyaç duydunuz ki -doğrusunu yaptınız- hâkim ve savcılara da yaptınız. Biraz önce bahsetmiş olduğum meslek grupları aynı meslek gruplarıdır, bunlara da en kısa zaman içerisinde paralarının verilmesi lazım.

Peki, paranız varsa bu faizler nedir? Paranız varsa bu enflasyon nedir? Paranız varsa Türkiye'deki bu zamları neyle açıklayacağız? Konut, araba fiyatlarındaki fahiş artışların sebebi nedir? Bu kadar dış borç, 540 milyar dolar borç nedir Allah aşkına? Önce kur korumalı mevduatla, şimdi de yüzde 50 faizle paradan para kazanmak nedir söyler misiniz?

Madem paranız var, zirai don felaketi oldu ve bu zirai don felaketinde TARSİM hâlâ tespitlerini yapamadı, yapmadığı gibi -TARSİM'in bir hafta içinde yapması lazım kanun gereği- bunların paraları da ödenmedi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Özdağ, son kez sürenizi uzatıyorum.

Buyurun.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - O nedenle, bu TARSİM'le ilgili, bu zararlarla ilgili çok ciddi çalışmalar yapılması lazım. Her gün söyleyeceğim burada, söylemeye çalışacağım. Bu çiftçilerimizin Ziraat Bankasına, özel bankalara ve aynı zamanda Tarım Krediye borçları var. Bu borçların hemen, çok hızlı bir şekilde ötelenmesi lazım, iki yıl gibi. Aynı zamanda bunlara yeniden kredi

alabilmeleri için faizsiz veya düşük faizli krediler verebilmeliyiz ki gelecek sene sebzemizi, tarımımızı veya gıdamızı doğru bir şekilde dizayn edelim.

Bolu Kartalkaya'da yangın oldu biliyorsunuz. Kartalkaya'daki o yangından sonra hep beraber aynı konuyu gündeme getirdiğimiz için... Bir trajediydi, hakikaten bir dramdı. Bir kadın oradan sesleniyordu, babasıyla telefonla konuşuyordu, "Ben yanayım mı, atlayayım mı?" diyordu. Çocuklar öldü orada, çocuklarını attı bu insanlar. Ve burada bir Komisyon kurduk; bugün bu ölenlerin hatta bu öldürülenlerin anneleri, babaları, aileleri Komisyona geldiler ama Komisyona gelmeyen insanlar var. Kim bunlar? Bakanlar. Niye gelmiyorsunuz siz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Özdağ, teşekkür için açıyorum, lütfen tamamlayın.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Çok teşekkür ederim.

Niye gelmiyor bu bakanlar; Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı niye gelmiyor, İşçileri Bakanı niye gelmiyor? İl Özel İdaresi ilzam edilmedi mi, suçlanmadı mı burada? Veyahut da buraya imar verilmesinde, buranın çalışma ruhsatlarının verilmesinde Çalışma Bakanı, Kültür ve Turizm Bakanı, İşçileri Bakanı burada suçlanmadı mı? Suçlandılar. Komisyon, Meclis millet iradesidir. Öyle demiyor muydu Sayın Erdoğan 15 Temmuz akşamı? "Millet iradesinin üzerinde daha büyük bir irade görmedim ben." demiyor muydu? Niye gelmiyor bu bakanlar? Ben 15 Temmuz darbe komisyonunun Başkan Vekiliydim, buraya eski Genelkurmay Başkanları, Cumhurbaşkanları geldiler, Başbakanlar geldiler. Hani Meclis ileriye doğru gidecekti? Eskiden "Buraya bir albay gelmiyor, bir yarbayı çağırıyoruz gelmiyor." diyordunuz, şimdi ise bakanlarınız gelmiyor, sonra da buna tutuyorsunuz "Millet iradesi" "Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemiyle beraber çok büyük mesafeler katettik." diyorsunuz. Hayır, katetmiyorsunuz, o bakanlar suçsuzsa gelmeliler, burada ifadelerini vermeliler, beyanda bulunmalı, milletvekillerinin sorularına cevap vermelidirler. Ha, gelmiyorlar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Özdağ, son cümlelerinizi alalım lütfen.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Söyleyeyim efendim son cümlemi.

Şimdi, 1 Mayıs İşçi ve Emekçi Bayramı var, 1 Mayıs İşçi ve Emekçi Bayramı'nda da ciddi problemlerimiz var. Sendikalaşma oranımız oldukça düşük ve bu sendikalaşmayla ilgili olarak da Hükûmet üyelerinin yani Hükûmetin bazı yerlere müdahale ederek... 3 tane büyük sendika var Türkiye'de, diğer sendikalarla ilgili kotalar getirdiniz, o kotalar iptal edildi, ardından tekrar, yeniden buradan kanun çıkardınız, AYM üzerinden tekrar yeniden gündeme geldi. O nedenle, bu kotaları yeniden düşünün ve bu 3 sendika içerisinde de bir sendikaya ayrıcalık yapmayın. Ben Adalet ve Kalkınma Partisinde Genel Başkan Yardımcılığı yaptığımda da gündeme gelmişti, müdahale etmiştim, "Lütfen bu sendikalara karışmayalım. A sendikası, B sendikası, C sendikası işçilere ve memurlara hangi özlük haklarını, hangi ekonomik haklarını, hangi sosyal ve kültürel haklarını veriyorlarsa onlar kendi aralarında yarışsınlar, biz yarışmanın taraftarı olalım ve bir sendikanın yandaşı veyahut da yardımcısı olmayalım." demiştim. İşçi ve Emekçi Bayramı bu şartlarda ne kadar kutlu oluyorsa o kadar kutlu olsun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Diğer söz talebi İYİ Parti Grup Başkan Vekili ve Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'e ait.

Sayın Çömez, buyurun.

40.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, 81'inci Birleşimde yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, Sivas'taki bir ilköğretim okulunda yaşananlara, İstanbul Çam ve Sakura Hastanesinde yatan felçli bir çocuğa, Sağlık Bakanına verdiği soru önergelerine, yolsuzluk ve usulsüzlük nereden gelirse gelsin tek tek üstüne gidilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Dün burada yaptığım konuşmada Türkiye'nin çocuk karnesiyle ilgili birtakım değerlendirmelerde bulundum ve özellikle çocuk karnesinin ne kadar kötü olduğunu, açlık ve sefalet içerisindeki çocukları, kaybolan çocukları, sokaklarda dilencilik yapan çocukları, çocuk işçiliğini ve çocuk işçiliği yaparken hayatını kaybedenleri ve yanı sıra, ne yazık ki tecavüze uğrayan çocukları anlattım. Dün verdiğim 2 örnek vardı: Bir tanesi Bandırma'da bir caminin Kur'an kursunda tecavüz edilen çocuklar, bir diğeri de İstanbul Bahçelievler'de yine bir Kur'an kursunda 17 yavruya tecavüz edilmesiyle ilgili bir gerçek. AK PARTİ'nin Grup Başkan Vekili bunu teyit etmek için ilgili müftüyü aradı ve olayın gerçek olduğu ortaya çıktı. Fakat her Allah'ın günü yeni bir çocuk dramıyla karşılaşyoruz. Burada haksızlık, adaletsizlik, hukuksuzluk, ekonomik kriz, konuşmamız gereken o kadar çok şey var ki ama her gün karşımıza çıkan bu çocuk dramıyla ilgili bu travmalardan kurtaramıyoruz kendimizi. Az önce Sayın Başkanım ifade etti, Kültür ve Turizm Bakanı yangınla ilgili Komisyona gidip bir açıklama yapma lütfunda bile bulunmadı. Nasıl olacak? Bu Parlamento'yu biz hem yasama hem de denetleme yapan bir Parlamento hâline nasıl getireceğiz? Soru önergelerimize cevap vermiyorsunuz. Onlarca soru önergesi var, çok sayıda yolsuzlukla ilgili iddiaları gündeme taşıyoruz; hiçbirisine cevap verilmiyor, komisyonlara gelinmiyor. Peki, biz nasıl millet adına burada yasama ve denetleme yapacağız?

Şimdi, bugün maalesef bir başka acı haberi sizlerle paylaşacağım ve bununla ilgili yine soru önergesi vermeyeceğim artık cevap gelmediği için ama Parlamento'ya ilgili bakanın, Sağlık Bakanının bir açıklama yapma mecburiyeti var, bu açıklamayı bekliyoruz kendisinden. Bebek çeteleriyle, yeni doğan çeteleriyle ilgili komisyona gidip o dönemde kendisi İstanbul İl Sağlık Müdürü olmasına rağmen bir tek kelime etmeyen, bir tek cümle etmeyen ve o zamanlar o çocuklar o hastanelerde katledilirken gidip boy boy, poz poz o hastanelerde resim veren Bakan gidip Komisyonda hesap vermedi. Sayın Özlem Zengin geldiğinde kendisine bu belgeleri de vereceğim ama bütün detayları kamuoyuyla paylaşmamak için ayrıntıya girmeyeceğim.

Şimdi soruyorum, önce Millî Eğitim Bakanlığıyla ilgili: Sivas'ta bir ilköğretim okulunda, 10 yaşında, 6 çocuğumuza tecavüz edildi mi? Bir daha söylüyorum: Sivas'ta -hoş geldiniz- bir ilköğretim okulunda, 6 çocuğumuza tecavüz edildi mi? Bununla ilgili ne

tür işlem yapıldı? Lütfen Millî Eğitim Bakanınıza ya da sekreterinize sorun, bize cevap versin. Bu son derece önemli ve ciddi bir konu.

Bir başka konu: Şu anda bu bahsedeceğim çocuk, bu yavru hâlâ hastanede; İstanbul'da Çam ve Sakura Hastanesinde. Geçtiğimiz ay, 19 Mart günü, serebral palsili felçli bir hasta, 9 yaşındaki yavrumuz hastaneye götürülüyor. Niye? Pnömoni olduğu için hastaneye götürülüyor; zatürre. Ve zatürre teşhisiyle hastaneye alınıyor, 30 Marta kadar tedavisi yapılıyor. 30 Martta kötüleştiği için kendisi entübe ediliyor, akciğerlerine tüp konuyor ve yoğun bakıma alınıyor. Aradan bir hafta geçiyor, 6 Nisan günü sabah vizite yapacak olan doktor bakıyor ki 9 yaşındaki felçli kızımızın vajinal kanaması var; bir daha söylüyorum, vajinal kanaması var. Raporu elimde, detaya girmeyeceğim çünkü Meclis böyle bir detayı kayıtlarına alsın istemiyorum. Olay hastane başhekimine intikal ettiriliyor ve hastane başhekimisi derhâl doğru bir iş yapıyor, kadın doğum doktorunu gönderiyor, raporu burada, çocuğa tecavüz edilmiş; bir daha söylüyorum, çocuğa bu hastanenin yoğun bakımında tecavüz edilmiş. Biz bu yenidoğan çeteleriyle mücadele ederken, hastanelere yavruların emanet edildiği bu atmosferde bu çocuklar katledilirken gereğini yapalım dedik. Sağlık Bakanı lütfedip gelmedi bile ve gelmediği için de bu sistem çürümeye ve kokuşmaya devam ediyor. Onlarca soru önergem var Sağlık Bakanına, dünya kadar çeteyi ifşa ettim. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesinde dedim ki burada stent çeteleri var, cevap vermedi. Burada diyaliz çeteleri var, ölmüş hastalar üzerinden rapor yazıyorlar, devleti soyuyorlar dedim, cevap vermedi. Malatya'da lens çeteleri var, soyuyorlar devleti dedim, cevap gelmedi. Alın size bir belge, kadın doğum doktorunun raporu burada; 9 yaşında devletimize emanet edilmiş küçücük bir kız çocuğu, felçli bir kız çocuğu, hastanede devlete emanet edilmiş bu çocuğa tecavüz ediliyor ve biz burada bunun hesabını soramıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Çömez, lütfen tamamlayın.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bunun hesabını tek tek sormamız lazım.

Bakın, yolsuzluklar konusunda hepimizin hassas olduğunu biliyorum ve bu hassasiyetin en üst düzeyde olması gerektiğini hepimiz ifade ediyoruz. Oturumun ilk başında iki Sayın Grup Başkan Vekili bir yolsuzluk tartışması üzerinden epey de bir zaman harcayarak bir konuyu gündeme getirdiler. Konunun doğruluğunu, yanlışlığını kamuoyunun takdirlerine bırakıyorum ama yolsuzluk konusunda Türkiye'nin, Türk vatandaşlarının her birinin son derece ciddi ve hassas olması gerektiğini, bu ülkenin bir tek kuruşuna göz dikene mutlaka hesap sorulması gerektiğini Parlamentodan ifade ediyorum.

Bakın, 213 kere şikâyet edilmiş Zehra Taşkesenlioğlu ve Ünsal Ban, tam 213 kere.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Çömez, lütfen tamamlayın.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Müsaade rica edeceğim, önemli bir konu konuşuyorum, istirahat ediyorum. Bakın, toplantının başında iki Sayın Grup Başkan Vekili dakikalarca konuştular. Müsaade edin, bitireceğim, çok uzun değil, istirahat ediyorum sizden.

213 kere şikâyet edilmiş, savcılık diyor ki şikâyet edenlere: "İkna edici bilgi ve belge yok." Onun için kabul etmiyor.

Şimdi, ben 214'üncüyü Parlamentodan, millet iradesinin tecelli ettiği bu yüce çatıdan yapıyorum ve bütün savcılara çağırda bulunuyorum: Bir soruşturma açın, beni çağırın; bütün belgeleri, burada paylaşamadıklarımı da sizlerle konuşayım ve çeteleri çökertelim, yolsuzlukları çökertelim.

Evet, birincisi: Zehra Taşkesenlioğlu'nun eşi olan Ünsal Ban Londra'da devasa şirketler kurmuş. Londra Chiswick'teki şirketlerinin adresi, merkezi burası. "Nereden biliyorsunuz?" diyeceksiniz. Sistemi taradım da şirketlerini buldum. Bu fotoğrafları da ben çektim, Londra'daki şirketleri. Diplomatik pasaportlarla gidip Londra'da beyefendi büyük şirketler kurmuş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Çömez, lütfen tamamlayın.

Buyurun.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bu arada, kendisi, Londra'daki şirketleri yetmemiş, Malta'da şirketler kurmuş. Malta'ya da gittim, şirketlerini buldum. Bu kurmuş olduğu şirketlerin üzerine tam 200 milyon liralık bir yat almış, aldığı bu ultra lüks yatı da Malta bayrağı takarak götürüp Yunan adalarına demirlemiş. Artık orada ne yaptığını hiç sorgulamıyorum bile fakat enteresan ilişkiler çıkıyor bundan sonra. Kendisi Türk Hava Kurumu Üniversitesinde rektörken üniversiteyi soyduğu için bir soruşturma geçiriyor. Bu soruşturmayı geçirdiği esnada -araştırdım- kendisinin Marmaris'te çocukları üzerine milyarlarca liralık devasa arsalar aldığını buldum. Adresini de veriyorum, savcılar çağırınsın, tek tek anlatayım nerede, ne olduğunu. O da yetmiyor, beyimiz artan parayı götürüyor, şurada, hemen, çok yakın mesafede Çankaya'da Blueline Hotel'i satın alıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Çömez, son kez uzatıyorum, lütfen tamamlayın.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Başkanım, müsaade istiyorum, bitireceğim.

Blueline Hotel'i satın alıyor çocuklarının üzerine, 100 milyonlarca liralık. Bu da yetmiyor, Bolu Mengen'de inanılmaz çiftlikler alıyor. Bakın, bu çiftlikler bugün yüzlerce milyon liralık çiftlikler. Bunları Bolu Mengen'de satın alıyor. Şimdi, çok önemli bir şey paylaşacağım sizinle. Acaba Bolu Mengen'de satın almış olduğu bu çiftlikler kimin üzerine? Beyimiz bu çiftlikleri Meclisteki bir danışman üzerine yapmış; bir daha söylüyorum, danışman üzerine yapmış. İşte, danışmanın bu çiftliklere sahip olduğuna dair belge burada. Bu danışmanın aslında hesap hareketleri MASAK tarafından araştırıldı. Bugünün parasıyla 500 milyon liralık bir hesap hareketi var bir yıl içerisinde bu danışmanın; burada memur, büro memuru, üzerine çiftlikler yapılmış. Bu çiftlikler, alınan araziler, oteller, restoranlar yüzlerce milyon liralık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bitiriyorum Sayın Başkanım, istirahat ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür için açıyorum.

Buyurun.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bu da yetmemiş, kendisi Erzurum'dan çobanlar getirmiş, bu çobanların üzerine devasa arsalar satın almış. O da yetmemiş, orada iktidar partisi mensuplarına üniversiteden sahte belgelerle diplomalar vermiş. O da yetmemiş, Afrika'dan FETÖ okullarından dünya kadar öğrenci getirip onlara sahte belgelerle diploma vermiş. Biz bunları araştırmayalım da neyi araştıralım Allah aşkına? Sordular eski milletvekiline, dediler ki: "Senin neyin var?" "2,5 kilo altınım var. Bir de kocama verdiğim 2,5 milyon dolarlık borcum var." dedi. Bunların hesabını sormayacak mıyız biz? Hepimiz milletvekili olduğumuz zaman bir kapalı zarf içerisinde mal bildiriminde bulunmadık mı? Bulunduk. Şimdi soruyoruz savcılara: Bütün bu ifşaattan sonra bu eski vekile hesap soracak mısınız ve onun mal bildirimini açacak mısınız? Yolsuzluk nerede varsa, ahlaksızlık nerede varsa, usulsüzlük ve soygun nerede varsa, talan nerede varsa üzerine gitmeyen namussuzdur, üzerine gitmeyen vatan hainidir. Buradan savcılara tekrar ilan ediyorum: Beni çağırın...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bitiriyorum, son cümle, teşekkür edeceğim; son cümlem, istirham ediyorum.

BAŞKAN - Evet, lütfen...

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Derin nefes aldığınızı farkındayım ama ben konuştuğum için mi nefes aldınız yoksa bu travmaya, bu drama tanık olduğunuz için mi? Eminim çok üzüldüğünüz için derin nefes almışsınızdır. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Dolayısıyla buradan bir çağrı yapıyorum: Sayın Grup Başkan Vekilim, benim bu çağrıma eminim yargı cevap vermeyecektir ama siz lütfen Adalet Bakanına söyleyin, savcılara söyleyin, deyin ki: "İYİ Parti Grup Başkan Vekili bizi Parlamentoda dehşete düşürecek şeyler açıkladı, çağırın kendisini de bilgi alın, belgelerini alın." Sorun lütfen, sorun ki tek tek üstüne gidelim, ahlaksızlık, yolsuzluk ve usulsüzlük nereden gelirse gelsin tek tek üstüne gidelim ve bu ülkeyi hep beraber temizleyelim. Bu ülkede bizim çocuklarımız yaşayacak, bu ülkede bizim torunlarımız yaşayacak. Bu ülkedeki torunlarımıza ve ardımızdan gelecek nesillere pırıl pırıl bir Türkiye bırakmak hepimizin sorumluluğu.

Teşekkür ediyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Çömez, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Kars Milletvekili ve Grup Başkan Vekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'e ait.

Sayın Kılıç Koçyiğit, buyurun.

41.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, bugün yapılan gözaltılara, ekonomik göstergelere, 1 Mayıs, 4 Mayıs 1937'den sonra Dersim'de yaşananlara ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Evet "1 Mayısın arifesindeyiz." demiştik. Dün gözaltılarla güne başlamıştık, onlarca kentte 100'e yakın insan gözaltına alınmıştı. Bugün de o gözaltı operasyonlarının devam ettiği haberiyle yine güne başladık ve şu anda 1 Mayıs öncesi gözaltıların sayısı 200'e ulaşmış durumda. Gözaltına alınanlar arasında EĞİTİM SEN yöneticileri, üniversite öğrencileri, sendikacılar, sanatçılar, yayıncılar, gazeteciler, ekolojistler, devrimci kurumların temsilcileri yer alıyor ve bütün bunların niye gözaltına alındığına dair hiçbirimizin hiçbir fikri yok. Üstelik bu gözaltılarda evlerin dağıtıldığını, kapıların kırıldığını ve bazılarının işkenceye varan şiddete maruz kaldığını görüyoruz yine. Gözaltına alınanların tek bir ortak noktası var, 1 Mayıs için Taksim'e çağrı yapmış olmak ve anladığımız kadarıyla 1 Mayıs için Taksim'e çağrı yapmak bugün itibarıyla Hükümet açısından gözaltına alınmak ve hatta belki de tutuklanma gerekçesi çünkü gözaltına alınanlar 1 Mayısta Taksim'e çağrı yaptıkları için örgüt üyeliğinden şu anda sorgulanıyorlar. Evet, örgüt üyeliğinden yani "1 Mayısta gelin, Taksim'e gidelim, Taksim bir işçi meydanıdır, Taksim'in 1 Mayısta tarihsel bir hafızası vardır, işçi sınıfı için önemli bir yerdir." denilip oraya çağrı yapıldığı için örgüt üyeliğinden işlem yapmaya götürecek kadar büyük bir akıl tutulmasıyla karşı karşıya olduğumuzu görüyoruz. O anlamıyla biz DEM PARTİ olarak derhâl bu gözaltı dalgasının sonlandırılmasını, gözaltına alınan bütün arkadaşlarımızın derhâl bırakılmasını ve 1 Mayıs Taksim alanının korkusundan artık Hükümetin bir an önce vazgeçmesini, 1 Mayısta Taksimi 1 Mayıs işçilerine, emekçilerine açması çağrımızı buradan bir kez daha yapmak istiyoruz. Bu ülkede yıllardır emek hiç değer görmedi, emekçi hiç değer görmedi; gün geldi tekmelendi, gün geldi horlandı, gün geldi en ağır koşullarda çalıştırıldı, açlığa ve yoksunluğa mahkûm edildi ve bugün, işçi sınıfı hangi hakka sahipse onu çalışarak, çabalayarak, mücadele ederek elde etti; hiç kimsenin bir lütfu olmadığını ifade edelim. Bundan sonra da işçi sınıfı mücadelesine devam edecek ve ne olursa olsun sermayeden yana değil emekten yana, işçiden yana bir düzenin kurulması için biz de elimizden gelen mücadeleyi vermeye devam edeceğiz.

1 Mayıs'a gidiyoruz; tabii, tablo sadece işçilere yönelik gözaltı operasyonlarıyla karartılmıyor, aynı zamanda ekonomik göstergelere baktığımız zaman korkunç bir tablo olduğunu görüyoruz. TÜİK'in, TÜRK-İŞ'in açıkladığı verilere dikkatlerinizi çekmek istiyorum: Açlık sınırı 24 bin TL, yoksulluk sınırı 78 bin TL'yi aşmış durumda. Bekâr bir çalışanın insanca yaşamasının maliyeti 31 bin TL'ye ulaşmış. Peki, asgari ücret ne kadar bu ülkede? Sadece ve sadece 22 bin TL. En düşük emekli maaşı ne kadar? 14.500 TL. Bu koşullarda işçinin, emekçinin yaşamasını ve yaşamını devam ettirmesini bekliyorsunuz. Bunun nasıl yapılacağı sorusuna ben en azından iktidarın ve onun ekonomi kurmaylarının yanıt oluşturması gerektiğini ifade edeyim. Bu 22 bin TL'nin en temel ihtiyaçlar olan gıda, barınma gibi -aslında birinci basamak- insan yaşamının devamını sağlayan ihtiyaçları bile karşılamadığını görüyoruz. Sadece son bir ayda gıda harcaması 420 TL artmış ve yılın başından bu yana mutfak harcamaları üzerine gelen ek yük 1.900 TL'yi geçmiş durumda. Bu koşullarda yani asgari ücretlinin ve emeklinin aldığı reel maaşın her gün enflasyon karşısında eridiği, Merkez Bankasının hedef enflasyonu revize ettiği bir ortamda hâlihazırda bu enflasyon farkının işçiye, emekçiye ek zam olarak verilmemiş olmasını da kabul etmediğimizi ifade etmek istiyoruz. Tabii, yalnızca bir ekonomik kriz değildir bu, aynı zamanda bir sınıfsal krizdir. Yoksulun gittikçe yoksullaştığı, zenginin gün geçtikçe zenginleştiği ve toplumda tam bir kast sisteminin, ekonomik bir kast sisteminin inşa edildiği, tam bir dağıtılmış emek rejiminin inşa edildiği yeni bir dönemin arifesindeyiz ve en nihayetinde bunun

temel motivasyonunun da kapitalizmin kâr odaklı ekonomi politikaları olduğunu çok iyi biliyoruz. Onun için, her gün büyüme rakamları açıklayan iktidara şunu soruyoruz: Büyüyen kim? Gerçekten işçi büyüyor mu, emekçi büyüyor mu, yoksul büyüyor mu, çiftçi büyüyor mu, bugün üniversite öğrencilerinin ekonomisi büyüyor mu yoksa halkın cebindeki para beş kuruş artmazken sermayenin kasası ve en nihayetinde insanlar büyük bir yoksulluk girdabıyla boğuşmak zorunda mı kalıyorlar? İktidarın ekonomi anlayışı asgari yaşam, azami kâr; evet, özetini böyle ifade edebiliriz. En dipte milyonları eşitlemek istiyor, asgaride milyonları eşitlemek istiyor ama sermayedarlar için azami kâr anlayışını devam ettirdiğini görüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kılıç Koçyiğit, lütfen tamamlayın.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Sermayeye vergi affı, işçiye kemer sıkma, yandaşa teşvik, halka zam politikasına devam eden bu iktidarı artık yoksulun sesine, işçinin sesine kulak vermeye davet etmek istiyoruz. Bu vesileyle, yoksullukla boğuşan ve emeği için, alın teri için mücadele eden işçi sınıfının 1 Mayısını bir kez daha bugün buradan da kutlamak istediğimi ifade etmek istiyorum. 1 Mayıs kutlu olsun.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 4 Mayıs tarihini sanırım herkes bilir, 4 Mayıs 1937 Bakanlar Kurulu kararıyla Tunceli Harekatı'nın başladığı tarihtir. Resmî kaynaklara göre 12 bin, Dersimli ve muhalif tarihçilere göre 70 ile 100 bin arasında insanın öldürüldüğü katliamın adıdır Dersim katliamı. Tabii ki rakam olarak görmemek gerekiyor bunu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kılıç Koçyiğit, lütfen tamamlayın.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Bu, aynı zamanda insanlıktan çıkarılmış bir devlet aklının bizlere bıraktığı büyük yıkımın adıdır. Bu, tarihe gömülmek istenen bir halkın, bir inancın, bir tarihin, bir dilin, bir kültürün adıdır aynı zamanda. Dersim'de katledilen sadece insanlar değildi, aynı zamanda hafızamız, mezarlarımız anılarımız, dilimiz, inancımız da toprağa gömülmeye çalışıldı. On binlerce insan sürgün yollarına düşürüldü, küçücük kız çocukları ailelerinden koparılıp hiç tanımadıkları bambaşka ailelere verildi ve en nihayetinde bu çocuklar isimsizliğe, kimliksizliğe ve geleceksizliğe mahkûm edildiler. İnsanlar hayatta kalmak için isimlerini, kimliklerini, inançlarını gizlemek zorunda kaldılar, çoğu zaman inkâr ettiler. Dersim, resmî belgelerde "çıban başı" ilan edildi ve halkı "asi", "eşkıya" olarak nitelendirildi. Bu dilin, bu zihniyetin sonucunda yaşananlar yüzünden Dersim sadece...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Tamamlayacağım Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın Kılıç Koçyiğit, lütfen tamamlayın.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Bu dilin, bu zihniyetin sonucudur yaşananlar. O yüzden, Dersim sadece bir coğrafya değil inkarla, zorla, şiddetle, asimilasyonla şekillendirilmek istenen bir rejimin aynasıdır.

Sayın milletvekilleri, bir halkın başına gelen en büyük felaketlerden biri inkâr edilmektir, sessizliğe mahkûm edilmek, acısını yaşayamamaktır, acısını kendi içine gömmektir ve Dersim'in yaşadığı tam da budur. Bu nedenle, bir kez daha 4 Mayıs Dersim tertilesinin yıl dönümü yaklaşırken şunu ifade etmek istiyoruz: Devlet kendi halkından özür dilemeyi, kendi işlediği suçlarla yüzleşmeyi ve gerçekten adaleti sağlamayı bilmelidir. Bugün, hakikat olmadan adaletin, adalet olmadan da barışın olmayacağını çok iyi biliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kılıç Koçyiğit, mikrofonunuzu teşekkür için açıyorum, lütfen tamamlayın.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Toparlayacağım.

Bu nedenle, Dersim'in gizli kalan arşivleri açılmalı, bir hakikat ve yüzleşme komisyonu kurulmalı, Seyit Rıza ve arkadaşlarının mezar yerleri açıklanmalı, toplu mezarlar tespit edilip açıklanmalı, kayıp çocukların izine düşünmeli ve mutlaka aileleriyle buluşturulmalı; katliamı planlayan ve uygulayanların tarih önünde mahkûm edilmesi, bu anlamıyla yargılanmaları sağlanmalıdır ve elbette ki bu halkın hakikati tanınmalı, o anlamıyla Dersim'e "Dersim" adı iade edilmelidir. Biz, acılarımızın üzerinden bir asır geçmesine rağmen unutmadık. Bir Dersimli olarak, bir Alevi olarak, bir Kürt kadını olarak hiçbir gün unutulmadığınızı, halkımızın, hiçbir Dersimlinin de bu acıyı unutmadığını burada, Meclis çatısı altında da ifade etmek istiyorum. Yasımızı hep içimizde yaşadık, acımızı hep içimize gömdük, hep sessizce birbirimize Dersim katliamını fısıldadık ama bugün, yüksek sesle konuşmanın, bu acıyla yüzleşmenin ve hakikati gün yüzüne çıkarmanın zamanı geldi de geçiyor diye gelin, birlikte yüzleşelim. Gelin, Dersim için...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Bitireceğim Sayın Başkan.

BAŞKAN - Evet, son cümleleri alalım lütfen.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Gelin, birlikte yüzleşelim. Gelin, Dersim için adaletin kapısını arayalım. Gelin, "Bir daha asla." dememek için geç olmadan harekete geçelim.

Ben, bu vesileyle Dersim tertilesinde kefensiz yatan her bir canımızı saygıyla, minnetle, rahmetle andığımı ve ne olursa olsun hakikatin açığa çıkması için mücadele etmeye devam edeceğimizi ifade etmek istiyorum; bu konuda da Meclisi duyarlı olmaya, bütün siyasi partileri partilerüstü, hakikate sadık kalacağımız bir tutum almaya davet ediyorum.

Sabrınız için teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Kılıç Koçyiğit.

Diğer söz talebi Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili ve Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'a ait.

Sayın Başarır, buyurun.

42.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, bugünkü gece yarısı tutuklamalarına ve yürütülen soruşturmalara, Gençlik Kolları Genel Başkanlarının bugünkü yargılamasına, İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya'nın açıklamasına, Cumhurbaşkanının bugünkü grup toplantısında yaptığı açıklamalara ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugünkü gece yarısı tutuklamalarla birlikte İstanbul Büyükşehir Belediyesine yapılan operasyonlarda toplam 72 kişi tutuklandı. Maalesef ki artık ülkemizde Ceza Kanunu'nda "somut delil" kavramı bir kenara bırakıldı. Utanç verici deliller, gizli tanık ifadeleri, çürümüş tanıkların... Maalesef ki o tanıkların birçoğu hakkında son bir yılda bizim suç duyurularında bulunmuşuz, iftiralarını ispatlamışız ama onların suç duyurusuyla 72 masum insan cezaevinde. Üzülüyorum, İSKİ'nin Genel Müdürünün yıllarca bürokratik yaptığını dün söyledim, kaymakamlık yaptı, belli yaşta olan bir bürokratımız. Günlerce... Vatan Emniyetinde eksi 2'nci katta -gerçekten bilmiyorum inceleme fırsatınız oldu mu- insanların yaşama şansı gerçekten çok zor orada. Soğuk, bir yeri sular içerisinde, yemek olarak verdikleri sadece ekmek, ekmeğin içerisinde bir peynir sürmüşler, su dâhil birçok ihtiyaçlarını zor karşılıyorlar ve bugün, gözaltı süresinin dördüncü günü bittikten sonra kalp sıkıntısından dolayı İSKİ'nin Genel Müdürü hastaneye kaldırıldı. Niye? Bu ülke niye bunları yaşıyor? Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; normalde bu insanların hepsi bir davetiyeyle "Yedi gün içerisinde gelin, İstanbul Adliyesi şu numaralı savcıya ifade verin." dense gelecek insanlar. İnsanları öldürmek, insanları hastaneye götürmek, insanları yıpratmak yakışıyor mu adalete? Mesela, zabıta müdürü, kırk üç yıl görev yapmış; Ali Müfit Gürtuna'yla görev yapmış, Kadir Topbaş'la görev yapmış, Ekrem Bey'le görev yapmış. Ya, soruyorum: Suç örgütüne üye olmaktan tutuklandı. Peki, bu zabıta müdürü Kadir Topbaş döneminde masumdu, bugün mü terörist oldu; Ali Müfit Gürtuna döneminde masumdu, bugün mü terörist oldu? Kırk üç yılını vermiş bu devlete. Soruyorum, birileri bunu açıklasın. Bunları Mecliste konuşmayacaksak nerede konuşacağız?

Son dakika, KIPTAŞ ve İSFALT'a soruşturma. "Son altı yıldaki ihale dosyalarını getirin." Tabii ki getirsinler, yargıya teslim etsinler ama niye son altı yıl, niye on altı yıl değil? Tam da bunu konuştuk dün aslında; niye altı yıl efendim, niye altı yıl ya? Yedi yıl niye değil, sekiz niye değil? Çünkü altı yıl, tam altı yıl oldu İBB'de Ekrem İmamoğlu'nun görev süresi, bir ay bile inceleme yok. Ya, böyle bir hukuk düzeni olabilir mi? Lütfen... Hukuku ayaklar altına aldılar. Bugün Gençlik Kolları Genel Başkanımız yargılanıyor, İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı Akın Gürlek'in avukatı orada, Genel Başkanımız ve milletvekilleri mahkemeyi takip ediyor, ayağa kalkıyor "Akın Gürlek kadar kafanıza taş düşsün." diyor. Düşmüş zaten, Akın Gürlek kadar bir taş adaletin kafasına düşmüş, yargının üzerine düşmüş. Yargıyı, adliye, bizleri, Meclisi, her kurumu şaibeli hâle getirdi. Kim onun avukatı efendim; siyasete parmak sallıyor, bunu söylüyor? Ama ülke bu hâle gelmiş... Akın Gürlek kim gerçekten, Akın Gürlek'i bir anlatın. Siz Adalet Bakanlığı yaptınız, böyle bir başsavcı olur mu? Sayın Başkan, sizin döneminizde böyle bir başsavcı olsa "Bir dakika, sen nesen kardeşim?" demez miydiniz? Bu yetkiyi kimden alıyor Akın Gürlek? Hukuku askıya aldı adam; hukuk askıya alındı Sayın Başkan, değerli milletvekilleri. Bakın, bu örnekleri çoğaltabiliriz, 100'e yakın bu tip örnek var.

Evet "Jammer" kullanmasın." diyorsanız kimse kullanmasın ama bir belediye başkanı kullanıyorsa diğerine "Kullanma." diyorsanız bu olmaz. "Jammer" kullanma." diyorsan MOBESE kayıtlarını basına, A Haber'e vermeyeceksin İçişleri Bakanı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Başarır, lütfen tamamlayın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ya, soruyorum: Ekrem Bey'in yemek yediği yerdeki MOBESE kayıtlarını A Haber'e veren görevli ortaya çıktı mı, yargılandı mı? Yargılanmadı. Peki, bu insanlar ailesiyle bir yerde yemek yiyemeyecekse ya da otelde izleniyorsa... Ki izlenmiş ve soruşturmadan önce izlenmiş. Otoparkı izleyen odasını da izler söyleyeyim size; eşiyile, çocuğuyla uyurken ya da bir toplantıdayken. Ya, bunları konuşalım, Türkiye'de bir telekulak skandalı var. Sayın milletvekillerine bir kez daha söylüyorum: Neden FaceTime'den konuşuyoruz, neden WhatsApp'tan konuşuyoruz; neden birçoğunuz telefonu böyle koyuyorsunuz konuşuyorsunuz? Çünkü dinlenmek istemiyorsunuz ve haklısınız, dinlenmek kötü bir şey.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Başarır, lütfen tamamlayın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ve eskiden bu ülkede -kanun net- dinleme kararı verilirdi, insanlar üç ay, altı ay dinlenirdi; bu süre zarfında bir suç varsa o insanlar gözaltına alınırdı ama yoksa mahkeme bir yazı yazardı -aslında, bir özür yazısı- "Şu tarihlerde sizi dinledik, bir suç unsuruna rastlamadık." diye. Bugün, soruyorum 86 milyona: Böyle bir yazı geldi mi? Gelmedi. Gelmedi Sayın Başkan çünkü artık mahkeme kararına ve bu dinlemenin sonucuna riayet eden İçişleri yok. Bakan diyor ki: "Vallahi ben "jammer" kullanmıyorum." Ya, ben bu yüzden diyorum: "Beyefendi hasta mısın sen? Dinlemeyi yapan sensin, kendi kendini mi dinleyeceksin?" (CHP sıralarından alkışlar) Dinlemeyi yapan sensin! Kendi kendini mi dinleyeceksin! Sen insanların aklıyla alay mı ediyorsun? Bir de kendi kendini dinle vallahi!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Başarır, lütfen tamamlayın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ha, şunu söyleyeyim: Sayın Bakanın kendi kendini dinlemeye ihtiyacı var ama ekranda söylediği saçmalıkları daha sonra oturup sakın kafayla bir tekrarını dinlemeli, izlemeli. Çıkıp bunlara cevap vermektense bizim aklımızla alay ediyor.

Şimdi, bugün Sayın Cumhurbaşkanı CHP'yle başladı, CHP'yle bitirdi; geçen grup toplantısına da CHP'yle başladı, CHP'yle bitirdi. Bu ülkenin hiçbir sorunu yok, ekonomik sorunu yok, dış politika sorunu yok, Filistin sorunu yok, hiçbir sorunu yok; CHP, CHP, CHP! İsrail'in zulmü yok; CHP, CHP, CHP! Ama bir cümlesi tarihe geçer. O yüzden, bunu Meclis tutanaklarına geçirmek demokrasi adına, partim adına, grubum adına benim için bir borç. Bakın, ne diyor...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Başarır, lütfen tamamlayın.

Teşekkür için açıyorum.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - "Eskiler 'Keçiyi yardan uçuran bir tutam ottur.' dermiş. Bakalım Cumhurbaşkanlığı hevesi yolunda daha kaç CHP'li siyasetçi siyaset girdabında telef olacak." demiş.

Bir ülkede şu kadarcık demokrasi olsa -bugün milyonlar istiyor da- ülke, Meclis o Cumhurbaşkanının istifasını ister. Sen kimi tehdit ediyorsun ya? Hepimizi ediyor; sizi de ediyor, sizi de ediyor. Turhan Çömez belki Cumhurbaşkanı adayı, belki Semra Dinçer Cumhurbaşkanı adayı. Ne yapacak? Ekrem İmamoğlu'nun başına gelen sizin de başınıza gelir diyor. Bunu nerede diyor? Bu

kutsal çatıda diyor, Mecliste diyor, Meclis grup toplantısında diyor. 86 milyonu ve olabilecek muhtemel Cumhurbaşkanı adaylarını tehdit ediyor. İsteddiği kadar tehdit etsin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın başarrır, lütfen son cümlemenizi alalım.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Bitmeyecek galiba Sayın Başkanım, sonsuz konuşma gibi yani.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Son cümlelerimi söyleyeceğim.

İsteddiği kadar tehdit etsin, Cumhuriyet Halk Partisinde de bu ülkede de Cumhurbaşkanı adayı bitmez. Eğer halk bir siyasetçiye yollamayı kafasına koymuşsa o gidecek; Recep Tayyip Erdoğan da gidecektir, gidecek. Girdap da yaratsa, tehdit de etse, tutuklasa da bakın, bu grubun hepsi Ekrem İmamoğlu ve Cumhurbaşkanı adayı aynı zamanda. O yüzden, bu tehditlerle bu ülke yönetilmez.

Son olarak, dünya lideri birçok konuya değindi(!) Dünya lideri, büyük lider; vatandaşların, yurttaşların yurt dışına çıkamıyor, vize alamıyor dünya lideri(!) Bugün bundan niye bahsetmiyorsun?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Son cümlem...

BAŞKAN - Sayın Başarır, lütfen, sabır taşları taşıyor.

Buyurun.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Kaç dakika oldu Sayın Başkanım, öğrenebilir miyiz?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sekiz saat oldu!

Bakın, insanlar altı yedi ay vize süresi alıyor, altı yedi ay vize için bekliyor. ABD Ankara Büyükelçiliği vize başvurularını askıya alıyor, hastası olan, işi olan yurt dışına çıkamıyor, bugün dünya lideri bundan bahsetmiyor. Genç işsizlik tarihin en yüksek oranına gelmiş, dünya lideri bundan bahsetmiyor; emeklinin, işçinin sorunlarından bahsetmiyor; Filistin'de günahsız, suçsuz çocuklar, kadınlar hâlâ öldürülüyor, bundan bahsetmiyor; CHP, CHP, CHP! Bu güzel bir şey, CHP kendisinin kâbusu olmuş. Cumhuriyet Halk Partisi kendisinin kâbusu olmaya devam edecek çünkü kendi de 86 milyonun kâbusu olmuş.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Şimdi diğer söz talebi Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili ve İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'e ait.

Sayın Zengin, buyurun.

43.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, 1 Mayıs "Emek ve Dayanışma Günü" olarak ilan edilmesine, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit, Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ ile Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Sizden ve Sayın Divanınızdan Sayın Başarır'ın kaç dakika konuştuğunu da öğrenmek istiyorum.

Öncelikle size teşekkür ediyorum Başkanım, bugün -uygulamanız için- bir dakikalardan sonra söz vermeyeceğinizi söylediniz. Dün de aynı tezi ben ısrarla savunmuştum, hassaten teşekkür ediyorum bunun için.

1 Mayısla alakalı birkaç cümlem olacak. Tabii, o kadar çok başlık var ki yani her birine cevap verme imkânı da olmayacak, öyle anlıyorum ama nasıl olsa aynı tartışmaları tekrar ediyoruz, zaman içerisinde onlara da muhakkak cevap vereceğim.

1 Mayıs, 1923'te Türkiye'de bir resmî bayram olarak kutlanmaya başlanıyor. 12 Eylülle beraber bir yasak hâli geliyor 1 Mayıs ve 1 Mayıs, 2009'da yani bizim iktidarımız döneminde, AK PARTİ iktidarı döneminde Emek ve Dayanışma Günü olarak tekrar resmî gün olarak ilan edildi. Bir tür hatırlama günü diyelim yani "kutlama" kelimesinden öte, işçilerimiz, çalışmalar, emek, helaliyle rızık kazanmaya çalışan insanların yaşadıkları zorluklar, hayatlarını kolaylaştırmak üzerine bir düşünme, anlama günü olarak değerlendirmek istiyorum.

Şimdi, Değerli Başkanım, zamansız başlayan tartışmalarımızda ben bir örnek verdim Batman ilimizi. Bununla alakalı diğer Başkanlar da açıklama yaptılar. Ben niçin bunu söylediğimi ifade etmek istiyorum. Sayın Özgür Özel kamuoyuna yaptığı açıklamalarda ve konuşmalarda "Ben 'jammer' ihalesine çıkan ve alan firmaları, yerleri ilan etmek istiyorum." dedi. Bu ilanını yaparken de kendisinin paylaştığı şehirler var, Batman onlardan bir tanesiydi. O sebeple, Batman'ı söylememin sebebi kendisinin bunu ifade etmiş olmasıdır. Ama bunları bir saymak istiyorum, önemli bir tarafı var: Van İl Özel İdaresi 2017 yılında böyle bir ihaleye çıkmış. Batman İl Özel İdaresi 2013'te ve 2017'de çıkmış ama 2017'de hatırlayalım -biz burada çokça her vefat yıl dönümünde hatırlıyoruz- Şenay Aybüke Yalçın, "Aybüke Öğretmen" diye kamuoyu hep biliyor, kendisi şehit edildi. Terörün en hararetli olduğu dönemlerden bahsediyoruz, kastımız odur. Bugün Allah'a hamdolsun, Türkiye bu konuda -hep beraber- çok önemli bir mesafe kaydetti ve artık ülkemiz içerisinde terörün olmadığını söyleyebilecek noktaya geldik, daha başka temennilerimiz de var gelişen süreç içerisinde.

2016 ve 2022 yıllarında Millî Eğitim Bakanlığı ihaleye çıkmış. Bunun en önemli sebebi de sınav sorularının hazırlanmasıyla alakalı. 2011 yılında Şırnak İl Özel İdaresi ihaleye çıkmış ve Ali Mahir Bey'in de bahsettiği Kahramanmaraş da 2011 yılında belediye olarak böyle bir ihaleye çıkmış; bunları kendi konuşmalarından ben aldım. Yani bunları arka arkaya sıraladığımızda, bu "jammer" kullanımının -öyle anlaşılıyor ki- o bölgedeki kamu görevlilerinin terörle olan problemlerine bir çözüm üretmek adına, onların seyahati esnasında güvenlik tedbiri olarak bunlar düşünülmüş. Şimdi, bu güvenlik tedbiri olarak düşünülen ve zaten hukuken de imkân olan bir şeyi, kendi konuşmalarınızı "Efendim, hukuksuz dinlemeler kastıyla böyle yapıyoruz." diye kamufle etmeye hiç kimsenin hakkı yok çünkü dinlemenin yapılabilmesi için... Hatta mevzuatımız çok sarihtir; eğer hukuka uygun bir dinleme yoksa o delil olarak dahi kabul edilemez. O yüzden, eğer bir dinleme olacaksa bununla alakalı olarak muhakkak bir mahkeme kararı gerekmektedir. O karara binaen ancak bir dinleme yapabilirsiniz.

Şimdi, tabii, Ali Mahir Başarır'ın kullandığı ifadeler var, kendisini bu ifadeleri de düşünmeye davet ediyorum.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Niye? Düşünemiyor muyuz?

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Mesela, "hasta" kelimesini kullanıyor, hasta! Evet, ben eğer konuşmalarınızı biraz dinleseniz bunu söylemeyeceğinizi düşünüyorum yani bu ülkenin Bakanına "hasta" demeden derdinizi anlatabilirsiniz.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Hasta değil mi, olamaz mı?

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Kaldı ki Sayın Bakanımız işinde son derece başarılı. Yani kendisi "Ben bunu kullanmıyorum." dediği için "Ben bunu kullanmıyorum..." Ben yakın Bakanlarımızda da hiç bunları kullananı görmedim, seyahat hâlindekileri bilemiyorum ama bir toplantıda, gittikleri herhangi bir yerde kullananı görmedim. O yüzden, Sayın Bakanla alakalı konuşurken hakaret etmeden, çok net bir şekilde kendinizi ifade edebileceğinizi düşünüyorum.

Şimdi, bir diğer nokta, Sayın Cumhurbaşkanımızın yaptığı konuşma bugün oldu, biz de oradaydık. Eğer dinleme kabiliyeti olanlar varsa dinlediğiniz zaman konuşmada ne kastedildiği açık, çok sarıh; ne bir tehdit var ne bir parmak sallama var. Şunu söylüyor...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - "Parmak sallıyor." demedim.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - "Cumhurbaşkanı adaylığı CHP'de, CHP'nin genel olarak idaresinde temel bir değişime sebebiyet verdi." Yani Sayın Kemal Kılıçdaroğlu ısrarla...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Zengin, lütfen tamamlayın.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Süreyi de bir öğrenebilir miyim Sayın Başkanım?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sınırsız, limitsiz!

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - On dakikaymış.

Kendisi ısrarla Cumhurbaşkanı adayı olmak istedi -Cumhurbaşkanımız bugün ifade etti- işte, masalar kuruldu, bir araya gelindi, 9 Cumhurbaşkanı... Herkese "Cumhurbaşkanı yardımcısı, yardımcısı, yardımcısı..." Böyle dağıtıldı bu işler ve biraz evvel Ali Mahir Bey'in söylediği, efendim "Sizi 86 milyon istemiyor." falan... Peki, kim kazandı bu seçimi? Bütün bu laflardan sonra...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Biz kazandık en son seçimi. 31 Martı kim kazandı?

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Biz Cumhurbaşkanlığı seçiminden bahsediyoruz.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Olsun, olsun, en son seçimden bahsediyorum.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Bakınız "Gidecek." dedikleri kişi çok helal bir şekilde, milletin oyuyla Cumhurbaşkanı seçildi, geldi ve bugün Türkiye Cumhuriyeti'nin Cumhurbaşkanı.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Helal bir şekilde de gider canım, ne olacak.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Şimdi, geleceğe dair değil bakın, geçmişten bahsediyoruz; geçmişte olan, sizin söylediğiniz ama dediklerinizin asla çıkmadığı bir olaydan biz bahsediyoruz. Cumhurbaşkanımız şunu söyledi, dedi ki: "Sonuç olarak Cumhurbaşkanı seçimiyle alakalı bu hırs ne yaptı? CHP'nin yönetiminde bir değişime sebebiyet verdi."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Zengin, lütfen tamamlayın.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Ben biraz daha insafli ve merhametli olacağım.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Allah razı olsun.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sonuç olarak CHP'nin Genel Başkanının değişimine sebebiyet verdi. Bu değişimle ilgili zaten bir sürü tez var, konuşmalar var yani Sayın Özgür Özel seçildi ama biz emin olamıyoruz. Cumhuriyet Halk Partisinin gerçekten Genel Başkanı Sayın Özgür Özel mi yoksa arkadan suflerle mi yönetiliyor, doğrusu Türkiye kamuoyunun çok emin olmadığı kanaatindeyim.

Sonuç olarak, bu öyle bir hırsa dönüşüyor ki hatta dün Sayın Genel Başkan Özgür Bey, Ali Mahir Bey "Adayımız İmamoğlu." dedi ama...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Adayımız.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sayın Genel Başkanları yaptığı YouTube yayınında, o kararı verememiş daha; o olmazsa Mansur Bey mi olur, o olmazsa "ben" demiyor ama alttan alta işte belki bana da sıra gelir... O yüzden bu telaş; sen mi adaysın, ben mi adayım, şöyle mi, böyle mi tartışmaları Cumhuriyet Halk Partisine bu manada zarar veriyor yoksa tehdit vesaire bunları bilmiyorum, kim söylüyorsa onun aklından geçiyordur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Zengin, lütfen tamamlayın.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Biz demokratik yollarla, hukuk içerisinde seçimlerde bugüne kadar çok büyük bir başarıyla bugünlere geldik. Bundan sonrası için de önce Allah'a sonra milletimize itimat ediyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Peki, teşekkür ediyorum.

Sayın Başarır, buyurun.

44.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Şimdi, tartışmayacağım, öncelikle şundan çok memnun oldum: Genel Başkanımızı Sayın Özlem Zengin TV'lerde seyrediyor, seyretmez mi diye düşünürken YouTube'da bile izliyormuş, bu güzel.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Hepsini izlerim, her şeyi izlerim.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Şimdi, Sayın Genel Başkanımız "Eğer hakkı gasbedilirse, siyaseten yasaklı hâle getirirlerse bu cunta yönetimi -özellikle bu yargı tarafından- çözüm bitmez." diyor, bunu biz de söylüyoruz; bu bir.

İki: İçişleri Bakanının konusu çok önemli. Ben bir Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olarak ona hakkımı helal etmiyorum. Bundan üç hafta önce, dört hafta önce yaşanan bir siyasi tartışmadan dolayı, ben ilk kez Mecliste söylüyorum, 30'un üzerinde sokağa çıkma ve ölüm tehdidi... Bunların birçoğu da üst düzey insanlardı. Ben bunları bir dosya yaptım. Özellikle ailem istedi, "Biz yanındayız." dedi, koruma istedi, korumayı istedim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Başarır, lütfen tamamlayın.

Bir dakikadan fazla uzatmayacağım.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bakın, bugün Menzil şeyhine çakarlı araba veren, Cübbeli Ahmet'e çakarlı araba veren, koruma veren bu zihniyet Cumhuriyet Halk Partisinin Grup Başkan Vekilinin koruma talebini reddetti o kadar açık tehditlere rağmen. Bu İçişleri Bakanı hasta değil mi?

AYHAN SALMAN (Bursa) - Sen daha hastasın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Adil mi? Düzgün mü yönetiyor? 86 milyon ona hakkını helal etmiyor. Böyle Bakanlık olmaz.

Bakın, Sayın Başkan, böyle bir yönetim olmaz. Cübbeli'ye çakar ver, koruma ver, Menzil şeyhine -bugün yaşandı bu rezalet- çakar ver, Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekiline 32 tehdidin açıkça 16'sı ölümle olmasına rağmen verme. Benim yerime kendinizi koyun. Ben vermeyeceğini bilmeme rağmen eşim "Bunu tespit et, boş ver!" dedi. Bu dakikadan sonra verse de zaten sorun yok, istemiyorum.

BAŞKAN - Peki, teşekkür ediyorum.

Sayın Zengin, buyurun.

45.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, ben tek bir cümle söyleyeceğim. Ben bir yayıncıyım aynı zamanda, ben ne var ne yok izlerim, okurum. İzlediğim şeye de "İzlemedim." demem, siz okuduğunuza "Okumadım." da dediniz dün yani sonuçta bizim işimiz...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Siz A Haber'i okuyorsunuz, ondan sıkıntı zaten sürekli.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Ben her şeyi okuyanlardanım, siz öyle zannedin; ben ne var ne yok her şeyi okurum, izlemeye gayret ederim gücüm yettiğince.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ama YouTube hoşuma gitti.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Ayrıca da şunu önemsiyorum bakın: Siz de biraz evvel bizim Sayın Cumhurbaşkanımızı grupta dinlemişsiniz yani iyi olmuş yani dinlemenizde fayda var.

Teşekkür ederim.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Yok, basından notlar geliyor.

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, şimdi gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

YENİ YOL Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

VIII.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- YENİ YOL Grubunun, Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan ve 21 milletvekili tarafından, soykırım suçu işleyen İsrail'e karşı Türkiye'nin tutumunun ve İsrail'le ticari ve lojistik ilişkilerinin görüşülmesi amacıyla 30/4/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 30 Nisan 2025 Çarşamba günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

30/4/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 30/4/2005 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Selçuk Özdağ

Muğla

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan ve 21 milletvekili tarafından, soykırım suçu işleyen İsrail'e karşı Türkiye'nin tutumunun ve İsrail'le ticari ve lojistik ilişkilerinin görüşülmesi amacıyla 30/4/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

verilmiş olan genel görüşme önergemizin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 30/4/2025 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - YENİ YOL Partisi grup önerisinin gerekçesini açıklamak üzere Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'a söz veriyorum.

Sayın Çalışkan, buyurun. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dünyanın gözü önünde bir buçuk yıldır bir soykırım uygulanıyor. İsrail'in Gazze'de uyguladığı soykırım bütün dünyanın gözü önünde gerçekleşiyor. Öyle ki uluslararası kuruluşlar bile bu yaşananlara seyirci kalamadı, Uluslararası Adalet Divanı İsrail Başbakanı Netanyahu hakkında tutuklama kararı verdi. Dünyanın her tarafında büyük eylemler, protestolar var. Bunların bir parçası olarak da bugünlerde F-35 savaş uçaklarına yedek parça taşıyan geminin İsrail'e sevkıyatı gündemde. Bununla ilgili, pek çok ülkede eylemler yapıldı; İspanya'da, Fas'ta. Bu ülkeler geminin limanlarına yanaşmasına izin vermedi. Ne yazık ki bu ülkelerde protesto neticesinde gemi limana yanaşmazken ülkemizde ise protestocular gözaltına alınıyor, tutuklanıyor, üzerlerine güvenlik görevlileri sevk ediliyor. Maalesef ki şu an itibarıyla ülkemizde Gazze protestoları da âdeta kamulaştırılmış vaziyette, çalışılmış klişe sloganlarla protestoya izin veriliyor, kontrol altındaki kamulaştırılmış grupların eylemlerine müsaade ediliyor. Eğer bu protestolar da kontrol dışındaysa bunun olmasına hiçbir şekilde müsaade edilmiyor.

Yine, maalesef ki tarihte çok kötü kelimelerle anılacak "İsrail'e ticaret, gemi, demir çelik, dikenli tel, tank yakıtı" gibi ifadeler söylendiğinde tüylerin nasıl diken diken olduğunu görüyoruz. Bu konu elbette siyasetin çok çok üzerinde; millî, küresel bir sorun hâline geldi. Bu açıdan, AK PARTİ'li arkadaşlardan tek bir defa grup kararıyla değil imani bir kararla tavır almalarını bekliyoruz. Hiç olmazsa bu konuda bir duruş sergileyerek, madem böyle ithamlar var, Türkiye'den hâlen katil İsrail'e yakıt gidiyor, ticaret devam ediyor, gemiler sevk ediliyor, bütün dünyada bu konuşuluyorsa bunun doğru olup olmadığına, atılacak adımlara burada kurulacak bir komisyonla karar verelim. Gerçekten burada samimi olursa ülkedeki protestoların önü açılır, müsaade edilir, böylece küresel sisteme karşı da "Ülkemizde ciddi bir tepki var, biz halkımızın karşısında duramıyoruz." denir; elleri güçlenir ama arkadaşların maalesef ki hiçbir şekilde bu konu ciddiyetle gündemlerinde olmadığı için protestolar bastırılıyor.

Bakın, şu anda Filistin eylemi yapan protestocular dünyada takdirle karşılanırken ülkemizde Cumhurbaşkanına hakaretten dava açılıyor, güvenlik görevlilerine mukavemetten dava açılıyor, kamu görevini yaptırma suçlamasıyla dava açılıyor, yasaklı bölgeye giriş suçlamasıyla haklarında dava açılıyor; maalesef ki bu konu gerçekten tarihe yüz karası olarak geçecek bir durumda.

Bizim ülke olarak tarihî, coğrafi sorumluluğumuz gereği bu konunun aslında ülkemizin en önemli gündem maddesi olması gerekir. Ne var ki başka gündemler üst üste getirilerek bu konu âdeta perdeleniyor. Gazze konuşulmasın, Filistin'deki soykırım hiçbir şekilde gündem olmasın diye başka gündemler ön plana çıkarılıyor ve böylece kör, sağır, dilsiz rolü üstleniliyor. Söylenen çok basit: Vanaları kapat, ticareti durdur, üslere el koy; çok basit, bunlar yapılamıyor. Biz elbette iktidardan bir kahramanlık beklemiyoruz; Gazze'ye çıkarma yapmasını, savaş gemisi göndermesini, bunların hiçbirini beklemiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Çalışkan, lütfen tamamlayın.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Ama yapabilecekleri çok basit işler var, hiç olmazsa şöyle bir komisyon kuralım, bu komisyonun neticesinde çalışmaları görelim; eliniz güçlenir, bu iddiaların doğru olup olmadığı ortaya çıkar ve böylece de hiç olmazsa bu soykırıma karşı en küçük bir katkımız olur. Ama belli ki -hiçbir şekilde- maalesef sadece siyaset, sadece propaganda aracı olarak görülüyor ve yandaş hâle getirilen STK'lere de milletin gazını alma görevi verilerek "Değişik illerde konferanslar düzenleyin, 'Katil İsrail!' diye bağırın, milletin gazı alınsın." isteniyor. Bugün milyonlarca insanın toplandığı bir protesto eylemi, miting yapılsa da artık bir anlamı yok; burada net olarak iktidar tarafından adım atılması, her ne yapılacaksa yapılması gerekir. Bunun için de böyle bir komisyon kurulsun, bu komisyon neticesinde atılacak herhangi bir durum olur diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Çalışkan, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde ilk söz, İYİ Parti Grubu adına Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'na ait.

Sayın Türkoğlu, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; 30 Nisan 1992 tarihinde bölücü terör örgütü tarafından şehit edilen Jandarma Er Abdurrahman Yılmaz'ı rahmetle, minnetle, saygıyla anıyorum. Bütün ikinci açılım ve ihanet süreci çalışmalarınız her ne kadar şehitlerimizi, şehitliği unutturmaya çalışsa da biz şehitlerimizi unutmayacağız ve unutturmayacağız.

SİRRI SAKİK (Ağrı) - Onların kanı üzerinden siyaset yapacağız(!)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Onların kanını akıtanların Allah belasını versin, onların kanı üzerinden siyaset yapanların da Allah belasını versin.

SİRRI SAKİK (Ağrı) - Kim kan üzerinden siyaset yapıyorsa Allah belasını versin! Kim ki kan üzerinden yapıyorsa bin kez...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Devleti bölmeye çalışanların da Allah belasını versin, buna çanak tutanların da.

SİRRI SAKİK (Ağrı) - Ya, bir git!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Gececeksiniz o işleri, bırakacaksınız ve yapamayacaksınız, yaptırmayacağız.

SİRRI SAKİK (Ağrı) - Ya, kimsin sen ya, kimsin?

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Göreceksiniz. Siz kimsiniz? Siz kimsiniz?

YAVUZ AYDIN (Trabzon) - Sen kimsin ya? Ne demek o ya? Ne demek? "Sen kimsin?" ne demek?

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Yaptırmayacağız! Böldürtmeyeceğiz! Şehitleri anacağız. Niye rahatsız oldunuz?

SİRRI SAKİK (Ağrı) - İşin gücün...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Şehidin anılmasından niye rahatsız oldunuz?

SIRRI SAKİK (Ağrı) - Ya, biz şehidin anılmasından rahatsız değiliz. Yani o acılar bizim acımız, siz niye bunun üzerinden siyaset yapıyorsunuz?

HÜSMEN KIRKPINAR (İzmir) - Sen devam et, devam et.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - O zaman kinayacaksın, teröristi kinayacaksın, PKK'yı kinayacaksın, bölücübaşı, katil Abdullah Öcalan'ı kinayacaksın. Her gün gelip burada sözcülüğünü yapmayacaksınız. Burası Türkiye Büyük Millet Meclisi, burası Gazi Meclis.

YAVUZ AYDIN (Trabzon) - Paçavraları açmayacaksınız!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Tümünden bunun unutulduğunu mu zannediyorsunuz? Biz varız, unutturmayacağız.

Efendim, Orta Doğu'nun terörist devleti İsrail'le ilişkiler konusunda da millet neredeyse dumura uğradı. Araştırma önergesi doğru diyor, diyor ki: "Bu konuyla alakalı pek çok söylem var, pek çok iddia var, pek çok belge var. Gelin, gerçekten samimiyetle, katil devlet İsrail'le ticaret kesildi mi, kesilmedi mi? Yoksa hülle yoluyla üçüncü ülkeler arasından devam ediyor mu? Çünkü ortada rakamlar var, ortada belgeler var, bunu araştıralım." Ne var bunda? "Araştıralım. Gerçekten bir ticaret var mı, yok mu? 50 binden fazla insanı katleden, soykırım yapan ve hüküm giymiş bir katil Netanyahu ve bir katil devletin işlemiş olduğu insanlık suçlarına dolaylı yoldan destek olmayalım." diyor. Eğer böyle bir şey yoksa bu araştırma önergesini destekleyin ve görelim; var mıymış, yok muymuş?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Türkoğlu, lütfen tamamlayın.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Tamamlayayım.

Çünkü neden? İsrail'le ticaret yasağının ardından Mısır'la aramızdaki ticaret patlıyor. Allah'ın hikmetine bak! Aynı anda da Mısır'ın İsrail'le arasındaki ticaret 3'e, 5'e katlıyor. Biz değil uluslararası raporlar söylüyor. Demir var, çelik var, mermer var, çimento var, tekstil ham maddeleri var, stratejik ürünler var, var oğlu var. Ekmeğe muhtaç adamlar ne yapacak bunları? Niye bu gerçekleri görmüyorsunuz?

Ezcümle, ekim ayında soru önergesi verdik burada Ticaret Bakanlığına, bunları tek tek sorduk, cevap var mı? Cevap şu: "İlgili tarihlerde basın açıklaması yaptık, oradan takip edin." diyor.

Sonuç olarak, YENİ YOL Grubunun önergesini destekliyoruz.

Heyeti saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Türkoğlu.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Çömez, işlem başladığı için bu öneriyi oyladıktan sonra size söz vereceğim, arada söz veremiyorum.

Şimdi Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Van Milletvekili Gülderen Varlı'ye söz veriyorum.

Sayın Varlı, buyurun. (DEM Parti sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA GÜLDEREN VARLI (Van) - Teşekkür ederim Başkan.

Öncelikle Genel Kurulu ve halkımızı saygıyla selamlıyorum.

YENİ YOL Partisinin grup önerisi üzerine söz aldım.

Önergeyle, İsrail ile Türkiye arasındaki ticari ve lojistik ilişkilerin araştırılması istenilmiş. Biliyorsunuz, kaynayan Orta Doğu kazanında siyasi rant ve çıkar uğruna binlerce mazlum insan katledildi. Ortada her şeyden önce büyük bir insanlık meselesi ve bir vicdan meselesi var. Kadınlar, çocuklar, yaşlılar katlediliyor, camiler yıkılıyor, hastaneler bombalanıyor ve bu katliam tüm dünyanın gözü önünde yaşandı, yaşanmaya da devam ediyor. Yaşanan bu katliamda sessiz kalan bölge devletleri başta olmak üzere küresel güçlerin katliama yol veren tavrı ve tutumu insanlık adına bir utanç olarak yazılmaktadır. Fillerin tepindiği, mazlum halkların ezildiği Orta Doğu'da, Orta Doğu denkleminde, hak, adalet ve insan yaşamaının yerine ticari ve siyasi çıkarlar ön plana çıkmıştır. Gazze'de binlerce sivilin yaşam hakkı, onuru ve geleceği her gün İsrail'in saldırısıyla yok edilirken Türkiye'nin İsrail'le milyonlarca dolarlık ticareti sürdürdüğü iddiaları ve basına yansıyan haberler toplumun vicdanını derinden yaralamaktadır. Şayet bu şartlarda yapılan ticari anlaşmalar devam ediyorsa bu sadece bir dış politika tutarsızlığı değildir, aynı zamanda insanlık değerleriyle bağdaşmayan bir tutumdur. Siyasi iktidar her fırsatta "Filistinli kardeşlerimiz" diyor; peki, Filistin halkı açlıkla, ölümle, işgalle mücadele ederken Türkiye limanlarından İsrail'e giden gemilerde ne taşıyor? Buradan sesleniyor ve Filistin halkının acısını derinden hissediyoruz. Bu ticari ilişkilerin devam etmesi katliama ortak olmaktır ve biz burada suça ortak olmayacağız. İsrail'le sürdürülen askerî, lojistik, ticari ilişkilerin derhâl ve koşulsuz olarak kesilmesi gerekmektedir. İnsani değerleri savunmak sadece sloganlarla ve boyunlara takılan atkılarla değil tutarlı ve onurlu iç ve dış politikalarla mümkündür. Bir yandan İsrail'in Gazze'de aylardır sürdürdüğü sistematik katliam ve eylemler, öte yandan bu suça dolaylı olarak ortak olan iktidarın kirli ticari ilişkileri burada araştırılmalıdır. Allah Maide suresinin 8'inci ayetinde "Ey iman edenler! Allah için hakkı ayakta tutan ve adaletle şahitlik eden kimselerden olun, adaletli olun. Allah yapmakta olduklarınızdan haberdardır." diyor. Bugün adaletin yanında durmak... İsrail'le sürdürülen bu kirli ticarete son verin. Buradan bir kez daha çağrıda bulunuyoruz: İsrail'le ilgili yürütülen ticari ve lojistik ilişkiler derhâl durdurulmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Varlı, lütfen tamamlayın.

GÜLDEREN VARLI (Devamla) - Tamam.

Teşekkürler.

Zulme rıza zulüm kadar günahdır. Burada hepimiz bu önergeye siyasi değil iman, vicdan ve insanın bir sorumluluğu olarak destek verilmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Genel Kurulu selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Varlı, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'e ait.

Sayın Çakırözer, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; maalesef, bugün Gazze'deki katliamı, zulmü bitirememiş olmanın utancını yaşıyoruz. Yetmiş yedi yıllık işgal, yetmiş yedi yıllık acı ve çözümsüzlük... İşte, bakın, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri tam da bugün hepimizi, tüm dünyayı nasıl uyarıyor, "Filistin meselesinin çözüm yolu ortadan kalkıyor." diyor. Netanyahu'nun aşırı sağcı hükümeti kadın, çocuk demeden 53 bin masumu öldürdüğü için, insani yardımlara dahi izin vermediği için ve tüm bunlar yapılırken dünya Netanyahu'ya "Dur!" diyemediği için "İki devletli çözüm diye bir yol ortadan kalkmak üzere." diyor. Evet, tüm dünya sınıfta kaldı; böyle söylemek en kolay. Peki ama bir de kendimize bakalım: Türkiye olarak ne yapıyoruz? Bu iktidara soruyorum: Nutuk atma, hamaset dışında ne yaptınız? Hani İsrail Filistin'i işgal etmenin bedelini ödeyecekti? Bakıyorsunuz, gerçek hiç de öyle değil. İsrail'le ticaret tam gaz, limanlarımız onlar için seferber -çarşaf çarşaf belgeleri var- çeliğini, yakıtını veriyorsunuz; en yakınlarınız bu ticaretin göbeğinde.

Dışişleri Bakanı bölgeden diğer bakanlarla dünyanın yarısını turladı. Peki, turladı da ne oldu? Fiyasko. Kifayetsiz açıklamalar dışında ne var elimizde? İslam Konferansı Örgütü, Türk Devletleri Teşkilatı; hangisinden somut bir yaptırım kararı çıkarabildiniz? Hiçbirinden. Beceriksizliğiniz ve teslimiyetçiliğinizden daha vahimi ise riyakârlığınız. Kendiniz bir şey yapmadığınız gibi vatandaşın yapmasını da engelliyorsunuz. İsrail'le ticaretinizi ortaya çıkaran gazeteciye yasak, "Bu kanlı ticareti durdurun." diyen gençlere gözaltı getirdiniz. Filistin'e destek veren 100'e yakın Filistin gönüllüsü hakkında hâlâ davalar var. İşte, son rezaletiniz: İstanbul'un göbeğinde İstanbul örgütümüzle on binlerce yurttaşımız "Filistin'e özgürlük için yürüyelim." dedik, insanlar ulaşamamış diye metroları kapattınız, vatandaşlar akın akın Taksim'e gitti; bu sefer polis diktiniz, yürütmediniz. Dünyanın hiçbir yerinde hatta İsrail'de bile Netanyahu'yu protesto etmeyi AKP kadar engelleyen çıkmadı bugüne kadar. "Filistin'e özgürlük" sloganımız için bile "yasa dışı slogan" dediniz ya. İşte, sizin Filistin sevginiz bu kadar ey AKP iktidarı! Ama biz biliyoruz, derdiniz Gazze değil derdiniz iktidarınız, ballı çıkarlarınızı korumak. Cumhurbaşkanı'nın oğlu Bilal Erdoğan yürüsün ama CHP yürümesin, on binler, yüz binler yürümesin; bu kadar samimiyetsiz, bu kadar ikiyüzlüsünüz. Amerika'daki evladımız Rümeysa Öztürk bir aydır hukuksuzca tutuklu, Trump'ın bir telefonuyla Amerikalı rahibi çıkaran sizler Rümeysa'nın adını bile anmıyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Çakırözer, lütfen tamamlayın.

UTKU ÇAKIRÖZER (Devamla) - Trump "Gazze'den Filistinlileri çıkaracağız." diyor. Değil iki çift laf etmek, aranızdan bazıları Trump'a göz kırpmaya başlamış bile. Neymiş? Gazzeliler için hicret vaktiymiş. Bizim cihatçılar doların yeşilini görünce hicretçi oluvermişler. Yazıklar olsun! Yazıklar olsun! (CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar) Filistinlilerin vatanından sürülmesini "hicret" diye meşrulaştırmak bu zulme ortak olmaktan başka bir şey değildir. Genel Başkanımız Özgür Özel'in dediği gibi, Filistin davası sıcak salonda hamasetle değil eylemle savunulur. Biz sizin gibi ikiyüzlü olmadık, olmayacağız. Zulme karşı kalemiyle direnen Rümeysa kızımızı da savunacağız, Filistinlilerin toplu tehcirine de sonuna dek karşı çıkacağız ve bu iktidarın Filistin konusundaki teslimiyetçiliğini ve riyakârlığını da bu millete anlatmaya devam edeceğiz.

YENİYOL Grubunun mazlum Filistinli kardeşlerimiz için verdiği bu önemli önergeyi destekliyor, diğer partilerimizi de desteklemeye davet ediyoruz.

Yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (CHP, İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Çakırözer, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Zeynep Yıldız'a ait.

Sayın Yıldız, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ZEYNEP YILDIZ (Ankara) - Sayın Başkan, Sayın milletvekilleri, ekranları başından bizleri takip eden necip milletimiz; YENİ YOL Partisi grup önerisine ilişkin olarak AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum.

Konuşmama başlamadan evvel, kendimize dair bir hakikati de tekraren burada vurgulamak isterim: Rümeysa kardeşimiz, Rümeysa Öztürk'ün dava sürecini ilk gününden itibaren hem Bakanlığımız hem de bireysel olarak bütün milletvekillerimiz, bizler takip ediyoruz. Ve şunu da tekraren ifade etmek istiyorum: Herhangi bir noktada kendi istedikleri gibi bir sonuç çıkmadığında gidip ülkesini Batı'ya şikâyet edenlerin, Batı'daki bu ifade özgürlüğü katliamına dönük -Rümeysa'nın yaşadığı ifade özgürlüğü bağlamında aslında çok büyük bir trajedidir- tek kelime etmemesini biz de büyük bir riyakârlık olarak not ediyoruz. Bunu öncelikle ifade ederek sözlerime başlamak isterim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, tam 572 gündür İsrail'in Filistin'e yönelik somut olarak soykırımı devam ediyor. Ancak biz şunu çok iyi biliyoruz: Bu soykırım 7 Ekimde başlamadı; sistematik işgal, toprak parçalanmaları, Filistinlilerin zorunlu göçe tabi tutulması, Filistinlilerin barınma ve serbest dolaşım haklarının, eğitim haklarının, sağlık haklarının sistemli ihlali aslında siyonizmin varoluşuyla yaşıt. Dolayısıyla bizim mücadelemiz çok daha eskiye, temsil ettiğimiz duruşun ve nosyonun mücadelesi çok daha eskiye dayanıyor. Gazze yıllardır ambargolarla zaten bir açık hava hapishanesiydi ancak artık Gazze insanlık adına dev bir utanç mezarlığına dönüştü. Modern dünyanın gözleri önünde, en ağır silahlarla siviller açıkça hedef alınıyor; hastaneler, okullar, camiler açıkça hedef alınıyor, Gazze susuz ve elektriksiz bırakılmış vaziyette.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Aynı şeyi söylüyoruz.

ZEYNEP YILDIZ (Devamla) - Katıldığımız her toplantıda, her platformda buna ilişkin adım atılması için sürekli olarak bizler gayret ve çaba harcıyoruz, ne yazık ki aynı toplantılara katılan muhalefet milletvekillerini bizim yanımızda o an göremiyoruz ve üzülmüyoruz. Gördüğümüz zamanlar da oluyor, onları tenzih ediyorum ama göremediğimiz anlar da oluyor ve üzülmüyoruz. Biz bir yan etkinlik düzenledik, CHP'den bir milletvekili katılmadı Gazze'ye ilişkin olarak Avrupa Konseyinde.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Yürüyüş izni vermediniz.

ZEYNEP YILDIZ (Devamla) - Bu noktada defalarca davet etmeme rağmen katılmadılar. Dolayısıyla ben bu noktada "Biz bir şey yapmaya çalıştığımızda neden geride duruluyor?" sorusunu soruyorum.

Gazze'de artık aklık bir silah olarak kullanılıyor, dünyanın en büyük yetim krizi Gazze'de. Türkiye, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin ivedilikle harekete geçmesinden tutun ateşkesin inşa edilmesi, Gazze'ye yönelik insani yardımın ivedilikle ulaştırılması -ki bu noktada en çok yardım ulaştıran ülke Türkiye'dir- yine

benzer şekilde Lahey'deki sürecin takibati... Şu an bizim Adalet Komisyonu Başkanımız Cüneyt Yüksel Bey ve milletvekillerimiz Lahey'de ve bu davayı bire bir takip ediyorlar. Sizden herhangi birisi orada mı? Sormak istiyorum: Sizi tutan neydi? Gidip takip etseydiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ZEYNEP YILDIZ (Devamla) - Bir dakika daha istirahat ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Yıldız, lütfen tamamlayın.

ZEYNEP YILDIZ (Devamla) - Bu noktada, bu sürecin, soykırımın delillendirilmesine ilişkin olarak Türkiye kurumlarının, Anadolu Ajansının ve TRT World'ün ciddi anlamda çalışmaları kullanıldı, süreçte şu an Lahey'de en önemli deliller Türkiye sayesinde üretildi. Dolayısıyla Filistin Devlet Başkanı Sayın Mahmud Abbas Gazi Meclisimizin çatısı altında bu kürsüde demişti ki: "Türkiye'nin bu davaya müdahil olma kararını tebrik ederim." Türkiye'nin 10 milyar dolarlık ticaretini Filistin halkına destek için durdurduğunu bu çatı altında tekrar kendisi ifade etmişti. Yine, İsmail Haniye'nin şehadeti sonrasında onun vasiyetini yerine getirmek için Ankaralı hemşehrilerim sokaklara döküldü. Tabii, Filistin sizin yeni aklınıza geldiği için bilmeyebilirsiniz ama o eylemde ben de vardım ve İsmail Haniye'nin oğlu Abdüsselam Haniye "Filistin'de bir karış toprak vermeyen Abdülhamit'in diyarına, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın diyarına selam olsun." diyerek Filistin davasına destek vermesinden dolayı Türk milletine teşekkür etmişti. Ben kulaklarımla işittim, o gün oradaydım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Gemileri durdurun, başka bir şey istemiyoruz. Vanaları kapat, ticareti kes.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Vanalar, vanalar...

ZEYNEP YILDIZ (Devamla) - Dolayısıyla bizim pusulamız Filistinlilerin beyanıdır, soykırımcı İsrail'in ve destekçiliğini yapan bulanık medya kuruluşları değildir. Bizim pusulamız ilk kıblemiz Mescid-i Aksa'yı korumak ve soykırımı durdurmak ülküsüdür. Bunun için Türkiye'nin güçlü olması, iç cephesini tahkim etmesi gerekmektedir.

BAŞKAN - Sayın Yıldız, teşekkür ederim, süreniz doldu.

ZEYNEP YILDIZ (Devamla) - Filistin'in her zaman her şekilde yanında olan Türkiye'nin iç cephesini zayıflatmaya yönelik her türlü müphem istifhamın ve iftiranın esas itibarıyla kimin işine yarayacağı sorusunu her onurlu insan, her ferasetli Müslüman kendine sormalıdır diyorum ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Başta İsmail Haniye ve Yahya Sinvar olmak üzere, direnişin onurlu kızları Ayşenur Ezgi Eygi ve Rachel Corrie olmak üzere bütün Gazze kadınlarını hürmetle, muhabbetle, şükranla, minnetle, tazimle anıyorum.

Saygılarımı sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Mersin'de protestocuları gözaltına aldınız.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkan, oylama öncesi karar yeter sayısı istiyoruz.

BAŞKAN - Şimdi öneriyi oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

YENİ YOL Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş önerisini kabul edenler... Kabul etmeyenler...

SEMRA DİNÇER (Ankara) - Kabul! Kabul edildi!

BAŞKAN - İhtilaf var, elektronik sistemle oylamayı tekrarlayacağız.

Evet, üç dakika süre veriyorum ve oylamayı başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylamaya başlandı)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Başkanım, bence var ya beş altı saat verin süre; Bolu'dan gelenler var, Sakarya'dan gelenler var; yapmayın böyle!

(Elektronik cihazla oylamaya devam edildi)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, karar yeter sayısı yoktur.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.01

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 17.17

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Adil BİÇER (Kütahya), Yasin ÖZTÜRK (Denizli)

----- 0 -----

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 82'nci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

YENİ YOL Partisi grup önerisinin oylamasında karar yeter sayısı bulunamamıştı. Şimdi öneriyi tekrar oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Dİvanda ihtilaf var, oylamayı elektronik sistemle tekrarlayacağız.

Üç dakika süre veriyorum ve oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, öneri kabul edilmemiştir, karar yeter sayısı vardır.

Sayın Çömez, buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

46.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik'in yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Az önce Bursa Milletvekilimiz Sayın Selçuk Türkoğlu yaptığı konuşmada bugün şehit olmuş bir Mehmetçik'imizi anarak kendisi ve bütün şehitlerle ilgili bir temennide bulunmuştur, "Onları rahmet ve minnetle yâd ediyoruz." demiştir fakat bir sayın milletvekili bu durumdan rahatsız olmuş ve tepki göstermiştir ve kendisine "Sen kimsin?" demiştir. Biz söyleyelim kendisine: Gazi Meclisin çatısı altındaki herkes saygın bir milletvekilidir, millet adına buradadır ve milletin iradesini temsil etmektedir ve bu Gazi Meclis savaş yönetmiş bir Meclistir. Bu Meclisin çatısı altında bir şehidimizin yâd edilmesinden niye rahatsız oluyorsunuz? Bir sayın milletvekilimiz "Terörle aranızda mesafe koyun." demiş. Niye rahatsız oluyorsunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Çömez, lütfen tamamlayın.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bir sayın milletvekilimiz "Terörü lanetleyin, terörden medet ummayın." demiş. Niye rahatsız oluyorsunuz?

Evet, bu ülke için canını feda etmiş, bu ülke için Rahmetirahman'a kavuşmuş ve bu ülkenin istikbalini temin etmek için gözünü budaktan esirgememiş ve şehit olmuş bütün Mehmetçiklerimiz bizim başımızın tacıdır. Biz anmaya, yâd etmeye devam edeceğiz; siz "Kim oluyorsunuz?" diye sormaya devam edin. Biz kim olduğumuzu biliyoruz ama sizin de kim olduğunuzu biliyoruz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Sayın Başarır, buyurun.

47.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Ankara Milletvekili Zeynep Yıldız'ın YENİ YOL grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; şimdi, Ankara Milletvekili Sayın Zeynep Yıldız kürsüde bazı konuşmalar yaptı -genç bir milletvekili- partimizle ilgili, partimizin Filistin meselesine bakışıyla ilgili bazı iddialarda bulundu ve üzüldüm. Bir sefer, kendisi daha dünyada yokken bu partinin genel başkanları, milletvekilleri Filistin meselesi için canını, partisini, fikirlerini ortaya atmış, dünyaya meydan okumuştur. Deniz Gezmiş ve arkadaşları Filistin'e gidip bizzat destek olmuştur. Bir sefer, tarihi okumadan burada yorum yapmak doğru değil.

İki: AK PARTİ, Haliç'in üzerinde binlerce insanla bir gösteri yaparken izin alabiliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Başarır, lütfen tamamlayın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Yakın bir tarihte İstanbul il örgütü on binlerce insanla Filistin meselesini, Filistin sorununu, İsrail'in katliamını dünyaya haykırmak için yürüyüş yapmak istediğinde polis inanılması güç bir şiddet uyguladı. Şimdi, Filistin'e kim, nasıl bakıyor? AKP yürüyecek, biz yürüyemeyeceğiz. AKP protesto edecek, biz edemeyeceğiz. Böyle bir anlayış olabilir mi? Ya, bari böyle bir meselede polis, vali, taraf gözlüğünü çıkarıp bir kenara atsın.

İkinci mesele, son olarak şunu söyleyeyim: Trump "Ben Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ı severim." diyor, "Aralarında bir mesele varsa çözerim." diyor. Şu partiden bırakın Cumhurbaşkanı, bir tek milletvekili çıkıp "İsrail ile bizim aramızda Filistin gibi büyük bir sorun var, Filistin'de çocukları kadınları öldürüyor, sen bizim aramızı bulamazsın..."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

İki dakikadan fazla uzatmayacağımı ilan ettim.

SIRRI SAKİK (Ağrı) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Sakik, buyurun.

48.- Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik'in, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SIRRI SAKİK (Ağrı) - Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Ben burada hiçbir askerin anılmasından rahatsızlık duymam. Dökülen her kanı kendi bedenimden dökülmüş gibi görürüm. İşte bunun içindir ki diyoruz, bu topraklarda kan akmasın, çatışma olmasın, kan üzerinden siyaset yapılmasın; feryadımız bu. Eğer silahlı güçler bir silahtan, çatışmadan kendisini arındıracaksa, Türkiye'de silah ve şiddet olmayacaksa bundan neden rahatsızlık duyuyorsunuz? Neden uzun süredir kan üzerinden siyaset yapıyorsunuz? Söylemek istediğim bu. Yoksa bu ülkede yaşamını yitiren her insan benim kardeşimdir, benim yüreğim onların yanındadır.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Kandil'e sırtını dayayan kim ya?

SIRRI SAKİK (Ağrı) - Kimsenin kanı üzerinden siyaset yapılmamalıdır, ne Kürt'ün ne Türk'ün.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Bu, Kürt-Türk meselesi değil Beyefendi.

SIRRI SAKİK (Ağrı) - Herkes bunu böyle bilmelidir ve kan üzerinden siyaset yapılmamalıdır.

BAŞKAN - Sayın Yıldız...

49.- Ankara Milletvekili Zeynep Yıldız'ın, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Ben öncelikle şunu ifade etmek istiyorum: Hani geçen dönem de aynı şeyleri yaşadık, genç bir milletvekili olarak daima gençler söz konusu olduğunda "Sizin tevellüdünüz yetmez." denilerek tarih okuması yapmadığımız iddia ediliyor; bu, gerçek dışıdır. Öncelikle bunu ifade etmek isterim. Elbette ki Filistin Kurtuluş Örgütü'nün tarihini, o esnada neler oldu, neler olmadı, bunların her birini biliyoruz ama bildiğim kadarıyla Deniz Gezmiş CHP milletvekili değil. Dolayısıyla burada kendinize...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Zaten "CHP milletvekili" demedim. Yaşasa CHP milletvekili olurdu ama asmasalardı.

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) - Müsaade ederseniz... Bence dinleme kültürü kıymetli bir şey; ben sizi dinledim, siz de dinlerseniz sevinirim.

Bu noktada şunu tekraren söylememiz lazım: Ben güncel bir vakıadan bahsettim. Ben bugüne kadar gördüğüm her Filistin mitingine gittim, bireysel olarak gittim, ailemle gittim, hepsine...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Taksim'e gelmediniz.

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) - Çünkü siz onu araçsallaştırdınız, Taksim'e elbette ki gitmedim.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Aa, biz araçsallaştırıyoruz değil mi! Yakışmıyor size bu!

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) - Bir buçuk sene sonunda yeni mi aklınıza geldi Filistin?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Size yakışmıyor bunlar!

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) - Filistin yeni mi aklınıza geldi, bir genç olarak soruyorum size.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Dinlemedin burayı.

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) - Bir buçuk sene sonunda Filistin yeni mi aklınıza geldi?

BAŞKAN - Sayın Yıldız, teşekkür ediyorum.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Şimdi, ben bir polemige girmek istemiyorum.

BAŞKAN - Sayın Başarır, müsaade buyurun; burada taksimi ben yapıyorum.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Buyurun, yapın.

BAŞKAN - Sayın Çömez, buyurun.

50.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Ağrı Milletvekili Sırrı Sakık'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - 50 bin kişinin katili bir terör örgütü var bu ülkenin başına bela olmuş, bu terör örgütünü lanetlemeyeceğiz de neyi lanetleyeceğiz biz? "Onun uzantısı gibi davranan birtakım siyasi unsurlarla aranızda mesafe koyun, terörü lanetleyin." demeyeceğiz de ne söyleyeceğiz?

Bu Gazi Meclis, bu yüce çatı savaş yönetmiş, ülke kurmuş, devlet kurmuş bir Meclistir. Bu çatının altında bu ülke için canını feda etmiş bir askerin, bir Mehmetçik'in anılmasını burada niye rahatsızlıkla karşılıyorsunuz ve "bir kan siyaseti" diyorsunuz?

SIRRI SAKIK (Ağrı) - Ya, kim rahatsızlık duyuyor? Allah aşkına, neden çarpıtlıyorsunuz? Neden çarpıtlıyorsunuz? Çok ayıp! Çok ayıp ya! Çok ayıp!

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Eğer siz kandan rahatsızsanız o alçak örgüte "Hayır!" deyin, aranızda mesafe koyun, onu kınadığınızı bir kere şu Meclis çatısı altında söyleyin; kınayamıyorsunuz çünkü talimatı ondan alıyorsunuz.

SIRRI SAKIK (Ağrı) - İşte faşizm budur, faşizm size bir şeyi dayatmadır.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - 50 bin kişinin katili bir terör örgütünden talimat alıyorsunuz ve aynı anlayışla hareket ediyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bitmedi Sayın Başkanım, bitmedi; bitireceğim müsaadenizle.

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın, uzatma vermeyeceğim.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Vekilimizin ne söylediğini anlamıyorsunuz; Vekilimiz Sayın Selçuk Türkoğlu, bu ülkenin başına bela olmuş alçak bir terör örgütünü lanetlemiştir ve onların şehit ettiği bir askeri yâd etmiştir. Bundan rahatsız oluyorsunuz, gocunuyorsunuz çünkü sizin talimat aldığınız yer orası.

SIRRI SAKIK (Ağrı) - Bundan kimse rahatsız olmuyor.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bir kere de, Allah aşkına, bu Meclisin çatısı altında "Terörü lanetliyorum." dediniz mi? Bir kere şu yüce çatı altında "50 bin kişinin katili olan bu terör örgütünü lanetliyorum." diyebildiniz mi? Diyemiyorsunuz, diyemiyorsunuz çünkü onların siyasi uzantısı gibi davranıyorsunuz, onun için söyleyemiyorsunuz ve rahatsız oluyorsunuz.

Daha üç gün önce...

SIRRI SAKIK (Ağrı) - Uzantı sizsiniz ya, sizsiniz! Ayıp ya, ayıp! Siz nasıl bunu bu kadar çarpıtlıyorsunuz ya?

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Ayıp değil, sizin yaptığınız ayıp; bir milletvekiline "Kimsin sen!" demektir ayıp! Sayın Sakık, bir milletvekiline "Kimsin sen!" diyemezsiniz, ayıp olan odur.

SIRRI SAKIK (Ağrı) - Bakın, Turhan Bey, siz çarpıtlıyorsunuz. Kimse...

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Daha şurada, üç gün önce bir askerimizin cenazesi geldi Trabzon'a, bir başsağlığı dileyedim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Peki, bitireceğim, bir cümle... Bir cümle istiyorum.

BAŞKAN - Efendim, "Uzatmayacağım." dedim. Sayın...

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Başkanım, bir cümle, istirham ediyorum...

BAŞKAN - Efendim, bakın, sabahleyin uzattım.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - O zaman tekrar söz alacağım.

BAŞKAN - Ama tekrar söz hakkınız doğarsa...

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Başkanım, bakın, sabahtan beri...

BAŞKAN - Ben herkese verdim.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Başkanım, biz...

BAŞKAN - Ama bakın, ben herkese verdim.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bakın, biz salonu terk etmek durumunda kaldık.

BAŞKAN - Sizin söz hakkınız doğarsa yine vereceğim ben size.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bakın, iki grup salonu terk etmek zorunda kaldık.

BAŞKAN - Efendim, ben sizin söz hakkınız doğduğunda...

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Meramımı anlatmak için fırsat vermeniz lazım.

BAŞKAN - Efendim, veriyorum.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Vermeniz lazım, henüz bitmedi.

BAŞKAN - Bakın, iki dakika, uygulama böyle.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Söyleyeceğim söz bitmedi Sayın Başkan, istirahat ediyorum.

BAŞKAN - Bitmeyebilir.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bakın, sabah...

BAŞKAN - Ben sizin söz hakkınız doğarsa yine vereceğim.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bakın, ilk bölümde...

BAŞKAN - Ya, onların hepsinden ben de rahatsızım, herkes süreleri aşıyor. Bakın, şu anda...

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Ben rahatsız değilim. Aynı şeyi bize de tanıyacaksınız. Biz salonu terk etmek zorunda kaldık. Bir dakika izin istiyorum, istirahat ediyorum lütfen, bir dakika izin istiyorum.

BAŞKAN - Buyurun.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bakın, geçtiğimiz günlerde bir askerimizin, şehit askerimizin cenazesi Trabzon'a geldi. Bu askerimizle ilgili olayın nasıl olduğunu anlatamayan bir Millî Savunma Bakanı var bu ülkede. 23 Nisan Resepsiyonu'nda kendine soruldu, ne dedi biliyor musunuz? "Bir 'drone' çarptı da askerimiz yaralandı; aldık onu, hastaneye götürdük." Ben size söyleyeyim: Bu alçak terör örgütü, bu katil örgüt, bu 50 bin kişinin katili örgüt -yerini de söylüyorum- Metina, Amediye bölgesinde bizim birliklerimizin üzerine patlayıcı bağlanmış 2 tane "drone" gönderdi; bir tanesini imha etti askerlerimiz, bir diğeri de bizim askerimizi şehit etti. Ben bunu konuşmayacağım da neyi konuşacağım Allah'ınızı severseniz? Sonra diyorsunuz ki "Kan üzerinden siyaset yapmayın." Elbette konuşacağım, bu ülke için canını vermiş herkes bizim için kutsaldır ve mukaddestir; sizin için olmayabilir ama bizim için kutsaldır çünkü onlar bu ülkenin istikbali için canını feda etmişlerdir. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Kılıç Koçyiğit, buyurun.

51.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sanırım bu Mecliste birçok siyasi partide, benzer durumlarda, aynı hamasi sözleri, aslında aynı itici dili, aynı yaftalamaları, aynı ithamları çok duyduk. Bu ülkede yüz yıllık bir Kürt sorunu var, kırk yılı çatışmalı geçti.

ÖMER KARAKAŞ (Aydın) - Terör sorunu var, Kürt sorunu değil.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Bu dilin bizi bir yere götürmediği, bu dilin 50 bin insanımızın canına mal olduğu - Kürt'üyle, Türk'üyle, Arap'ıyla, Çerkez'iyile- dünya kadar ekonomik kaynağın yok olmasına neden olduğu bir hakikat. Şimdi yeni bir dönemin eşiğindeyiz ve diyoruz ki bu sorunu tarihte bırakalım, Kürt sorununu çatışma ve şiddet zemininden çıkaralım, bu sorunu hukuki ve siyasi zemine taşıyalım. Bence herkes bunun kıymetini bilmeli. Yeni şehitlerin gelmesini istemiyorsak...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Tehdit mi ediyorsunuz? Hayırdır...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - ...yeni insanların yaşamını yitirmesini istemiyorsak bu ülkede askerin de Kürt'ün de Türk'ün de polisin de ölmesini istemiyorsak bence önce dilimizi değiştirmeliyiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kılıç Koçyiğit, lütfen tamamlayın.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Bu dil demek ki engelleyemiyor yeni insanların ölmesini. Yeni bir başlangıca ihtiyacı var. Kürt'ü döverek, burada DEM PARTİ'yi itham ederek ya da üstten "Şöyle yapın, böyle yapın, böyle davranın." diyerek sorunlar çözülüyor; çözülseddi bugüne kadar çözüldü.

Ben bir kez daha bütün bu ithamları, bütün bu dili reddettiğimi ifade etmek istiyorum. Bu ülkedeki yaşamını yitiren her insan kutsaldır, acısı bizim acımızdır; bu çok açık ve net.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Terörist değildir.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Türk'ün acısı da bizim acımızdır, Kürt'ün acısı da bizim acımızdır, akan gözyaşının rengi yoktur. Bunu anlamayanlar daha çok bağırabilirler; şiddetin, savaşın, çatışmanın devam etmesini isteyebilirler ama biz barış istiyoruz; biz bu ülkede eşit, özgür, kardeşçe yaşamak istiyoruz; biz bin yıllık tarihin parantezine dönüşen bu aralığın yeniden demokratik, eşitlikçi, özgürlükçü bir hukukla inşa edilmesini istiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Peki...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Ben de bir dakika daha ek rica ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Yahu, kuralı bir esnettik mi arkası geliyor yani.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Evet, esnetirseniz öyledir Sayın Başkan.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bu yasağı kaldırırsanız Başkanım, bu yasak doğru bir yasak değil.

BAŞKAN - Evet, bir kez daha söylüyorum, bundan sonra tavırlarınız ne olursa olsun kuralda kesinlikle bir esneme yapmayacağım, son kez uyguluyorum.

Buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Herkese mi?

BAŞKAN - Evet, herkese.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Bu anlamıyla çok açık ve net, ben Türkiye halklarına, bütün halkımıza, Tekirdağ'dan Kars'a, Edirne'den Hakkâri'ye kadar bu ülkede yaşayan her bir yurttaşla sesleniyorum: Geleceğimizi ancak ve ancak barışla kurabiliriz. Barışın karşısında duran, barışın karşısında söz kuran, barışın karşısında şiddeti ve var olan düzeni devam ettirmekten yana olanlara lütfen prim vermeyiniz. Tarihsel bir eşikteyiz, tarihsel bir dönemeçteyiz, herkesi bu tarihsel dönemecin ruhuna uygun bir şekilde dönüşmeye ve barışa el vermeye, barış mücadelesine omuz vermeye, Kürt-Türk kardeşliğini inşa etmeye, omuz vermeye davet ediyorum ve bu dili, bu yaftalamaları, bu ithamları şiddetle reddediyorum.

Nerede durduğumuz bellidir, ne yaptığımız bellidir; bizi birazcık bilselerdi zaten bu ithamlarda bulunmazlardı. Kendi politik angajmanıya kimse bize söz kurmasın.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Başarır, buyurun.

52.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Ankara Milletvekili Zeynep Yıldız'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Şimdi, Filistin meselesi açıldıkça saldırıya geçen bir grup var, AK PARTİ Grubu var. "Gazze'yi ben tatil bölgesi yapacağım, boşaltacağım." diyen Trump'a bir tek kelime edemeyen hatta onun iltifatlarına sevimli sevimli bakan bir genel başkanları var; bu bir.

İki: Filistin'de yaşanan katliamları, İsrail'i protesto eden beş genç tutuklandı, çıplak arama yapıldı; buna konuşamayan bir grup var, parti var burada.

Üç...

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Kime yapıldı dediniz, anlayamadım?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bakın, internette görürsünüz.

Üç: Cumhuriyet Halk Partisi -bir kez daha söylüyorum- belki de tarihinin, İstanbul'un en büyük eylemlerinden birini yapacakken polis copladı, gaz sıkıldı, insanlar engellendi. Niye? Biz yapıyoruz diye.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Başarır, lütfen tamamlayın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - En çok üzüldüğüm şey, Mecliste samimi bir şekilde konuşmuyorlar, kendilerini suçlamaları gerekirken bizleri suçluyorlar. Bu gerçekten üzüntü verici bir olaydır. Cumhuriyet Halk Partisi dün de bugün de tepkisini ortaya koymuştur. Deniz Gezmiş ve arkadaşlarından almamın sebebi... "Deniz Gezmiş sizin milletvekiliniz değildir." dedi. Deniz Gezmiş ve arkadaşları bu grubun doğal milletvekilleridir. Yaşasaydı da bu grupta Erzurum milletvekili olarak yanımızda olacaktı, bunu bilsin. (CHP sıralarından alkışlar) Biz onların eylemine... Şunu söyleyeyim: Onların Filistin'deki eylemlerinden, 1970'lerde partimizin söylemlerinden bugüne kadar aldım. O yüzden Filistin'i kimse bize anlatma cesaretini göstermesin. Filistin bizim meselemiz, her zaman da meselemiz olmaya devam edecektir.

BAŞKAN - Peki, teşekkür ederim.

Sayın Çömez, buyurun.

53.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Grup Başkan Vekili, benim konuşma biçimimi "itici bir dil" olarak nitelendirdi. Doğrudur. Ben kendisine "Terör örgütüyle aranızda mesafe koyun." dersem o, ona itici gelecek, "Terör örgütünden talimat almayın." dersem itici gelecek, "Terörü lanetleyin; bu alçakları, bu katilleri lanetleyin." dersem elbette itici gelecek çünkü onlar burada o alçakların siyasi uzantısı gibi davranıyorlar. O da yetmiyor, bir tehdit dili kullanıyor, "Daha fazla şehit gelmesini istemiyorsanız." diyor. Biz o terörün kökünü kurutacağız; bu ülkede huzur gelecek, dostluk gelecek, kardeşlik gelecek, birlik ve beraberlik gelecek ve siz arkanıza aldığınız o emperyal güçlerle bu milleti, Kürtleri de kullanamayacak hâle geleceksiniz, onları istismar edemeyecek hâle geleceksiniz. Ve "Nerede durduğumuz belli." diyorsunuz; belli nerede durduğunuz, Kandil'de duruyorsunuz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - ...o terör örgütlerinin yanında duruyorsunuz ve onları eleştiremeyecek kadar, onları kınayamayacak kadar onlarla hemhâl olmuştunuz.

BAŞKAN - Sayın Çömez, lütfen tamamlayın.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Onun için zaten bizim dilimiz size itici geliyor, sizin tavrınız da bize hakikaten itici geliyor.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sayın Başkan...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Zengin, buyurun.

54.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, Deniz Gezmiş yaşasaydı bilmiyoruz yani bilmediğimiz şeyler üzerinden cevap vermeyi ibraz sakil buluyorum yani bilmiyoruz. Sonuç olarak, bizim bugünkü tartışmamız, Sayın Yıldız'ın yaptığı konuşmada CHP vekillerine bizatihi yöneltilen bir soru vardı yani "Avrupa Parlamentosunda yapılan bir toplantı var, Türk heyeti bir toplantı yapıyor. Buyurun gelin, katılın yani evet, içeride tartışabiliriz, Mecliste bir sürü şey söyleyebiliriz ama sonuçta yurt dışında bir araya geldiğimizde Türkiye'ye dair hangi mesele varsa, hele Filistin varsa burada birleşelim." dedi. Yani buna itiraz etmek yerine bunu deneyelim, yapalım bunu yani bu çok zor bir şey değil. Ayrıca da Filistin'le alakalı yapılan eylemlerde, Cumhuriyet Halk Partisinin yaptığı eylemlerde Filistin'den başka her türlü slogan var yani bakıyorsunuz, işte baktım haberlere, haberlere baktığınız zaman bütün o haberleri...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ne söyleniyor?

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - "Zıp zıp zıplayınız, şöyle yapınız. Zıplamazsanız filansınız."

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - "Kimsiniz?" diyor, "Tayyip" diyor.

BAŞKAN - Sayın Zengin, lütfen tamamlayın.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sonuç olarak -Filistin meselesi- Sayın Cumhurbaşkanımız "one minute" dediğinde sene 2009'du.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ne oldu? 200 bin insan öldü.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Bundan çok evvel yani bizim siyasi hareketimizde hatta bireysel hikâyemizde Filistin'in fevkalade bir yeri var. Bizim ilk kıblemiz, hepimizin öyle; hâl böyle olunca Filistin meselesi bizim sonradan inşa ettiğimiz bir şey değil, bizim kendi inşamızda, kendi doğamızda, dokumuzda var olan bir değerdir. O sebeple, Filistin'le alakalı bize söz söylemeye hiç kimsenin hakkı olmadığını bir defa daha ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Koçyiğit...

Buyurun.

55.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Evet, barıştan rahatsız, barıştan korkan; barış gelirse siyaset yapacağı argümanı kalmayacağını düşünen ırkçı, faşist bir anlayışla, yaklaşımla karşı karşıyayız; çok açık ve net. Bunun başka bir tezahürü yok, bunun başka bir anlatısı yok, bunun başka bir tercümesi de yok, bunu söyleyelim. Derdimizin ne olduğunu söylüyoruz "Yok, bizi tehdit ediyorsunuz." İnsanlar ölmesin diyoruz, yine bir şey söyleniyor. Kan akmasın diyoruz, yine bir şey söyleniyor. Niye? Çünkü barış olduğunda, çünkü bu ülkede gerçekten Kürt sorunu demokratik yollardan çözüldüğünde siyaset yapacak bir malzeme kalmayacak ellerinde. Varlık gerekçesi olarak görüyorlar bunu, siyasetin tek gerekçesi olarak görüyorlar ve bunu da gelmişler, burada başka bir argümanla savunmaya çalışıyorlar. Bizim bu ırkçı, inkârcı, faşist akla söyleyecek bir sözümüz yok. Durduğumuz yer belli, biz Türkiye halklarının yanındayız; biz bu ülkede çözümün, barışın yanındayız, karşısında duranların da tam karşısındayız ve bu süreç barışla taçlanıncaya kadar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kılıç Koçyiğit, lütfen, son sözlerinizi alalım.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - ...bu süreç nihayete erinceye kadar, bu ülkede Kürt sorunu demokratik barışçıl yollardan kuruluncaya kadar, demokratik cumhuriyet inşa edilinceye kadar, bu ülkede yaşayan her insan eşit, onurlu bir yaşama kavuşuncaya kadar mücadele etmeye de devam edeceğiz. Bu bayatlamış, tarihi dolmuş, miladı dolmuş argümanlarla bize hakaret etmekten de menediyoruz. Bu kadar açık ve net. Herkes dönsün, aynaya baksın. Bizim tarihimiz bellidir, mücadelemiz bellidir, talimatı nereden aldığımız da bellidir. Herkes kendi aldığı talimat odaklarına baksın, nereden yönetildiğine baksın, ondan sonra bize söz söylesin. Yeter artık ya, yeter! Barışı savunmanın suç olduğu ülke Türkiye ya! Barışı savunmayı suç olarak nitelendiren tek yer burası, tek grup da kendileri. Biz sonuna kadar, canımıza da mal olsa barışı savunacağız, savunacağız, savunacağız; o kadar! Yeter ya! (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Peki.

Sayın Çömez, buyurun.

56.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Terörün karşısında duracağız, durmaya da devam edeceğiz. Teröristlerle bir araya gelenlerin, teröristlerden talimat alanların karşısında duracağız, durmaya da devam edeceğiz. Teröristlerin ve terör örgütlerinin

arkasındaki emperyal uzantılara, onlara talimat verenlere de itiraz edeceğiz. Biz bu ülkede herkesin eşit ve birinci sınıf vatandaş olmasını, huzur içerisinde yaşamasını isterken siz Kandil'den besleniyorsunuz. Siz ağzınıza bir kere olsun terörü lanetleyecek bir tek kelime almadınız. Utanmadan ve sıkılmadan bu Parlamentonun çatısı altında bizi faşistlikle suçluyorsunuz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Faşistsiniz çünkü, faşistsiniz.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Siz katillerle berabersiniz, teröristlerle berabersiniz.

SIRRI SAKİK (Ağrı) - Katil de sizsiniz, sizsiniz katil.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Faşistsiniz, faşistsiniz; anlayışınız faşist, zihniyetiniz faşist.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bu ülkede 50 bin kişinin katiliyle berabersiniz, 50 bin kişinin katiliyle berabersiniz ve onlardan medet umuyorsunuz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Faşistsiniz, ırkçı ve faşistsiniz. ırkçı ve faşistsiniz, o kadar net.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Niye kalkıyorsunuz, niye?

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bu ülkenin 50 bin canına mal olmuş o alçak örgüte lanet edemeyecek kadar insanlıktan uzaklaşmışsınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Faşist bir anlayışın temsilcisisiniz. Kürt düşmanı bir anlayışın temsilcisisiniz.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Çünkü oy aldığınız kesimleri sömüren, onları istismar eden...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Kürt'ten nefret eden bir anlayışın temsilcisisiniz, Kürt'ün kanının akmasını isteyen bir anlayışın temsilcisisiniz; bu kadar açık ve net.

(İYİ Parti sıralarından gürültüler)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bir dakika arkadaşlar... Bir saniye... Bir saniye...

Oy aldığınız kesimleri istismar eden, terörden medet uman, Kandil'den talimat alan...

SIRRI SAKİK (Ağrı) - Ya, bütün işin gücün şov yapmak, şov. Şovun dışında ne yapıyorsunuz? Bu ülkeye ne vad ediyorsun?

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Çömez.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Maalesef ve maalesef duygularını yitirmiş bir güruha dönüşmüşsünüz. Burada hiç kimse...

SIRRI SAKİK (Ağrı) - Güruh sensin.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bir güruha dönüşmüşsünüz.

SIRRI SAKİK (Ağrı) - Güruh sensin, ayıp!

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bir güruha dönüşmüşsünüz.

SIRRI SAKİK (Ağrı) - Ayıp ya!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Başka bir cümle kur ya, başka bir cümle kur; yeni bir cümle bul.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Parmak sallamayı kes! Parmak sallayarak bize doğru konuşamazsın.

BAŞKAN - Sayın Çömez...

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bitiriyorum, müsaade edin.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Faşist bir anlayış burada bize dayatılıyor.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Ayağa kalkarak, parmak sallayarak bize doğru konuşamazsın.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - ırkçı ve faşistsiniz! ırkçısınız!

SIRRI SAKİK (Ağrı) - Sen kimsin bize parmak sallıyorsun!

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bak, hâlâ aynı şeyi söylüyorsun! Ben seçilmiş bir milletvekiliyim!

SIRRI SAKİK (Ağrı) - Ayıp ya, ayıp!

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bana "Kimsin?" diyemezsiniz!

BAŞKAN - Sayın Çömez...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - ırkçısınız ve faşistsiniz!

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Ben bu ülkenin seçilmiş bir milletvekiliyim.

BAŞKAN - Sayın Çömez, lütfen... Lütfen yerinizde olun, yerinizde.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - ırkçısınız ve faşistsiniz! Bu kadar açık ve net söylüyorum!

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bana "Kimsin?" diyemezsiniz!

SIRRI SAKİK (Ağrı) - Parmak sallayamazsın bize!

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Ben parmak sallıyorum!

SIRRI SAKİK (Ağrı) - Parmak sallıyorsun!

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Neden ayaktasınız! Neden ayaktasınız!

(DEM PARTİ ve İYİ Parti sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN - Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.45

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 18.00

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Adil BİÇER (Kütahya), Yasin ÖZTÜRK (Denizli)

-----0-----

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 82'nci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

VIII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

2.- İYİ Parti Grubunun, Samsun Milletvekili Erhan Usta ve 19 milletvekili tarafından, Samsun'un Canik ilçesinde yaşanan heyelan felaketinin tüm yönleriyle araştırılması, imar planından başlayarak inşa ve sonrasındaki tüm süreçlerde ne tür sorumlulukların olduğunun ve hangi sorumlulukların yerine getirilmediğinin tespit edilmesi amacıyla 30/4/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 30 Nisan 2025 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

BAŞKAN - Şimdi İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

30/4/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 30/4/2025 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Turhan Çömez

Balıkesir

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Samsun Milletvekili Erhan Usta ve 19 milletvekili tarafından, Samsun Canik ilçesinde yaşanan heyelan felaketinin tüm yönleriyle araştırılması, imar planından başlayarak inşa ve sonrasındaki tüm süreçlerde ne tür sorumlulukların olduğu ve hangi sorumlulukların yerine getirilmediğinin tespit edilmesi amacıyla 30/4/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 30/4/2025 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - İYİ Parti grup önerisinin gerekçesini açıklamak üzere Samsun Milletvekili Erhan Usta'ya söz veriyorum.

Sayın Usta, buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ERHAN USTA (Samsun) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepimizin bildiği gibi, 27 Nisan 2025 gecesinde Samsun Canik ilçesi Kirazlık mevkinde bir heyelan yaşandı ve bu heyelanda 1 baba 2 çocuğuyla birlikte kayaların altında kaldı, hayatını kaybetti, anne ise ağır yaralı olarak kurtarıldı. Şimdi, tabii, en son söyleyeceğimi hemen en başta söyleyeyim: Bu mesele "bir doğa olayı" deyip geçiştirilecek bir mesele değildir, "bu bir kader" deyip geçiştirilecek bir şey de değildir çünkü bizim kader inancımız bu şekilde değildir. Bu, çok net bir şekilde yıllardır süren kurumsal çöküşün, liyakatsizliğin, denetimsizliğin, siyasal sorumsuzluğun bir sonucudur; özetle, devleti devlet gibi yönetmemenin bir sonucudur. Eğer AK PARTİ hükümetleri ve belediyeleri bilimi kendisine mürşit edinmiş olsa bu olayların hiçbirleriyle karşılaşmayacağız değerli arkadaşlar.

Bakın, bu olaya özgü olarak bilim insanları defalarca uyarmış, size birkaç tane örnek vereceğim: Heyelan Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürü Jeoloji Mühendisi Profesör Doktor Ayberk Kaya, 2016 yılında hazırlanan raporda -bu bölge için söylüyor, bu bölge için bir analiz yapıyor- riskin ortadan kaldırılması için kayaların çelik desteklerle güçlendirilmesi veya şevin eğiminin değiştirilmesi gerektiğini belirtiyor. "Aksi takdirde bölgede kaya düşmesi ya da yamaç çökmesi gibi tehlikeli olaylar yaşanacaktır." diyor.

Yine bir başka akademisyen, Samsun Üniversitesinden Doçent Cem Kılıçoğlu bölgedeki şev stabilite çalışmalarının yetersiz olduğunu ve kaya mekaniği verilerinin dikkate alınmadığını belirtiyor. Bu tür bölgelerde doğru mühendislik projeleri ve risk analizlerinin hayati önem taşıdığına dikkat çekiyor.

Yine, meslek odaları, jeoloji odaları, diğer örgütler; hepsi burayla ilgili olarak sıkıntı olduğu, buranın çok riskli olduğu ve önlem alınması gerektiği hususunda, efendim, bilimsel raporlar hazırlıyorlar. Fakat şimdi, ne oluyor? Burada, şimdi, akaryakıt istasyonu sahibi Zeki Gedikli; bu vatandaş içeri alınıyor, normal, tabii, sorumlu olarak onun görülmesi ilk başlangıç itibarıyla normal olabilir. Kendisi şunu söylüyor, diyor ki: "Bize buraya bir istinat duvarı örülmesi hususunda hiçbir belediye, hiçbir devlet kurumu herhangi bir ikaz ve uyarıda bulunmadı." Bakın, burası çok önemli yani çünkü şimdi, en son bilirkişi raporu da diyor ki: "Burada kazanın meydana gelmesinde yüzde 90'ın üzerinde eğimi olan yamaca istinat duvarının yapılmaması en önemli etkindir." ama bunun karşısında o yatırımcı, orada diyor ki: "Bize bu konuda hiçbir ikaz yapılmadı." Şimdi, dolayısıyla aslında mesele burada bitmiş yani devletin kurumlarının çalışmamasının bir sonucu olarak böyle bir olayı maalesef yaşamış oluyoruz.

Şimdi, tabii, burada tek sorumlu yatırımcı mı? Elbette yatırımcının sorumluluğu olabilir ama bu denetimi yapmayan, bu ruhsatı verenler, bütün bilim insanlarının ikazlarına rağmen burada hiçbir denetim yapmayan, efendim, inceleme yapmayanların hiçbir sorumluluğu yok. Mesela, Büyükşehir... Eğer değilse kendisi söylesin, o dönemde Büyükşehir Belediye Başkanı şu anda AK PARTİ Milletvekili olan Sayın Yusuf Ziya Yılmaz, Canik İlçe Başkanı Osman Genç, Samsun Valisi de Hüseyin Aksoy; yani şimdi bunların hiç mi sorumluluğu yok?

Değerli arkadaşlar, burada, biliyorsunuz, bir de AVM var. Şimdi, burası... Bakın, işin özü şu: Kaya delinerek, bir anlamda deşilerek yapılmış, ranta açılmış, bir ruhsata açılmış bir alan. AVM de aynı şekilde, orada bir dere var, güya "Dere ıslah ediliyor." diye söylendi ama derenin ıslah edilmediği belli. 2012 yılında bir sel felaketi yaşanıyor aynı yerde ve 13 kişi orada hayatını kaybediyor. Şimdi, meslek odaları defalarca uyarılmışlar, bundan sonraki risklerle ilgili de uyarılmışlar ama hiçbir şey yapılmamış.

Bakın, bizi oradan mahalle sakinleri aradı, şunu söylüyorlar: "Benzinliğin açılmasından önce bir kepçe operatörüyle tepedeki taş yapılar tıraşlanmaya çalışılırken -bakın, burası çok önemli- kepçe asılı kaldı, büyük bir vinçle tepeden ancak kurtarılabildi kepçe, sonrasında ise bu tehlike sebebiyle tıraşlama işlemleri yarım bırakılıp benzinliğin açılışı yapıldı." Şimdi ben buradan soruyorum: Büyükşehir Belediyesi nerede, o günkü nerede, ondan sonra gelenler nerede? Canik Belediyesi nerede?

Bunların hepsi AK PARTİ belediyesi. Vali nerede ya? Ya, bu memlekette valiler kendilerini sadece ölüm istatistiği vermekle mi sorumlu zannediyorlar? Yani bilmiyorsa bile Vali, hiçbir şey olmasa, yapay zekâya sormuş olsa, "Şuradaki risk ne?" demiş olsa, sorun şimdi orada, yapay zekâ size söylüyor bu riskleri, raporların hepsini önünüze koyuyor arkadaşlar. Vali nerede? Efendim, Karayolları nerede? Çünkü orası Karayolları güzergâhı aynı zamanda. DSİ nerede? Efendim, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı nerede? Bunlardan birisiyle ilgili bir soruşturma var mı? Yok. Bir tane, 2012 yılındaki sel felaketinden dolayı Samsun Başsavcılığı bir soruşturma başlatıyor fakat takipsizlik verilip işin üzeri örtülüyor. Şimdi, böyle olunca tabii, bu tür olaylar sonuçsuz kalıyor değerli arkadaşlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Usta, lütfen tamamlayın.

ERHAN USTA (Devamla) - Şimdi, dolayısıyla bu bir afet değil, bu bir imar cinayetidir, bu bir siyasi cinayettir hatta. Birileri o akaryakıt istasyonuna ruhsat verdi, birileri "İstinat duvarı gerektirmez." dedi ve ondan sonra birileri de kayayı doğal duvar saydı ve birileri de hâlâ görevde. Bu cinayetin faileri sadece bir işletme sahibi değil aynı zamanda bu düzene göz yuman, denetlemeyen, sorgulamayan yöneticilerdir. Eğer siz, bu şekilde yöneticileri güya korursanız, bu felaketlerin önünü almak hiçbir şekilde mümkün olmayacaktır. Dolayısıyla bu rant hırsından vazgeçmek gerekir. Bu yöneticilerin yönetim sorumluluğunu yerine getirmesi lazım, yetki kullanıyorsa mutlaka sorumluluk da olması lazım. O anlamda biz bu araştırma komisyonunun kurulmasının son derece önemli olduğunu düşünüyoruz değerli arkadaşlar. Bakın, sadece bu olay için değil, tabii, bu olayı etrafıca araştırılmalı ama benzer riskler o bölgede var zaten; yarın bir gün tekrar aynı meseleleri konuşacağız, yine hayat kayıplarını konuşacağız, can kayıpları konuşacağız. Dolayısıyla bunların olmaması için ne tür tedbirlerin alınacağı hususunda bir komisyon kurulmasının zaruri olduğunu düşünüyoruz ve sizlerden bu konuda destek bekliyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Usta, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde YENİ YOL Partisi Grubu adına Samsun Milletvekili Mehmet Karaman'a söz veriyorum.

Sayın Karaman, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA MEHMET KARAMAN (Samsun) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime başlamadan, 27 Nisan 2005 tarihinde Samsun Canik'te meydana gelen heyelan faciasında hayatını kaybeden 3 kardeşimize Cenab-ı Hak'tan rahmet diliyorum, yaralı olarak kurtulan kardeşimize de acil şifalar diliyorum. Ailelerine sabır diliyor ve milletimize de başınız sağ olsun diyorum.

Değerli arkadaşlar, bizler bu Meclis çatısı altında sadece kanun yapmakta değiliz, aynı zamanda milletimizin can ve mal güvenliğini önceleyen bir denetim sorumluluğunu da taşımaktayız. Samsun Canik'te yaşanan bu elim hadise, yıllardır görmezden gelinen bir sorunun yani bilimsel esaslara dayanmayan, yapılaşmanın ve ihmalkâr kamu idaresinin ne tür bedellere yol açtığını bir kez daha acı bir şekilde gözler önüne sermiştir. Bakınız, burası sıradan bir alan değildir, geçmiş felaketlerle dolu olan, 2012 yılında 13 insanımızın hayatını kaybettiği, selin yaşandığı bir bölgedir burası. Aynı yerde, aynı riskler tekrar etmiş fakat ne hikmetse hiçbir ders çıkarılamamıştır. O dönemde, dere yatağına alışveriş merkezi yapılmasına ses çıkarmayan idare bugün de aynı yatağın yakınına akaryakıt istasyonu yapılmasına göz yummuştur ve sonuç ortadadır, 3 canımızı toprağa verdik.

Sayın milletvekilleri, Allah'ın bize emanet ettiği bu yeryüzünde her işimizi hakkaniyetle ve ehliyetle yapmamız gerekmektedir. Peygamber Efendimiz (SAV) "Emanet ehil olmayan kimselere verildiği zaman kıyameti bekle." buyurmuştur. Peki, soruyorum size: Dere yatağına AVM yapmak ehliyet midir? Zemin etüdü yapılmadan akaryakıt istasyonu açmak liyakat midir? Bugün geldiğimiz noktada imar planları bilime göre değil rantta göre yapıldığı sürece biz bu acı haberleri maalesef duymaya daha devam edeceğiz. Her felaket sonrası "kader planı" diyerek sorumluluktan kaçmak insan aklına, kamu vicdanına ve inancımıza terstir. Zira kader, ihmallerin örtüsü değildir; insana düşen görev tedbirdir, denetimdir, adalettir.

Değerli arkadaşlar, bu facia sadece mühendislik ve imar hatası değil aynı zamanda bir kamu ahlakı ve yönetim zafiyeti sorunudur. Zemin riskleri bilinmesine rağmen uyarılar dikkate alınmamış, sorumlu kurumlar denetim görevlerini yerine getirmemiştir. İş makinesinin toprağa saplandığı bir inşa alanına bile göz yuman bir yapılaşma anlayışıyla karşı karşıyayız. Bu yüzden, Anayasa'nın 98'inci, İç Tüzük'ün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince bir Meclis araştırması elzemdir. Bu olayın sadece sonuçları değil sebepleri ve sorumluları da ortaya konulmalıdır. Tarım ve Orman Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, ilgili yerel idareler ve tüm sorumlular bu Meclis özelinde milletimize hesap vermelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Karaman, lütfen tamamlayın.

MEHMET KARAMAN (Devamla) - İdari, teknik ve hukuki ihmallerin tamamı gün yüzüne çıkarılmalıdır; bir daha bu topraklarda benzer bir acının yaşanmasının önüne geçilmelidir.

Bizler milletin vekilleri olarak bugün burada sessiz kalırsak yarın bir vebalin altından kalkamayız. Mümin sorumludur hem kula karşı hem de Hakk'a karşı. O hâlde gelin, bu meselenin üzerini örtmeyelim, hakkı söyleyelim, gereğini yapalım.

Bu anlamda, İYİ Partinin vermiş olduğu Meclis araştırması önergesine destek vereceğimizi söylüyor, aynı hassasiyetle sizlerin de bu önergeye destek vermenizi bekliyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Karaman.

Öneri üzerinde diğer söz talebi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Ağrı Milletvekili Nejla Demir'e ait.

Sayın Demir, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA NEJLA DEMİR (Ağrı) - Değerli milletvekilleri, Samsun'un Canik ilçesinde meydana gelen heyelanda bir akaryakıt istasyonuna düşen kaya parçaları sonucu 1 baba ve 2 küçük kız çocuğu göz göre göre gelen bir felaketin altında can verdi; aileye başsağlığı ve sabırlar diliyorum.

Peki, neden o akaryakıt istasyonu hiçbir istinat duvarı yapılmadan bir yamaç eteğine kondurulmuştu? Maalesef imar, doğayı ve insan yaşamını esas almak yerine rantla şekilleniyor. Rant uğruna uygulanan politikalar nedeniyle İliç'te 9, Şırnak'ta 7, Maraş'ta 10 işçi yaşamını yitirmişken bu anlayıştan bir türlü vazgeçilmiyor. Geçen hafta Şırnak Araköy'de yaşanan maden göçünde

ölümle burun buruna gelen Servet Olcay son anda kurtarıldı. Yine, hemen hemen her yıl Van-Hakkâri yolu üzerinde sık sık can kaybına yol açan heyelanlar yaşanıyor ancak iktidar temenni sözleri dışında bir adım dahi atmıyor.

Bakin, Şırnak'ta bulunan kömür madenlerinde işçi sağlığı ve iş güvenliği namına alınan hiçbir tedbir yok. Erzincan'daki toprak kaymasının bir benzeri her an Şırnak'ta da yaşanabilir. Sermaye iktidarlara, yaşanan yıkımların ve katliamların doğal bir süreç gibi algılanmasını sağlamaya çalışırken madenlerin, taş ocaklarının, Karadeniz'de açılan otoyollar gibi yapıların sonucunda olası heyelan riski yok sayılmaya devam ediliyor.

Değerli milletvekilleri, bu facia ne ilk, görünen o ki ne de son olacak. Aynı acılar neredeyse her yıl Karadeniz'de, Dersim'de, Batman'da, Van'da, Artvin'de defalarca yaşanıyor. Kürt illerinde altyapı yok, iklim değişikliğine karşı tek bir plan yok. Son bir ayda Ağrı'da etkili olan yağmurla Patnos Badişan Deresi ve Murat Nehri taşmış, Taşlıçay ilçesi ile merkezi arasındaki köylerde tarım arazilerini su basmış, felaketin eşiğinden dönülmüştür. Alınmayan önlemler ve rant uğruna uygulanan politikalar sonucunda insanlar ölüyor, her yer âdeta yağmalanıyor. Özellikle afet yönetimi halkın ve doğanın yaşam hakkını değil, inşaat tekellerinin çıkarları gözetilerek düzenleniyor. Her felaketten sonra aynı cümleler kuruluyor: "İhmal var." Evet, ihmal var ama bu sadece bireysel bir ihmal değil, cezasızlık politikalarıyla desteklenen, kurumsallaşmış bir suç düzeni. Bilim insanları yıllardır uyarıyor, Karadeniz'de yapılaşma yanlış, dereler ıslah edilmiyor, orman alanları talan ediliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Demir, lütfen tamamlayın.

NEJLA DEMİR (Devamla) - Teşekkür ederim.

Özellikle riskli olan illerde altyapı yok, iklim değişikliğine karşı tek bir plan yok. Tekrar söylüyoruz: Doğa değil rant sevdası öldürüyor.

Her afet ya da iş kazası sonrası "kader" deyip geçemezsiniz, gerekli olan önlemleri almak zorundasınız.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Demir, teşekkür ediyorum.

Şimdi Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Samsun Milletvekili Murat Çan'a söz veriyorum.

Sayın Çan, buyurun.

CHP GRUBU ADINA MURAT ÇAN (Samsun) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Samsun'da yaşanan ve ne yazık ki 2'si çocuk olmak üzere 3 canımızı hayattan koparan heyelan olayı ve buradan hareketle Samsun'un taşıdığı heyelan riski ve bu riski tetikleyen ihmal ve suistimaller zincirine ilişkin bir öneriyi hep birlikte müzakere ediyoruz. Önerinin sahibi az önce partisi adına gerekli bilgileri verdi ve birkaç soru sordu. "Vali nerede?" "Belediye Başkanı nerede?" Hepsisi şu anda Türkiye'de bütün yargı organlarında, bütün kolluk kuvvetlerinde olduğu gibi gözünü İstanbul'a, Silivri'ye dikmiş vaziyette Sayın Erhan Vekilim, dolayısıyla ben bu bilgiyi size vereyim. Buradan çıkışın tek yolu var: Adalet ve Kalkınma Partisi dikkatini kamuya çevirmelidir, vatandaşın canını korumak için çabalamalıdır; mesai saatlerini vatandaşın canını korumak için, tedbirleri almak için harcamalıdır ama nerede! Kendi yönettikleri belediyeler, insan hayatına kasteden ihmaller, suistimaller, usulsüzlükler yapmış ama bu iktidarın hiç umurunda değil. İşte, bu nedenle Samsun'da yaşadığımız heyelan önemlidir ve ders alınmalıdır.

Değerli milletvekilleri, Samsun'da yaşadığımız heyelan felaketi sadece doğanın değil ihmalkârlığın, plansızlığın, denetimsizliğin de bir sonucu olarak hepimizin yüzleşmesi gereken bir acı gerçeği tekrar gözler önüne serdi. Bir doğa olayının felakete dönüşmesi doğanın suçu olamaz. Heyelan riski taşıyan bölgelerin imara açılması, afete dirençsiz yapıların inşa edilmesine izin verilmesi ve bu yapıların denetlenmemesi doğrudan idari sorumluluk kapsamındadır. Şu gerçeğin altını kalın çizgilerle çizelim: Samsun'da yaşanan bu olayda hem yerel yönetimler hem de mülki idare görevini layıkıyla yerine getirmemiştir; felaketin engellenmesinde, heyelan sonrası toplumun bilgilendirilmesinde sınıfta kalmıştır.

Değerli milletvekilleri, kriz yönetimi yalnızca felaket sonrasında arama kurtarma faaliyeti yürütmek, enkaz altından cansız bedenleri çıkarmak, çadır kurmak ya da hasar tespiti yapmak değildir; kriz yönetimi cenaze sabahı cenazenin gideceği yolda evin, köyün yolunu o sabah yapmak hiç değildir. Afet yönetimi, gerçek afet yönetimi yapacaksanız risklerin önceden tespitini, planlamasını, denetimini ve halkı bilinçlendirme sürecini yönetmek zorundasınız. Gerçek afet yönetimi yapacaksanız kanunları, nizamları -uyulup uyulmadığını- varsa ihlaller, o ihlalleri ortadan kaldırmak için uygulayacaksınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Çan, lütfen tamamlayın.

MURAT ÇAN (Devamla) - Teşekkür ediyorum.

Ancak ne yazık ki bu süreçler Samsun özelinde tamamen ihmal edilmiştir. Sormak istiyorum: Allah aşkına, tek suçlu o akaryakıt istasyonunun sahibi mi? Samsun'da yirmi yıla yakın Belediye Başkanlığı yapmış Sayın Yusuf Ziya Yılmaz muhtemelen az sonra partisi adına burada bu olayla ilgili aydınlatıcı bilgiler verecektir ama peki, mevcut belediyeler, ruhsatı tazeleyenler, 2010'lu yıllardan itibaren orayı yöneten ilçe belediye başkanları, o akşam kulağımıza doğru gelip bize birtakım laflar söyleyen arkadaşlar bu olayın sorumluluğundan kurtulamazlar.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; afet sonrası yapılan göstermelik ziyaretler, geçmiş olsun dilekleri vatandaşımızın acısını hafifletmiyor; vatandaşımız liyakat istiyor, adalet istiyor.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Çam, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Samsun Milletvekili Ersan Aksu'ya söz veriyorum.

Sayın Aksu, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ERSAN AKSU (Samsun) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Samsun'un Canik ilçesi Devgeriş Mahallesi'nde 27 Nisan akşamı saat 23.20 sularında Samsun-Ordu kara yolu kenarında bir akaryakıt istasyonunun oto yıkama kısmında, sırtta bulunan yükseltinin kayması sonucu zemine düşen kaya ve toprak parçaları

nedeniyle o sırada oto yıkama kısmında bulunan 1 araç göçük altında kalmış ve olay yerinde bulunan Adem Kaya ile Açelya Mina ve Ayla isimli 2 yavrumuz vefat etmiştir. Vefat eden kardeşimize ve 2 masum yavrumuza bu vesileyle Allah'tan rahmet diliyorum. Olay hepimizi derinden üzmüştür ve acımız büyüktür. Tüm hemşehrilerimize geçmiş olsun dilekelerimizi grubumuz adına buradan iletiyorum. Olay sonrası Sayın Valimiz, AFAD ve itfaiye görevlileri, tüm ilgili birimler seferber olmuş, yapılan arama kurtarma çalışmaları sonucu göçük altında kalan Çiğdem Kaya bilinci açık ve yaralı vaziyette kurtarılarak Eğitim Araştırma Hastanesine sevk edilmiş ve ameliyata alınmıştır, hâlen olaya ilişkin hayatı tehlikesi bulunmamaktadır. Tedavisi devam etmekte olan Çiğdem Kaya kardeşimize acil şifalar ve vefat eden eş ve küçük yavrularımız nedeniyle başsağlığı diliyorum.

Olay nedeniyle derhâl başlatılan adli soruşturma akabinde iş yeri sahibi ve iş yeri mesul müdürü gözaltına alınmış, iş yeri sahibi mahkemece tutuklanmış, mesul müdür hakkında ise mahkemece yurt dışına çıkış yasağı ve imza atma adli kontrol kararı verilmiştir.

Değerli arkadaşlar, lokasyonda konut dışı kentsel çalışma alanı olarak imar durumu 1997 yılına ve yine, akaryakıt istasyonu inşaat ruhsatı verilmesi süreci 1998 yılına aittir. Süreçte inşaat ruhsatı vizelerle uzatılmış ve iş yeri açma ve çalıştırma ruhsatı müracaatı 2011 yılında yapılmıştır. İlgili birimlerce yapılan kontrollerde sağlık koruma bandında kalan oto yıkama dâhil, tespit edilen uygunsuzluklar 2011 tarihinde iş yeri sahibine yazıyla bildirilmiş ve iş yeri sahibi tarafından oto yıkama ve totemin kaldırıldığına dair yazılı müracaat sonrasında işlemler ikmal edilerek ve oto yıkama kısmı kaldırılarak yapı tutanağına bağlanmış ve 2011 tarihinde iş yeri ruhsatı verilmiştir. 2011 yılında akaryakıt ve LPG otopaz satış istasyonu için verilmiş olan ruhsat oto yıkama faaliyetini kapsamamakta, bu alana ilişkin, bilahare oto yıkama faaliyetine ilişkin herhangi bir ruhsat müracaatı da bulunmamaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Aksu, lütfen tamamlayın.

ERSAN AKSU (Devamla) - 2024 yılında verilen kafeterya yapım ruhsatının toprak kayması yaşanan alanla herhangi bir bağlantısı da bulunmamaktadır. Canlarımızı kaybettiğimiz bu fevkalade acı olay nedeniyle adli soruşturma tüm boyutlarıyla hâlen devam etmektedir. Türkiye bir hukuk devletidir, bağımsız yargı tarafından olayda kusuru bulunanların her yönüyle tespiti ile gerekli soruşturma ve kovuşturmanın yapılacağına inancımız tamdır. İlimiz kara yolu güzergâhında bulunan benzer topoğrafyalarda başkaca müessif benzer olayların yaşanmaması adına atılacak adımlar ve yapılabilecek çalışmalar konusunda tüm siyasi parti milletvekillerimizin gereken sorumluluğu ve duyarlılığı göstereceğine inanıyorum.

Hayatını kaybeden değerli kardeşlerimize tekrar Allah'tan rahmet, tedavisi devam etmekte olan kardeşimize acil şifalar diliyor, Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Aksu.

İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

3.- DEM PARTİ Grubunun, Diyarbakır Milletvekili Halide Türkoğlu ve arkadaşları tarafından, kadın emeğine yönelik sömürünün tüm boyutlarıyla araştırılması amacıyla 30/4/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 30 Nisan 2025 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

30/4/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 30/4/2025 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Gülüstan Kılıç Koçyiğit

Kars

Grup Başkan Vekili

Öneri:

30 Nisan 2025 tarihinde Diyarbakır Milletvekili Halide Türkoğlu ve arkadaşları tarafından, kadın emeğine yönelik sömürünün tüm boyutlarıyla araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan (11710) grup numaralı Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 30/4/2025 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi grup önerisinin gerekçesini açıklamak üzere Diyarbakır Milletvekili Halide Türkoğlu'na söz veriyorum.

Sayın Türkoğlu, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA HALİDE TÜRKÖĞLU (Diyarbakır) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu ülkenin en can yakıcı sorunlarından biri olan, bizlerin alanlarda, meydanlarda, atölyelerde, özel sektörde, ev içinde, kamusal alanda mücadelesini yürüttüğümüz kadın emeği üzerine konuşacağım.

Bu ülkede iş gücüne katılım verileri aynı zamanda kadın emeğinin nasıl sömürüldüğünün, yok sayıldığının, değersizleştirildiğinin de verileridir. Bu verileri bize iktidar sunmuyor, gerçekten kadın emeğinin sömürülmesine karşı mücadele eden sendikalar ve kadın örgütleri sunuyor. Bakın, araştırma önergemizin gerekçesinde de bu verileri sunduk. 2024 Aralık ayı verilerine göre Türkiye'de kadın istihdamı 10 milyon 855 bin kişiyle yüzde 32,5 iken erkek istihdamı 21 milyon 803 bin kişiyle yüzde 66,7'dir. Erkeklerin istihdama katılımı kadınların 2 katı olmakla birlikte tam zamanlı çalışan kadınların da yüzde 24,4'ü kayıt dışı ve güvencesiz

çalıştırılmaktadır. Her 4 kadından 1'i tam zamanlı çalışmasına karşın sigortasız çalıştırılmaktadır. Bu veri aynı zamanda bizlere şunu açık bir şekilde göstermektedir: Bu ülkede toplumsal cinsiyet eşitsizliğini derinleştiren politikalar cinsiyetçi iş bölümünü pekiştiriyor. Bu ülkede kadınlar istihdam alanlarının dışında tutularak evlere, içerisinde katledildikleri aile içlerine hapsedilmek isteniyor. Kadının ev içerisinde verdiği emek sanki olması gerekenmiş gibi normalleştiriliyor, değersizleştiriliyor. Sadece 2025 yılında hayata geçirilen uygulamalar kadınların emeklerinin, bedenlerinin nasıl sömürü altına alındığını göstermektedir. Bakın "Aile Yılı" diyerek atılan adım "Kadın emeği ve kadın bedeni üzerinden var olan tahakkümü nasıl güçlendirebiliriz?" üzerinden olmuştur. "Kadın sağlığını nasıl koruyabiliriz?" üzerinden bir politika yok, kadınların kaç çocuk doğuracağına dair politikalar var. Size ne kadınların nasıl doğum yapacağından, size ne kadınların kaç çocuk doğuracağından. Bu ülkeyi yönetenlerin işi kadın bedeni üzerinden sömürü geliştirmek değil, kadına yönelik şiddet ve katliamların önüne geçmektir; sağlığa erişimi ücretsiz hâle getirmektir; mülteci kadınların yaşadığı emek sömürüsüne, cinsiyetçi ve ırkçı saldırılara son vermektir; kadınların güvenceli işlerde istihdamının önünü açacak politikaları hayata geçirmek, ev içi emeği yok saymak değil, ev içi emeği görünür kılmaktır.

Bu ülkede kadın istihdamına yönelik hayata geçirilen her politikanın temelinde emeğin değersizleştirilmesi vardır. Kadın istihdamına dönük uzun vadeli programlar yerine esnek, yarı zamanlı işlerin proje edinilmesi kadınların tam zamanlı, güvenceli işlerde çalışmasının önünü kapatmaktadır. Somut bir örnek vermek istiyorum: Evde bakım hizmeti verdiği için sosyal yardım desteği sunulan birçok kadın var ancak şu veriyi dikkatlice dinleyin, 555 bin ev emekçisi kadın fiilen tam zamanlı bakım emekçisi olarak çalışırken insana yakışır ücret ve herhangi bir sosyal güvence hakkından yararlanmıyor. Bu ülkeyi yönetenler, "Kadına yönelik şiddete sıfır tolerans." diyenler, "Kadın istihdamını artırdık." diyenler bu sorunun cevabını versinler. Ev emekçisi kadınların sosyal güvenlik haklarından faydalanamamalarındaki engel nedir? Bu hakkı tanıyınca ne oluyor, iktidar ne kaybedecek? Bizim cevabımız var, buradan defalarca söyledik, tekrar yine söylüyoruz. Çünkü bakım emeğinin kadınların omuzlarına yüklenmemesi gerektiğini, bunun kamusal bir hizmet olarak sunulması gerektiğini kabul etmektir. Kadınların tam zamanlı, sosyal güvenceli işlerde çalışması demek ücretsiz kreş hakkını tanımadır. Kadınların ekonomik özgürlüğü elde etmesi kadına yönelik şiddetin önüne geçmektir. Kadınların istihdam alanlarının dışına itilmesinin beraberinde kadınların içinde yaşadığı şiddet sarmalını da derinleştirdiğini kabul etmektir. Bakın, kadın yoksulluğu, işsizliği beraberinde kadına yönelik şiddeti artırmaktadır. Ekonomik bağımsızlığı olmayan bir kadın yaşadığı şiddet ortamından nasıl çıkacak? Bu sorunun cevabını yalnızca bu şiddeti yaşayanlar bilir yani kadınlar bilir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Türkoğlu, lütfen tamamlayın.

HALİDE TÜRKOĞLU (Devamla) - Söyleyecek çok sözümüz var, söylemekten de vazgeçmeyeceğiz ancak son olarak şunları belirtmek istiyorum: Kadın emeğini sömürerek, derinleştirerek varlığını sürdürmeye çalışan erkek egemen iktidarlar kadınlar karşısında kaybedecektir. Çünkü bizler bulunduğumuz her yerde emeğimizi sahiplenerek "Eş değer işe eşit ücret." demekten vazgeçmeyeceğiz ve bu geleneği büyötmeye devam edeceğiz kadın mücadelesi olarak. "Barış ve demokratik toplum." diyerek demokratik, ekolojik, kadın ve özgürlükçü bir yaşamın inşacıları olarak bu mücadeleyi büyüteceğiz. Biz kadınlar 1 Mayıs alanlarına da "Ne erkek egemenliğine ne sermayeye, kadın özgürlük mücadelesiyle demokratik topluma." şiarıyla akacağız. Haklarımıza ve kazanımlarımıza sonuna kadar sahip çıkacak, emeğimizi savunmaktan asla ama asla vazgeçmeyeceğiz.

Yaşasın kadın dayanışması "..."¹ (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Evet, şimdi öneri üzerinde diğer söz talebi, YENİ YOL Partisi Grubu adına Denizli Milletvekili Sema Silkin Ün'e ait.

Sayın Silkin Ün, buyurun.

YENİ YOL GRUBU ADINA SEMA SİLKİN ÜN (Denizli) - Sayın Başkan değerli milletvekilleri; DEM PARTİ'nin kadın emeği hakkında verdiği önerge üzerine söz aldım. İstismarın, sömürünün olduğu tüm konuların araştırılmaya muhtaç olduğunu biliyor ve bu inanışla önergeyi desteklediğimi ifade etmek istiyorum. Sözlerime başlarken de 1 Mayıs kutlamaya çalışan tüm emekçilerimizi selamlıyorum.

Evet, emek kutsal; insanın bir parçası. Emeğe saygı, insana saygı. Ne yazık ki günümüzde emeğin her çeşidi istismar edilmeye devam ediyor. Kadının emeği, babaların emeği, çocukların emeği, son zamanlarda göçmenlerin emeği; eşit olmayan ücretlere mecbur bırakılan bırakılıp olumsuz çalışma koşullarında çalışıyorlar, kayıt dışılığın güvencesizliği altında eziliyorlar, hayatlara mal olan iş güvensizliği sorunlarıyla başa çıkmaya çalışıyorlar emekçilerimiz; tarlada, fabrikada, atölyelerde. Kadın emeğinin görülmediği hatta aşağılandığı birçok işletme var ve o kadınların, maalesef, haklarını korumakla görevli olan siyaset kurumu da çoğu zaman görmezden geliyor.

Ev kadınları: "Aile Yılı" ilan edilen 2025 yılındayız. Bir ev kadınının ev içi işlere harcadığı emeği birkaç asgari ücret karşılayamaz. Ülkemizde bu maddi karşılığı 100 bin liralara bulan emeği harcayan kadınlar dışarıda kazanç elde ettiği takdirde ekonomiye katkı sağlayanlar olarak görülüyor ancak ailesi için ücretsiz yaptığı işler değersiz addediliyor. Dünya geneline baktığımızda da ücretsiz bakım işlerinin dörtte 3'ü kadınlar tarafından gerçekleşiyor. Bu işlere harcanan zamanın yüzde 76'sı kadınlara ait. Türkiye ise, bu ücretsiz işe zaman ayırma kategorisinde Avrupa ve Orta Asya'nın 3 kat üzerinde. Varlıkları düzen, yoklukları kaos olan o kadınları görmezsek kadınları eksik konuşmuş oluruz, kadınları kendi arasında ayırmış oluruz ve değersizleştirmiş oluruz. Bir yandan "Aile Yılı" ilan edip bir yandan bu haksızlığa karşı çanak tutmaya devam etmek adalet terazisini doğru tartmamak demektir. İnsan hayatının sürmesi için bu karşılıksız emeğin hak ettiği değeri bulması gerekir.

Değerli milletvekilleri, devlet kapitalist olamaz, sermaye gibi konumlayamaz kendini. Sermaye için emek, üretici olmak, ekonomik değer üretmek, alınır satılır olmak, metaya dayalı zenginlik üretmek zorundadır. Oysa devlet, zenginliğini insanında aramak zorunda. O insanlığın büyük kucağıysa işte o kadınlar ve o devlet, bu kadınlarımızın ürettiği değere, toplumumuza, ülkemize kazandırdıklarına artık bir karşılık vermek zorunda.

¹ Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

Şimdi "Aile Yılı" kapsamında çocuk teşvikleri açıklanıyor, "Yetmez ama evet" dediğimiz bu teşviklere ısrarla yeni bir öneri getiriyoruz. 3 çocuk sahibi olan ev kadınlarına en düşük emekli aylığı kadar bakım ödeneği ödenmesini talep ediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Ün, lütfen tamamlayın.

SEMA SİLKİN ÜN (Devamla) - Tamamlıyorum Sayın Başkanım.

Çalışan 3 çocuk sahibi olan kadınlara erken yaşta emeklilik getirilmesi gerekiyor. Ev içi emeğin mutlaka ama mutlaka devlet tarafından bir karşılık bulması gerekiyor. Üstat Sezai Karakoç'un anlayana muazzam bir sözü vardır: "Anlamak masraflı iştir, emek ister, gayret ister, samimiyet ister." Sözlerimi anlamak için gerekli masrafı yapacağınıza inanarak tamamlamak istiyorum. Emekleri değersiz görülen ama bu ülkenin, bu toplumun, ailelerimizin belkemiğini oluşturan ve hak ettikleri değeri artık görmeyi sabırsızlıkla bekleyen bütün kadınlarımızı tüm kalbimle selamlıyorum.

Genel Kurula emanet ediyorum kendilerini. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Silkin Ün, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, İYİ Parti Grubu adına Tekirdağ Milletvekili Selcan Taşcı'ya ait.

Sayın Taşcı, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 30 Nisan 1992'de PKK terör örgütü tarafından şehit edilen Jandarma Er Ethem Güneş'i rahmetle anıyor, başta ailesi ve yakınları olmak üzere bütün sevenlerini saygıyla selamlıyorum. Sizleri unutmadık, unutmayacağız, unutturmayacağız.

Kadının evden başlayarak her alanda emeğinin sömürülmesine dair söz alıp da bunları söylemezsem önce kendime ihanet ederim. Kadının en karşılıksız emeği evladı aslında. Bunu "Kadının kariyeri çocuk yapmaktır." zaviyesinden söylemiyorum; daha kalbî bir yerden, içgüdüsel adanmışlığımızdan söylüyorum. On binlerce annenin on binlerce evladının şehit olduğu bir ülkede kadına en büyük sömürü, en büyük hakaret, şiddet evladının cellatlarıyla aşktır; evladının katillerinin sırtının sıvazlanmasıdır; o sıvasız, damsız, gariban evlerin evlatlarının katillerine ultra her şey dâhil ada tahsis etmektir. Bunu yok sayarak geliştirilecek hiçbir kadın politikasının da Türk milleti nezdinde meşruiyeti olmayacaktır. Bu dediğim, iş cinayetlerinde katledilen çocukların katillerinin üzerine yıkılacağına daha da palazlandırılan rant çeteleri için de aynen geçerlidir.

Önergenin çerçevesine gelince... TÜİK'in Şubat 2025 verilerine göre erkeklerde yüzde 6,7 olan işsizlik oranı kadınlarda yüzde 11, erkeklerde yüzde 70,8 olan iş gücüne katılma oranı kadınlarda yüzde 35,9; erkeklerde yüzde 60 olan istihdam oranı kadınlarda yüzde 31,9; Avrupa Birliğinde yüzde 10 olan cinsiyetler arası iş gücüne katılım farkı Türkiye'de yüzde 38; 2022 verilerine göre de en yüksek fark bu alanda bizde. Çalışma Bakanlığının verileri bunlar, resmî veriler. 2024 sonu itibarıyla kadınlarda kayıt dışı çalışma oranı yüzde 19,8. Neredeyse her 5 kadından 1'i kayıt dışı çalışıyor. Kadınlar arasında sendikalaşma oranı yüzde 11,37 yani hak mücadelesi hak getire. Eşit eğitime eşit olmayan kariyer, eşit işe eşit olmayan ücret; aşamıyoruz bu çifte standartları. TÜİK verilerine göre yine 2022'de cinsiyetler arası kazanç farkı yüzde 6,2 Türkiye'de. İş yeri büyüdükçe bu fark artıyor. 1.000'den fazla personeli olan iş yerlerinde yüzde 8'i buluyor.

İYİ PARTİ olarak bizim için bu alanda temel koşul, kadının statüsünün güçlendirilmesi; bunun şartı da eğitime ulaşımın, istihdamın artırılması ve bunun şartı da ailedeki yaşlı ve çocuk varlığının kadın için engel olmaktan çıkarılmasıdır. Yine, bizim için sosyoekonomik koşulların...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Taşcı, lütfen tamamlayın.

SELCAN TAŞCI (Devamla) - ...birçok aile için çocuk sahibi olma kararının ön şartı hâline geldiği bir ortamda nüfus artış hızını arttırabilecek temel politika kadınlara süreli doğum teşvik primleri vermek değil aslında, doğuracakları çocukları sağlıklı büyütebilecekleri yaşam standardına erişimi mümkün kılmaktır. Okul öncesi, sonrası bakım desteğinden izin düzenlemelerine, kadınlara olan mülakatlarda "Çocuk düşünüyor musun?" sorusunu menetmekten ev kadınlarının emeklilik hakkına; bunların hepsi yapılabilir ama hiçbirisi çocuk doğurmayan kadına üretim hatası muamelesi yapan bir zihniyetle yapılamaz. Medeni Kanun ders 1: En dar anlamda "Aile karı ve kocadan meydana gelir." hilafına hüküm vermek de kimsenin haddine değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELCAN TAŞCI (Devamla) - Evden başlayarak kadın emeğinin sömürülebilir değil görünür ve hakkı verilir kılacak bir zihniyet dönüşümü tavandan tabana elzemdir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Taşcı, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'e ait.

Sayın Timisi Ersever, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; DEM PARTİ grup önerisi üzerine parti grubum adına söz almış bulunuyorum.

Konuşmama bu ülkenin üreten, aydınlık yarınları için hiç yılmadan mücadele veren, iktidarın baskılarına boyun eğmeyen, yürekli kadınları selamlayarak başlamak istiyorum. Cinsiyet eşitsizliği ve AK PARTİ'nin kadını yok sayan baskıcı politikaları bu ülkenin en can yakıcı sorunlarından biri. Karşımızda kadını yalnızca anne rolüne indirgeyen, onu bir kuluçka makinesi gibi gören, kadınları eve hapsedmek isteyen, çocuğu olmayan kadını aile bile saymayan bir iktidar var. Kadınlar aralıksız şiddet ve cinayetlere maruz kalırken tarikat ve cemaat baskısıyla İstanbul Sözleşmesi'nden çekilen bir iktidar var. Kadınlar için AK PARTİ nasıl bir Türkiye yarattı? Özellikle, AK PARTİ'li kadın milletvekillerine seslenmek istiyorum: 17 kişilik Kabinede sadece 1 kadın Bakan var, 68 Bakan Yardımcısından 5'i, 81 validen 4'ü kadın, 204 üniversite rektörü arasında kadın rektör sayısı 16. Sizler bu tabloyu beğeniyor musunuz, kabul ediyor musunuz? Bu veriler aynı zamanda AK PARTİ iktidarının zihin haritasını ve kadını nasıl değersizleştirdiğini gösteriyor. Görüyoruz ki bu zihniyette kadının yeri yok. Yirmi üç yıldır iktidardasınız, kadınların iş gücüne katılımlarıyla ilgili genelge yayınlamak dışında ne yaptınız? Kadınlar için ücretsiz ve yaygın kreşler mi açtınız? Kırsal alanda büyük zorluklarla üretim yapan kadınları mı desteklediniz? Yeni istihdam alanları mı yarattınız? TÜİK verilerine göre Türkiye'de kadınların iş gücüne katılım oranı yüzde 35, erkeklerdeyse yüzde 70. Gerçekteyse bu uçurumun daha da büyük olduğunu biliyoruz.

Türkiye, kadınların istihdama katılım oranında OECD ve AB ülkeleri arasında en alt sırada. Sadece eşitsizlik burada mı? Kadınlar, aynı işi yaptıkları erkeklerden yüzde 20 daha az ücret alıyorlar. Kadınlarda kayıt dışı çalışma oranı yüzde 34, çalışan her üç kadından 1'i sosyal güvenceden yoksun. 2024 yılında iş cinayetlerinde hayatını kaybeden 1.791 emekçinin 106'sı kadın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Timisi Ersever, lütfen tamamlayın.

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Devamla) - Değerli milletvekilleri, süre sınırlı, sorunlar çığ gibi büyük. Tüm bu veriler bize şunu söylüyor: Kadına yönelik eşitsizlik sadece bireysel değil, aynı zamanda sistematik ve politiktir. Bu tablo tesadüf değil, siyasi bir tercihtir ve bu tercih kadınları sosyal yaşamdan, üretimden koparıyor, tüm karar alma süreçlerinin dışına itiyor. Biz kadınlar bu tabloyu değiştirene kadar susmayacağız. Yarın 1 Mayıs emeğin bayramı, tüm emekçilerin 1 Mayıs Emek ve Dayanışma Bayramı'nı kutluyorum. Yaşasın 1 Mayıs!

DEM PARTİ'nin grup önerisine "evet" oyu vereceğimizi belirtiyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Timisi Ersever, teşekkür ediyorum.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Erzurum Milletvekili Fatma Öncü'ye söz veriyorum.

Sayın Öncü, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA FATMA ÖNCÜ (Erzurum) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, emeği alın teri olan tüm çalışanların bayramını buradan kutlamak istiyorum.

Bu arada DEM PARTİ Grubu önerisi üzerine de DEM PARTİ'ye teşekkür ediyorum çünkü sizin vesilenizle biz kürsüde yirmi üç yıllık politikalarımızı, devrimleri anlatma imkânı buluyoruz çünkü biz tevazulu bir partiyiz, öyle her dakika bir tane yaptığımız işi 10 bin defa anlatan bir yapıya sahip değiliz.

Şimdi, az önce Cumhuriyet Halk Partili hatibimiz şöyle bir cümle kurdu, dedi ki: "AK PARTİ'deki kadın vekilleri sesleniyorum." Tabii, gönül istiyor ki burada Sayın Başkanım bana yaklaşık bir saat versin, yetmez; yirmi dört saat versin, size burada yirmi üç yıllık AK PARTİ kadın devrimini böyle tane tane, güzel güzel anlatayım çünkü çabuk unutuluyor, hafızalar hemen siliniyor. Biz kadın politikaları üzerine, arkadaşlar, hakikaten devrim yaptık; sadece temsil noktasında değil; biz sağlıkta, istihdamda, çalışma koşullarında, eğitim koşullarında, evdeki ev hanımlarının koşullarında, engelli anneler koşullarında, evde bakımla ilgilenen annelerimiz konusunda hakikaten devrim yaptık.

Vakit yeterse birkaç konuya değinmek istiyorum. Özellikle, kurulduğumuz günden beri kadının adı olmayan bir dönemden biz kadını özne olarak aldık partimizden itibaren, AK PARTİ olarak kadını özne aldık ve bu doğrultuda hem yasal yünden onu güçlü kılacak hem de çalışma hayatında daha iyi koşullarda çalışmasını sağlayacak onlarca politik dönüşüme imza attık. Burada, işte, siyasi temilde de duran çok değerli arkadaşlarımız var, Bakanlarımız var, Grup Başkan Vekillerimiz var. Bu anlamda da ben hakikaten her ülkede bu yönümüzü de anlatmaktan gurur duyuyorum.

Çalışma hayatında biz 5 milyondan şu anda 12 milyon hanımefendiye istihdam imkânları sunduk. Sadece istihdam etmiyoruz, bakın, kariyer planlaması konusunda kamuda yüzde 10 olan oranı -hâkimler, doktorlar, savcılar, birçok kademedeki öğretim üyeleri konusunda- yüzde 68'lere getirdik. Daha bu kadının adı bile yokken biz politikamızı bu noktada belirledik, hakikaten de öznedir bizde kadın. Anneler konusunda kreşten tutun, doğum sonrası izinden, izin süresini uzatmaktan esnek çalışmaya kadar her alanda politik iyileşmeyi yaptık. Ha, elbette ki ideal seviyeye geliriz, birlikte geliriz ancak şu kafadan ayrılmamız lazım, çıkmamız lazım arkadaşlar: Ben de bir kadını, anneyim, çalışanım aynı zamanda; sürekli müstemlele dış kanunlarla Türkiye'yi domine etmeye çalışıyorsunuz. Sürekli toplumu dizayn etmeye, aileye sataşmaya...

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Ya, niye domine edelim, öyle bir şey yapalım!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Öncü, lütfen tamamlayın.

FATMA ÖNCÜ (Devamla) - Bitiriyorum.

Bu ülkenin köklerini oluşturan bir yapıdır aile yapısı ve biz de sonuna kadar aileyi koruyan her politikayı, her dönem besleyici bir şekilde getireceğiz. Doğum konusu sadece Türkiye'nin sorunu değil arkadaşlar; lütfen ama lütfen eleştirmeden önce bir de bir çözüm getirin, bir de bir öneri getirin mesela.

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Biz komisyonlarda önerilerimizi yaptık hep. Bakın, onların hepsini de burada çalışıyoruz.

FATMA ÖNCÜ (Devamla) - Bir kadın olarak deyin ki: "Arkadaşlar, size şunu öneriyoruz. Dünyanın bütün ülkelerinde doğum problemi sorunu var, dünyanın bütün ülkelerinde nüfus problemi var ve biz toplum olarak bu konuda yeknesak bir ilerleme yapmak zorundayız." Ve biz önümüzdeki dönemde de kadın-erkek ayrıştırmaksızın hak temelli çalışmalarımızı, politikalarımızı yapmaya devam edeceğiz. Yeni yüzyıl Türkiye'sinde de bu çalışmalara imza atacağız.

Saygılarımı sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Öncü, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, oylamadan önce bir yazılı yoklama önergesi var, önergeyi okutacağım ve imza sahiplerini arayacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

DEM PARTİ grup önerisinin oylamasından önce toplantı yeter sayısı talebimiz vardır.

İsimler ektedir.

Selçuk Özdağ

BAŞKAN - Necmettin Çalışkan? Burada
Şerafettin Kılıç? Burada.
Mehmet Karaman? Burada.
İdris Şahin? Burada.
Mustafa Bilici? Burada.
İrfan Karatutlu? Burada.
Birol Aydın? Yok.
Mehmet Emin Ekmen? Yok.
Sadullah Ergin? Burada.
Mustafa Kaya? Burada.
Bülent Kaya? Burada.
Sema Silkin Ün? Burada.
Cemalettin Kani Torun? Burada.
Mehmet Atmaca? Burada.
Yüksel Selçuk Türkoğlu? Burada.
Selcan Taşcı? Burada.
Şenol Sunat? Burada.
Hüsmen Kırkpınar? Burada.
Mehmet Akalın? Burada.
Yüksel Arslan? Burada.
Metin Ergun? Burada.
Lütfullah Kayalar? Burada.
Burhanettin Kocamaz? Burada.
Mehmet Satuk Buğra Kavuncu? Burada.
Turhan Çömez? Burada.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN - Evet, yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklamayı başlatıyorum.
(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)
BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı yoktur.
Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.55

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 19.11

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Adil BİÇER (Kütahya), Yasin ÖZTÜRK (Denizli)

----- 0 -----

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 82'nci Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi grup önerisinin oylamasından önce istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, toplantı yeter sayısı vardır.

VIII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

3.- DEM PARTİ Grubunun, Diyarbakır Milletvekili Halide Türkoğlu ve arkadaşları tarafından, kadın emeğine yönelik sömürünün tüm boyutlarıyla araştırılması amacıyla 30/4/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 30 Nisan 2025 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Şimdi Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

4.- CHP Grubunun, Ankara Milletvekili Umut Akdoğan ve arkadaşları tarafından, kişilerin kovuşturma aşamasında karşı karşıya kaldığı sorunların araştırılması amacıyla 30/4/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 30 Nisan 2025 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

30/4/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 30/4/2025 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Ali Mahir Başarır

Mersin

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Ankara Milletvekili Umut Akdoğan ve arkadaşları tarafından, kişilerin kovuşturma aşamasında karşı karşıya kaldığı sorunların araştırılması amacıyla 30/4/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (1193 sıra no.lu) Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 30/4/2025 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisinin gerekçesini açıklamak üzere Ankara Milletvekili Umut Akdoğan'a söz veriyorum.

Sayın Akdoğan, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA UMUT AKDOĞAN (Ankara) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Bugün sözlerimi Adalet ve Kalkınma Partisinin sıralarına dönerek söylüyorum. Değerli milletvekilleri, hepimiz milletvekiliyiz, buraya yurttaşlarımızın oylarıyla geldik; onun için yurttaşlarımızın sesine kulak vermek zorundayız. Saraydaki bir avuç kötücül akıl sahibine itiraz etmemiz gerekir halk adına. Vicdanınızı sırtınıza diktığınız çuvaldan çıkarın ve yüreğinizin üstüne koyun, elinizi vicdanınıza koyun. Zalimler, vicdansızlar, kötüler artık öyle bir noktaya geldiler ki evlerimizin mahremiyetine bulaşmaya başladılar. Evlerimizin direği eşlerimize, çocuklarımıza sataşmaya başladılar. Ben yargılanıyorum, eşim bu konuyla ilgili bir şeyler söylemeli, gelmeli, ifade vermeli; amenna, olabilir ama değerli AK PARTİ'li milletvekilleri, sizler hiç sormuyor musunuz; sabahın kör karanlığında, iki yavrusunun yanında, birkaç soru sorabilmek için evini basıp bir kişinin eşini almak ne demektir? Bu niye yapılıyor diye bakıyoruz; sorunun cevabını biz biliyorduk, bugün sizler de duyuyorsunuz. Ne diyor Cumhurbaşkanı? "Cumhurbaşkanlığı hevesi yolunda daha kaç Cumhuriyet Halk Partili telef olup gidecek?" Evinden çeyrek altın çıkmış, dolar çıkmış, döviz çıkmış, kumbaradan 4.500 lira çıkmış, hepsi fasarya; tüm derdiniz, Cumhurbaşkanının bugün söylediği gibi, oturan konforlu koltukların korunması. Amaç neymiş herkes duydu. Bugün iktidardasınız değerli milletvekilleri, yarın muhalefete geçtiğinizde karşınızda nasıl bir iktidar görmek istiyorsanız öyle davranmalısınız. İranlı filozof Sadi Şirazi şöyle diyor: "İnsanın ruhunu iki şey karartır; susulacak yerde konuşmak, konuşulacak yerde susmak." İşte, siz vicdanınızı karartmayın diye bu konuşmayı yapıyorum, konuşulacak yerde susmayın istiyorum. Aranızdan birisi çıksın ve desin ki -iktidar partisinin milletvekilleri, AK PARTİ'li milletvekilleri- birisi de çıksın desin ki: "İmamoğlu davasıyla ilgili söylediklerimize neden bu halk inanmıyor?" Aranızdan birisi çıksın desin ki: "Diyor ki'yle 'demiş ki'yle 'duymuştum'la 'hissettim'le bir dava yürür mü?" Aranızdan birisi çıksın desin ki: "Kin ve devlet işlerini birbirinden ayıramazsak eğer nasıl biz bu ekonomiyi düzeltiriz?" Aranızdan birisi çıksın "Hırsızlık, arsızlık, yolsuzluk karasını hep bu muhalefete çalıyoruz; bizim bürokratlarımızdan, bizim belediyelerimizden, bizim bakanlarımızdan bunu yapan hiç mi yok da yargılanmıyor?" diye sorsun.

Bakın, değerli milletvekilleri, Maarif Nazırı Tahir Paşa Maarif Nazırı olunca bir arkadaşı kendisini ziyarete gidiyor. Tahir Paşa arkadaşını diğerlerine tanıtırırken diyor ki: "Arkadaşım, ben nazır oldum ama bu arkadaşım dili belasına bir makam bulamadı kendine." Arkadaşı diyor ki: "Doğrudur, yalnız, dilimin belasını ben çekiyorum, Tahir Paşanın sustuklarının belasını bütün Osmanlı çekiyor." Karakoldaysak, emniyeteysek, adliyedeysek, duruşmadaysak, savcılıktaysak, ifadedeysek, zindandaysak doğruları söylediğimiz için dilimizin belasını çekiyor olabiliriz ancak sizin sustuklarınızın belasını bütün memleket çekiyor tıpkı Nazır Tahir Paşa gibi.

Değerli milletvekilleri, 19 Martın kör sabahında kapılara dayandılar, dayanılan kapılardan bir tanesi de Şişli Belediye Başkanımız Emrah Şahan'ın kapısıydı. Emrah Şahan yazdığı yazıda durumunu şöyle anlattı: "Kuzumu ve eşimi evden çıkarayım, ondan sonra ne yaparsanız yapın." dedim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Akdoğan, lütfen tamamlayın.

UMUT AKDOĞAN (Devamla) - "Kızım, polisler kapıya geldiğinde korkudan sustu, beni öpemedi bile, şaşkıncı, korku içinde çıktı evden kuzum; içimde kaldı, çok içimde kaldı. O akşam yazmış ve asmış evin kapısına 'Bu eve polisler giremez.'" diye. Emrah'ın bu satırlarını okuyunca Hazar Gölü'nün kıyısından yazılan dizeler geldi aklıma, diyor ki: "Ey vicdan, zindandaysan demirleri kırıp gel,

İdamdaysan dar ipini kesip gel.

Eğer yattıysan uyan, eğer öldüysen diril,

Her neredeysen, koca ülke yandı, gel."

Karar sizin, dünya fâni, makamlar geçici. Suskunluğunuzla mı anılacaksınız, cesaretinizle mi? Sessizliğinizle mi anılacaksınız, vicdanınızla mı? Kararı siz verin.

Çok teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Akdoğan, teşekkür ediyorum.

YENİ YOL Partisi Grubu adına, öneri üzerinde Ankara Milletvekili İdris Şahin'e söz veriyorum.

Sayın Şahin, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA İDRİS ŞAHİN (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; YENİ YOL Grubu adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

CHP grup önerisinde Ceza Muhakemeleri Usulü Yasası'nda tedbir niteliğinde olan, özellikle tutuklama tedbirine ilişkin uygulamalarda hangi hâle geldiğimizi açıkça ortaya koyan bir değerlendirme yaptı Değerli Hatip. Hepimizin malumu, tutuklama bir tedbirdir ve istisnai olarak başvurulması gereken yöntemlerden biridir. Masumiyet karinesi de hepimizin gayet iyi bildiği gibi hukukun temel ilkelerinden biridir. Lekelenmeme hakkı her insanın, insan onuruna saygı gösteren her bireyin mutlaka uygulaması gerekenlerden biridir. AK PARTİ olarak "İnsanı yaşat ki devlet yaşasın." diyerek yola çıkan bir iktidarın mensuplarısınız ve süreç içerisinde de bu masumiyet karinesini, lekelenmeme hakkını en iyi uygulaması gereken ve süreç içerisinde bunun mağduriyetini yaşamış olan bir topluluk olarak ifade ediyordunuz ama gün geldi ki artık siyasi rakiplerinize karşı çok rahatlıkla bu lekelenmeme hakkından, masumiyet karinesinden tutuklamanın bir tedbir olduğunu unuttunuz, geçtiniz gittiniz. İşte, dün de ifade ettik, bugün de ifade ediyoruz, şu Meclisi çalıştırmakta zorlanıyorsunuz. Niçin zorlanıyorsunuz biliyor musunuz? Milletten koptunuz, milletin temel ihtiyaçlarını getirmiyorsunuz Genel Kurula. Gelin, milletimizin temel ihtiyaçlarını getirin, Parlamentoda da muhalefet olarak biz de destek verelim, bir an önce yasalaştıralım ve ülkedeki bir kısım ağlayan anaları susturalım.

Cezaevinde Bakanlığın ve iktidar ortaklarınızın yapmış olduğu açıklamalar nedeniyle beklenti içerisinde olan kader mahkûmlarının, özellikle 31 Temmuz Covid Yasası, emzikli annelerin, yaşlı ve hasta tutuklu ve hükümlülerin, mükerrerlerin, adil yargılanamadığını iddia edenlerin, "Adil yargılanamadık, hiç olmazsa eşit ve adil bir infazdan yararlanalım." diyenlerin sesine kulak verin, Meclisi farklı gündemlerle meşgul etmeyin. Bunları getirin, burada hep birlikte infazda eşitlik isteyenlerin bu taleplerine cevap verecek düzenlemeleri yapalım.

Bugün komisyonların pek çoğunda çalışılıyor, iktidarın söylemleri dışarıda havada uçuşuyor ama Türkiye Büyük Millet Meclisine intikal etmiş en ufak bir yasa teklifi söz konusu değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Şahin, lütfen tamamlayın.

İDRİS ŞAHİN (Devamla) - O yüzden, bir kez daha milletin sesi olmaya, milletin taleplerine kulak vermeye sizleri davet ediyoruz.

Türkiye'de vatandaşın gündemi ile Parlamentonun gündemi, vatandaşın çektikleri ile iktidarın gündemi arasında çok büyük uçurumlar oluştu. Bugün Mecliste kullanılan dil, üslup ve yöntemi asla kabul etmemiz mümkün değil. İktidara da burada muhalefetin tamamını da sesleniyoruz: Gelin, bu ülkede acil ihtiyaç duyulan konularda yasal düzenlemeleri Parlamentonun ruhuna uygun olarak getirelim ve hep birlikte yasalaştıralım. Milletin hayrına getirebileceğiniz her türlü yasa teklifine bizim de destek olacağımıza buradan bir kez daha söz veriyoruz.

Bu nedenle, Cumhuriyet Halk Partisinin önergesini son derece haklı ve meşru görüyoruz. Lekelenmeme hakkı ve masumiyet karinesini önce iktidarın uygulaması ve bu talebe duyarsız kalmamasını diliyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Şahin, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde, İYİ PARTİ Grubu adına Edirne Milletvekili Mehmet Akalın'a söz veriyorum.

Sayın Akalın, buyurun. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA MEHMET AKALIN (Edirne) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; adalet, insanlık tarihi boyunca inşa edilen her medeniyetin temeline koyduğu, her bireyin içten içe aradığı o kutsal duygudur. Adalet, bir annenin evladına umutla sarılması, bir çocuğun geleceğe güvenle bakması, bir işçinin alın terinin karşılığını alabilmesidir ve en önemlisi, adalet, kimsenin kendisini devletten, sistemden ve yargıdan korkar hissetmemesidir. Ancak bugün adaletin sesini bastıran, onun terazisini eğip bükten, hukuku bir adalet aracı olmaktan çıkarıp bir tahakküm aygıtına dönüştüren bir sistemle karşı karşıyayız. Bu sistemin adı partili Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemidir. Bu sistem, yasamayı işlevsizleştiren, yürütmeyi tek elde toplayan ve en tehlikelisi, yargının nefes borularını tıkayan bir tek adam rejimi hâline gelmiştir maalesef. Bugün, Türkiye'de bir sabah gözüaltına alınan bir yurttaş daha neyle suçlandığını bile bilmeden, elleri kelepçelenmiş, gözleri yerlerde kameraların önüne çıkarılıyor. Bu görüntüler televizyon ekranlarında dönerken o kişi toplumun hafızasına suçlu olarak kazanıyor. Daha savunmasını yapmamış, daha mahkeme salonunun kapısından adımını dahi atmamış insanlar kamuoyu önünde infaz ediliyor. Ceza Muhakemesi Kanunu tutuklamayı istisnai

bir tedbir olarak tanımlar "Tutuklama için kuvvetli suç şüphesi aranır. Kaçma ya da delilleri karartma riski olmalıdır." der ama artık bu kelimeler anlamını yitirmiş kavramlar hâline gelmiştir. Bugün "kuvvetli suç şüphesi" denilerek bir "tweet" atan bir yazı yazan, bir toplantıya katılan, bir fikir beyan eden insanlar aylarca, yıllarca tutuklu kalabiliyor.

Değerli milletvekilleri, bir adalet sisteminin gerçek gücü en zayıf olanı koruyabildiği anda ortaya çıkar. Hukuk, en sevilmeveni, en azınlıkta olanı, en farklı düşünen kişiyi bile güvencesi altına alabiliyorsa işte o zaman güçlüdür. Ama biz bugün, masum insanların aylarca tutuklu kalıp beraat ettiklerine tanıklık ediyoruz ve onların kaybettikleri yıllar, işkenceye dönüşen belirsizlik, telafi edilemeyecek birer yara olarak kalıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Akalın, lütfen tamamlayın.

MEHMET AKALIN (Devamla) - O sebeple, bu sistemi değiştirip güçlendirilmiş parlamenter sisteme geçmeden ve denge denetlemeyi yeniden düzenlemeden, yargının siyaset karşısında bağımsız olması mümkün değildir diyor, yüce Meclisi ve aziz Türk milletini saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Akalın.

Diğer söz talebi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'a ait.

Sayın Uysal Aslan, buyurun. (DEM PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisinin araştırma önergesi vesileyle hukuk devletin temel ilkelerinden olan kişi özgürlüğü ve güvenliği hakkının sistematik bir biçimde ihlal edildiği, çok yakıcı bir meseleyi, keyfi tutuklama ve uzun tutuklamayı konuşmak için söz aldım.

Türkiye'de tutukluluk artık bir istisna olmaktan çoktan çıktı; bir ceza yöntemine, bir sindirme aracına dönüştü. Tutuklama kararları suçun niteliğine, delil durumuna, kaçma şüphesine değil siyasi kimliğine, ifade özgürlüğünü ve örgütlenme özgürlüğünü kullanma biçimine göre veriliyor. Yargı, yürütmenin gölgesinde taraflı ve bağımlı, demokratik siyaset, toplumsal muhalefet, sendikal mücadele, akademik ifade özgürlüğü keyfi tutuklamaların, uzun tutukluluk ihtimalinin tehdidiyle baskı altına alınıp susturulmakta. Bu uygulama sadece bireyleri değil tüm toplumsal hareketleri de bütünlüklü bir şekilde, hedef altına alan bir baskı politikasının parçası; bilinçli, belirli, sistematik. 8 Marttan önce kadınların, 21 Marttan önce Kürtlerin ve gençlerin, her cumartesi günü abluka altına alınan cumartesi insanların ve bugün 1 Mayıs'ı kutladığınız işçi ve emekçilerin... 200'e yakın operasyonun yapılması tam da bu sistematik, belirli siyasi operasyonun bir parçası. Tutuklama kararlarını mahkeme kararından önce avukatlar A Haber'den öğrenir bir hâle geliyor. Bu tutuklamaların hepsi keyfiyetin, siyasallaşmış yargının fotoğrafını açıkça önümüze koyuyor, bir tesadüf olmadığını gösteriyor. Bunu sadece bir siyasetçi olarak, hukukçular olarak, iç hukuktaki barolar değil Avrupa Konseyi, Birleşmiş Milletler yıllık raporları... Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komitesinin 2024 Raporu'nda yer alan değerlendirmeler yer alıyor: "Türkiye'de insan hakları savunucularını, gazetecileri, avukatları, Kürt aktivistleri, siyasi muhalefet üyelerini, STK üyelerini bir cezalandırma, korku aracına dönüştüren tutuklama yönteminden vazgeçmeli, sadece kanuni değil uygulamada da güvence altına alınmalıdır." diyor.

Yine, AİHM'in Demirtaş, Yüksekdağ ve Kavala kararlarını hatırlatırım size. Türkiye özgürlük ve güvenlik hakkını siyasi bir amaçla kullandığı tescillenmiş bir ülke. Uluslararası arenada buna rağmen, aradan yıllar geçmesine rağmen bundan ders alınacak önlemin alınacağı yerde her ay, her operasyonda, her sıkıştığında siyasi muhaliflere ve mücadele alanlarına operasyonlara geri dönüyor. Parti üyelerimiz, milletvekillerimiz, belediye eş başkanlarımız, kadın hakları savunucuları, üniversite öğrencileri, grevdeki işçiler, on binlerce insan sadece hakça düzen, eşitlik ve onurlu bir yaşam istediği için şu an hapisanelerde. Tutuklama kararını keyfiyete göre veriyorsunuz. Tek bir örnekle iki ayrı makası anlatacağım size.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Aslan, lütfen tamamlayın.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Devamla) - Şırnak'ta 15 yaşında bir kıza istismarda bulunduğu sabit olan Vali koruması sabit adrese sahip olduğu için kaçma şüphesi olmadığı gerekçesiyle adli kontrolle bırakılıyor ama aynı yerde 15 yaşındaki bir çocuk -ya da 30 yaşında- örgüt propagandası yapmaktan, Cumhurbaşkanına hakaretten hakkında tutuklama kararı verilebiliyor. Peki, bu tutuklama kararı bu hâliyle bitiyor mu? Mahkemeye çıktınız müebbet alsanız bile, otuz yıl cezaevinde kalsanız bile bitmiyor. Bu keyfi tutuklama hâli son üç buçuk yıldır "kurul kararları" adı altında paralel yargılama ve fiilî özgürlük ve güvenlik hakkının ortadan kaldırılması eliyle paralel mekanizmalarla sürdürülüyor. "İyi hâl" adı altında ortaya koymuş olduğunuz bu husus sadece tutuklamayla değil, infaz sürecinde de devam ediyor. Her iki durumda da tutuklama kararından infaz sürecine devam eden süreçte de...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NEVROZ UYSAL ASLAN (Devamla) - Teşekkür ederim. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Aslan, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Tokat Milletvekili Mustafa Arslan'a ait.

Sayın Arslan, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MUSTAFA ARSLAN (Tokat) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; CHP grup önerisi üzerine söz aldım. Genel Kurulu ve sizleri saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye demokratik bir hukuk devleti olarak adaletin herkese eşit sağlanması için güçlü bir yargı sistemine sahiptir. Hükümetimizin en büyük önceliklerinden biri adaletin hızlı, etkin ve tarafsız işlenmesini sağlamaktır. Bu doğrultuda son yıllarda yapılan reformlarla yargının tarafsızlığı daha da güçlendirilmiş, yargı süreçlerinin hızlandırılması ve vatandaşlarımızın hak arama özgürlüğünün genişletilmesi sağlanmıştır.

Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 100'üncü maddesi yani tutuklama sebeplerine ilişkin düzenleme bizzat AK PARTİ iktidarları döneminde Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararları, Anayasa Mahkemesi kararları ve evrensel hukuk ilkeleri doğrultusunda yeniden şekillendirilmiştir. Tutuklama, ancak kuvvetli suç şüphesi ve tutuklama nedeninin varlığı koşullarında uygulanabilen istisnai bir tedbirdir. Bu ilkeyi hukuk sistemimize kazandıran siyasi irade de AK PARTİ'dir. Yargının kendi içerisinde hak arama yolları sonuna kadar açıktır. Adaletin tam ve eksiksiz tecellisi için süreci takip etmek, verilecek kararı saygıyla karşılamak

hepimizin ortak sorumluluğundadır. Kimlerin hangi iddialarla muhatap olduğu, savunmalarının neler olduğu, iddialara ilişkin delillerin neler olduğu yapılan soruşturma sonucunda ortaya çıkacak hususlardır.

Sayın milletvekilleri, özel hayatın gizliliği konusunda gösterilen hassasiyet soruşturma süreçlerinde korunmaktadır. Masumiyet karinesi ve lekelenmeme hakkıyla ilgili hassasiyet korunmaktadır. Burada çifte standartlı bir yaklaşım söz konusudur. Soruşturmalara ait belge ve ses kayıtları bazı medya kanallarında ne yazık ki CHP'ye yakın isimlerce kamuoyuna servis edildiğinde bu durum "basın özgürlüğü" olarak takdim edilmekte, adli makamların resmî açıklamalarıysa "özel hayat ihlali" olarak lanse edilmektedir. Oysa tüm bu süreçlerde kişilik haklarının korunması ve kamuoyunun doğru bilgilendirilmesi arasında dikkatli bir denge kurulmaktadır.

Biz AK PARTİ olarak, tutuklamanın istisna olması gerektiğini ceza yargılamasına kazandıran partiyiz, hem bireysel hakları hem de kamu düzenini koruyan bir yaklaşımın arkasındayız. Siyaset, yargı süreçlerinin tarafı değildir. Başlatılan soruşturmalara ilgili olarak dosya içerisine vakıf olmadan değerlendirmelerde bulunmak doğru değildir. Hukukun önünde herkes eşit olduğu hâlde niçin siyasi sıfatı nedeniyle belediye başkanlarına imtiyaz bekleniyor?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Arslan, lütfen tamamlayın.

MUSTAFA ARSLAN (Devamla) - Hiç kimse suç işlemekten bağışık değildir. Tekrar bilinmesini isteriz ki güçlü Türkiye için adaletin ve hukukun üstünlüğünün savunucusu olmaya devam edeceğiz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Arslan.

Şimdi Cumhuriyet Halk Partisi grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Sayın Başarır, buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

57.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Tokat Milletvekili Mustafa Arslan'ın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Şimdi konuşmayı dikkatle dinledim de bir bölümünde Cumhuriyet Halk Partisine yakın isimlerin basına dosyayla ilgili bilgileri sızdığını söyledi. Yanlış duymadım. Şimdi, hayretle karşılıyorum. "Cem Küçük" denen, hiç gazeteciye de benzemeyen bir tiplere TGRT'de, haber kanalında "savcının bize sızdığını bilgileri" dedi. Hangi soruşturmada? Gizli olan bir soruşturmada. Bizim zaten en büyük şikâyetimiz dosyayı bilemememiz. Karanlık bir odaya atmışsınız delilleri ve bir siyah kedi atmışsınız delil olarak, gözlerimizi de kapatmışsınız, delil aramamızı bekliyorsunuz. Yahu, Cem Küçük'e, A Haber'e -daha az önce bir arabadan bahsettim, arabalardan bahsettim, dosyalardan bahsettim- kim sızdırıyor?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bitiriyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Sayın Başarır, son kez uzatıyorum.

Buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Tamam.

Kim sızdırıyor ben de bunu soruyorum. Cem Küçük kim? İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı Yardımcısı mı? Abdulkadir Selvi kim? Zafer Şahin kim? A Haber, asliye ceza, sulh ceza mahkemesi mi; TGRT? İnsanların onuruyla, şerefiyle, haysiyetiyle oynuyorlar, iftira atıyorlar ve tek bir soruşturma yok. Bakın, tek bir soruşturma yok. Cem Küçük diyor ki: "Dosya bana sızdırıldı." Televizyonda söylüyor, Cem Küçük'e tek bir soruşturma yok. Neden? Ben ne biliyorum ki sızdırayım, neyi biliyorum da sızdırayım ben?

O yüzden, hukukçu bir milletvekili herhâlde, öyle olduğunu düşünmek istiyorum. Gelsin, burada gerçekleri konuşsun; algı yapılıyor, o algı üzerinden bize algı yapmaya çalışıyor. Hayır, hayır, buna izin vermeyiz, buna izin vermeyeceğiz.

BAŞKAN - Peki.

Birleşime otuz dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.41

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 20.25

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Yasin ÖZTÜRK (Denizli), Adil BİÇER (Kütahya)

----- 0 -----

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 82'nci Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına geçiyoruz.

1'inci sırada yer alan, Sakarya Milletvekili Ertuğrul Kocacık ve Tokat Milletvekili Cüneyt Aldemir ile 45 milletvekilinin Bazı Kanunlar ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

BAŞKAN - Komisyon? Yerinde.

Dünkü birleşimde İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülen 200 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin maddelerine geçilmesi kabul edilmişti.

Şimdi birinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

Birinci bölüm 1 ila 14'üncü maddeleri kapsamaktadır.

Grupların ve şahısların birinci bölüm üzerindeki söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz talebi, YENİ YOL Partisi Grubu adına Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'a ait.

Sayın Özdağ, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Siyasetçiler iki şeyden hoşlanırlar: Bir, alkıştan hoşlanırlar; iki, oydan hoşlanırlar, sandıktan oy çıkınca hoşlanırlar. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar) Ama aynı zamanda da siyasetçiler böyle mahşerî kalabalıklara hitap edince de çok mutlu olurlar, böyle mahşerî kalabalıklara hitap edince.

Değerli milletvekilleri, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname torba kanun teklifinin 1'inci bölümünün geneli hakkında konuşacağım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Kamuda liyakat ilkesi bağlamında Bazı Kanunlar ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi önümüzde. Evet, yine adı "torba" olan yeni bir kaptıkaçtı kanun düzenlemesiyle karşı karşıyayız. Madem kanun teklifinin gerekçesi kamuda liyakat ilkesi bağlamında bazı düzenlemeler yapmak, o zaman niye torba kanun olarak huzura getiriyorsunuz? Bakınız, söz konusu bu düzenleme 32 maddeden mürekkep ve adı da kamuda liyakat ilkesi bağlamında Bazı Kanunlar ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ama içinde 13 farklı kanun ve 1 kanun hükmünde kararname -375 sayılı kanun- olmak üzere toplam 14 kanunda, kanun hükmünde kararnamede değişiklik yapılmasında bir beis görülmemiş; maşallah, barekallah. İktidar, özellikle 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nu ilgilendiren 3'üncü madde, 2575 sayılı Danıştay Kanunu'nu ilgilendiren 1'inci madde, 2879 sayılı Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığına İlişkin Kanunu ilgilendiren 1 madde, 3238 sayılı Savunma Sanayii Kanunu'nu ilgilendiren 1 madde, 3289 sayılı Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanunu'nu ilgilendiren 1 madde, 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun'u ilgilendiren 2 madde, 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nu ilgilendiren 3 madde, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nu ilgilendiren 1 madde, 6004 sayılı Dışişleri Bakanlığı Personeline İlişkin Kanun'u ilgilendiren 1 madde, 6087 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kurulu Kanunu hakkında 3 madde, 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu hakkında 2 madde, 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu hakkında 1 madde, 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu hakkında 1 madde, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede hakkında da 9 maddeye imza atılmış burada. Bu bile beni "torba kanun" denen bu saçmalık hakkında bir iki kelam etmeye mecbur bırakıyor.

Huzurdaki kanun metni bohçacıların ne var ne yok bir çuvala doldurup mahalle aralarında bir şeyler sattığı gibi, iktidarın benzer bir anlayışla adına "kanun düzenlemesi" diyerek Türkiye Büyük Millet Meclisine getirdiği ve bir çeşit işportacılığın modern ve afili hâli olan bir ucube sistem, bir şeyle karşı karşıyayız. İktidar, ihtiyacı olan her meseleyi yalap şalap hazırlıyor, sonra bir torbaya doldurup Türkiye Büyük Millet Meclisinin huzuruna getiriyor ama ne yazık ki bu konular milletimizin değil iktidarın istediği şeyler oluyor hep. Hadi bu sizin siyasetinizin bir gereği, peki devlet ciddiyeti, ülke hassasiyeti, millet iradesi ve teamüller nerede?

Değerli milletvekilleri, bakınız, uzunca bir zamandır ne bir kanun sistematiği bırakıldı ne de Türkiye Büyük Millet Meclisine bir saygı bırakıldı. Gerçekten anlamak istediğim için soruyorum: Böyle ne olduğu, ne anlattığı, neyi kapsadığı belli olmayan bir kanun düzenlemesi olur mu hiç? Böyle bir kanun içeriği ve başlığı olur mu? Ne demek Allah aşkına, Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi? Bu işte bir yanlışlık, bir eksiklik, bir garabet yok mu? Sizler türlü gerekçelerle buna bir izahat getireceksiniz ama ben bu hâliyle huzura getirilen ve adına "torba yasa" denilen bu garabet uygulamaya ilkesel olarak hep karşı çıktım. İçinde ne olduğuna bakmadan "hayır" oyu verdiğimi ve bundan sonra da "hayır" oyu vereceğimi söylüyorum. Milletimizin ihtiyacı olan birkaç hususu bonus olarak koyup kendi işinize gelen ve milletimizin aleyhine olan ne kadar saçmalık varsa bu torbanın, bazen de çuvalın içine boca ediyorsunuz. Bu "torba" ya da "çuval" denen yasa teklifleri ne kanun sistematiği bıraktı ne de hangi konunun, hangi yasal mevzuat içine dercedileceğine ilişkin bir düzen bıraktı. Bu nedenle, uzun uzadıya bu garip ve ucube mantıkla huzura getirilen bu metin hakkında konuşmayacağım. Nasıl olsa kendiniz çalıp, kendiniz oynuyorsunuz. Öyle ki iklim kanunu teklifinde olduğu gibi, mesela söz konusu kanun teklifini canhıraş savunuyorsunuz, biz itiraz ediyoruz, umursamıyorsunuz, sonra komisyona getiriyorsunuz; sonra komisyondan tekrar yine laf dinlemeyip, söz dinlemeyip tekrar Genel Kurula getiriyorsunuz. Bir iktidar karar alıyor, sonra da kanun metnini geri çekiyorsunuz, bu sefer de onu alkışlıyor ve onu savunuyorsunuz. Hani bu kanun çok güzeldi, alkışladınız, getirdiniz, hiç söz söyletmediniz bize; ardından da geri çekerken de "İyi yaptık, oh ne güzel." diyorsunuz. Tamam, "parti disiplini" denilen bir şey var ama bu başka bir şey arkadaşlar, milletimizin gözü önünde olup bitiyor bütün bunlar. Bu kadar geri vitesler, çelişkiler inanın normal değil. Sözü bu garip anlayışın huzura getirdiği gariplikle fazla uzatmayacağım çünkü ülkemizin yaşadığı bir büyük doğal felaketten bahsedeceğim.

Değerli milletvekilleri, yaklaşık on gün kadar önce İç Anadolu, Ege, Doğu Anadolu, Karadeniz, Marmara olmak üzere ülkemizin 65 vilayetinde büyük bir felaket yaşadı, don felaketi yaşandı ve çiftçimiz çok ciddi şekilde darbe aldı. Gıdalarımız da gelecek sene pahalılaşacak. Yeni açıkladılar biliyorsunuz, bir şahıs açıkladı, dedi ki: "80 liraya satmış olduğum bir kayısı kurusunu şimdi bugün 360 liraya çıkarttık." Çünkü yok; kayısı yok, erik yok, badem yok, kiraz yok ve de her şeyden önemlisi üzüm yok.

² 200 S. Sayılı Basmayazı 29/4/2025 tarihli 81'inci Birleşim Tutanağı'na ektir.

Bakın, Türkiye'de "arıcılık" diye bir sistemimiz var biliyorsunuz. Arıdan bal yiyoruz, bu balları. Türkiye bir bal ülkesi ve orman yangınlarıyla beraber bizim de Muğla'da bal arıcılığı konusunda yani çam balı konusunda bütün arılarımızın kovanları bitmişti.

Şimdi, Türkiye'de 100 bine yakın kişi arıcılıkla uğraşıyor, çok da güzel bir sistemleri var ve bunlar bulundukları yerlerden seyahat ederek, hareket ederek bu arıları bal tedarik edecek hâle getiriyorlar. Peki, her yıl bunlara ne yapıyordunuz? Teşvik veriyordunuz değil mi Hükûmet olarak? Tarım ve Orman Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı olarak teşvik veriyordunuz bu arıcılıkla uğraşanlara. Kaç liraydı? Kovan başı 100 lira ila 150 liraydı. Geçen sene seçim vardı. Seçim olduğu için de hemen bunları ödediniz ama bu sene seçim yok değil mi? Hangi aydayız biz? Nisan ayındayız. Mayıs geldi, yarın 1 Mayıs; mayıs ayına gelindi ama hâlâ bu çiftçilere, bu arıcılara, bu 100 lira ila 150 lirayı vermediniz. Ne zaman verileceklerini soruyorlar, "Bilmiyoruz." diyorsunuz. Ondan sonra da "Paramız var, çok zenginiz ve de hiç kimseyi mağdur etmiyoruz, herkes hayatından memnun." diyerek bu şekilde bizleri de uyutmaya çalışıyorsunuz.

Değerli milletvekilleri, şimdi Manisa'yla ilgili söyleyeceğim. TARSİM bir sigorta sistemi. Rekabet var mı? Yok, TARSİM'de bir rekabet yok. Peki, fiyatlar hakikaten makul mu? Hayır, fiyatlar da makul değil. Fiyatlar çok yüksek ve çiftçiler kolay kolay da bu sigortayı yaptıramıyorlar çünkü astarı yüzünü geçen bir yapıyla karşı karşıya kalıyorlar. Ardından, daha büyük bir tehlike bekliyor bizi. Bu TARSİM, şimdi, Manisa'da geldiler ve bütün bağlarla ilgili 31.726 kişinin şikâyetini göz önünde bulundurarak bir tespitle bulundular. Yeter mi? Yetmez ki. Bu tespitten sonra "Bu yıl bu bağlar hakikaten üzüm verecekler mi?" bunun tespitini yapacaklar ve bu da ne kadar zaman sürecektir belli değil. Ardından da ne olacak? Bunların paraları ödenecek değil mi? Paraları da ödenmeyecek, çok geç ödeyeceksiniz çünkü hazinede para yok, tamtakır bir hazine ve bu insanları mağdur etmeye devam edeceksiniz. Gelecek sene de üzüm yiyemeyeceğiz çünkü bu bağların dal yapması lazım, gelecek sene dal yapacaklar ve öyle 10 kiloluk, 5 kiloluk bizim asma üzümlerimiz oluşmuş olacak. Daha büyük bir tehlikeyle karşı karşıyayız Manisa'da; su felaketiyle karşı karşıyayız, su kıtlığıyla karşı karşıyayız. Nedir bu su kıtlığı? Şimdi, biz sulama sistemi yapacağız. Dünyanın 7'nci büyük ovası Manisa Gediz Ovası. Bu Gediz Ovası'nda her şey yetişiyor, yılda 3 defa ürün alıyoruz biz. Peki, bu ürünleri alabilmek için neye ihtiyacımız var? Suyu ihtiyacımız var. Su ihtiyacını giderebilecek miyiz? Hayır, gideremeyeceğiz çünkü barajlar yapılmadı. Bu barajlar nerede? Ahmetli Barajı, Kelebek Barajı nerede ve de Akhisar Gördük Barajı nerede? Bunlar tamamlanmadı, sulama sistemleri tamamlanmadı. Hatırlarsa eğer iktidar partililer "Bin Günde Bin Gölet" diye bir projeleri vardı. Bu Bin Günde Bin Gölet projesi ne zaman başladı? 2017-2016'lı yıllarda başladı. Kaç sene geçmiş aradan? Beş buradan var, üç sene, dört sene oradan var, dokuz sene geçmiş. Hakikaten bin göleti merak ediyorum ben, bu bin gölet nerede? Manisa'da 46 gölet yapılacaktı, bu 46 göletin ancak 10-15 tanesi bitti, diğer 4-5 tanesinin sulama sistemleri bile yapılmadı çünkü niye yapılmadı söyleyeyim sizlere? 46 göleti aynı anda başlattılar. Bu 46 göleti aynı anda başlattığınızda ihalelerini yapmak, ön proje ihalelerini yapmak, ihaleleri yapmak ve buraların temellerini atmak, daha sonra da bunu tamamlamak, sulama sistemini yapmak zaman alıyor ve paranızın tamamını oraya veriyorsunuz. Oysaki 10 tanesini yapmış olsaydınız, daha sonra bu 10 tanesi hayata geçtikten sonra burada insanlar patateslerini sulayabilselerdi veya patateslerini sulayabilselerdi, üzümlelerini sulamış olsaydılar veya zeytinlelerini sulamış olsaydılar ardından da böyle bir felaketle karşılaşmamış olacaktık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Özdağ, lütfen tamamlayın.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Tamamlıyorum efendim. Suyumuzun olması gerekiyor ve Manisa'da yer altı suları tükenmek üzere. Neden? Çünkü sularımızı toplayamadınız, bizim barajlarımızı yapamadınız, göletlerimizi yapamadınız ve bunun sıkıntısını yaşıyoruz. Damlama sistemine geçemediniz, geçemeyince de ciddi bir problemle karşı karşıyayız. Eğer kuraklık başlarsa ki havalar ısınıyor, ardından buraların sulamasını da tam ve kâmil manada yapamayacağız. Yine, aynı şekilde, ürünlerimizde mutlaka ki kurumalar meydana gelecek, verimli bir ürün elde edemeyeceğiz. Zaten, biliyorsunuz, bu ürünlerin çoğunluğu yurt dışına gönderildikten sonra pestisit nedeniyle tekrar, yeniden Türkiye'ye gönderiliyorlar ve bunu da inanın Türkiye'deki vatandaşlarımız yiyorlar değerli arkadaşlar. Vatandaşlarım, siz yiyorsunuz. Daha yeni, geçen gün Türkiye pazarlarına sevk edilen bütün meyve ve sebzelerin çoğunluğunun pestisitli olduğunu tespit ettiler ve bunu Avrupalılar tespit ediyor da biz niye tespit etmiyoruz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - O nedenle, bu torba yasaya "hayır" diyoruz. Türkiye'nin gerçek meseleleriyle uğraşmak adına doğru kanunlar getirin ve doğru işler yapın. Kanun hükmünde kararname iptal edilmiş, şimdi buraya geliyor. Anayasa Mahkemesi iptal etmiş, yine aynısını yapıp göndereceksiniz, sonra da "Türkiye zengin oldu, mutlu oldu, özgür oldu." diyeceksiniz ama millet de sandıkta size diyecek ki: "Özgür olmadık, mutlu olmadık ve de zengin olmadık; gereğini yapıyoruz."

Teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Özdağ.

Şimdi İYİ Parti Grubu adına İzmir Milletvekili Hüsmen Kırkpınar'a söz veriyorum.

Sayın Kırkpınar, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HÜSMEN KIRKPINAR (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; teklifin birinci bölümü üzerine İYİ Parti Grubumuz adına söz aldım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Anayasa'ya aykırılığı ayan olduğu hâlde, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine geçişi fırsat bilerek, KHK'lerle, Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle dilediğinizi yürürlüğe koyuyorsunuz. İptal edilmesi neredeyse kesin olan normlar için geçen süreyi kâr sayarak, sonra da yasalaştırma yoluna gidiyorsunuz. Nihayetinde, 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle getirilen düzenlemeler Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edildi. Peki, iptal edilen kaç madde bu zamana kadar Meclis gündemine taşındı? Bizler bundan sonra asıl meseleler dururken daha kaç torba teklife iptal edilen maddeleri görüşmek zorunda kalacağız? Kaldı ki Anayasa Mahkemesinin reddettiği maddeleri torba teklifin içine koyarak "uyum düzenlemesi" adı altında kanuni bir çerçevede oluşturmanızı doğru bir davranış olarak görmüyoruz.

Teklifte yer alan yürürlük ve yürütme maddeleri hariç 28 madde Anayasa Mahkemesinin iptal kararlarınca hazırlanan maddelerdir. Mesela, sakıncalı gördüğümüz maddelerden biri olan 2'nci maddede 703 sayılı KHK'yle uzman ve yardımcılarının teftiş, denetim, inceleme ve soruşturma görevleri veriliyor. KHK'de yer alan bu yetkiler aynen görüşmekte olduğumuz teklifte de yer alıyor.

Uzmanlık, müfettişlik ve denetmenlik birbirinden ayrı görev alanlarına sahiptir. Neden uzmanlara denetim yaptırmaya çalışıyorsunuz? Gerekçede yer aldığı üzere, bazı kamu kurum ve kuruluşlarında teftiş kurumlarının olmaması bu maddeyi meşru kılmaz. En sağlıklı olan, denetim ihtiyacının bakanlığa ait teftiş personelinin görevlendirilmesiyle giderilmesi olacaktır. Dolayısıyla uzmanlara verilmek istenen yeni görev tanımlarının lütfen tekliften çıkarılmasını istiyoruz.

Sakıncalı bulduğumuz bir diğer madde ise 3'üncü maddedir. Bu maddeyle, devlet teamüllerine aykırı olarak, kurumların taşradaki uzman istihdamının yaygınlaştırılması amaçlanmaktadır. Merkez ve taşra teşkilatında aynı ünvanla personel istihdamının uygun olmadığını sizler de bizler gibi pekâlâ biliyorsunuz. Bu durum uzmanlık kariyerini zayıflatacaktır. 666 sayılı KHK'den önce zaten başlatılan bu teklifle tüm kurumlar için geçerli hâle gelecek olan uygulamadan vazgeçin. Uzmanın statüsü yüksektir, uzmanın maaşı iyi olmalıdır. Bir düzenleme yapacaksanız günümüz koşullarının çok altında kalan kariyer uzmanları ve denetim personelinin maaşlarının iyileştirilmesi için bu teklife bir madde ekleyin.

Teklifin 5'inci maddesiyle devam edecek olursam, Cumhurbaşkanlığının, Taşıt Kanunu ve ihale kanunlarından muaf tutulmasına ilişkin düzenleme yapılmaktadır. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle devlet içinde denetleme sistemi iyice çökmüş, yürütmeye birlikte yasama ve yargı tek kişiye bağlı çalışmaktadır. Üstelik kamu kaynaklarını yağmalamaya yönelik helal ve mübah ölçüler geliştirilmişken ihale kanunları ve Taşıt Kanunu'ndan muafiyetin verilmesini sakıncalı görüyoruz.

8'inci maddeyle ise Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine uyum kapsamında değişiklikler yapılmak istenmektedir. "Müsteşarlar" ibareleri "Bakan yardımcılar" şeklinde ve "Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı teşkilatı" "Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği" şeklinde değiştirilmektedir. Bürokratik mekanizmaların en yüksek rütbeli kamu yöneticisi olan, devletin aklı ve hafızasını temsil eden bakanlık müsteşarlıklarını nasıl yok ettiğinizi bu madde üzerinden bir kez daha üzülererek hatırlıyoruz. Ne var ki mızrak çuvala sığmıyor. Yedi yıllık uzun tecrübe sonucu Cumhurbaşkanlığı sisteminin işlemez hâlini artık siz de saklayamıyorsunuz. Dört ay önce Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği geri getirildi. Parlamenter sistemdeki bürokratik mekanizmaların en önemlilerinden olan bakanlık müsteşarlıklarının da geri getirilmesi şart. Peki, belli ölçüde kesintiye uğrayan devlet aklı ve hafızası geri getirilebilecek mi? Maalesef hayır.

Değerli milletvekilleri, bilindiği üzere, demokratik toplumların temel unsurlarından biri olan sendikal haklar Anayasa, yüksek yargı kararları ve uluslararası sözleşmelerle güvence altına alınmıştır. Fakat 2018 yılında 703 sayılı KHK'yle, sendika üyesi olma hakkı, Cumhurbaşkanlığına bağlı 3 Başkanlıkta istihdam edilenler hariç bu hak için uzun yıllar mücadele verenlerin elinden alınmıştı. Teklifin 10'uncu maddesiyle ise Anayasa Mahkemesinin iptal kararına rağmen yapılan bu antidemokratik uygulamada ısrar edilmektedir. Sendikal haklar geçmişte de kaldırılmıştı. 12 Mart 1971 darbesi sonrası yapılan Anayasa değişikliği ve 1980 darbesiyle sendikal faaliyetler ciddi şekilde kısıtlanmış ve birçok sendika kapatılmıştı. AK PARTİ de bugün o darbelerin izinde sendikal faaliyetleri, sendikal hak ve özgürlükleri engelleyerek anayasal suç işlemektedir. Unutmayın ki bu ülke emek veren tüm çalışan kesimin çabasıyla, emeğiyle, fedakârlığıyla büyüyor ve kalkınıyor. Sendikal hakların korunması, güçlendirilmesi ve sosyal güvenlik sistemimizin sürdürülebilir olması gerekirken sendikal haklar Türkiye'de nasıl bir tehdit oluşturabilir ya da sendikal hakları tehdit gören zihniyet bu ülkede nasıl hâlâ iktidarda kalabilir? Bu sorular bizim için pek anlaşılabilir değil. Her ne kadar Komisyon üyesi milletvekilllerimiz, görüşmeler esnasında, sendika üyesi olabilecek kamu personelinin 2018 yılı öncesi durumuna getirilmesini önermiş olsa da sizler tarafından bu öneri de reddedilmiştir.

Teklifin 13'üncü maddesiyle, acil çağrı merkezlerini gereksiz yere arayarak personelin görev yapmasını engelleyen kişilere yönelik idari para cezası uygulanması öngörülmektedir. Bu maddede bizce eksiklik ve muğlaklık söz konusudur ve bu hâliyle sorunludur. Maddede yer alan "meşgul etmek amacıyla" ifadesi farklı yorumlamalara açık hâldedir. Aynı şekilde, "asılsız ihbar" ibaresi için de nesnel bir ölçüt getirilmemiştir. Bu düzenlemeler belirsiz olmakla da kalmıyor, kişilerin keyfi yargısına ve kararına bırakılıyor. Ciddi sorunlar doğurabilecek potansiyele sahip ifadelerin düzeltilmesi şarttır. Anayasa'da açıklanan hukuki belirlilik ilkesi gereği bu düzenlemelere dair somut kriterlerin bu madde içerisinde belirtilmesi gerekir. Bu kanun teklifinde olduğu gibi, geçici çözümler günü kurtarsa da kalıcı çözüm getirilmesi mevcut iktidar anlayışıyla ve tek adam sistemiyle mümkün değildir. Devlet düzenindeki bu dağınıklığın giderilmesi için zorunlu gördüğümüz yasama faaliyetlerindeki keyfiliğin ve özensizliğin bir an önce sona ermesi gerekiyor. Bu hâliyle bile teklif kabul edilmezliği ifade ediyor.

Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kırkpınar, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Konya Milletvekili Mustafa Kalaycı'ya ait.

Sayın Kalaycı, buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan 200 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz aldım. Sizleri ve aziz milletimizi hürmetle selamlıyorum.

Kanun teklifi, 2017 Anayasa değişikliklerine uyum amacıyla çıkarılan 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümlerinin önemli bir kısmının Anayasa Mahkemesince iptal edilmesi nedeniyle bu hükümlerin kanunla düzenlenmesini öngörmektedir. Bilindiği üzere, Anayasa değişikliğine dair 18 maddelik kanun teklifi 21 Ocak 2017 tarihinde halk oylamasına götürülmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabul edilmiştir. Türk milleti, 15 Temmuz hain darbe girişimiyle başlatılan ülkemizi işgal planının çok cepheli olarak devam ettirildiği bir süreçte ülkemize yönelik artan risk ve tehditleri, bekaımız üzerinde oynanan oyunları, ayrıca yönetim sistemimizdeki kronik sorunları görerek 16 Nisan 2017 tarihli halk oylamasıyla Anayasa değişikliğini kabul etmiş ve Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine onay vermiştir. Böylece, temel amacı Türkiye'nin birlik ve dirliğini korumak, beka ve istiklalini yaşatmak olan yeni bir siyasi sürece girilmiştir.

Anayasa değişikliklerine uyum amacıyla, öncelikle Siyasi Partiler ve Seçim Kanunları ile diğer bazı kanunlarda değişiklikler yapılmış, 10 Mayıs 2018 tarihli ve 7142 sayılı Yetki Kanunu'yla da Bakanlar Kuruluna kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verilmiştir. Yetki Kanunu'na dayanılarak çıkarılan kanun hükmünde kararnamelerle Cumhurbaşkanlığı, bakanlıklar ve kurumların teşkilatı ve personeliyle ilgili uyum düzenlemeleri yapılmış, aynı kapsamda Cumhurbaşkanlığı kararnameleri yürürlüğe konulmuş ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İhtüzüğü'nde de gereken zorunlu değişiklikler gerçekleştirilmiştir ancak 2018 yılından beri yürürlükte

olan 703 sayılı Kanun Hükümünde Kararname'yle getirilmiş hükümlerin önemli bir kısmı kanun hükmünde kararnameyle düzenlenemeyecek hususları içerdikleri veya Yetki Kanunu kapsamında olmadıkları gerekçesiyle Anayasa Mahkemesince iptal edilmiştir, iptal kararları 4 Haziranda yürürlüğe girecektir.

Ortaya çıkacak hukuki boşluğun giderilmesi amacıyla hazırlanan bu kanun teklifinde genel olarak bazı kamu idarelerinin teşkilat yapısı ve görevleri ile personelin hak ve yükümlülükleri düzenlenmektedir. Teklifte, kamu kurum ve kuruluşlarının merkez ve taşra teşkilatında istihdam edilen uzman ve uzman yardımcılarının asıl görevlerinin yanı sıra Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde öngörülmesi kaydıyla araştırma, analiz, teftiş, denetim, inceleme ve soruşturma yaptırılabilmesine yönelik yetki de verilmektedir.

Kamuda özel yarışma sınavıyla mesleğe alınarak yetiştirilen uzmanlar ve denetim elemanları önemli görevler üstlenmektedir ancak yetiştirme süreçleri ile görev, yetki ve sorumlulukları bakımından uzmanlar ile denetim personeli birbirinden çok farklı nitelikler taşımaktadır. Bu nedenle, teftiş, denetim ve soruşturma gibi ihtisaslaşma gereken ve sınav, eğitim ve yetiştirme süreçleri oldukça farklı olan denetim kadrolarına ait görev ve yetkilerin başka kadrolara tanımlanmasının pratikte telafisi güç bazı zararlara neden olabileceği değerlendirilmektedir. Teftiş ve soruşturma yetkileri idari sistemde disiplin, denetim ve yaptırım mekanizmalarıyla doğrudan ilgilidir ve bu yetkilerin kullanımı ciddi sorumluluk ve deneyim gerektirir. Mevcut denetim birimleri bu görevleri ifa etmek üzere özel olarak yetiştirilmiş ve hizmet içi eğitimlerle donatılmış personelden oluşmaktadır. Bu yetkilerin başka kadrolara verilmesi denetim ve soruşturma faaliyetlerinde yetki karmaşası, sorumluluk sınırlarının belirsizleşmesi ve hukuki açıdan tartışmalı durumların ortaya çıkmasına neden olabilecektir. Aynı zamanda kurumsal işleyişte zafiyetlere ve denetimin objektifliğine ilişkin şüphelerin doğmasına da yol açabilecektir. Uzman ve uzman yardımcılarının asıl görev tanımları çerçevesinde değerlendirilmesi, denetim ve teftiş faaliyetlerinin ise bu konuda uzmanlaşmış ve gerekli liyakat kriterlerini haiz denetim personeli tarafından yürütülmesi kamu yararı açısından daha uygun olacaktır. Dolayısıyla genel bir yetki veren bu düzenleme yerine zorunlu olarak ihtiyaç duyulan kurumlarda açık görev tanımları, özel yeterlilik şartları ve kapsamlı eğitim programlarıyla desteklenecek sınırlı bir düzenleme yapılması görüşünderiz.

Değerli milletvekilleri; uzman, müfettiş, denetçi, denetmen, kontrolör, aktüer ve stenograf gibi kariyer meslek mensuplarının özlük haklarının iyileştirilmesi gerektiğini, kendi aralarında dahi ücret adaletsizliği yaşandığını ve buna bağlı olarak mesleki itibarlarının önemli ölçüde sarsıldığını tekraren dile getiriyoruz. Bu durum, kamu kurumlarının beyin takımı olan eğitimli, nitelikli ve tecrübeli yöneticiler yetiştiren kariyer meslek personelinin kamudan ayrılmalarına neden olmaktadır. Milliyetçi Hareket Partisi olarak kariyer meslek mensuplarının özlük haklarının mutlaka iyileştirilmesi ve beklentilerin zaman geçirilmeden artık karşılanması gerektiği görüşünderiz. Kuşkusuz kamuda ücret adaletinin sağlanması, ücret sisteminin sadeleştirilerek görev ve sorumluluk esasına dayalı olarak yeniden belirlenmesi ve kamuda istihdam karmaşasının giderilmesi için köklü bir düzenlemeye ihtiyaç bulunmaktadır. Hâlen uygulanmakta olan gerek personel sistemi gerekse ücret sistemi karmakarışık bir yapıya dönüşmüş, had safhada statü ve maaş kargaşası yaşanmaktadır. On İkinci Kalkınma Planı'nda, yüksek verimlilikte kaliteli hizmet sunan insan kaynağına sahip, objektif ölçütlerin ve liyakat ilkelerinin hâkim olduğu, değişen koşullara uyum sağlayan kamu personel sisteminin oluşturulması temel amaç olarak belirlenmiştir. Yine planda, kamu personel mevzuatının statü ve sınıflandırma kriterleri dikkate alınarak geliştirilmesi, ücret sisteminin sadeleştirilmesi, ücret düzeylerinin görev ve sorumluluk esasına dayalı olarak yeniden düzenlenmesi politika ve tedbirlerine yer verilmiştir. On İkinci Kalkınma Planı'nda belirlenen amaç, politika ve tedbirler doğrultusunda kamuda istihdam karmaşasının giderilmesi, ücret sisteminin sadeleştirilmesi ve ücret düzeylerinin görev ve sorumluluk esasına dayalı olarak yeniden düzenlenmesi büyük önem taşımaktadır. Bu kapsamda, asli devlet hizmetlerinde çalışanların kadrolu hâle getirilmesi; sözleşmeli, geçici, vekil, fahri, ücretli ve taşeron personeli çalıştırma uygulamasının istisnai ve zorunlu hâllerle sınırlandırılması; yardımcı hizmetler sınıfının kaldırılarak personelin genel idari ve teknik hizmetler sınıfına alınması uygun olacaktır.

Ayrıca, sosyal sigorta sisteminde ödenen primler ile emekli aylıkları arasında bir denge kurularak emekli aylıkları arasındaki eşitsizliklerin giderilmesini ve emekli aylıklarının iyileştirilmesini de gerekli görüyoruz.

Yine, Milliyetçi Hareket Partisinin ve Cumhuriyet İttifakı'nın vaatlerinden olan özellikle esnaf ve çiftçilerin BAĞ-KUR prim gün sayısını 7200'e düşürecek, ev kadınlarına prim desteğiyle birlikte emeklilik hakkı tanıyacak ve birinci dereceye gelen memurlara 3600 ek göstergeyi verecek düzenlemelerin de bütçe imkânlarıyla birlikte mutlaka yapılacağına inanıyoruz.

Cumhuriyet İttifakı olarak bizim gayemiz her insanımızın adil, huzurlu ve güvenli bir hayatla birlikte ekonomik rahatlığa erişmesidir. Bizim ittifakımız ve davamız huzurdur, gelişmedir, büyümedir, kardeşliktir, kaynaşmadır. Cumhuriyet İttifakı tüm meselelerin üstesinden gelmeye, milletimizin refah seviyesini yükseltmeye, millî menfaatlerimizi korumaya kararlı ve muktedirdir. Bilinmelidir ki milletimizin huzurunu bozmak, kargaşa, kaos, kriz çıkarmak için çabalayanları hayal kırıklığına uğratmak da vazifemizdir.

Türkiye büyük ve güçlü bir ülkedir. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle yönetim hayatımızda gerçekleşen kalıcı ve köklü reform Türkiye'mizin önünü açmış, gücüne güç katmıştır. Millî ve stratejik gücümüz olan Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle parlak bir gelecek önümüzdedir.

Bu görüş ve düşüncelerle Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak kabul oyu vereceğimiz kanun teklifinin hayırlı olmasını diliyorum, sizlere ve aziz Türk milletine saygılarımı sunuyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Kalaycı.

Diğer söz talebi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'a aittir.

Sayın Öcalan, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. Ekranları başında bizi izleyen halkımıza da sevgilerimizi iletiyoruz buradan.

Değerli kamuoyu, insanlık adına, kardeşlik adına, barış adına umutlu olduğumuz olumlu bir süreci yaşıyoruz; buna bizler TBMM'de de şahit oluyoruz. Bu Meclisin görevi bu umudu büyüttür ve bu umuda bir ivme kazandırmaktır.

Lakin şu an İstanbul'da hastanede bulunan Meclis Başkan Vekilimiz Sırrı Süreyya Önder yaşam mücadelesi veriyor, ciddi bir sağlık sorunu yaşıyor. "Barış" deyince, "çözüm" deyince, "barışın dili" deyince Sayın Sırrı Süreyya Önder aklımıza geliyor; tüm farklılıkları bir araya getiren, tüm farklı inançları, farklı siyasi partileri bir araya getiren bir yaklaşımı ve tarzı vardır; bu ülkenin bu

tarza, bu dile, bu yaklaşıma ihtiyacı vardır. Bir hafta oradaydık; farklı siyasi düşünceler, farklı siyasi partiler, toplumun tüm kesiminden insanlar hastaneye gelip Sırrı Süreyya Önder'e dualarını ediyorlardı, ailesine ve partimize geçmiş olsun dileklerini iletiyorlardı.

Değerli halkımız, bu ülke çok sorun yaşadı, çok problem yaşadı. Bakınız, ülkenin yüz yıllık siyasi tarihine bakınca Başbakan asıldı, bakanlar asıldı, darbeler oldu, birçok problem yaşandı ve kırk bir yıldır da yaşanan bir çatışma ve şiddet ortamına hepimiz şahit oluyoruz. En son, 27 Şubat barış ve demokratik toplum çağrısıyla toplumda büyük bir umut gelişti, insanlar barışa dört elle sarıldı ve toplum artık büyük bir beklenti içerisinde. Tabii ki Meclisin, Parlamentonun bu noktada önemli görev ve sorumlulukları vardır. Artık bu süreci, son beş altı aydır yaşananları Parlamento zeminine çekme gibi bir sorumluluğumuz vardır. Grubu olan, grubu olmayan partiler bu sürece katkı sunmalıdır, yanan bu ateşe su dökmelidir. Sert dil, ötekileştiren dil, karşılaştıran dilin bu ülkeye hiçbir faydası yoktur. Bunlar defalarca bu Parlamenteoda yapıldı, defalarca bu Parlamenteoda milletvekilleri âdeta birbirine girdi. Biz buradan söylüyoruz; bu ülkenin barışa, çözüme, diyaloga, demokrasiye ihtiyacı vardır.

Bu son birkaç gündür çok farklı bir dil kullanılıyor. En son gittiğimizde, Sayın Öcalan umutlu olduğunu ve bu süreç noktasında kararlı olduğunu, bu süreci sonuca götüreceğini, çözüme götüreceğini ayrıntılı bir şekilde anlattı. Biz buradan anlatmak istiyoruz; derdimizi, problemimizi, siyasi görüşümüzü, fikirlerimizi Türkiye kamuoyuna anlatmak istiyoruz, Türkiye halkına anlatmak istiyoruz ama medya artık bu kapıları açmalıdır, farklı düşüncelere kapılarını açmalıdır. Tabii ki AK PARTİ Hükûmeti de devlet mekanizması da var olan kuşkuları, şüpheleri, kaygıları da gidermekle mükelleftir.

Bakınız, 1993'ten sonraki yaşanmışlıklar, 2009 Oslo sonrasındaki yaşanmışlıklar, 2013 ve 2015 sonrasındaki yaşanmışlıklar insanlarda, toplumumuzda kaygı ve şüpheler oluşturmaktadır; bu kaygı ve şüpheleri gidermek de elbette ki Hükûmetin görevidir, elbette ki devletin görevidir. Diğer anlamda da bizim, Türkiye'nin tamamına, 86 milyon insana DEM PARTİ olarak fikirlerimizi, düşüncelerimizi ve durduğumuz noktayı anlatmak görevimizdir. Birçok şey yaşanacak bu süreçte; belki tahrikler olacaktır, zehirleyici dil kullanılacaktır, tabii ki evinde helva ateşi yanmayan bunları bilmez.

Bakınız, ben bundan bir ay önce Suruç'a gittim bir taziyeye, bugün de konuşuldu. Bu ülkede asker de yaşamını yitirmektedir, polis de yaşamını yitirmektedir, Kürt genci de yaşamını yitirmektedir. En makul ve rasyonel olan nedir? Bu ateşi durdurmak, bu kanı durdurmak, buna hizmet etmektir, buna katkı sunmaktır. Burada -defalarca ben söyledim- birçok noktada herkes taziye dileklerini bildirdi, buranın görev ve sorumluluğu taziye bildirme yeri değildir. Bakınız, bir inisiyatif alınmıştır. Yeni paradigmadan bahsediliyor, yeni Türkiye paradigmasından bahsediliyor; Sayın Cumhurbaşkanı bunun öncülüğünü yapıyor, diğer ortakları bunun öncülüğünü yapıyor. Tabii ki DEM PARTİ'nin varoluş gerekçesi, en büyük gerekçesi barıştır, çözümdür, demokratik değerlerdir. Yüz yıl önce inşa edilen cumhuriyetin eksikliklerini bu Parlamento tamamlayabilir; farklılıkları zenginlik olarak gören, farklı inançları, farklı düşünceleri, farklı kimlikleri ve farklı dilleri bir bahçe gibi kabul edip kıymet vermelidir. Biz buna kıymet veriyoruz. Kürtçe dilinin Türkçe dili üzerinde ne gibi bir tehdidi olabilir? Aleviliğin Sünnilik üzerinde ne gibi bir tehdidi olabilir? Ya da farklı fikirlerin, farklı kimliklerin diğer kimliklerin karşısında bir varlık-yokluk gerekçesi değildir; varlık gerekçesidir, yokluk gerekçesi değildir. Türk varsa Kürt'le anlam kazanır, Kürt varsa Arap'la anlam kazanır, Arap varsa Fars'la anlam kazanır; biz buna kıymet veriyoruz ve tüm Türkiye kamuoyuna bu projeyi anlatmak istiyoruz. Artık bu gerilimden çıkmalıdır bu ülke, artık bu çatışma ve şiddet zemininden bu ülke çıkmalıdır, birilerinin siyaset yapma kapısına dönmemelidir. Birçok hata yapılmıştır, birçok yanlış yapılmıştır ama en azından, bakın, son altı ayda yaşamını yitiren insan sayısı azalmıştır. Bu, kıymetli değil midir? Asker cenazesi, polis cenazesi, Kürt gençlerinin cenazesi ya da sivil insanlardan cenazeler insanların evlerine gitmiyor. Bu bile kıymetlidir; bu altı ayda, bu son dört ayda yaşanan sürece kıymet vermek lazım. Altı aydır bu konular konuşuluyor; bırakınız -düşünceler çok aykırı da olabilir, farklı fikirler de olabilir, herkes farklı sistemleri de savunabilir- düşünceler, fikirler konuşsun, gerekirse birbiriyle de çarpışsın ama biz bu şiddet yöntemiyle insanlar ölmesin diyoruz. Bu noktada partimiz son derece nettir: Barışı örgütüyor, ev ev örgütüyor, mahalle mahalle örgütüyor, ilçe ilçe örgütüyor. Birçok zorluğa rağmen her yerde bu barışın kıymetinden, çözümün kıymetinden, demokrasinin kıymetinden bahsediyoruz ama Hükûmet de bunlara başlamalıdır; Hükûmet de var olan kuşkuları, kaygıları gidermek için adım atmalıdır, zamanı gelmiştir. Zaman geçiyor, Orta Doğu yeniden şekilleniyor. Farklılıklarımız bizim birbirimizin karşısında mücadele etme gerekçelerimiz değildir. Bakınız, dünya bu işleri geçti, bitirdi; dünya bambaşka bir noktada. Bizim bahsettiğimiz coğrafyada insanlar akın akın Avrupa'ya gidiyor, farklı ülkelere gidiyor. Bir model oluşturabiliriz, Türkiye kendi Rönesans'ını yaşayabilir; Türkiye yeni bir sistem inşa ederek tüm farklılıkları kendi bünyesinde barındırabilir, yasal güvencelere alabilir, bunları konuşmalıyız.

Bakınız, yarın 1 Mayıs. Buradan şimdiden işçinin, emekçinin 1 Mayısını kutluyorum. Eğer bu süreç -buna inanıyoruz ve sonuna kadar da kararlıyız- başarıya giderse, sonuca giderse "güvenlik politikaları" adı altında her yılın aralık ayında bu Mecliste yapılan bütçenin büyük bölümü yaşanan bu şiddet ve çatışma zeminine gitmeyecek. O zaman belki işçi de emekçi de emekli de genç de kadın da buradan payını alacak. Bu büyük bir fırsattır, tarihi bir fırsattır, bunu hep birlikte başarabiliriz.

Diğer bir konu da Kürtlerin birlik olması, bir arada olması bölge devletlerine tehdit değildir. Bakınız, İdrisi Bitlisi vardır, dönemin hükümdarı kendisine söyler -o dönem Kürdistan coğrafyası olarak tanınırlar, 16 beylikten bahsedilir- "Beyliklerinizi toplayın ve kendi içinizde temsilcinizi seçin, gelin konuşalım." der. Aslında Kürtlerin demokrasi bünyesinde birlikte hareket etmesi Türkiye'yi de güçlendirir. Muhataplık düzeyi farklı bir aşamada olur ve Kürtlerin bir arada yürümesi, kendi iç demokrasisini, kendi iç diyalogunu oluşturması aynı zamanda bölgedeki diğer halkların oluşturacağı sisteme de katkı sunar ve bu katkı da herkese fayda verir.

Tekrardan ben Sırrı Süreyya Önder'e şifa diliyorum; halkımızın, hepimizin duası kendisiyle. Umarım en kısa zamanda gelir, Meclisteki görevine devam eder.

Tüm halkımıza buradan iyi akşamlar diliyorum. (DEM Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Öcalan, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Karabük Milletvekili Cevdet Akay'a aittir.

Sayın Akay, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA CEVDET AKAY (Karabük) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına birinci bölümün geneli üzerinde söz almış bulunmaktayım. Yürütme ve yürürlükle beraber 32 maddeden oluşuyor, bunların 29 tanesi Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edildiği için tekrar kanunla düzenleniyor.

703 sayılı Kanun Hükümünde Kararname'yle beraber yetki kanunuyla verilen bazı düzenlemeler var -biliyorsunuz, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçilmesiyle- ama yetki kanununda olmayan ve Anayasa'ya aykırı olan hususlar nedeniyle maalesef bu maddeleri tekrar önümüzdeki kanun teklifiyle görüşmek zorunda kalıyoruz ve hem Plan ve Bütçe Komisyonunda torba yasa teklifi şeklinde olduğu için hem de Genel Kurulun mesaisini alıp daha nitelikli kanun yapma imkânımızı da ortadan kaldırmakta... Tam 13 kanunda ve 1 kanun hükmünde kararnamede değişiklik yapıyor. 703 sayılı Kanun Hükümünde Kararname'yle ilgili Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği 283 tane madde var. Biz yine bu maddeleri görüşmeye devam edeceğiz. Tahmin ediyorum, 120 civarında madde daha gelecek. Önümüzdeki hafta yine 19 maddelik bir torba yasa daha gelecek. Görüşmeler esnasında, Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşürken tali komisyonlarda görüşülmesi talebimiz... Görüşülmesi gereken konular tali komisyonlarda görüşülmedi. Adalet Komisyonu ve Anayasa Komisyonunda görüşülmesi gereken hususlar vardı; Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonunda da görüşülecek maddeler vardı, orada da bu maddeler görüşülmedi. Yine, Anayasa'ya aykırılık önergemiz vardı, bu önergemiz dikkate alınmadı. Meclis İçtüzüğü'nün 38'inci maddesine göre kanun teklifi görüşülmeye geçilmeden önce Anayasa'ya aykırılık açısından hem metin hem de ruhen aykırılık var mı yok mu diye görüşülmesi gerekirdi, Komisyonda dikkate alınmadı. Bir önergemiz var; bu kanunun 24'üncü maddesi Anayasa'nın 128'inci maddesine aykırılık teşkil ediyor, bu yüzden o maddeye de karşı olduğumuzu ifade ettik.

Şimdi, maddeler olarak bakarsak, bakanlıklarda bakana müşavir atama yetkisi var, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun dışında bir atama söz konusu. Yani atama usulleri var biliyorsunuz; sınava girme, atanma, derece yükselmesi gibi hususlar ilerlemeyle ilgili, bunların dışında atamalar yapılabiliyor ve bakanın görev süresiyle de sınırlı. Yine, aynı şekilde, kamu kurum ve kuruluşlarında üst düzey yöneticilerde de 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun işe alım koşullarına uyulmadan keyfi atamalar söz konusu olacak, liyakate dayalı atamalar olmayacak. Burada liyakat çok çok önemli, inisiyatif atanan kişinin elinde değil yani sınavda başarılı da olsa atanmayacak, bakanın ve ilgililerin yetkisinde olacak.

Benim seçim bölgem Karabük. Karabük'te de muhtelif zamanlarda ziyaretlerde bulunuyoruz, bu liyakat dışı atamalara ve oradaki bazı sorunlu atamalara bölgemizde de rastlıyoruz Türkiye genelinde olduğu gibi. Bu ziyaretimde İl Başkanlığımız ve örgütümüzle ziyaret yaparken de... Bir camide imam vekilliği yapan kişi sınava girmiş, Antalya'da girmiş, 94 almış ama mülakatta onu da elemişler. İl özel idaresi alım yapıyor, beden işçisi alacak; iktidar partisinin, siyasi parti temsilcilerinin eş, dost, akrabalarının alındığını görüyoruz; nepotizm uygulanıyor. Bu uygulamalardan vazgeçilmesi gerekir. Atamalarda, görevlendirmelerde liyakatli kişilerin ilgili yerlere atanması hususuna dikkat edilmesi mutlaka zaruridir.

Şimdi, bir 5'inci madde var burada; 5'inci madde Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı, Cumhurbaşkanlığı Yardımcılıkları, Politika Kurulları, Devlet Denetleme Kurulu, İletişim Başkanlığı, Diyanet İşleri Başkanlığı gibi, Savunma Sanayii Başkanlığı gibi birimlerle alakalı alımlarda 6 tane kanundan muaf yani Harcırah Kanunu'ndan muaf, Taşıt Kanunu'ndan muaf, Konut Kanunu'ndan muaf, Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'ndan, Devlet İhale Kanunu'ndan muaf. Yani ilgili mal ve hizmet alımları ve ihtiyaç duyulan hususlarda bunların dışında serbestlik var, keyfe göre alım var, istediği şekliyle alım yapılabiliyor; bu, tasarruf tedbirlerine aykırı, tasarruf genelgelerine aykırı çünkü Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçmeden önce aynı hususlarda bakanlıklar bu kurallara uyuyordu, Başbakan da uyuyordu, herkes de uyuyordu. Baştan bu kurallara uyulması gerekir çünkü tasarruf tedbirlerinin uygulanması zaruri. Bütçe açığı 2025 yılında 1 trilyon 931 milyar tahmin ediliyor; ilk üç ayda 710 milyarlık bir bütçe açığı oluşmuş, şimdiden yıllık açığın yüzde 37'sine tekabül ediyor; bunun yüzde 65'i de faiz gideri, 463 milyar. Faiz gideri geçen yılın aynı dönemine göre yani 2024 Mart sonu ve 2025 Mart sonu karşılaştırıldığında, yüzde 82 artmış. Siz faiz giderlerini aşağı çekmek, bütçe açığını gidermek için kaynakları verimli kullanmak zorundasınız, israftan kaçınmak zorundasınız, yolsuzluk ve usulsüzlükleri önlemek ve işi yönetenleri basiretli kişilerden, liyakatli kişilerden atamak zorundasınız. Bu kanun teklifinde bunlarla ilgili hususlara da uyulmadığını özellikle görüyoruz, ifade ediyoruz.

Bir 7'nci madde var, 7'nci madde de Gençlik ve Spor Bakanlığıyla ilgili bir madde; gençlik ve spor il müdürlükleri de dâhil bunların gelirleriyle ilgili bir durum söz konusu. Şimdi, biliyorsunuz, Bakanlık bütçesi var, 2025 yılı için 231 milyardı. Burada bir özel gelir söz konusu. Bu özel gelir il müdürlüklerinin yurt kiralama ücretleri, kantin ücretleri vesaire vesaire; buradan bir gelir elde ediliyor, bu gelir tahmin ediliyor ama bu tahmin edilen gelirin üstünde bir gelir elde edilmesi söz konusu. 2024 yılında 4,5 milyarlık bir fazlalık var, 2025'te de tahmin edilen 5,8 milyar. Bu, özel bir hesapta tutuluyor, bu özel hesaptan da -Bakanlıktaki bir ilgili kuruluşta, merkez muhasebe birimindeki bir özel hesap bu- keyfi harcamalar söz konusu; denetime tabi değil, nereye harcadığını bilmiyoruz. Örneğin, yurt yapılıyor, bu yurt yapımında ihale nasıl yapılıyor? Mal ve hizmet alımı yapılıyor, hangi şartlarda yapılıyor? Kimlere burs veriliyor, kimlere kredi veriliyor? Bu açık değil. Bunun açıkça denetime tabi bir şekilde olması lazım ve Sayıştay bu konuyu da incelemiş, tenkit etmiş raporlarında. Özellikle taşra kısmında bu gelirlerin bir kısmı tahakkuk etmeden direkt gelir kaydediliyor, bir kısmı da tahakkuk edip kaydediliyor, yeknesaklık yok. Buradaki hususları ben Plan ve Bütçe Komisyonunda da sormuştum, tekrar soruyorum. Buradaki ödenek üstü harcamalar ki Bakanlık bütçesinin yüzde 10'una tekabül eder, biz bunu Mecliste denetleyemiyoruz. Bunların nasıl harcandığıyla ilgili, nerelere harcandığıyla ilgili soru sormuştum, cevabını alamadım; burada da bu cevabın verilmesini özellikle istirham ediyorum.

Yine, 10'uncu madde var sendikalarla ilgili. Sendikalar konusunda da bir kısım Cumhurbaşkanlığı birimleri sendikalaşabiliyor, sendika kurabiliyor, sendikaya üye olabiliyor ama bazı bağlı kuruluşlar sendikaya üye olamıyor, sendika kuramıyor; örneğin Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği ve diğer bağlı kuruluşlar. Burada da Anayasa'ya, uluslararası sözleşmelere aykırı bir durum var. Buradaki sendika kurma serbestisi ve üye serbestisi mutlaka yerine getirilmeli, bu madde buna göre tekrar düzenlenmeli.

Yine, Adalet Bakanlığıyla ilgili, Anayasa'dan kaynaklanan müsteşar atanması -biliyorsunuz- söz konusu. Adalet Bakanlığı Müsteşarlığı tekrar bu kanunla getiriliyor fakat müsteşar atanıncaya kadar ilgili bir bakan yardımcısı görevi yürütecek. Şimdi, bir bakan yardımcısı bu görevi yürütüyor. 2 tane daire var biliyorsunuz, 1 no.lu dairede görev alıyor. Şimdi, müsteşar ne zaman atanacak, bu belli değil. Atanmadığı zaman bu görevi yine bir bakan yardımcısı yürütebilir ve dışarıdan başka bir bakan yardımcısı atanıp bu bakan yardımcısı HSK'de görev alabilir yani bir köprü vazifesiyle, geçiş göreviyle beraber farklı bir kişinin orada bakan yardımcısı olarak görev yapması mümkün olabilir. Bu da etik ve doğru değil, daha net ve düzgün bir şekilde ifade edilmesi gerekirdi.

Acil çağrı olayını -112 Acil Çağrı Merkezi aranmasını- genel olarak anlamlı buluyoruz. İşte, çok yoğun arayan, meşgul eden için 1.500 TL, diğerleri için 15 bin TL, tekrerrü hâlinde de 2 katı ceza uygulaması söz konusu. Fakat burada ilgili yer ihbar edildi, bir sıkıntıdan bahsedildi, oraya gidinceye kadar hastaysa hasta yerini terk etmiş olabilir, hırsızsa hırsız kaçmış olabilir. Buradaki tutanak tutulurken neye göre tutulmasının gerektiği mutlaka tespit edilmeli. Burada, bu hususla ilgili, örneğin güvenlik kamerasına mı bakılacak, bir şahit mi olacak? Buradaki durum, eğer cezalar haksız yere kesilirse ihbarlar ortadan kalkar, ciddi bir yangını ihbar etmeyebilir, hasta ise hastayı ihbar etmeyebilir, çekinebilir, o zaman bir anlamı kalmaz.

Sayın Mustafa Kalaycı da az önceki konuşmasında belirtti, tamamen katılıyorum; uzman ve uzman yardımcılarının teftiş, inceleme, soruşturma ile ilgili, görevleriyle ilgili...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Akay, lütfen tamamlayın.

CEVDET AKAY (Devamla) - Teftiş ve soruşturma olayı ayrıcalıklı bir olay. Uzman yardımcılar, uzmanlar kendi konularında uzmandır, analiz yapabilir, inceleyebilir ama soruşturma ve teftiş yetkisini yapmamaları gerekir, uygulamada bu sıkıntılar doğuracaktır. Bu maddenin mutlaka burada revize edilmesi lazım. Cumhuriyet İttifakı ortağı Sayın Mustafa Kalaycı, MHP Milletvekili ve Plan ve Bütçe Komisyonu Sözcüsü olarak bunu dile getiriyorsa muhalefet partisi, Cumhuriyet Halk Partisi olarak da biz de dile getiriyoruz. Bu düzenlemenin mutlaka burada yapılması gerekir.

Bir de son olarak şunu söylemek istiyorum: Önümüzdeki hafta 19 maddelik tekrar bir torba yasa geliyor, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nu delik deşik ediyor. Burada uzman ve özellikle yerlerde yurt dışı vatandaşlarının da istihdamı söz konusu. Burada yurt içi vatandaşların istihdam edilmesi lazım, işsizlik had safhada, yüzde 28,6'ya çıktı diyor; bu konuların dikkate alınmasını istiyor ve hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Akay, teşekkür ediyorum.

Şimdi şahıslar adına söz taleplerini karşılayacağım.

Şahsı adına ilk söz Antalya Milletvekili Mustafa Erdem'e ait.

Sayın Erdem, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

MUSTAFA ERDEM (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri izleyen değerli vatandaşlarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, AKP iktidarı yedi yıldır ülkeyi Anayasa'ya aykırı olarak kanun hükmünde kararnamelerle yönetmeye devam ediyor. Bu teklifler de bunun aslında bir nevi itirafıdır. Milletın Meclisi iktidar mensuplarının getirdiği, halkın sorunlarından uzak bu ve benzeri kanun teklifleriyle Anayasa tanımaz tek adam rejimini meşrulaştırma çabalarıyla meşgul edilmektedir.

Değerli milletvekilleri, hâl böyleyken bir de emeğe saygısı olmayan bir Maliye Bakanımız çıktı. Sayın Bakan yurt dışından para arayışı nedeniyle ülkemizde neler olup bittiğini takip edemiyor olmalı ki yapılan işleri maalesef küçümsüyor. Sayın Bakan, ekonomimizin can damarı olan işletmelerimizin vergi beyannamelerinin verilmesinde büyük hizmetler veren mali müşavirlerimizin üst birliğinin size on gün önce resmî yazılı talepte bulunmasına rağmen, onlarla bir iletişim sağlamadan, konuşmadan, ne iş yaptıklarını dahi bilmeden açıklamalar yaparak beyan süresinin uzatılmayacağını Gelir İdaresi Başkanlığının internet sitesinde duyurdunuz. O da yetmiyor, televizyonlara çıkıyorsunuz ve tüm meslek camiasının verdiği emekleri küçümseyecek açıklamalar yapıyorsunuz. Meslek mensuplarımız size büyük gönül koymuşlar, haberiniz olsun. Televizyondaki konuşmanızda, size göre beyannameleri vermek bir tuşa basmak kadar kolaymış, demek ki uzaktan davulun sesi hoş geliyor.

Sayın Bakan, sizin basit gördüğünüz işin arkasında ne kadar emek verildiğini bilmeyecek kadar sahadan uzaksınız çünkü asıl derdiniz yurt dışından para bulmak için turistik geziler yapmak, oradan da maalesef, eli boş dönüyorsunuz. Anlaşılan o ki artık yurt dışında da itibarınız kalmamış. Eğer sizin düşündüğünüz gibi bir tuşa basmak kadar bu işler basitse bir tuşa basın da görelim; vergi beyanı ve bildirimler gelsin, o zaman mali müşavirlere de ihtiyacınız kalmaz ama öyle bir dünya yok, siz de bunu çok iyi biliyorsunuz. Emek verenlerin emeklerini görmek zorundasınız. Vergi beyannamelerini vermek ve vergi geliri toplamak öyle sizin uzaktan söylediğiniz gibi kolay iş değil.

Sayın Bakan, o beyannameleri hazırlamak için tüm defter kayıtlarının, enflasyon düzeltme işlemlerinin, tüm değerleme ve dönem sonu işlemlerinin yapılması gerektiğini ve bunların da meslek mensuplarımız tarafından yapılmasından başka bir yol olmadığını maalesef bilmiyorsunuz çünkü vergi beyan ve bildirim sistemini bilmeyecek kadar ülkenizden uzaklaşmış durumdasınız. Size çok basit bir soru sorayım: Bugün ülkemizde kurumlar vergisi oranı nedir Sayın Bakanım? Ben söyleyeyim; yüzde 30, yüzde 25, yüzde 24, yüzde 22, yüzde 20, yüzde 18, yüzde 7,5; yüzde sıfır gibi devam ediyor değerli milletvekilleri. Vergi mevzuatının bu kadar karmaşık olduğu bir sistemde beyannamelerin hazırlanması ve gönderilmesi bir tuşa basacak kadar basit olabilir mi? Hangi tuşa bastığınızda hangi orandan beyan yapacaksınız Sayın Bakanım? Bir muhasebe kaydını dahi hatalı yapan bir meslek mensubuna 100 binlerce liralık cezalar kesilirken, vergisel bir hatada dahi meslek mensupları mükelleflerle birlikte tüm mal varlığıyla sorumlu tutulurken, bu kadar ağır yükün sorumluluğunu taşıırken meslek mensuplarımızın yaptığı işi basit göremezsiniz, görmemelisiniz.

Sayın Bakan, şu an vergi mevzuatının neresini tutsanız karmaşık ve anlaşılmaz hâlde. Vergi ceza sistemini son yaptığınız değerlendirmelerle çorba hâline getirdiniz. Önce siz üzerinize düşen sorumlulukları yerine getirin, vergi ve mevzuatını düzeltin, biz de beyannameleri yetiştirmek zorunda kalmayalım. Meslek mensuplarının çığığına artık kulağınızı tıkamayın. Bir gün, Sayın Bakanım, sadece bir gün sokağa çıkın, gecenin bir yarısında kafanızı kaldırın, hafta içi, hafta sonu hiç fark etmez, tek ışık yanan yerlerin muhasebe bürosu olduğunu göreceksiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Erdem, lütfen tamamlayın.

MUSTAFA ERDEM (Devamla) - Gecesini gündüzüne katan meslektaşlarımızın insan onuruna yakışır bir şekilde yaşama hakları yok mu? Bu meslektaşlarımızın aileleri, akrabaları yok mu? Resmî tatiller onlar için tatil sayılmıyor mu? Sayın Bakan, beyan sürelerinin tatil ve tatil ilan edilen süreler kadar uzatılmasıyla ilgili bir kanuni düzenleme yapın, biz de sizden süre uzatımıyla ilgili talepte bulunmayalım. Yine, İstanbul ve çevre illerinde deprem oluyor, işletmelerimizin mali işler bilimleri ve pek çok meslektaşımız

ofislerine gidemiyor ama sizin maalesef bundan da haberiniz yok. Siz -daha önce de tekrar söyledik- önce kendi ülkemizdeki ekonomik düzeni yerine getirmek zorundasınız.

Sayın Bakanım, enflasyonu düzeltmeye ilişkin görüşler...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA ERDEM (Devamla) - Bir dakika rica ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Erdem, bir dakika da ilave ettim, süreniz bitti.

MUSTAFA ERDEM (Devamla) - Yok mu?

BAŞKAN - İlave ettim, gerçekten ilave ettim.

MUSTAFA ERDEM (Devamla) - Başkanım, bir dakika lütfen.

BAŞKAN - Efendim, kural böyle, kuralda istisna yapmıyoruz. Sayın Erdem, bir dakikanızı ilave ettim, istirham ediyorum...

CAVİT ARI (Antalya) - Ama çok güzel konuşuyordu Başkanım, devam etsin. Başkanım, çok önemli konulara değiniyordu, devam etsin. Mali müşavirler konusu önemli konu Başkanım.

BAŞKAN - Efendim, önemsiz demiyorum ama kurallar var. Ben Sayın Erdem'in bir dakikasını zaten ilave ettim.

Teşekkür ediyorum Sayın Erdem, sağ olun. (CHP sıralarından alkışlar)

Şahsı adına diğer söz Tokat Milletvekili Cüneyt Aldemir'e ait.

Sayın Aldemir, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

CÜNEYT ALDEMİR (Tokat) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Sakarya Milletvekilimiz Sayın Ertuğrul Kocacık ve Osmaniye Milletvekilimiz Sayın Seydi Gülsoy'la birlikte ilk imza sahibi olduğum, Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'miz üzerine söz almış bulunmaktayım.

Sözlerime başlamadan evvel, geçirmiş olduğu ciddi rahatsızlık dolayısıyla Meclis Başkan Vekili ve İstanbul Milletvekili Sayın Sırrı Süreyya Önder'e acil şifalar diliyorum.

Ayrıca, son günlerde özellikle İstanbul ve bazı illerimizde meydana gelen depremlerden etkilenen tüm vatandaşlarımızı da geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum.

Malumunuz olduğu üzere, ülkemizde 34 ilimizi etkileyen zirai don felaketi nedeniyle pek çok tarım ürünümüz ciddi şekilde zarar gördü. Üreticilerimizin ve çiftçilerimizin yaşadığı sıkıntıları yakından biliyor, mağduriyetlerinin farkında olarak süreci komisyonlarımız ve Bakanlığımızla birlikte hassasiyetle takip ediyoruz. Bu vesileyle bir kez daha tüm çiftçilerimize geçmiş olsun dileklerimi sunuyorum.

Aynı zamanda, tüm emekçilerimizin 1 Mayıs Emek ve Dayanışma Günü şimdiden kutlu olsun.

Değerli milletvekilleri, Anayasa Mahkemesi iptal kararlarının doğurabileceği hukuki güçlükleri gidermek amacıyla hazırlanan bu teklif, 13 kanun ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede değişiklik öngören 32 maddeden oluşmaktadır. Bu kapsamda, 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede getirilen düzenlemelerin önemli bir kısmı aynen korunmuş, bir kısmı ise düzenleme tarihi esas alınarak güncellenmiştir. Yapılan her bir düzenleme, uygulamada karşılaşılan hukuki boşlukları doldurmakta, yürütme ve idare mekanizmasındaki görev tanımlarını güncellemekte ve kurumlar arası uyumu güçlendirmektedir. Teklifimiz kapsamında, bazı kamu görevlilerinin mali ve sosyal haklarına ilişkin düzenlemelerle birlikte personel rejiminde adalet ve dengenin sağlanması amaçlanmaktadır.

Kanun teklifimizin birinci bölümde ise bakanlıklarda bakana doğrudan bağlı olarak görev yapmak üzere bakan müşaviri atanabilmesi, uzman ve uzman yardımcısı kadrolarının daha etkin ve işlevsel hâle getirilmesi, Danıştay üyeleri için öngörülen sağlık giderlerine ilişkin düzenlemenin kapatılan Askerî Yüksek İdare Mahkemesi üyelerinden emekliye ayrılmış olanlar hakkında da uygulanması, çeşitli kamu kurumlarına ilişkin personel yapısı ile mali ve idari işleyişe dair düzenlemeler de teklif kapsamına alınmıştır.

Teklifimiz, Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı yapısının yerine getirilen Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliğine yönelik uyum düzenlemelerini de içermektedir.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; kanun teklifimizde doğrudan vatandaşın hayatına dokunan kamu güvenliği ve kaynak yönetimi açısından kritik bir düzenleme daha yer almaktadır: Asılsız çağrı ve asılsız ihbar konusu. 2024 yılında 112 acil çağrı merkezlerine gelen çağrılarının yüzde 34'ünü asıllı, yüzde 38'ini anons sırasında kapanan, yüzde 28'ini ise asılsız çağrılar oluşturmaktadır. 2025 yılında ise 112'ye yapılan asılsız çağrı oranı yüzde 30 seviyelerindedir. Bu durum binlerce sağlık çalışanı, Emniyet personeli, Jandarma ve itfaiye görevlisinin zamanını boşa harcanmasına, en önemlisi de gerçek vakalara müdahalenin gecikmesine neden olmaktadır. Dünyada acil çağrı sistemlerine yönelik yapılan asılsız çağrı ve ihbarlarla mücadele kapsamında birçok ülke ciddi cezai yaptırımlar uygulamaktadır. Örneğin, Danimarka'da asılsız ihbarda bulunan kişilere para cezasının yanı sıra üç aya kadar hapis cezası verilebilmektedir. Polonya'da kasıtlı ve gerekçesiz şekilde acil durum hatlarını arayan kişiler tutuklama, özgürlüğün kısıtlanması veya para cezasıyla karşı karşıya kalmaktadır. Almanya'da ise bilerek ve isteyerek asılsız ihbarda bulunan şahıslar hakkında bir yıla kadar hapis ya da adli para cezası uygulanmaktadır. 2021 yılından bu yana 112 hattını gereksiz yere meşgul eden, asılsız ihbarda bulunan veya hakaret içerikli çağrılar gerçekleştiren toplam 3.950 kişiye 4,5 milyon TL tutarında idari para cezası uygulanmıştır. 5326 sayılı Kabahatler Kanunu gereğince idari para cezaları yalnızca asılsız ihbar için kesilebilmekte olup yapılan kanun değişikliğiyle asılsız çağrı ve asılsız ihbar tanımları ve bunlara uygulanan idari para cezası tutarlarının değişmesi söz konusu olacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Aldemir, lütfen tamamlayın.

CÜNEYT ALDEMİR (Devamla) - Teklifimizle birlikte 112 Acil Çağrı Merkezini bilerek meşgul edenlere 1.500 TL, ekiplerin sahaya yönlendirildiği asılsız ihbarlarda ise 15 bin TL idari para cezası uygulanacaktır. Bu fiillerin bir yıl içerisinde tekrarı hâlinde cezalar 2 katına çıkarılacaktır. Hepinizi bu sorumluluğa ortak olmaya, 112'nin hayati önemini birlikte korumaya davet ediyorum.

Sonuç olarak, bu kanun teklifiyle idari kapasitenin güçlendirilmesi, kanuni düzenleme ihtiyacının giderilmesi, kamu hizmetlerinin etkinleştirilmesi ve beklentilere karşılık verilmesi amaçlanmaktadır. Ben bu kanun teklifinin hazırlanmasında emeği geçen ve katkı sunan milletvekillerimize, tüm kurum ve kuruluşlarımıza ve ilgili bakanlıklarımıza teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Aldemir.

Değerli milletvekilleri, birinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi birinci bölümde yer alan maddeleri, varsa o madde üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

1'inci madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

İlk 2 önerge aynı mahiyette olduğu için birlikte işleme alıyorum ve aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 200 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen

Mersin

Necmettin Çalışkan

Hatay

İdris Şahin

Ankara

Medeni Yılmaz

İstanbul

Selçuk Özdağ

Muğla

Biröl Aydın

İstanbul

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Gülderen Varlı

Van

Sevilay Çelenk

Diyarbakır

Sırrı Sakik

Ağrı

Nejla Demir

Ağrı

Öznur Bartin

Hakkâri

Hüseyin Olan

Bitlis

Nevroz Uysal Aslan

Şırnak

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ İSMAIL GÜNEŞ (Uşak) - Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk söz İstanbul Milletvekili Biröl Aydın'a ait.

Sayın Aydın, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BİROL AYDIN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Yine "Kervan yolda dizilir." mantığıyla yapılan bir düzenleme için bir araya geldik, müzakere yapıyoruz, konuşuyoruz. Bir noktanın altını çizerek sözlerime başlamak isterim: Kişiye özel sistem anlayışı, iktidarın ihtiyaçlarına uygun sipariş kanunlara sebep olmaktadır. Önceleri iktidarın KHK'leri vardı ama artık geldiğimiz noktada KHK'lerin iktidarı oluştu. Geldiğimiz noktanın daha iyi anlaşılabilmesi için son altı yedi yıldır her birimiz binlerce kez "KHK" tabirini, kelimesini "kanun hükmünde kararname" ifadesini işitti.

Değerli milletvekilleri, bu işittiklerimizin yanında ayrıca iktidar partisi mensubu arkadaşlarımızdan birçok kez, çokça "Yirmi üç yıl önce şunlar yoktu." "Şunlar bile yoktu." gibi cümleleri duyduk. "Okul yoktu." "Üniversite yoktu." "Havalimanı yoktu." "Hatta buzdolabı bile yoktu." Bir anlığına bütün bu söylenenlerin doğru olduğunu kabul edelim. Şu, şu, şu, şu yoktu fakat yirmi üç yıl önce sizin neyiniz vardı diye iktidar partisindeki arkadaşlara soruyorum. Bu süre içerisinde siz nereden nereye geldiniz, ülkemiz ve insanımız nereden nereye geldi; tartıya vurmak lazım. Kazandıklarınızın ve kazandırdıklarınızın, kaybettiklerinizin ve kaybettirdiklerinizin hesabını yapmak lazım. Terazinin bir kefesine en, en, en büyük diye sıraladığınız tüm mega projeleri koyalım, diğer kefesine de bugün yaşadığımız ahlaki yozlaşmayı koyalım. Bir kefeye en büyük adalet saraylarını, diğer kefeye de yapılan adaletsizlikleri koyalım. Bir kefeye her ile 1 tane hatta bazılarında 2-3 tane koyduğunuz, yaptığınız üniversite binalarını koyalım, diğerine de mülakatlarda haksızlığa maruz bırakılan gençlerimizi koyalım. Bir kefeye dış politika adına başarı saydığınız ne varsa onları koyalım, diğer kefeye de Gazze'nin bugünkü hâlini koyalım. Yolların karşısına yolsuzlukları, havalimanı ve tünellerin karşısına da yoksulluğu koyalım. Arkadaşlar, kıyası nasıl yaparsak yapalım ya da nasıl yaparsanız yapın sonuç hiç de iç açıcı değil. Sonuç diyor ki: "Tükendiniz, tükettiniz; bitirdiniz, bitirttiniz." Kazana kazana kaybettiniz, kazandıkça kaybettirdiniz. Söylediklerimi içinizden bazı arkadaşlarımızın çok iyi anladığını biliyorum ve sözlerimi onlara yönelik söylüyorum. Zira, içinizde arabanın takla attığını bilenleriniz var. Çağrım, takla attığını bilenlere yöneliktir yoksa takla attığı hâlde arabaya mütemadiyen macun yapma girişiminde bulunanlara değildir.

Değerli arkadaşlar, gelin, hep beraber bu teraziyi hiç olmazsa dengede tutacak adımları atalım. Önümüzdeki üç yıl bir erken seçim olmazsa iktidardasınız; doğru işleri, iyi, doğru, güzel, faydalı ve adil olan yani sizin gerçekte şuranızda olan ve selim aklınızda olanları yapmak için özel bir çaba, bir gayret gösterin. Bu, ülkemiz için; bu, milletimiz için; bu, geleceğimiz için elzem olan bir durumdur. Tekrar altını çizerek söylüyorum: İki ya da üç yıl süreyle daha işbaşındasınız, bütün yetkiler elinizde ve sıkıntıları görüyorsunuz. Birçok açıdan 2002'nin gerilerine doğru düştük. Ekonomi de böyle, dış politika da böyle, eğitim de böyle, ahlaki değerlerimizin yozlaşması ve sahiplenilmesi açısından böyle. Bunları siz biliyorsunuz. İkili, üçlü bir araya geldiğiniz zaman, bir ara bir araya geldiğimiz zaman aynı dertleri paylaştığımızı biliyorsunuz. Onun için, geliniz; iyinin, doğrunun, güzelin, faydalının...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Aydın, lütfen tamamlayın.

BİROL AYDIN (Devamla) - ...ve de adil olanın terazinin olması gereken kefesine doldurulması için çaba sarf edelim de bir dengelemeyi hep beraber yerine getirelim. Gelin, sizler, kalan kırıntıların da tüketilmesine bu kalan üç yıl içerisinde müsaade

etmeyin. Gelin, en azından "Vicdan sahibi, akliselim birileri hâlâ var." dedirtecek bir duyarlılığı ortaya koyun diyor, sizleri saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Aydın, teşekkür ediyorum.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci söz Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik'e ait.

Sayın Sakik, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

SIRRI SAKİK (Ağrı) - Sayın Başkan, sevgili milletvekili arkadaşlarım; ben hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün sevgili Selahattin Demirtaş'tan "Jamal" diye 8'inci kitabı, romanı geldi; buradan sevgili Selahattin'e selam, sevgiler. İçeride bulunan bütün siyasi tutuklu ve hükümlülere bin kez selam olsun.

Şimdi, bugün, burada ciddi tartışmalara tanıklık ettik. Aslında o kadar haksız bir iddia ki... Biz bu topraklarda akan tek damla kanı kendi bedenimizden akmış gibi görürüz; bunun adı Kürt çocukları olur, Türk çocukları olur. Kim ki bu kan üzerinden siyaset yapıyorsa namerttir, şerefsizdir; biz böyle bir şeye tenezzül etmeyiz. Ben bir askerin buradan anılmasını... Asla böyle bir şey düşünmem. O benim evladım, benim kardeşim, o ailenin yaşadığı bütün acıyı yüreğimde hissediyorum. Bu toprakların artık bu acıları yaşamaması için çırpınıyoruz ama -ne hikmetse- birilerinin sosyal medyada küçük bir kibrit kutusu kadar yer kaplamak için Meclisi tetikleyip tahrik etmeye de hakkı yok.

Sayın Başkan, dün burada bir Kürtçe atasözünden bahsettim; alelacele hemen oradan düğmeye bastınız. Aklıma ne geldi biliyor musunuz? Sakarya'da bir baba ve oğlu Kürtçe konuşuyorlar, adam silahını çekiyor, ikisine ateş ediyor yani "Niye Kürtçe konuştunuz?" diye ateş ediyor, baba orada öldü. Burada düğmeye basmak ile ateş etmek arasında hiçbir fark yok yani Kürt diline tahammülünüz olsun, bu dil kadim bir dildir. Biz sonradan buraya gelip bu toprakları vatan edinen değiliz, bizim yedi ceddimizin bu topraklarda yeri vardır ve bu toprakların sahibiyiz. İki üç nesil önce çıkıp buralara gelip Türk olmayanlar Türkcülük yapıyor. Kardeşim, biz bu toprakların ve bu kadim dilin sahibiyiz, bu dil kadimdir. Bakın, bu Parlamento ne kadar geri biliyor musunuz? Bundan tam yüz beş yıl önce bu Parlamentoda, şu tutanaklarda Muş milletvekili Kürtçe konuşma yapıyor ve tutanaklara Kürtçe geçiyor. Dün Grup Başkan Vekilimiz söyledi, daha önce "x" diye geçiyordu, şimdi otomatik olarak kesiyorsunuz; buna hakkınız yok, bu kadim dile kimsenin bu kadar düşmanlık yapmaya hakkı yok. Bakın, İngilizce konuşulur, Arapça konuşulur, ses seda çıkmaz. Birkaç gün önce buraya Endonezya Cumhurbaşkanı geldi, hepimiz kalktık ayağa; ulusal giysileriyle buraya geldi, burada kendi ana diliyle konuştu, bütün Parlamento kalktı, onu ayakta alkışladı. Peki, bu Parlamento parçalandı mı, ne oldu? Peki, bu kadim dil size ne etti? Niye bu dile bu kadar düşmanca bir tavır içerisindeyiz? Hiç beğenmediğiniz, sürekli "Faşist, bilmem ne İsrail." dediğiniz... Vallahi, İsrail Parlamentosunda Arapça konuşma yapılıyor, anında tercüme ediliyor. Belçika'da, Parlamentoda üç farklı dilde konuşma yapılıyor ve o ülkelerde bütün kimliklere, bütün inançlara saygı duyuluyor ama burada Kürtçe konuşulduğu an kıyametler kopuyor. Peki, bu şekilde mi siz Kürt sorununu çözeceksiniz? Kürtlerin değerlerine saygı duymadan mı bu sorunu çözeceksiniz? Bundan vazgeçin. Bakın, biz bu toprakların ev sahibiyiz ama ne hikmetse bize misafir hukuku bile uygulanmıyor. Misafirler geliyor, buralarda baş tacı, bütün konuşmalarını ana dilleriyle yapıyorlar ama biz burada hâlâ kendi dilimizden konuşamıyoruz; yapmayın bunları. Sayın Başkan, ben ana dilim için bu kadar ağır bedeller ödüyorum. Biraz önce Selahattin'den bahsettim. Selahattin dokuz yıldır cezaevinde, Figen dokuz yıldır cezaevinde. Binlerce Kürt çocuğu hem öldüler hem zindandalar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Sakik, lütfen tamamlayın.

SIRRI SAKİK (Devamla) - Teşekkür ediyorum.

Bunlar hepsi bu dilin özgür olması için. Başka ne yaptılar, ne ettiler? Bizim dilimize karşı bu haksızlığı yapmayın. Bence, vallahi, ana dilimize saygı göstermeliyiz Sayın Başkan. Eminim yani ben ne kadar Kürt'sem siz de o kadar Kürt'sünüz, sizin ananız-babanız da Kürt. Eminim onlar da bu uygulamayı içlerine sindirmiyorlar. Bu halkın inançlarına, kimliklerine saygılı olalım. Barış istiyorsanız ilk önce bu halkın diline, kültürüne saygılı olmalısınız; bu, böyle sağlanır. Birbirimize saygılı olmalıyız, birbirimize tepeden bakmak, el sallamak, emir kipleriyle konuşmak; bu işler çok geride kaldı, kimse bize böyle parmak marmak sallamasın. Biz ölümü, korkuyu çok gerilerde bıraktık.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Şimdi aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Aynı mahiyetteki önergeler kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 200 sıra numaralı Bazı Kanunlar ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesiyle değiştirilen 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 61/A maddesinin birinci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"Bakanlıklarda özel önem ve öncelik taşıyan konularda bakana danışmanlık yapmak üzere 15 adedi geçmemek üzere bakan müşaviri atanabilir. Bakan müşavirleri doğrudan bakana bağlı olarak çalışır."

Rahmi Aşkın Türeli
İzmir
Mustafa Erdem
Antalya

Cevdet Akay
Karabük
Aliye Timisi Ersever
Ankara

Gülcan Kış
Mersin
Umut Akdoğan
Ankara

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Katılamıyoruz Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde gerekçeyi açıklamak üzere Mersin Milletvekili Gülcan Kış'a söz veriyorum.

Sayın Kış, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

GÜLCAN KIŞ (Mersin) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Görüşmekte olduğumuz torba yasanın 1'inci maddesi kâğıt üstünde bakan müşavirlerinin atanmasına dair teknik bir düzenleme gibi sunuluyor ancak hepimiz biliyoruz ki bu sadece bir kılıf. Anayasa Mahkemesi tarafından yetki aşımı gerekçesiyle iptal edilen bir hükmün şimdi Meclis eliyle yeniden yasalaştırılmasıdır yani sadece bir teknik düzenleme değil yürütmenin yasama üzerindeki denge, denetim sınırlarını tamamen ortadan kaldırma çabasıdır. Anayasa Mahkemesi açıkça der ki: "Kamu hizmetine girme hakkı, mülkiyet hakkı gibi temel haklar kanun hükmünde kararnameyle düzenlenemez." Ancak AKP iktidarı iptal edilen düzenlemeyi noktasına, virgüline dokunmadan bu kez "yasa" adı altında dayatmaktadır. Ne ilgili komisyonların görüşleri alınmıştır ne de teknik analizler yapılmıştır; yine bir torba, yine bir oldubitti.

Değerli milletvekilleri, yirmi üç yıldır bu ülkeyi yöneten iktidar, hukuku değil sarayın çıkarlarını gözetten bir düzeni inşa etmeye devam etmektedir. Bu teklif, bir kamu görevi tanımı değildir, saraya sınırsız ve belirsiz atama yetkisi verecek bir sadakat sistemidir. Anayasa'nın 128'inci maddesinde "Kamu görevlilerinin görev ve yetkileri kanunla düzenlenir." denilmektedir ancak bu düzenleme iktidara boş bir çek veriyor. Devleti kişiselleştiren, kurumsallığı çözen anlayış tam olarak da budur. 2017'de getirdiğiniz Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi bile size fazla geldi, uyum yasaları çıkarılmadı. 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle Meclis devre dışı bırakıldı. Anayasa Mahkemesi ise bu hukuksuzluğu iptal etti. Şimdi aynı düzenlemeleri yasayla yeniden yürürlüğe sokarak bu iptali boşa çıkarmaya çalışıyorsunuz; bu, açıkça Anayasa'ya meydan okumaktır.

Değerli milletvekilleri, bu teklif sadece hukuk dışı değil aynı zamanda siyasi hesaplaşmanın da bir ürünüdür. Devleti yönetmek yerine rakiplerinizi etkisiz hâle getirmeye çalışıyorsunuz. Cumhurbaşkanı adayımız İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanımız Ekrem İmamoğlu'na karşı yürütülen operasyon bu çürümüş düzenin en somut örneğidir. Cumhuriyet Halk Partili belediyelerimizde açık aradınız, aylarca taradınız, iftira ürettiniz ama hiçbir şey bulamadınız. Yetmedi, başkanlarımızı etkisiz kılmak için devletin tüm imkânlarını seferber ettiniz ama ne yaparsanız yapın bunu başaramayacaksınız. Bakın, artık milletin canı yanıyor. Kira ödeyemeyen emekli, umudu kalmayan işçi, atanmayan öğretmen, üretimden kopan çiftçi; bu sorunların hiçbirisi bu torba yasalarla maalesef çözülmedi. Ama siz ne yapıyorsunuz? Her ay bir torba yasayla önümüze geliyorsunuz çünkü bu torbaların içi halka değil saraya hizmet ediyor. Bu sistemle ne adalet sağlanabilir ne refah üretilebilir ne de demokrasi kurulabilir. Kamu kaynakları saraya yakın olanlara aktarılırken halk derin bir yoksulluğa mahkûm edilmiştir. Meclisin denetim yetkisi yok edilmiş, bütçe hakkı işlevsizleştirilmiş, ifade özgürlüğü de baskı altına alınmıştır. Şimdi, bir de Cumhurbaşkanı bugün çıkıp "Cumhurbaşkanlığı hevesi yolunda daha kaç Cumhuriyet Halk Partili telef olacak." diyebiliyor. Bu söz sadece bir partiye değil milletin seçtiği belediye başkanlarına, milletvekillerine, doğrudan seçmen iradesine yöneltilmiş ağır bir hakarettir. Bir Cumhurbaşkanının bu ifadeyi seçmesi sadece siyaseti değil insan onurunu da aşağılayan bir dildir. Hiç merak etmeyin; telef olan, bu halkı yıllardır yoksulluğa mahkûm eden, liyakatsizliği ödüllendiren, gençleri umutsuzluğa sürükleyen çürümüş AKP iktidarı olacaktır. Biz bu nobranlığa karşı inadına demokrasiyi, inadına halkı, inadına hukuku savunacağız. Siyaseti değersizleştirmeye, Meclisi sarayın noteri hâline çevirmeye kimsenin gücü yetmeyecektir.

Değerli milletvekilleri, bu torba yirmi üç yıllık yozlaşmış düzenin sürdürülebilirliğini sağlamaya dönük bir adımdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kış, lütfen tamamlayın.

GÜLCAN KIŞ (Devamla) - Teşekkür ederim.

Biz, bu düzenlemeyle de dayatılan bu çarpık sisteme de itiraz ediyoruz. Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği bir hüküm Meclis eliyle diriltilemez. Parlamento sarayın icazet makamı değildir ve biz halkın temsilcileri olarak bu teklifin karşısında durmayı anayasal bir görev sayıyoruz ve diyoruz ki: Hemen seçim sandığı gelmelidir. Halkımız kimin hizmet ettiğini, kimin tehdit ettiğini, kimin hesap verdiğini ve kimin kaçtığını çok iyi biliyor. Sandığı önümüzde, adayımızı yanımızda istiyoruz diyorum, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kış, teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "değiştirilmiştir" ibaresinin "yeniden düzenlenmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

İstanbul

Burhanettin Kocamaz

Mersin

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz'a söz veriyorum.

Sayın Kocamaz, buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BURHANETTİN KOCAMAZ (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 200 sıra sayılı Bazı Kanunlar ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerine İYİ Parti Grubumuz adına söz aldım. Yüce Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Ayrıca, yarın kutlanacak 1 Mayıs İşçi Bayramı'nın tüm emekçiler için hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Maddeyle bakan ve müşavirlerinin istihdamı ve özlük haklarına yönelik düzenleme yapılmaktadır.

Değerli milletvekilleri, iktidar, defalarca uyarılmasına rağmen birbirinden farklı konuları birleştirerek kanun yapma ilkeleriyle bağdaşmayan bir anlayış ve inatla torba yasa konusundaki ısrarını sürdürüyor. Bu torba yasada da daha önce Cumhurbaşkanı tarafından imzalanıp Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe konulan ve Anayasa'ya aykırılığı nedeniyle bizzat

Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen kanun hükmünde kararname bulunmaktadır. Teklifte 13 farklı kanun ile bir kanun hükmünde kararnamede düzenlemeye gidilmekte, yer alan 30 maddenin 2 maddesi hariç 28'i Anayasa Mahkemesinin iptal kararları uyarınca yeniden hazırlanan maddelerden oluşmaktadır. Cumhurbaşkanlığı tarafından, Anayasa'ya aykırı olması dikkate alınmadan, yayımlanarak yürürlüğe konulan bu tür kararnameleri düzeltmeye çalışmak şu anda Meclisin en önemli görevlerinden biri hâline gelmiştir.

Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin en büyük sakıncası da mevcut Anayasa'ya aykırı olmasına rağmen Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilinceye kadarki sürede uygulanması ve de geçerli sayılmasıdır. Yani halkımızın tabiriyle tam bir "Ben yaptım, oldu." mantığı. Yani denilmek isteniyor ki: "Ben yaparım, Anayasa Mahkemesi iptal edene kadar da atı alan Üsküdar'ı zaten geçer."

İşte, tüm bu nedenlerle biz İYİ Partililer olarak bir an evvel bu ucube sistemden vazgeçilerek daha önce uygulanan parlamenter sistemin varsa eksiklerinin de giderilmesi şartıyla parlamenter sisteme dönüşmesi ısrarımızı sürdürüyoruz. Aksi takdirde, devlet yapboz tahtasına döndürülüyor ki bu durum devlet ciddiyetiyle bağdaşmaz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AKP'nin en büyük vaatlerinden biri olan kamuda eşit işe eşit ücret söylemi aradan geçen onca yıla rağmen can çekişmeye başlamış, kamuda hiçbir konuda eşitlik kalmamıştır. Kamu kurumlarında eş değer unvanlar arasındaki özel hizmet tazminatı ve ek ödeme oranlarında büyük bir dengesizlik yaşanmaktadır. Bu dengesizlik kamu çalışanlarının maaşlarında çok ciddi farklılıklara yol açmakta ve çalışma barışını bozmaktadır. Bu nedenle, kamuda eşit işe eşit ücret düzenlemesi acilen ve adil bir şekilde yeniden ele alınmalıdır.

Her ne kadar iktidar tarafından seçim programlarında en başından beri yer almasına rağmen ancak 2011 yılında 666 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle "eşit işe eşit ücret" adı altında dar kapsamlı ve göstermelik bir çalışma yapılmış olsa da kamuda tam anlamıyla eşit işe eşit ücret konusunda adil bir çözüm sağlanamamıştır. Bakanlıklar ve unvanlar arası maaş adaletsizliği her alanda artarak devam etmektedir. Mesela Adalet Bakanlığında -2024 bütçesinde- çalışan üniversite mezunu 1'inci derece memur 44.030 TL maaş alırken Millî Eğitim Bakanlığında aynı durumdaki memur 42.328 lira maaş almaktadır. Kamuda sadece memur kesiminde değil diğer birçok unvanlarda çalışan personelde de benzer durum ve haksızlıklar yaşanmaktadır. Yine sosyal güvenlik denetmenleri, aynı ve benzer işi yapan unvanlarda özlük hakları ve maaşlar konusunda çok büyük adaletsizlik yaşamaktadır. Merkezi kadroda görev yapan müfettiş, denetçi ve kontrolörlerin ek göstergesi 4200, makam tazminatı 2000, görev tazminatı 8000 ve özel hizmet tazminatı yüzde 125-180 arasında değişirken sosyal güvenlik denetmenlerinin ek göstergesi 3600 ve özel hizmet tazminatları yüzde 92 ile 125 arasında değişmekte olup makam ve görev tazminatları bulunmamaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kocamaz, lütfen tamamlayın.

BURHANETTİN KOCAMAZ (Devamla) - Bu nedenle, sadece bakan müşavirlerinin istihdam ve özlük haklarına yönelik düzenleme yapmak yetmez; kamuda aynı unvanlar arasındaki maaş, tazminat ve ek ödeme farklılıkları ortadan kaldırılmalı ve ücrette adalet sağlanmalıdır diyor, yüce Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kocamaz, teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 1'inci madde kabul edilmiştir.

2'nci madde üzerinde 4 önerge vardır.

Önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk 2 önerge aynı mahiyette olduğu için birlikte işleme alıyorum ve aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 200 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen

Mersin

Necmettin Çalışkan

Hatay

İdris Şahin

Ankara

Selçuk Özdağ

Muğla

Medeni Yılmaz

İstanbul

Haydar Altıntaş

İzmir

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Gülderen Varlı

Van

Sevilay Çelenk

Diyarbakır

Nejla Demir

Ağrı

Öznur Bartin

Hakkâri

Hüyesin Olan

Bitlis

Nevroz Uysal Aslan

Şırnak

Sırrı Sakık

Ağrı

BAŞKAN - Komisyon Aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerindeki ilk söz İzmir Milletvekili Haydar Altıntaş'a ait.

Sayın Altıntaş, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

HAYDAR ALTINTAŞ (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ülkemiz bir çıkmaz sokakta, sanki yolumuzu kaybettik. Bunu kendi kendimize söyleyebilirsek belki yolumuzu bulacağız. Alabora olacak bir gemi gibi rüzgâr ne yönden gelirse o yana dönüyoruz. Davul milletin boynunda, tokmak iktidarın elinde; istediğin kadar zam yap, istediğin kadar vergi koy, karşılığında millete herhangi bir şey verme. Bütün bu uygulamaların sonucunda asimetrik bir uygulama siyaseti, ülkeyi yönetirken işleri daha da karışık hâle getirmekte ve uzlaşmaz noktaya taşımaktadır. İktidarı ekonomik kaynaklara sahip olma aracı olarak görürsünüz, çatışmacı bir düzen kurarsınız. Bu düşünce, lider merkezli, otokratik bir sistem yaratır; hâlbuki güç yasalardan alınmalıdır, yasa dışı güç güç değildir. Kutuplaşan toplumların müşterek geçmişi yoktur, müşterek geçmiş yoksa müşterek gelecek de yoktur. Kutuplaşma toplumları çürüktür. Demokratik sistemde toplum ve devlet çatışmasını, kutuplaşmaları siyasi partiler ortadan kaldırır. İktidar ve muhalefet ilişkisinin dengeli bir yapıya kavuşması siyasi partilerin kurumlaşmasına bağlıdır. Sistem, iyi hazırlanmış anayasalar kadar örgütlenmiş siyasi partiler eliyle yürür. Kısacası, siyasi partiler milletin sorunlarını çözmek için vardır. Bunun yolu da iyi işleyen çağdaş bir partidir. Çağın devletini çağın partisi kurar ve yönetir. Bugün siyasi partiler milletin sorunlarını çözmek yerine kendileri bizatihi sorun hâline gelmiştir. Nereye bakarsak bakalım, ortalıkta gözükene ne çağdaş bir parti ne de bu çağdaş parti tarafından yönetilen bir çağdaş devlet vardır.

Değerli arkadaşlar, burada bugün bir kez daha kamuoyuna "Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi" olarak sunulan ama aslında hukuk sistemimizi delik deşik eden bir torba kanunla karşı karşıyayız. Bu yönetim, iktidarın alışkanlık hâline getirdiği bir istismar aracıdır. Senelerce yasama tekniğini değil demokrasimizin hukukunu, üstünlüğünü ve halk iradesini de doğrudan tehdit eder hâle gelmiştir bu işlem. Torba kanun uygulaması yasaların öngörülebilirliğini ortadan kaldırmakta, denetimi zorlaştırmakta ve halkın yasa yapım süreçlerine katılımını neredeyse imkânsız hâle getirmektedir. Anayasa'nın 2'nci maddesinde tanımlanan hukuk devleti ilkesi, yasaların açık, belirli, istikrarlı ve şeffaf olması gerektiğini emreder, oysa bugün önümüzde duran bu paket çok sayıda yasayı tek bir metin içerisinde, çoğu zaman ilgisiz hükümleriyle beraber bir araya getirerek milletvekillerinin denetimini ve katkısını da işlevsizleştirmektedir. Torba dolusu yasa, paket paket kanun! Bu yasama organının görevi yasama yapmaktır ancak bu yöntemle Türkiye Büyük Millet Meclisi icranın sekreteryası hâline getirildiği için yasama yapma görevi neredeyse İkinci Meşrutiyet'in parlamentosuyla eş noktaya gelmiştir. İkinci Meşrutiyet'in 3 paşasının elinde bulundurduğu bütün yetkilerin tamamını hatta daha fazlasını Sayın Cumhurbaşkanımız Parlamentoyu fesih yetkisini de beraberinde bulundurmak kaydıyla kullanabilmektedir. Dolayısıyla Komisyon çalışmaları da göstermektedir ki uzman görüşleri dikkate alınmaz, sivil toplumun sesi duyulmaz; bu, sadece yasama kalitesini düşürmekle kalmaz, halkın iradesine saygıyı da zedeler.

Değerli milletvekilleri, bu düzenlemelerin ortak bir yönü var: Hukuku iktidarın kısa vadeli siyasi hedefleri doğrultusunda esnetmek, hukuku araçsallaştırmak ve onu bir toplumsal sözleşme olmaktan çıkarıp bir iktidar mühendisliği aracına dönüştürmektir. Anayasa'ya, yargı bağımsızlığına, temel hak ve özgürlüklere aykırı düzenlemeler torba kanunlara gizlenerek geçiriliyor. Bu, sadece teknik bir sorun değil, hukuk devletinin ruhuna da bir saldırdır. Bütün bunların sonucu olarak ortaya çıkan bu tabloya biz "sivil vesayet" diyoruz. Evet, sivil vesayet askerî vesayeti geçmiş durumdadır yani demokratik yetkisini halktan almayan bir yürütme erkinin yasama üzerindeki etkisini her geçen gün daha da artırdığı bir denetim düzeni. Parlamentonun işlevsizleştirildiği, milletvekillerinin iradesinin baypas edildiği, yargının bağımsızlığının zedelendiği bir sistem halkın değil iktidarın ihtiyaçlarına göre çalışan bir düzen hâline gelmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Altıntaş, lütfen tamamlayın.

HAYDAR ALTINTAŞ (Devamla) - Bu yeni vesayet düzeninin başlıca unsurları Cumhurbaşkanlığı sarayındaki danışmanlar, kurullar, ofisler, başkanlıklar ve Mehmet Uçum Bey gibi her şeyi bildiğini iddia eden görevlilerdir. HSYK, RTÜK, BTK, Devlet Denetleme Kurulu gibi kurumlar bu yasadışı ve bu kanunsuzluğun tetikçisi hâline gelmiştir. 28'inci Yasama Döneminde çıkarılan rezerv alan, Siber Güvenlik Yasası ve Kamu Denetçiliği düzenlemeleri halkı denetlemek için kullanılan araçlara dönmüştür.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; demokrasi katılım, denetim, hesap verilebilirlik, şeffaflık ve hukukun üstünlüğü demektir. Bu torba kanun pratiğinde bu ilkelerin hiçbirisini göremiyoruz. Bizler milletin iradesini temsil eden ve bu yüce çatı altında yargı bağımsızlığını savunmaktan, hukukun üstünlüğünü ve anayasal dengeyi korumaktan asla vazgeçmeyeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAYDAR ALTINTAŞ (Devamla) - Her torba kanun halkın iradesine atılan bir düğündür. Biz bu düğümleri çözeceğiz ve bu düzeni değiştireceğiz.

Teşekkür ediyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Altıntaş, teşekkür ediyorum.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerindeki ikinci söz Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'a ait.

Sayın Uysal Aslan, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yine birçok meselenin sarayda torbaya atıldığı, Mecliste boca edildiği "Hadi geçirin." dedikleri bir torba yasa teklifiyle karşı karşıyayız. Bu kanun yapma tekniğini yıllardır burada eleştirdik ve eleştirilerimizin haklılığı da Anayasa Mahkemesinin vermiş olduğu iptal kararlarıyla ispatlandı. Ancak buna rağmen bugün buraya getirilen 32 maddelik kanun teklifinin 30'u Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edildiği için getirilmiş, aynı torbaya atılan önemli birçok madde yine aynı şekilde Anayasa ve hukuka aykırı düzenlemelere devam etmiş.

Üzerine söz aldığım torba yasa teklifinin 2'nci maddesi de bir idari düzenleme gibi görünen, aslında kamu denetim sisteminin tamamını iktidarın kontrol mekanizmasının altına dönüştürebilecek, altına düzenleyebilecek bir madde. Bu maddeyle uzman ve uzman yardımcılara teftiş, inceleme, soruşturma yetkisi verilmiş, üstelik bu kişiler yalnızca kamu kurum ve kuruluşlarını değil kamuya yararlı dernekleri, özel kişileri, hatta gizli belgelerini dahi isteyip denetleyebilecek. Burada halkın değil iktidarın denetçileri olarak halkın üzerinde bir gözetim sistemi kurulması amaçlandığı açık.

Sayın milletvekilleri, bu düzenleme yalnızca bürokratik, idari değil aynı zamanda birçok hukuki temel sorunu da işaret ediyor. Anayasa Mahkemesi 7 Aralık 2023 tarihinde vermiş olduğu kararda kamuya ilişkin bu tür denetim yetkilerinin keyfi kullanılmaması için özellikle yetkin olmayan veya bağımlı konumda olan, özel atamalarla gelen kişilere verilmemesi konusunda açık bir uyarı getirdi. Ancak buna rağmen iktidar ne yapıyor? Bağımsız müfettiş sistemini tamamen baypas ederek -sadakat temelinde

kurulmuş olan, görevlendirilen- kendi istedikleri şekilde ve yöntemle görevlendireceklerine teftiş yetkisi tanıyor; üstelik her kuruma, üstelik gizli belgeleri dâhil ederek. Çok açık ki bunun adı bir denetim değil; korku, itaat, tehdit sistemidir. AYM kararları çok açık; denetim mekanizmalarının siyasi iktidar kontrolünde olmasının çok açık, görünmez bir hukuksuzluk ve koruma zırhı sağladığını söylüyor. Kime karşı? Açıkça hukuka aykırılık, açıkça topluma karşı olduğuna. Bugün tam da bunu yapıyorsunuz; hukuksuzluğu görünmez kılmak için yetkilerini liyakate değil sadakat temelli... Burada bizi de alet ederek kanunlaştırmak istiyorsunuz. Peki, bu AYM'nin iptal ettiği maddeleri, torba yasaları tekrardan Meclise getirmek mahkeme kararlarını dolanmak değil mi? Hukukçuların bildiği ancak sizlerin de çok yabancı olmadığı bir kavram vardır: Kanuna karşı hile. Emredici hukuk kuralına karşı hukuken geçerli olan başka bir fiil, işlem ya da yöntemle gerçekleştirerek aynı sonuca ulaşmak. Siz de -hukuka aykırı olan- bir Anayasa Mahkemesi iptal kararını hukuka uygun görünömlü olan Meclis aracılığıyla hukuklaştırmak, kanunlaştırmak istiyorsunuz. Yani yasamaya karşı hile, Anayasa Mahkemesine karşı hile, hukukun temsil ettiği 81 milyon vatandaşa karşı açıkça hile yapıyorsunuz.

Peki, bu hile değilse, gerçekten iktidar, bu kanun teklifini getirenler Anayasa Mahkemesi kararlarını esas alıp bu kararlara uymak niyetindeyse, hile değil kararı, hukuku tanımak, yargı yetkisini tanımak istiyorsa o zaman bir hatırlatmayla başlayalım: Yarın 1 Mayıs İşçi ve Emekçi Bayramı; tarihsel olarak bir anma mekânı, bir mücadele mekânı, bir bağlılık mekânı olan Taksim'e gidilmesi kararını tanıyın, yasaları kaldırın. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin DİSK'in yasaklanmasıyla ilgili 2017'de vermiş olduğu ifade ve örgütlenme özgürlüğünü ihlal kararı, Anayasa Mahkemesinin 2023 yılında verdiği ama hem 2014 hem 2015 Taksim yasaklama kararlarıyla ilgili örgütlenme özgürlüğü bulunan sendika ve örgütlerin yer seçme özgürlüğüne esas olarak vermiş olduğu kararları yerine getirin. Gerçekten niyetiniz hile değilse Anayasa Mahkemesi kararlarını eşit, ayrımcısız, demokratik ve özgürlük temelinde tanıyın.

Bizler 1 Mayıs'ta alanlarda sadece fazla ücret için değil "Emek, eşitlik, yaşam hakkı!" "Emeğin cinsiyeti yoktur." sloganlarıyla bir arada olacağız; evde, tarlada, atölyede, fabrikada, büroda, her yerde hep birlikte hakça düzeni ve onurlu yaşamı haykıracağız.

Gelelim tekrar teklif maddesine. Bizler, sunduğumuz muhalefet şerhinde DEM PARTİ olarak bu düzenlemeye itiraz ediyor ve kabul etmiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Uysal Aslan, lütfen tamamlayın.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Devamla) - Anayasa'ya aykırı bu maddeye karşı muhalefet şerhinde belirtmiş olduğumuz önerileri tekrar hatırlatıyorum: Birincisi, teftiş yetkisi yalnızca liyakate dayalı, bağımsız, tarafsız müfettişlere özgü bir yetki olarak tanınmalı; uzman ve uzman yardımcılara teftiş yetkisi verilecekse de atama süreçleri Anayasa Mahkemesinin ifade ettiği gibi liyakate, eşitlik ilkelerine uygun, şeffaf ve demokratik şekilde yapılmalı; teftiş yetkisinin tarafsızlığını sağlamak için bu görevleri siyasi baskılardan koruyacak net yasal koruma güvenceleri getirilmeli; son olarak da bu tür düzenlemeler yapılırken ilgili tüm paydaşların demokratik bir sürece katılımı sağlanmalı diyor, Genel Kurulu selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Uysal Aslan, teşekkür ediyorum.

Şimdi aynı mahiyetteki önerileri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Aynı mahiyetteki öneriler kabul edilmemiştir.

Diğer 2 önerge de aynı mahiyette olduğundan birlikte işleme alacağım.

Aynı mahiyetteki önerileri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Kanunlar ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinin çerçeve hükmüyle değiştirilmesi öngörülen 657 sayılı Kanun'un ek 41'inci maddesinin dokuzuncu fıkrasının madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

İstanbul

Mehmet Akalın

Edirne

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Rahmi Aşkın Türeli

İzmir

Aliye Timisi Ersever

Ankara

Mustafa Erdem

Antalya

Umut Akdoğan

Ankara

Hasan Öztürkmen

Gaziantep

Cevdet Akay

Karabük

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ RESUL KURT (Adıyaman) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk söz Edirne Milletvekili Mehmet Akalın'a ait.

Sayın Akalın, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

MEHMET AKALIN (Edirne) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kanun teklifinin 2'nci maddesi üzerine İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunuyorum. Heyetinizi saygıyla selamlarım.

Konuşmama başlamadan önce, yarın kutlayacağımız 1 Mayıs İşçi Bayramı vesilesiyle, alın teriyle ekmeğini kazanan emekçilerin hak, adalet ve insanca yaşam taleplerini haykırdığı bu onurlu mücadele gününü kutladığımızı ve her koşulda onların yanında olduğumuzu ifade etmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, görüşülmekte olan bu madde sadece idari bir düzenleme değil kamu yönetiminin en temel ilkelerine, denetim etiğine ve liyakat esasına doğrudan bir müdahaledir. Bu teklif, uzman kadrosunda görev yapan kamu personeline müfettiş ve denetmenlerin görev alanına giren teftiş, denetim, inceleme ve soruşturma gibi görevleri yükleyerek hem denetim sistemimizi çöktürmeye hem de kamu hizmetinin niteliğini zayıflatmaya yönelmiş açık bir tehdittir. Uzmanlık başka bir iştir, teftiş başka bir iştir. Müfettiş yıllar süren özel bir eğitim sürecinden geçer; sınavlarla seçilir, teftiş kurullarının kurumsal hafızasında pişer. Bu kişiler yalnızca mevzuat bilgisiyle değil, sahada karşılaştıkları karmaşık idari durumları yorumlama, değerlendirme ve objektif rapor hazırlama yetkinliğiyle yetişirler. Şimdi, siz kalkıp bu yılların birikimini, denetim kültürünü, kamu vicdanını temsil eden bir mesleği uzman kadrosundaki memura birkaç satırlık bir görev tanımıyla devretmeye çalışıyorsunuz. Bu, teknik bir hata değil kamu denetim sistemine kasıtlı bir sabotajdır. Bu değişiklik aynı zamanda uzman kadrosunda görev yapan personel için de bir tehdittir çünkü uzmanlık kadrosu kendi görev alanı bakımından stratejik analiz, politika geliştirme, istatistiksel çalışma ve araştırma gibi görevlerle tanımlanmıştır. Bu personeli hazırlıksız ve yetkisiz bir şekilde denetim görevine sürmek, onları hatayla, hukuki riskle ve görev suistimaliyle karşı karşıya bırakmaktır. Denetimi yapan ve denetlenen kamu görevlisini tehlikeye atan bu keyfi düzenleme devlet ciddiyetine yakışmamaktadır.

Sayın milletvekilleri, bu madde yalnızca teknik bir düzenleme değil aynı zamanda denetimin bağımsızlığına vurulan bir darbedir. Bu madde yolsuzluğa karşı kalkanlarımızı zayıflatmaktadır. Denetimi yapması gereken kadrolar siyasetin gölgesinde şekillendirilmektedir. Bağımsız denetim organlarını etkisizleştirip denetim süreçlerini içi boş, göstermelik raporlara indirgemeyi amaçlamaktadır. Üstelik komisyon görüşmelerinde bu görevlerin tekliften çıkarılması için sunulan önergeler muhalefet partilerinin milletvekilleri tarafından dile getirilmiş fakat iktidar milletvekilleri tarafından reddedilmiştir. Demek ki bu teklif bir hata değil bilinçli bir tercihtir. Bu tercihin adı da kamu denetiminin siyasallaştırılmasıdır. Buradan tüm kamuoyuna sesleniyorum: Bu madde yasalaşırsa kamuda denetim zayıflayacak, hesap verebilirlik düşecek, liyakat yok olacak, yolsuzlukla mücadele büyük bir yara alacaktır çünkü denetim ciddiyet ister, ehliyet ister, bağımsızlık ister.

Bakın, kamu düzenini, kurumların tarihsel birikimini, vatandaşın devlete olan güvenini bu kadar kolay harcamayın. Buradan tekrar uyarıyorum: Bu yanlışın derhâl dönülmelidir. Aksi takdirde bu Meclis yalnızca denetim sistemini değil devlet aklını da tahrip eden bir karara imza atmış olacaktır.

Yüce Meclisi ve aziz Türk milletini saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Akalın, teşekkür ediyorum.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci söz Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'e ait.

Sayın Öztürkmen, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

HASAN ÖZTÜRKMEN (Gaziantep) - Tek adam rejimi kurulurken Anayasa değişikliğinin verdiği yeni yetkilere dayanılarak çıkarılan Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle devletin yapısı baştan aşağı değiştirilmiştir; bütün bir devlet geleneği yıkılarak, oturmuş gelenekler bozularak yeni bir yürütme yapısı hayata geçirilmiştir. Anayasa'nın çizdiği sınırları aşmak için çıkarılan 703 sayılı KHK'yle Cumhurbaşkanına bütün alanlarda kimseye hesap vermeden düzenleme yapma yolu açılmış ve rejimin otoriterleşmesinin ilk adımı atılmıştır. Yeni kurulan tek adam rejimiyle bir nevi Meclisin yasama yetkisi elinden alınmıştır. Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle Meclisin yetkisini gasbetmiştir. Bu yüzden çok sayıda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi, hemen hemen tüm üyeleri iktidar tarafından belirlenmiş Anayasa Mahkemesi üyeleri tarafından hukuk düzenine aykırı olduğu için iptal edilmektedir.

Görüşmekte olduğumuz kanun teklifi tam da bu yüzden Meclis gündemindedir. İktidar, Anayasa'yı kanun yoluyla aşmak ve sarayın iradesini kanunlaştırmak istemektedir. Teklifin 2'nci maddesiyle 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun "Uzman istihdamı" başlıklı ek 41'inci maddesi başlığıyla birlikte yeniden düzenlenmektedir. Yapılan değişiklikle kamu kurumlarında uzman istihdamı genişletilerek bakanlıklar ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarında uzman ve uzman yardımcısı istihdam edebilmeleri için, teşkilatlanmaları için Cumhurbaşkanlığı kararlarıyla uzman ve uzman yardımcısı istihdam edebilmelerinin öngörülmesi şartı getirilmiştir. Ayrıca, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçilmeden bazı kamu kurum ve kuruluşlarında yılların birikimine dayanılarak oluşturulan, gerçek anlamda kariyere dayanan Devlet Planlama Teşkilatı planlama uzmanı, Hazine uzmanı, devlet bütçe uzmanı ve benzeri uzmanlık kadrolarının ünvanlarının topluca değiştirilerek yapılan genel düzenlemelerin devlet bürokrasisinin ihtiyaç duyduğu uzman kadrolardaki istihdamın kalitesini olumsuz yönde etkilediğini de görmekteyiz. İktidar tarafından kapatılan "Devlet Personel Başkanlığı" ibareleri de madde metninden çıkarılmıştır.

Diğer yandan, maddenin dokuzuncu fıkrasında uzman ve uzman yardımcılarının tanınan denetim için gereken gizli dahi olsa bütün belge, defter ve bilgileri talep edilebildiği takdirde ibraz etmek, para ve para hükmündeki evrakı ve ayniyatı ilk talep hâlinde denetimle görevli uzman ve uzman yardımcılarının göstermek, sayılmasına ve incelenmesine yardımcı olmak zorunda olduklarına ilişkin düzenleme özel hayatın gizliliğini ihlal edici niteliktedir. Madde metninde yer alan hükümle uzman ve uzman yardımcılarının diğer görevlerinin yanı sıra araştırma, analiz, teftiş, denetim, inceleme ve soruşturma da yaptırabilecektir. Kamu kurumlarında işe alımlarda ve görevlerde yükselmelerde liyakat ilkesinin temel alınması esastır. Teftiş, denetim, soruşturma işlevleri farklı bir şekilde eğitim ve yetiştirilme ve süreçlerini içerdiğinden uzman ve uzman yardımcılarının uhdesine bırakılmamalıdır. Düzenleme, kamu görevine giriş, yetiştirme, kariyer ve liyakat ilkelerine aykırılık taşımaktadır. Bu durum, ünvanlar arası görev ve yetki çatışmasına da neden olabilecektir. Kamu yönetimine uzman olarak istihdam edilmek üzere alınanlara ayrıca teftiş, denetim, soruşturma işlevlerinin yüklenmesi kamu yönetiminde telafi edilemeyecek zararlara neden olacaktır.

AKP iktidarında kamuya alımlarda tek kriter devam etmektedir, o da sadakattir. Kamuya alımlarda işleyen mülakat rejimi cumhuriyetimizin bugüne kadar yarattığı tüm insan ve planlama birikiminin son zerrelerini de silmek üzere olanca hızıyla devam etmektedir. Uzman ve uzman yardımcısı istihdamlarında kariyeri, birikimi ve liyakati esas alacak tek garanti yoktur, milyonlarca mülakat mağduru gencimizin yaşadığı ıstırap bunun ispatıdır; üstelik AKP Genel Başkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan seçimlerden önce verdiği "Kamuda mülakatı kaldıracağız." sözü orta yerde dururken. Ancak artık faydası yok çünkü yalanlarla seçim kazanma döneminin sonuna gelmiş bulunmaktayız. Sandık halkımızın önüne geldiğinde bu yalan ve talan rüzgârı da sona erecektir.

Yarın 1 Mayıs; emeğin, emekçinin haklarını arama, örgütlenme özgürlüğünü arama günüdür. Yarın meydanlarda emekçilerin yanında olacağız.

Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Öztürkmen, teşekkür ediyorum, sağ olun.

Şimdi aynı mahiyetteki önermeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Aynı mahiyetteki önermeler kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 2'nci madde kabul edilmiştir.

3'üncü madde üzerinde aynı mahiyette 3 önerge vardır, birlikte işleme alacağım.

Aynı mahiyetteki önermeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 200 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen

İdris Şahin

Medeni Yılmaz

Mersin

Ankara

İstanbul

Necmettin Çalışkan

Selçuk Özdağ

Cemalettin Kani Torun

Hatay

Muğla

Bursa

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Gülderen Varlı

Nejla Demir

Hüseyin Olan

Van

Ağrı

Bitlis

Sevilay Çelenk

Öznur Bartın

Nevroz Uysal

Diyarbakır

Hakkâri

Şırnak

George Aslan

Mardin

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

Hakan Şeref Olgun

Ersin Beyaz

İstanbul

Afyonkarahisar

İstanbul

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önermelere katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ RESUL KURT (Adıyaman) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önermeler üzerinde ilk söz Bursa Milletvekili Cemalettin Kani Torun'a aittir.

Sayın Torun, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

CEMALETTİN KANİ TORUN (Bursa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlarken yarın kutlanacak olan 1 Mayıs Emek ve Dayanışma Günü'nü kutluyorum.

1 Ekimden bu yana Sayın Devlet Bahçeli tarafından başlatılan "terörsüz Türkiye" süreci siyasetin ezberlerini bozdu. Kırk yılı aşkın süredir çatışmalı süreç şehirlerimizde, sokaklarımızda, her birimizin hayallerinde ve hafızalarında çeşitli izler bıraktı. Bu mesele ortak geleceğimizin meselesidir, hep birlikte yaşayacağımız huzur içinde bir ülkenin temelidir. Bu süreci sadece bir Hükümet projesi değil tüm toplumun hak ettiği barışı sağlama çabası olarak görmek zorundayız. Evet, geçmişte denendi; evet, eksiklikler oldu, süreç doğru yönetilmedi, güven sarsıldı ama geçmişin hataları üzerine bir gelecek inşa edemeyiz; aksine, o hatalardan öğrenerek daha sahici, sonuç alıcı bir süreç yürütmeliyiz.

Değerli milletvekilleri, biz bu ülkede yaşayan herkesin eşit yurttaşlar olarak tanındığı, haklarının güvence altına alındığı, kendini dışlanmış ya da tehdit altında hissetmediği bir düzeni savunuyoruz. Türk'üyle Kürt'üyle, Alevi'siyle Sünni'siyle, herkesin kendi kimliğiyle onurlu yaşadığı bir Türkiye mümkündür. Bunun yolu çatışmayı değil diyalogu, inkârı değil tanımayı, baskıyı değil hukuk devletini tercih etmekten geçiyor. Silahların bırakılması ve örgütün feshi doğru bir siyaset zemininin önünü açacaktır. Çözüm, siyasetin güçlendirilmesinden geçer. Silahların susması siyasetin önünü açacak, her zaman antidemokratik uygulamalar için mazeret gösterilen terör ve terör örgütü devreden çıkınca ülkenin demokratikleşmesinin de önü açılacaktır. Orta Doğu'nun büyük bir istikrarsızlık içinde olduğu bu dönemde Türkiye'nin kendi halkıyla barış içinde yaşaması sadece iç barışı değil, bölgesel istikrarı da beraberinde getirecektir. Ülkede yaşayan tüm halkları eşit vatandaşlık zemininde birleştiren bir Türkiye'nin bölgesel ve küresel vizyonu birçok denklemin yeniden kurulmasına, hem de aynı zamanda Türkiye'nin lehine kurulmasına sebep olacak tarihtir bir gelişmedir. Bu nedenle, "Terörsüz Türkiye" sürecinin başlaması hem tarihsel bir zorunluluk hem de anayasal bir sorumluluktur. Burada en büyük görev de bize, 28'inci Dönem parlamenterlere düşüyor.

Cumhuriyet tarihinin en geniş temsil yetkisini haiz dönemlerinden birinde bu sorunu çözmek ve Türkiye'yi bir hukuk devletine dönüştürmek için, el yükseltmek için ne bekliyoruz? Ekonomiden eğitime, hukuktan demokrasiye her alanı iyileştirebilecek potansiyeli barındıran bu barış girişimi için siyasi kurullarımızı harekete geçirelim, toplantılar, açıklamalar yapalım, süreci hep birlikte sahiplenelim. Biliyoruz kolay olmayacak, provokasyonlar olacak, sabrımız sınanacak ama bu Meclis eğer bir iz bırakacaksa bu iz savaşın değil barışın izi olmalıdır çünkü hepimiz geçmiş tecrübelerimizden öğrendik ki barış bu ülkenin annelerine verebileceğimiz en büyük hediyedir. Barışı başlatmak, sahiplenmek, sürdürmek ve nihayete erdirmek cesaret ve irade gerektiren bir iştir. Bu cesaretleri için süreci başlatan Sayın Devlet Bahçeli'ye, DEM PARTİ Eş Başkanları Sayın Bakırhan ve Sayın Hatimoğulları'na, İmralı heyetinden Sayın Pervin Buldan'a ve sağlığı için dua ettiğimiz sevgili Sırrı Süreyya Önder'e, Ahmet Türk'e ve sürece en başından beri katkı sunan, destekleyen Genel Başkanımız Ahmet Davutoğlu olmak üzere destek bildiren tüm Muhalefet Genel Başkanlarına, nihayet bu süreci sahiplenerek bir devlet meselesi hâline gelmesini sağlayan Sayın Cumhurbaşkanı Erdoğan'a burada teşekkürlerimi sunuyorum. Artık bu çözümün bir tarafı yoktur, çözüm hepimize aittir. Tüm siyasi aktörler temsil ettikleri toplum kesimlerinin

endişelerini dinlerken diğer tarafların da hassasiyetlerini anlamalı, kendi tabanının taleplerini dile getirirken diğer tarafların da talep sahibi olma hakkını göz ardı etmemelidir. Dinlememekten ve anlamamaktan çok çektik. Artık bu soruna "ama"sız "Dur!" demenin vakti geldi, geçiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Torun, lütfen tamamlayın.

CEMALETTİN KANİ TORUN (Devamla) - Bu süreç ne silahtan medet uman, kandan beslenen şer odaklarına, ne ilkel ve arkaik ırkçı anlayışlarını sürdürmek isteyen marjinal gruplara ne de başarıya ulaşan barışın siyasi getirilerinden korkan müzmin muhaliflere feda edilmemelidir.

Sözlerimi Bakara suresi 208'inci ayetle bitirmek istiyorum: "Ey inananlar, hepiniz topluca barışa girin, şeytanın adımlarını takip etmeyin."

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, DEM PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Torun, teşekkür ediyorum.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci söz Mardin Milletvekili George Aslan'a ait.

Sayın Aslan, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

GEORGE ASLAN (Mardin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kanun teklifinin 3'üncü maddesi üzerine söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, Türkiye'de "barış" denince ilk akla gelen isimlerden birisi olan, sadece siyaset alanında değil her alanda her kesimden insanların gönlünde yer edinmiş Meclis Başkan Vekilimiz Sayın Sırrı Süreyya Önder'e geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum, en kısa sürede sağlığına kavuşması ve aramıza dönmesini temenni ediyorum.

Değerli milletvekilleri, bilindiği gibi Türkiye'de Temmuz 2018'de "Cumhurbaşkanlığı Hükûmet sistemi" adı altında rejim değişikliğine gidildi. Bunun en önemli sonuçlarından bir tanesi de Türkiye halklarının iradesinin temsil edildiği Meclisin yasama yetkisinin sembolik hâle getirilmesidir. Bu sistemle birlikte kuvvetler ayrılığı ilkesi büyük ölçüde ortadan kaldırılmış, yasama ve yargı yürütmenin gölgesi altına alınmıştır. Meclis anayasal olarak yasama yetkisine sahip olsa da fiiliyatta yürütmenin bir onay makamına indirgenmiştir. Bugün geldiğimiz noktada bu sistemin nasıl işlemediğini en açık biçimde Anayasa Mahkemesi kararlarında görüyoruz. 2018'den bu yana çıkarılan Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin önemli bir bölümü Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmektedir. Bu da sistemin yalnızca antidemokratik değil aynı zamanda hukuka da aykırı bir şekilde işlediğini göstermektedir, daha da vahimi bu kararların iptal edilmesi bile iktidarın işine engel olmamaktadır çünkü kararlar iptal edilene kadar yürütme kendi istediği şekilde düzenlemeleri uygulamakta, iptal kararları ise ancak sonradan ve çoğu zaman etkisiz bir biçimde devreye girmektedir, bu da keyfiliğin kurumsallaştığı bir ortam yaratmaktadır.

Değerli milletvekilleri, bu maddeyle 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle getirilen ve daha sonra Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen kimi kararlar tekrar düzenlenmektedir. Düzenlemeyle 2879 sayılı Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığına İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun'un adı Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği Teşkilatına İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun olarak değiştirilmiştir. Kanunun 4'üncü maddesinde geçen "İdari İşler Başkanlığı" ibareleri "Genel Sekreterlik" olarak değiştirilmiştir. Cumhurbaşkanlığı merkez teşkilatı, bir kez daha, hukuksuz, denetimsiz ve keyfi bir şekilde yapılanma mantığıyla şekillendirilmektedir. Yapılan düzenlemeyle Cumhurbaşkanlığı kurumu bazı temel kanunlardan muaf tutulmaktadır; Harcırah Kanunu, Taşıt Kanunu, Kamu Konutları Kanunu, Kamu İhale Kanunu hükümlerinin Cumhurbaşkanlığı makamı, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği, Cumhurbaşkanlığı Yardımcılıkları, Cumhurbaşkanlığı politika kurulları ve Devlet Denetleme Kurulu hakkında uygulanmaması öngörülmektedir. Böylece, 2017 Anayasa değişikliği sonrası sınırsız yetkilerle donatılmış olan Cumhurbaşkanlığı makamına ve ilişkili birimlere tanınan ayrıcalıklar daha da artırılmaktadır. Düzenlemeyle, Cumhurbaşkanınca atanan personellerden emeklilik veya yaşlılık aylığı almakta olanların aylıklarının kesilmeyeceği ve ilgililerin yazılı talepte bulunmaları hâlinde ise aylıklarının kesilerek Sosyal Güvenlik Kurumuyla ilişkilendirilecekleri hüküm altına alınmıştır. Kamu görevine atanan kişilerin emekli maaşlarının kesilmemesi ve Sosyal Güvenlikle bağlarının tercihine bırakılması da adaletsiz bir ayrıcalıktır. Bu ülkede milyonlarca emekli geçim sıkıntısı çekerken belli görevlere getirilenlere çifte maaş imkânı sunulmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yarın 1 Mayıs; tüm dünyadaki işçilerin, emekçilerin, ezilen halkların ortak mücadeleye ve dayanışma günüdür. Türkiye'de milyonlarca emekçi açlık sınırının altında ücretlere mahkûm edilmiş, sendikalaşma hakkı fiilen yok edilmiş, iş cinayetleri her gün can alıyor. Tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de işçiler, emekçiler bu koşullara karşı mücadele etmektedir. Bu vesileyle tüm işçi ve emekçilerin 1 Mayıs Bayramı'nı kutluyor ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Aslan, teşekkür ediyorum.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde üçüncü söz İstanbul Milletvekili Ersin Beyaz'a ait.

Sayın Beyaz, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ERSİN BEYAZ (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; birlik ve beraberlik içinde yaşama anlayışımızın teminatı olan Anayasa'mızın bağlayıcı hükümlerini dolaylı yoldan etkisizleştiren kararlar, esasen Türk toplumunun birlik ruhuna kastetmektedir. Anayasa Mahkemesinin iptal kararlarını düzenleyerek önümüze getiren AK PARTİ iktidarı, milletimizin yasa ve töre anlayışını baltalamaktadır. Bu açıdan bakıldığında düzenleyici 30 kanun maddesinin 28'inin Anayasa Mahkemesinin iptal kararı olması niteliğiyle kanun teklifini basit bir mevzuat güncellemesi olarak değerlendirmeliyiz. İktidarın baskıcı, tekdüze ve kafasına göre uyguladığı bu tutumu Anayasa'mızın temel ilkeleri üzerinde etkisi olan siyasi bir müdahale olarak değerlendiriyoruz. Tek adam rejimi ve AK PARTİ iktidarının despotik tutumu bilerek ve isteyerek Anayasa'mıza aykırı olan düzenlemeleri Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle yürürlüğe koyuyor ve sorunlu normları yasalastırma yolunu seçiyor. Bu sakat düşüncenizden vazgeçin. Hukukun üstünlüğünü tesis etmek adına hepimizin gayret etmesi gerekirken, iktidarın ısrarla hukukun üstünden atlamasına, arkasından dolaşmasına, hukuk düzenini ihlal ederek yok saymasına müsaade edemeyiz. Duvarlarında "Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir." yazan bir Meclisin egemenliğini Cumhurbaşkanına devretmesi, Cumhurbaşkanının ağızından çıkan her sözü kanun bellemesi kabul edilemez. Buna ilk önce AK PARTİ sıralarının itiraz etmesi gerekir. Bizim "ucube sistem" dediğimiz Cumhurbaşkanlığı hükûmet

sistemi despotizmin, tek adam keyfiyetinin, muhalif seslerin kısılmasının, çok sesliliğin önünün kesilmesinin karşılığı olmuştur. Ülkemizi ileriye götüreceği iddia edilen bu sistem maalesef daha da geriye götürerek bugün toplumsal tepkilerin ve eleştirilerin baş aktörü olmuştur.

Değerli milletvekilleri, Bayrak Şairimiz Arif Nihat Asya şiiirinde şöyle sesleniyor: "Bize bir nazar oldu Cumamız Pazar oldu/ Ne olduysa hep bize azar, azar oldu." Başımıza ne geldiyse AK PARTİ Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemini getirince azar azar olan sorunlar çoğalmaya başladı. Sayın Cumhurbaşkanın "Siz bu kardeşinize yetkiyi verin, ondan sonra bu faizle, şunla, bunla nasıl uğraşılır göreceksiniz." sözlerinin üzerinden yedi yıl geçti. 2018'de ortalama 5,30 olan dolar kuru bugün 38 liraya geldi. Faizle uğraşacağını, hatta faizi bitireceğini söyleyen Cumhurbaşkanının ülkesinde bugün yüzde 50'ye varan faiz politikası vatandaşımızın her alanda canına tak etmiştir. Bu ucube sisteme geçtiğimiz yılın sonunda yani 2018 yıl sonunda brüt dış borç stokumuz 445 milyar dolarken 2024 yılı sonu itibarıyla dış borç stokumuz 70 milyar dolar artarak 515 milyar dolara ulaşmıştır. Dolar kurunun 5 lira civarından bugün 40 liraya yaklaştığını da hesap edersek sorunun ne kadar büyük olduğunu anlayacaksınız. Geleceğimizi ipotek altına alan, gençlerimizin istikbalini bile borç batağına sokan AK PARTİ iktidarını bu millet hayırla yad etmeyecektir. Bugün sokaklarda adalet arayan gençlerimizin protestolarını, haklı mücadelelerini küçümseyen iktidar çok iyi biliyor ki Türk gençliğinin geleceğe umutla bakamıyor olmasının tek sebebi yine AK PARTİ iktidarındır.

Sayın Cumhurbaşkanı bugün AK PARTİ grup toplantısında "Keçiyi yardan uçuran bir tutam otmuş." diyerek kendilerine alternatif olacak kimseye tahammüllerinin olmadığını itiraf etmiştir. Bu ülke için sadece kendilerinin hayırlı olduğunu, iktidara talip olan, demokrasiye inanmış farklı siyasi parti ve hareketlerin hizipçi, hatta hain olduğunu ifade eden bu zihniyet ülkemize zarar vermektedir. Türk demokrasisi tedavisi zor yaralar almıştır. Bu yaralar ekonomiden sosyal hayata kadar tüm alanların krizini de tetiklemektedir. Genel Başkanımız Sayın Müsavat Dervişoğlu'nun belirttiği gibi, Türk devleti Türk milletinden kopmuş bir avuç azınlık tarafından idare edilmektedir. Bu çarpık düzen iktidarın garabetidir. Önümüzde iki seçenek var, ya sarayın bekası Türk milletini ezecek ya da millet bekası galip gelecektir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Beyaz, teşekkür ediyorum.

Aynı mahiyetteki önermeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Aynı mahiyetteki önermeler kabul edilmemiştir.

3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 3'üncü madde kabul edilmiştir.

4'üncü madde üzerinde 4 önerge vardır, aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 200 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen

Mersin

Selçuk Özdağ

Muğla

İdris Şahin

Ankara

Necmettin Çalışkan

Hatay

Medeni Yılmaz

İstanbul

Sadullah Kısacık

Adana

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ RESUL KURT (Adıyaman) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Adana Milletvekili Sadullah Kısacık'a söz veriyorum.

Sayın Kısacık, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

SADULLAH KISACIK (Adana) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Yarın 1 Mayıs Emek ve Dayanışma Günü, tüm emekçi kardeşlerimizin 1 Mayıs bayramını buradan kutluyorum.

Bugünkü görüştüğümüz kanun teklifinin temelini Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi oluşturuyor. Aslında "sistem" deyip geçmemek lazım, her kurulan sistemin kalitesi aynı zamanda yönetimin de kalitesini belirliyor. Şunu kabul edelim ki bu sistem Türkiye'ye uymadı, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine geçtiğimiz günden bugüne kadar hiçbir sosyal gelişmişlik seviyesinde ve ekonomik gelişmişlik seviyesinde ilerleme kaydedemedik, hep gerilere doğru gidiyoruz. Bazı endekslerden sizlere örnek vereyim: Türkiye olarak Demokrasi Endeksi'nde 102'nci sıradayız, Basın Özgürlüğü Endeksi'nde 165'inci sıradayız, Hukuk Devleti Endeksi'nde 117'nci sıradayız, Yolsuzluk Endeksi'nde 115'inci sıradayız, Ekonomik Özgürlük Endeksi'nde 102'nci sıradayız, Sefalet Endeksi'nde 5'inci sıradayız, Organize Suç Örgütleri Endeksi'nde Avrupa'da 1'inci, dünyada 12'nci sıradayız; bakın, bu sistemin bizi getirdiği nokta bu. Şimdi, burada iki temel sorun var: Ya, sistemde hata var ya da uygulamada bir hata var ama bir yerde bir hata var çünkü endeksler bunu gösteriyor, bir yerde bir hata var.

Şimdi, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine 2018 yılında geçtik, yedi yıl oldu; bakın, hâlâ bugün düzeltmeler yapıyoruz. Bakın, Adalet Bakanlığına müsteşarlığın tekrar getirilmesini bu kanun teklifinde iktidar öneriyor. Mesela, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin en önemli organlarından, kurullarından bir tanesi politika kurullarıydı. Ben bütçe görüşmelerinde Cumhurbaşkanlığı bütçesi görüşülürken bu kürsüden yaptığım konuşmada dedim ki: "Bakın, politika kurulları şu anda çalışmıyor, boşalan yerlere atama yapılmadı çünkü AK PARTİ kongresi bekleniyor, ondan sonra atama yapılır." Şimdi, gerçekten de 23 Şubat'ta AK PARTİ kongresi yapıldı, hemen ardından 10 Nisan 2025 tarihinde politika kurullarına atama yapıldı. Şimdi, politika kurulları yarım elma gönül alma kurullarına dönüştü. Nasıl? Şimdi, "Seni milletvekili yapamadık, Genel Merkez kongresi de oldu, seni Genel Merkeze de alamadık, Yönetim Kuruluna da alamadık. Ya, sana şurada bir politika kurulunda üyelik verelim de bununla idare et."e dönüştü bakın. E, bu politika kurulu çalışır mı kardeşim? Bu politika kurulları arasına bir de bir kaç profesör, birkaç sevilen adam serpiştirdik; oldu size politika kurulları. Bunlar da politika üretemeyecek. E, yazık değil mi? Türkiye bu sistemle bir yere gelebilir mi değerli arkadaşlar?

Bakın, yine, bu kanun teklifinde bakanlara dışarıdan müşavir atama yetkisi veriliyor. Ya, biz yüz yıllık devletiz, bir cumhuriyet birikimi var. Gelin, şu "adalet" kelimesinin hakkını verelim, kamuda istisnai kadroları kaldıralım ya. Gerçekten, bakın, bu

kamuda çok büyük vicdan yaralanmalarına neden oluyor. Çünkü genç çocuklar bakıyor, teşkilatlardaki çocuklar da bakıyor buna; bir bakıyor, X kişinin oğlu, kızı, yeğeni belediye başkanının özel kaleminden müdür olmuş, sonra ilgili bilmem bakanlıkta göreve başlamış, memur olmuş. Ya, bu adalet mi, bu adalet mi? Tekrar söylüyorum, bakın, bu haksızlıklar, bu hukuksuzluklar sadece milletin vicdanını yaralamıyor, sizin teşkilatlarınızın vicdanını da yaralıyor. Gelin, bu istisnai kadroları ortadan kaldıralım. Bu millette gençler, binlerce, on binlerce genç KPSS'ye girmiş, en iyi okullardan mezun olmuş, kendini yetiştirmiş, yüksek puan almış, atama beklerken bakanlar istisnai kadroyla dışarıdan kendine müşavir atayacak veya istisnai kadrolardan memur atanacak. Eğer "adalet" kelimesinin hakkını vereceksek gelin, bu uygulamaya, istisnai kadro uygulamasına bir son verelim. Devlet kurumundaki her kademeye -çünkü burası devlet ya, milletin, kamunun malı ya, kamunun makamları bunlar- buraya hak eden hak ettiği şekilde gelsin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kısacık, lütfen tamamlayın.

SADULLAH KISACIK (Devamla) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Yine bu sistemde, Cumhurbaşkanlığı sistemine müsteşarlık kalktı. Bunlar bakan yardımcılıklarıyla ikame edilmeye çalışılıyor. Değerli milletvekilleri, müsteşarlar bakanlığın hafızasıdır ve bakanlıkların hafızası toplam devletin hafızasını oluşturuyor. Bakın, bu sistemde devlet hafızası kaybolmuştur. Şimdi, bakan geliyor, 4 bakan yardımcısı var, bakan görevden ayrılınca bakan yardımcıları da görevden ayrılıyor, müsteşarlar da yok ortada. Devlet hafızası nerede kaldı? Nerede devlet hafızası? Şimdi, devlet aklından bahsediyoruz. Ya, hafızası olmayan devletin akli olmaz; net söylüyorum, hafızası olmayan devletin akli olmaz, ne denirse ona inanır o devlet. Onun için, gelin, şu sistemi beş-on yıl idare edecek şekilde değil de yüz yıllık, iki yüz yıllık, Türk devletine yakışır bir sistem kuralım diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kısacık teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 200 sıra numaralı Bazı Kanunlar ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"MADDE 4:

6/1/1982 tarih ve 2575 sayılı Danıştay Kanununun geçici 29'uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 29 - Bakmakla yükümlü oldukları aile fertleri dâhil olmak üzere; kapatılan Askeri Yüksek İdare Mahkemesinin askeri hâkim sınıfından Başkan, Başsavcı, Daire Başkanı ve üyelerinden emekliye ayrılmış olanlar ile geçici 27'nci maddenin yedinci fıkrası kapsamına girenler ve bunların emekliliklerinin 64'üncü maddesinin ikinci fıkrası kapsamındaki sağlık giderleri belirtilen fıkra hükümleri çerçevesinde Danıştay bütçesinden karşılanır."

Cevdet Akay
Karabük
Aliye Timisi Ersever
Ankara

Rahmi Aşkın Türeli
İzmir
Aykut Kaya
Antalya

Mustafa Erdem
Antalya
Umut Akdoğan
Ankara

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ RESUL KURT (Adıyaman) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Antalya Milletvekili Aykut Kaya'ya söz veriyorum.

Sayın Kaya, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

AYKUT KAYA (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulumuzu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün, yüce Meclisimizde, Antalya'mızdaki sağlık sıkıntılarıyla alakalı düşüncelerimi sizlerle paylaşmak istiyorum. Serik'ten Gazipaşa'ya kadar Antalya'mızda üçüncü basamak sağlık hizmeti veren tek bir tane hastanemiz bulunmakta, o da Alanya Eğitim ve Araştırma Hastanesi. Antalya'ya gelen turistlerin yarısından fazlasına hizmet veren bir bölgeden bahsediyoruz. Gazipaşa ve Serik arasındaki nüfus yoğunluğu göz önünde bulundurulduğunda burada en az 2 tane üçüncü basamak hizmet verecek hastaneye ihtiyaç olduğu aşikârdır. Bakın, bugün, Alanya Eğitim ve Araştırma Hastanesi mevcut kapasitesiyle ne yazık ki sağlıklı bir hizmet verememektedir, yetişememektedir. Hastalar randevu bulamamaktadırlar, doktorlar hastalara yetişememektedirler, kanser hastaları özellikle radyoterapi gibi ileri tedavi gerektiren durumlarda Antalya merkezine sevk edilmek zorunda kalmaktadırlar; bu durum hem hastalarımız için bir zorluk yaratmakta hem de Antalya'daki hastanelerin yükünü artırmaktadır. Afet, deprem, yangın ve sosyal olaylar göz önüne alındığında Serik ve Gazipaşa arasındaki bölgede iki ayrı acil girişe sahip tam teşekküllü yeni bir hastanenin yapılması hayati önemdedir. Alanya'mızın Alaaddin Keykubat Üniversitesinin Tıp Fakültesi bulunmasına rağmen hâlâ kendi üniversite hastanesi yoktur. Bu nedenle Manavgat ve Alanya arasına tam teşekküllü bir üniversite hastanesi yapılması elzemdir. Yine yapımı devam eden 200 yataklı Payallar Devlet Hastanesi iki yıl önce başlamasına rağmen ne yazık ki bitiş tarihi Sağlık Bakanı tarafından 2026 yılının sonu olarak açıklanmıştır. Bu Alanya gibi ülke ekonomisine ciddi katkı sağlayan bir ilçemiz için kabul edilemeyecek bir durumdur. Yine bu yapılacak Payallar Devlet Hastanesi ikinci basamak hizmet vereceği için de ne yazık ki üçüncü basamak sağlık hizmeti arayan vatandaşlarımız için yeterli bir hastane olamayacaktır. Manavgat'ımızda da mevcut devlet hastanesinde özellikle dermatoloji, fizik tedavi ve göğüs hastalıkları bölümleri yetersiz kalmaktadır. Vatandaşlarımız bu alanlarda randevu almakta ciddi zorluk yaşamaktadırlar. Sağlık Bakanıyla bu konuyu konuştuğumda bu konularda iyileştirme yapılacağını bize ifade etti. Bu konunun da hemşehrilerimiz adına takipçisi olmaya devam edeceğiz.

Manavgat'ımızın en büyük sıkıntılarından biri yapımına iki sene önce başlanılan ama hâlâ temelden çıkılamayan Manavgat yeni Devlet Hastanesi inşaatının durumu. Yanlış yer seçiminden dolayı bir türlü ilerleyemeyen bu hastane Manavgat'ımız

için artık bir kâbusa dönüşmüş durumda. Manavgatlı hemşehrilerimiz sağlığından olmaktadır bu hastanenin gecikmesinden dolayı. Burada ciddi anlamda bir kamu kaynağı israf edilmiştir yanlış yer seçiminden dolayı. Sağlık Bakanlığının buradaki ihallerden dolayı hesap sormasını bekliyoruz ve bu hastanenin Manavgatlı hemşehrilerimiz için bir an önce bitirilmesini talep ediyoruz. Bu hastane bitirildiğinde İbradı ilçemize, Akseki ilçemize, Gündoğmuş ilçemize, Serik ilçemize hizmet verecek bir yapıda olacaktır. Manavgat yeni Devlet Hastanesiyle aynı, yakın dönemlerde başlayan Aksu Devlet Hastanesi bitme noktasına gelmiş, Döşemealtı'ndaki Devlet Hastanesi ise teslim edilmiştir. Dolayısıyla Sağlık Bakanının Manavgatlı hemşehrilerimize bir açıklama yapma zorunluluğu vardır.

Antalya'mız 640 kilometrelik bir coğrafyaya sahip. Yine, batı Antalya'da, özellikle Kaş'ta, Finike'de, Demre'de, Kumluca'da... Kaş'ta bir vatandaşımız kalp krizi geçirse Antalya'ya gitmek zorunda kalıyor, üç saatlik bir yol katetmek zorunda kalıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kaya, lütfen tamamlayın.

AYKUT KAYA (Devamla) - Bu nedenle batı Antalya'da merkezi bir konumda içinde anjiyo merkezini içeren, onkoloji merkezini içeren tam teşekküllü bir devlet hastanesi yapılması da oradaki vatandaşlarımız için elzemdir. Bir kanser hastası vatandaşımız saatlerce yol katederek Antalya'ya gitmek zorunda kalıyor. Vatandaşlarımızın iyiliği için, konforu için batı Antalya'da merkez bir noktada tam teşekküllü bir devlet hastanesi yapılmasını vatandaşlarımız adına talep ediyorum. Antalya'mız millî ekonomiye ciddi anlamda katkıda bulunan bir şehrimiz, ilçelerimiz de öyle. İlçelerimizin birçoğu birçok ilden büyük bir ekonomiye sahip dolayısıyla hak ettiği hizmetleri almaları yönünde talep ediyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kaya, teşekkür ediyorum.

Şimdi, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Kanunlar ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "değiştirilmiştir" ibaresinin "yeniden düzenlenmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

İstanbul

Yasin Öztürk

Denizli

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ RESUL KURT (Adıyaman) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerenin gerekçesini açıklamak üzere Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'e söz veriyorum.

Sayın Öztürk, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AK PARTİ'si iktidarının son dönemlerde Meclise sunduğu yasa teklifleri sadece teknik değişiklikleri değil aynı zamanda Türkiye'nin kamu yönetimi anlayışındaki temel deformasyonu gözler önüne seriyor. 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede başta olmak üzere birçok yasal düzenlemeye yönelik bu son teklif, Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği düzenlemeleri kanun hâline getirerek yargı denetimini aşma pratiğinin yeni bir örneğini sunmaktadır. Bu teklif, sadece yasaların lafzını değil devletin hafızasını, kurumsal yapısını ve milletin devlete olan güvenini de aşındıran birçok içerik barındırmaktadır. Dikkatle bakıldığında, 32 maddelik bu teklifin neredeyse tamamı, daha önce kanun hükmünde kararname yoluyla getirilen, ancak Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen düzenlemeleri içeriyor. Bu durum, yürütmenin yasama ve yargı üzerindeki tahakküm kurma çabasının açık bir göstergesidir. Devletin temel kurumları, liyakat sistemleri, kamu yönetimindeki şeffaflık ve hesap verilebilirlik ilkeleri her geçen gün daha da tahrip ediliyor. Bu yasa teklifi de tam olarak bu bozulmanın yasal kılıfıdır.

Özellikle 5'inci madde üzerinden açılan yol son derece çarpıcıdır. Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığının adı "Genel Sekreterlik" olarak değiştirilmektedir ancak mesele sadece bir isim değişikliği değil, bu birimin denetimden tamamen muaf hâle getirilmesidir. Cumhurbaşkanlığı, Harcırah Kanunu, Kamu İhale Kanunu, Taşıt Kanunu gibi kamu kaynaklarının nasıl kullanılacağını düzenleyen temel mevzuatların dışına çıkarılmak isteniyor. Böylece, milletin vergileriyle şekillendirilen bütçeler, ne şeffaflığa ne de hesap verebilirliğe tabi tutulacak. Bu madde, açıkça, yürütmenin kendisini hukukun dışına çıkarma çabasıdır. Bir zamanlar "Devlet yönetmek ciddiye ister." diyen bir partinin devleti şahsileştirmesi ve kamusal kaynakların kullanımını denetimsiz hâle getirmesi anayasal düzene doğrudan tehdittir. Bu düzenlemelerle sadece hukuk sistemi değil aynı zamanda yönetim anlayışı da çöktürülmektedir.

Bakan müşavirlikleri gibi pozisyonlar için hiçbir sınav, liyakat ya da kariyer şartı aranmadan atamalar yapılabilen, bu da devlet kadrolarının siyasi bağlılığa göre şekillendirilmesi anlamına gelmektedir. Özellikle genç kamu çalışanları ve kariyer meslek grupları için bu düzenleme emeğin, liyakatin ve adaletin bütünüyle hiçe sayılmasıdır.

Yasa teklifinde öne çıkan başka bir sorun da uzman ve uzman yardımcılara verilen denetim, soruşturma ve teftiş yetkileridir. Müfettişlik gibi ciddi sorumluluklar gerektiren pozisyonların denetim kültürüne ve etik kodlara sahip olmayan kişilere verilmesi devletin iç denetim mekanizmalarını tamamen işlevsiz hâle getirme riski taşımaktadır. Bu durum, aynı zamanda kamuda denetimsizliğin ve keyfiliğin yaygınlaştırılmasına neden olacaktır. Ayrıca, teklif, sendikal hakları sınırlandıran, belirli kurum çalışanlarına sendika yasağı getiren, üst kademe yöneticilerine istisnai haklar tanıyan hükümlerle, toplumsal eşitsizliği ve yönetsel adaletsizliği kurumsallaştırmaktadır. Sendikal haklar anayasal güvence altındayken belirli kurumların sendikal faaliyetten muaf tutulması eşit vatandaşlık ilkesine doğrudan aykırıdır. "Herkes için adalet." ilkesi bu teklifin her satırında delinmiştir.

Sonuç olarak bu yasa teklifi yalnızca kamu kurumlarında teknik düzenleme yapılması amacı taşımamakta, aynı zamanda Türkiye’de devlet olgusunun içini boşaltmaktadır; kuvvetler ayrılığını ortadan kaldırmakta ve milletin temel haklarını zayıflatmaktadır. Her yasa teklifinde derinleşen eşitsizlik milletin kamudan beklentisini yıpratmaktadır. AK PARTİ’sinin kurduğu bu yeni sistem ne liyakati önceleyen bir devlet yönetimi sunuyor ne de hukuki güvenliği garanti altına alıyor. Bu teklif, devletin sadece iktidara ait bir aygıt olarak yeniden tasarlandığını, milletin ise bu yapıdan dışlandığını net bir şekilde göstermektedir. Artık sorulması gereken soru şudur: Bu sistem kime hizmet ediyor? Adaletin olmadığı, şeffaflığın hiçe sayıldığı, kurumların kişiselleştirildiği bir yapıda devlet artık sadece bir iktidar aracı hâline gelmiştir. Oysa devlet milletin, hukukun ve eşitliğin teminatı olmak zorundadır. AK PARTİ’si kurumsal hafızayı yok ederken geriye devletten çok bir otorite gölgesi bırakmaktadır. Bu gidişata sessiz kalmak sadece bugünümüzü değil yarınlarımızı da ipotek altına almaktır. AK PARTİ’si iktidarı artık bir siyasi tercihten çok sistematik bir bozulmanın adıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Öztürk, lütfen tamamlayın.

YASİN ÖZTÜRK (Devamla) - Sağ olun Başkanım.

Kurumsal çürüme sadece geçmişin değil geleceğin de tehdididir. Yeni bir başlangıç ancak gerçek bir yüzleşmeyle, hesaplaşmayla ve toplumsal uzlaşmayla mümkün olacaktır. Türkiye’nin ihtiyacı olan "Her şeyin en iyisini ben bilirim." diyen bir lider değil güçlü kurumlar, bağımsız yargı, özgür medya ve bilinçli bir üretken toplumdur diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Öztürk, teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 200 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 4’üncü maddesinde yer alan "aşağıdaki" ibaresinin "aşağıda bulunan" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Gülderen Varlı

Van

Sevilay Çelenk

Diyarbakır

Ömer Faruk Hülakü

Bingöl

Nejla Demir

Ağrı

Öznur Bartın

Hakkâri

Hüseyin Olan

Bitlis

Nevroz Uysal Aslan

Şırnak

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ RESUL KURT (Adıyaman) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü’ye söz veriyorum.

Sayın Hülakü, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖMER FARUK HÜLAKÜ (Bingöl) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve ekranları başında bizleri izleyen kıymetli haklarımız; yine bir torba yasa, yine siyasi bir kurnazlık.

Şu anda görüştüğümüz torba yasada yürütme ve yürürlük hariç 30 madde bulunmaktadır. Bu 30 maddenin 28’i Anayasa Mahkemesi tarafından verilen iptal kararlarını aklamak için yapılan düzenlemelere ilişkindir. Evet, bir yasa kurnazlığıyla karşı karşıyayız. Hani o çok güvendiğiniz İçişleri Bakanlığından mesaj geliyor ya cep telefonlarınıza "Kendilerini hâkim ve savcı olarak tanıtanlara itibar etmeyiniz." diye, biz de buradan sesleniyoruz: Kendilerini "milletvekili" diye tanıtanlar yasama kurnazlığı yapıyor, onlara güvenmeyin, Türkiye halklarının vekâletini kendi siyasi çıkarları lehine kullanmaktan çekinmiyorlar. Türkiye Büyük Millet Meclisi hiçbir dönemde bu kadar aşağılanmamıştı, hiçbir dönemde yasama yetkisiyle bu kadar dalga geçilmemişti. Bu torba yasayla iktidar açıkça diyor ki Meclisin hiçbir hükmü yoktur. Ben KHK’lerle, Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle istediğim düzenlemeleri yapıyorum. Anayasa Mahkemesi iptal edene kadar zaten amaç hasıl oluyor. Peki, şimdi bu siyaset tarzına "dolandırıcılık" demeyelim de ne diyelim? Hatırlayın, bu ülkenin İçişleri Bakanı "Siz yığın, hukuk arkanızdan gelir." demişti, işte bu garabet açıklamayı yapmıştı. O cümlelerin yasama pratiğini biz şu an burada yaşıyoruz; önce işimizi görelim, sonra yasalaştırıyoruz.

Değerli gençler, kadınlar, emekçiler; burada halkın ihtiyaç ve taleplerine göre kanun yapılmıyor; burada sizlerin isteklerine, dertlerine, sıkıntılarına çözüm bulmak için mesai harcanmıyor. Peki, ne yapılıyor burada? Çoğunlukçu bir anlayışla muhalefet yok sayılıyor, torba yasalarla yasama faaliyetleri itibarsızlaştırıyor. O yüzden, burada emekliye bin lira ikramiye zammı kararı alınıyor, emekçilerin sendikal örgütlenme hakkı gasbediliyor; çiftçiye "destek" adı altında üç kuruş verilmesi, asgari ücretli milyonlarca emeklinin açlık sınırı altında yaşaması için mesai harcanıyor; yandaş sendikalar büyüsün, köklensin diye eller sürekli havaya kalkıyor; hakkını arayan öğretmenler, işçiler, kamu emekçileri, gençler, polis şiddetine maruz kalsınlar diye konuşmalar yapılıyor, sermayeye ısmarlama kanunlar ışıık hızıyla bu Meclisten geçiriliyor. Bu listeyi saymaya ne yazık ki vaktimiz yetmez ama kısaca ifade etmek gerekirse Türkiye Büyük Millet Meclisi hâli, vaziyeti budur. Maalesef, bu vaziyete "demokrasi" diyen, "Egemenlik milletin." diyen bir yığınla karşı karşıyayız.

Değerli milletvekilleri, Türkiye’nin demokratikleşmesi, demokratik toplumun inşasının ne kadar acil ve önemli olduğunu anlamak için sadece bu torba yasa görüşmelerine bakmak yeterlidir. Müzakerenin, tartışma kültürünün, diyalogun olmadığı bir Meclise noter bile diyemeyiz. Bu tarzı siyasete mecbur değiliz. Türkiye’nin demokratikleşmesi için yapılması gerekenler bellidir, toplumun tüm kesimlerinin karar alıcı rolde olduğu bir anayasa yapmak zorundayız. Demokratik toplum inşası için bütün kurumların demokratikleşmesi, torpilin, mülakatın kaldırılması, siyaset atamalarına son verilmesi zaruridir. Tekçi, merkezîyetçi yönetim anlayışının ortadan kaldırılması şarttır. Yerel yönetimlerin güçlendirilmesi sağlanmalıdır. Kayyum anlayışıyla halkın iradesinin gasbına son verilmelidir. Kısacası, Türkiye’nin ihtiyacı olan reçete demokrasidir. Barışın, demokratik müzakere yönetiminin önü

sonuna kadar açılmalıdır. Türkiye Büyük Millet Meclisi bu sürecin merkezinde olacak en önemli kurum hüviyetini taşımaktadır. Bu kürsüden yükselecek her cümlenin barışa ilişkin olması, barışın da emek, özgürlük, demokratik toplumla mümkün olacağına bilinciyle hareket edilmesi unutulmamalıdır.

Bu vesileyle, emeğin, özgürlüğün ve demokratik toplum şiarıyla kutlayacağımız her yerde alanlarda olacağımız bütün emekçilerin 1 Mayıs Dünya Emekçiler Günü'nü kutluyorum. "..."³ (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Hülakü, teşekkür ediyorum.

Şimdi, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

4'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 4'üncü madde kabul edilmiştir.

5'inci madde üzerinde iki önerge vardır, aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 200 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen

Mersin

Selçuk Özdağ

Muğla

İdris Şahin

Ankara

Necmettin Çalışkan

Hatay

Medeni Yılmaz

İstanbul

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ RESUL KURT (Adıyaman) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Gerekçe...

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Maddenin uygulamada sebep olacağı olumsuz durumların ortadan kaldırılması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 200 sıra numaralı Bazı Kanunlar ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Madde 5- 17/8/1983 tarihli ve 2879 sayılı Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığına İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkındaki Kanunun;

a) Adı "Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği Teşkilatına İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun" şeklinde değiştirilmiştir.

b) 4'üncü maddesinin birinci, ikinci ve dördüncü fıkralarında yer alan "İdari İşler Başkanlığı" ibareleri "Genel Sekreterliği", ikinci ve üçüncü fıkralarında yer alan "İdari İşler Başkanının" ibareleri "Genel Sekreterinin", on birinci fıkrasında yer alan "İdari İşler Başkanı" ibareleri "Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri" on birinci ve on dördüncü fıkralarında yer alan "İdari İşler Başkanlığınca" ibareleri "Genel Sekreterliğinde" on üçüncü fıkrasında yer alan "İdari İşler Başkanlığınca" ibaresi "Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliğince" şeklinde ve on beşinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Cumhurbaşkanınca atananlar hakkında 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 40 ıncı maddesinin birinci fıkrası uygulanmaz, bunlardan emeklilik veya yaşlılık aylığı almakta olanların aylıkları kesilir ve Sosyal Güvenlik Kurumu ile ilişkilendirilirler.

c) Geçici 3 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan "İdari İşler Başkanlığındaki" ibaresi "Genel Sekreterliğindeki" şeklinde ve birinci ve ikinci fıkralarında yer alan "İdari İşler Başkanlığında" ibareleri "Genel Sekreterliğinde" şeklinde değiştirilmiştir.

Rahmi Aşkın Türeli

İzmir

Aliye Timisi Ersever

Ankara

Cevdet Akay

Kabartık

Umut Akdoğan

Ankara

Mustafa Erdem

Antalya

Talat Dinçer

Mersin

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ RESUL KURT (Adıyaman) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Mersin Milletvekili Talat Dinçer'e söz veriyorum.

Sayın Dinçer, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

TALAT DİNÇER (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 200 sıra sayılı Bazı Kanunlar ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesi üzerinde söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, burada yine bir AKP klasiği görmekteyiz. Saray iradesi Gazi Meclisimizin yetkilerini kullanmış ve kanunda yapılması gereken düzenlemeleri Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle yapmış, o da Anayasa Mahkemesinden geri dönmüştür, iptal edilmiştir ve onun için bugün burada bunu düzeltmek için çalışıyoruz. İptal gerekçesinde ise Cumhurbaşkanınca atanan İdari İşler Başkanlığı personelinin mali haklarına ve atamalarına, emekliliklerine yönelik düzenlemelerin kanunla yapılması

³ Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

gerektiği ifade edilmiştir. Daha açık bir ifadeyle, Anayasa Mahkemesi "Türkiye Büyük Millet Meclisinin yetkisini kullanamazsın." demiş ve bunu karar şekline dönüştürmüştür. Getirilen maddeyle, Cumhurbaşkanlığına atanan personel hakkında 5434 sayılı Kanun'un 40'inci maddesinin 1'inci fıkrasının uygulanmayacağı ve bunlardan emeklilik ve yaşlılık aylığı almakta olanların aylıklarının kesilmeyeceği ve ilgililerin yazılı talepte bulunmaları hâlinde ise aylıklarının kesilerek SGK'yle ilişkilendirileceğinin hüküm altına alındığını ifade edilmektedir. Kısaca, bunlarda yaş sınırı olmadığı gibi emekli aylıklarını alacaklar, Cumhurbaşkanının belirlemiş olduğu maaşı da alacaklar ve bu şekilde devam edecekler diye ifade edilmiştir. Maddede ayrıca Cumhurbaşkanlığı hizmetlerinin özellik ve güvenlik şartlarına uygun şekilde yerine getirilmesi amacıyla 6245 sayılı Harcırah Kanunu, 237 sayılı Taşıt Kanunu, 2886 sayılı Kanun, 2946 sayılı Kamu Konutları Kanunu, 4734 sayılı Kanun, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu hükümlerinin Cumhurbaşkanlığı makamı, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği, Cumhurbaşkanı Yardımcıları, Cumhurbaşkanlığı Politika Kurulları, Devlet Denetleme Kurulu hakkında uygulanmayacağı ve söz konusu kanunlarda düzenlenen hususlar ile diğer mali ve sosyal ve iş ve işlemlere ilişkin usul ve esasların Cumhurbaşkanlığınca belirlenmesi kanunlaştırılmaktadır. Madde içeriğinde de görüldüğü gibi Cumhurbaşkanlığına bağlı kurumlara sınırsız ayrıcalık ve istisnalar getirilmektedir. Bu uygulama devletin kurumları arasında ayrımcılığa ve eşitsizliğe neden olacaktır. Bu maddenin Anayasa'mızdaki "eşitlik" ilkesine aykırı olması sebebiyle teklif metninden çıkarılması da gerekmektedir.

Şimdi, burada getirilen kanun teklifi eğer geçerse hukukun değil siyasi iradenin memurlarını oluşturacağız ve burada devletin hafızası inanılmaz bir şekilde kaybolacak; bu, ileride çok büyük sıkıntılara neden olacak, devlet kurumu sanki ortadan çıkmış siyasi otoritenin de memurlarını yaratmış olacağız.

Değerli milletvekilleri, 2023 Mayıs ayından bu yana Gazi Meclisimizde yaptığımız mesainin büyük bir bölümünde saray idaresinin fütursuzca çıkardığı kanun hükmündeki kararnamelerin Anayasa Mahkemesinden dönmesiyle Meclisimizde bunları düzeltmek için emek vermekteyiz. Hâlbuki, toplumumuzun her kesiminde büyük sıkıntılar var. Örneğin, ülkemizde ve dünyada yaşanan iklim koşulları nedeniyle, zirai don ve dolu nedeniyle tüm ürünlerini kaybeden, bankalara, Tarım Kredi Kooperatiflerine, gübre bayilerine, zirai ilaç bayilerine borçlu olan çiftçilerimiz bizden çare bekliyor, sifatah yapmadan dükkân kapatan esnaflarımız bizden çare bekliyor, 14 bin lirayla ev kirasını bile ödeyemeyen emekliler bizden çare bekliyor. Bütün gelirlerini bir iş yerine koyup da yatırım yapmak isteyen yatırımcı vatandaşlarımız yüksek faizden, enflasyondan ve önünü görememekten dolayı yatırım yapamıyor. Bunlar Türkiye Büyük Millet Meclisinden...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Dinçer, lütfen tamamlayın.

TALAT DİNÇER (Devamla) - Tamamlayacağım Sayın Başkanım.

Yatırımcılarımız bizden hizmet bekliyor. Kapı kapı dolanıp iş bulamayan işçilerimiz Meclisten çare bekliyor. Binbir borçla, böyle sıkıntıyla çocuklarını okutup, emek verip üniversitelerden mezun eden bütün aileler çocuklarının... Diplomalı işsiz olarak ortada gezen bu çocuklar ve ülkemizden umudunu kesip dışarıda çare arayan gençlerimiz bizden umut bekliyor. Bütün bu sorunlarımız varken, vatandaşın derdiyle dertlenmek varken hâlâ biz yamalı bohça gibi Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği hükümleri buralarda düzenleyeceğiz diye iki yıldır uğraşıp duruyoruz. Vatandaş bizden hizmet bekliyor değerli milletvekilleri yani buraya getireceğimiz kanunlar vatandaşın derdine çare olacak kanunlar olmalı, aksi takdirde, vatandaş getirdiği gibi götürmesini de bilir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Dinçer, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

5'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 5'inci madde kabul edilmiştir.

VII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

3.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, Divan olarak 1 Mayıs Emek ve Dayanışma Günü'nü kutladıklarına ilişkin konuşması

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, bildiğiniz gibi yarın 1 Mayıs, tatil. Biz de bu vesileyle Divan olarak 1 Mayıs Emek ve Dayanışma Günü'nü kutluyor, emekçi kardeşlerimize aileleriyle birlikte sağlık, huzur ve mutluluklar diliyoruz.

Birleşime iki dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati:23.16

YEDİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 23.17

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Yasin ÖZTÜRK (Denizli), Adil BİÇER (Kütahya)

----- 0 -----

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 82'nci Birleşiminin Yedinci Oturumunu açıyorum.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Sakarya Milletvekili Ertuğrul Kocacık ve Tokat Milletvekili Cüneyt Aldemir ile 45 Milletvekilinin Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3046) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 200) (Devam)

BAŞKAN - 200 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yok.

Ertelenmiştir.

Gündemimizde başka bir iş bulunmadığından, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 6 Mayıs 2025 Salı günü saat 15.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati:23.18